

**Uchwała Nr XXI/215/08
Rady Miejskiej w Karlinie
z dnia 29 maja 2008 r.**

w sprawie przyjęcia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino”.

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717; zmiany: Dz. U. z 2004 r. Nr 6, poz. 41 i Nr 141, poz. 1492; z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087; z 2006 r. Nr 45, poz. 319 i Nr 225, poz. 1635 oraz z 2007 r. Nr 127, poz. 880) Rada Miejska w Karlinie uchwała co następuje:

§ 1. Zgodnie z Uchwałą Nr XI/107/07 Rady Miejskiej w Karlinie z dnia 29 czerwca 2007 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino” przyjmuje się zmianę „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino” uchwalonego Uchwałą Nr XXXVIII/281/05 Rady Miejskiej w Karlinie z dnia 29 czerwca 2005 r.

§ 2. Integralną część niniejszej uchwały stanowią:

1) Załącznik nr 1 - tekst jednolity zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino”, tom I – uwarunkowania rozwoju, tom II – kierunki rozwoju;

2) Załącznik nr 2 – rysunek zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino”, uwarunkowania rozwoju – mapa gminy w skali 1:20 000, kierunki rozwoju – mapa gminy w skali 1:20 000;

3) Załączniki nr 2.1 ÷ 2.18, kierunki rozwoju - mapy miejscowości w skali 1:5000;

4) Załącznik nr 3 – Polityka planistyczna – mapa w skali 1:25 000;

5) Załącznik nr 4 - Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino”.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Karlino.

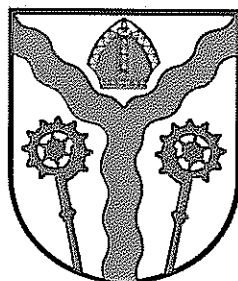
§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej

Dariusz Michalski

Burmistrz Miasta i Gminy Karlino

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KARLINO**

TOM I. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

ZMIANA

*w zakresie zgodnym z Uchwałą Nr XI/107/07 Rady Miejskiej w Karlinie
z dnia 29 czerwca 2007 r. w sprawie przystąpienia
do sporządzenia zmiany studium*

ZAKRES ZMIANY STUDIUM:

- **Zgodnie z Uchwałą Nr XI/107/07 Rady Miejskiej w Karlinie z dnia 29 czerwca 2007 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino opracowanie obejmuje obszar w granicach administracyjnych gminy.**
- **Zmiany w rysunku studium zostały przedstawione na załącznikach graficznych zawierających legendę z graficznym oznaczeniem granic obszarów wprowadzonych zmian.**
- **Zmiany wprowadzone do tekstu studium zostały zaznaczone pogrubioną kursywą.**

TOM I. UWARUNKOWANIA

Spis treści:

ZAGADNIENIA FORMALNO-PRAWNE	4
1. PODSTAWA OPRACOWANIA.....	5
2. CELE I ZADANIA OPRACOWANIA	6
3. ZAKRES I ZAWARTOŚĆ STUDUM	7
4. MATERIAŁY WYJŚCIOWE	8
5. CHARAKTERYSTYKA OBOWIĄZUJĄCYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	9
6. CHARAKTERYSTYKA WNIOSKÓW DO STUDIUM	11
UWARUNKOWANIA FORMALNE ORAZ WYNIKAJĄCE Z ANALIZY STANU ISTNIEJĄCEGO	15
7. UWARUNKOWANIA ROZWOJU WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII ROZWOJU GMINY ORAZ ZEWNĘTRZNYCH DOKUMENTÓW FORMALNYCH WYŻSZEGO RZĘDU	16
7.1. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KARLINO	16
7.2. REKOMENDACJE WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO	16
7.3. REKOMENDACJE WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO	16
8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ANALIZY STANU ISTNIEJĄCEGO	18
8.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	18
8.2. STAN PRAWNY GRUNTÓW	18
8.3. PROBLEMATYKA SPOŁECZNA	19
8.4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	29
8.5. WIODĄCE FUNKCJE GOSPODARCZE GMINY KARLINO	32
8.6. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	38
8.7. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	41
8.8. STAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	63
8.9. STAN I FUNKCJONOWANIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	71
9. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO. IDENTYFIKACJA GŁÓWNYCH PROBLEMÓW ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY	81

ZAGADNIENIA FORMALNO-PRAWNE

1. PODSTAWA OPRACOWANIA I ZAKRES ZMIANY STUDIUM

Podstawą opracowania jest **Uchwała Nr XI/107/07 Rady Miejskiej w Karlinie z dnia 29 czerwca 2007 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Karlino”** (zwanego dalej Studium) oraz ~~umowa z dnia 12 marca 2003 r. zawarta pomiędzy Gminą Karlino, reprezentowaną przez Burmistrza Miasta i Gminy Karlino a Regionalnym Biurem Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego.~~

Opracowanie sporządzono w oparciu o wymogi zawarte w Ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80 poz. 717 **z późniejszymi zmianami**) oraz przy uwzględnieniu wymagań zawartych w przepisach odrębnych, a w szczególności w:

- **Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami);**
- **Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233);**
- **Obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino;**
- **Uchwały Nr XI/107/07 Rady Miejskiej w Karlinie z dnia 29 czerwca 2007 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino;**
- **Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami);**
- **Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami);**
- **Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150);**
- **Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 z późniejszymi zmianami);**
- **Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami);**
- **Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późniejszymi zmianami);**
- **Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późniejszymi zmianami);**
- **Innych aktów prawnych powiązanych z planowaniem i gospodarką przestrzenną.**

ZAKRES ZMIANY STUDIUM:

- **Zgodnie z Uchwałą Nr XI/107/07 Rady Miejskiej w Karlinie z dnia 29 czerwca 2007 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino opracowanie obejmuje obszar w granicach administracyjnych gminy.**
- **Zmiany w rysunku studium zostały przedstawione na załącznikach graficznych zawierających legendę z graficznym oznaczeniem granic obszarów wprowadzonych zmian.**
- **Zmiany wprowadzone do tekstu studium zostały zaznaczone pogrubioną kursywą.**

2. CELE I ZADANIA OPRACOWANIA

Zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym celem opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest „określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego...”.

Podstawowe zadania Studium to:

- zidentyfikowanie uwarunkowań wpływających na rozwój gminy, określenie jej pozycji w regionie i implikacji z niej wynikających, ocena ładu funkcjonalnego oraz określenie problemów i konfliktów, które należy rozwiązać przy dążeniu do zrównoważonego rozwoju przestrzennego,
- określenie podstawowych kierunków przekształceń i zagospodarowania, sformułowanie zasad polityki przestrzennej gminy, będących podstawą strategii rozwoju gminy,
- stworzenie podstaw do koordynacji planów miejscowych oraz do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów, dla których nie przewiduje się sporządzenia takich planów.

Do uwarunkowań rozwoju uwzględnionych w Studium należą w szczególności:

- dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu,
- stan i funkcjonowanie środowisk przyrodniczego i kulturowego,
- warunki i jakość życia mieszkańców, ich bezpieczeństwo,
- stan prawny gruntów,
- występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wodnych,
- stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

W szczególności Studium określa:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, ich użytkowanie (w tym tereny wyłączone spod zabudowy),
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu,
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- obszary pod inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym,
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie m.p.z.p. na podstawie przepisów odrębnych,
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić m.p.z.p. (w tym wymagające zmiany przeznaczenia gruntów)
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

Określenie kierunków rozwoju oparte jest na kompleksowej analizie uwarunkowań rozwoju gminy. Ponadto Studium uwzględnia ustalenia Strategii Rozwoju Województwa oraz zawarte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, a także ustalenia dotyczące celów i kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego gminy zawarte w „Strategii rozwoju miasta i gminy Karlino”.

Zgodnie z Ustawą „ Studium nie jest aktem prawa miejscowego”, stanowi natomiast tzw. akt kierownictwa wewnętrznego. Jest jedynym dokumentem planistycznym, obowiązkowo sporządzanym dla obszaru całej gminy, zawierającym decyzje o charakterze strategicznym, a jego ustalenia są „...wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.”

3. ZAKRES I ZAWARTOŚĆ STUDYUM

Zakres terytorialny opracowania obejmuje obszar w granicach administracyjnych gminy Karlino, będący przedmiotem działania samorządu gminnego.

Zakres formalny opracowania obejmuje tekst „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gm. Karlino” oraz stanowiące integralną część załączniki graficzne:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino. Uwarunkowania rozwoju — dla obszaru gminy w skali 1 : 25000 **20 000**, dla obszaru miasta i jednostek osadniczych o zabudowie zwartej w skali 1 : 5000.
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino. Kierunki rozwoju. — dla obszaru gminy w skali 1 : 25000 **20 000**, dla obszaru miasta i jednostek osadniczych o zabudowie zwartej w skali 1 : 5000.
3. Opracowanie ekofizjograficzne dla obszaru gminy w skali 1 : 25000 **20 000**.
4. Opracowanie „Wartości kulturowe gm. Karlino” dla obszaru gminy w skali 1 : 25000, dla obszaru miasta i jednostek osadniczych w skali 1 : 5000

4. MATERIAŁY WYJŚCIOWE

Przy sporządzaniu Studium zostały wykorzystane materiały i informacje zawarte w następujących opracowaniach i dokumentach:

- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Karlino 2001 r.
- Plan zarządzania terenami podmokłymi w zlewni rzeki Parsęty. ZMiG Dorzecza Parsęty, RZGW w Szczecinie, ZMiBW Woj. Zachodniopomorskiego, Przedsiębiorstwo Badań i Doradztwa GEOMOR Sp. z o.o. , 2003 r.
- Waloryzacja przyrodnicza gminy Karlino. Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie 2001r.
- Plan Urzędniowy Lasów Nadl. Gościno na lata 1995-2005 r.
- Program Doradztwa Rolniczego dla gm. Karlino na 2003 r. ODR Koszalin
- Inwentaryzacja złóż i wyrobisk oraz składowisk odpadów mineralnych na obszarze gm. Karlino. „POLGEOL” Gdańsk 1997 r.
- Dodatek Nr 1 do dokumentacji Geologicznej w kat. C₂ i C₁ dla złoża kruszywa naturalnego „Włóścibórz”. „POLGEOL” Gdańsk 1999 r.
- Ocena przydatności gruntów nadkładu ze złoża kruszywa naturalnego „Lubiechowo” w kat. C₁. Przedsiębiorstwo Geologiczne „PROXIMA” SA Wrocław 1998 r.
- Studium wykonalności gospodarki wodno-ściekowej dla gmin dorzecza Parsęty. Miasto i gmina Karlino, Przed. Inż. Środowiska Sp. z o.o. EKO-WODROL Koszalin 1999 r.
- Dokumentacja hydrogeologiczna rejonu Kotobrzeg-Koszalin (rejon nr 15). Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu PROXIMA S.A. 1998r.
- Koncepcja programowo-przestrzenna, wielowariantowa, uciepłowienia m. Karlino z elementami business planu na wybrany wariant. EKO-EFEKT Sp. z o.o. NFOŚiGW oraz BOŚ S.A. w W-wie, Odz. Gliwce 1997 r.
- Koncepcja programowa gazyfikacji gm. Karlino gazem ziemnym. Przed. Prod.-Usług. PETRICO Sp. z o.o., Karlino 1998 r.
- Studium programowe rozwoju gazyfikacji woj. koszalińskiego w warunkach podmiany paliw stałych Biuro Proj. Gaz. GAZOPROJEKT, Wrocław 1993 r.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego. RBGP Szczecin 2002 r.
- Rozpoznanie techniczne potencjalnych możliwości energetycznych rzek woj. zachodniopomorskiego. Oprac.: mgr inż. Cz. Krystkiewicz, mgr inż. W. Kowalczyk, Szczecin 2001 r.
- Program Gospodarki Odpadami dla regionu koszalińskiego. Przed. Inż.-Usług. INŻYNIERIA PRO-EKO Sp. z o.o., W-wa 1994 r.
- Mapa powodziowa rejonu Białogard 1 : 100.000. Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie, Rej. Odz. w Koszalinie.
- Plan Ruchu KRNiGZ Karlino na lata 2002-2005. PGNiG SAW-wa, ZZGNiG Zielona Góra, Kopalnia Ropy Naftowej i Gazu Ziemnego – Karlino.

Ponadto analizą objęte zostały Miejskowy Plan Ogólnego Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Karlino i Miejskowy Plan Ogólnego Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Karlino oraz materiały stanowiące załączniki do uchwał Rady Miejskiej w Karlinie, dotyczące zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy.

5. CHARAKTERYSTYKA OBOWIĄZUJĄCYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Na terenie gminy obowiązują obecnie sporządzone w trybie Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dn. 7 lipca 1994 r. zmiany planów zagospodarowania przestrzennego Miasta Karlino i Gminy Karlino:

- Uchwała Rady Miejskiej w Karlinie Nr XXXV/233/93 z dn. 23 kwietnia 1993r. w sprawie zatwierdzenia miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Karlino.
- Uchwała Rady Miejskiej w Karlinie Nr XXVI/233/96 z dn. 29 listopada 1996 r. w sprawie zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Karlina.
- Uchwała Rady Miejskiej w Karlinie Nr XXXVIII/249/93 z dn. 29 lipca 1993 r. w sprawie zatwierdzenia zaktualizowanego miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino oraz:

I.p.	Uchwała Rady Miejskiej w Karlinie	dotyczy nieruchomości obręb geodezyjny, nr działek	sposób zagospodarowania
1	Nr XXXVIII/388/02	obręb m. Karlino; pow. 2,64 ha działki: 3/3, 3/4	usługi i drobna wytwórczość, dopuszczalna zabudowa mieszkaniowa, tereny upraw rolniczych
		obręb m. Karlino; pow. 0,76 ha działki 234/1, 234/3+5, 234/6 (część), 236	teren zaplecza bud. mieszkaniowego z funkcją usług nieuciążliwych, zieleni
		obręb Lubiechowo; pow. 10,66 ha działka 215	teren eksploatacji kruszywa mineralnego
		obręb Daszewo; pow. 34,56 ha działki: 612/73+76 612/78+100, 612/42, 612/102+104, 612/38, 612/89, 625/4, 612/40	zabudowa usługowa, tereny upraw z dopuszczalną funkcją mieszkaniową, tereny: komunikacyjne, leśne, stawy rybne
		obręb Wietszyno; pow. 18,0 ha działki: 2/2, 2/3	powierzchniowa eksploatacja kruszyw
2	Nr XXXVIII/389/02	obręby: Karsino, Wietszyno, Chotyń pow. 785,24 ha — działki: Karścino – 95, 101/1 (część), 138, 139/15 (część), 146/1 (część), 148+150, 155+158, 160, 162+165, Chotyń – 5/1, 7, 13/8 (część), 17/2, 17/1 (część), 18/1 (część) Wietszyno – 7 (część)	elektrownie wiatrowe z infrastrukturą techniczną
3	Nr XXXIX/394/02	obręb m. Karlino; pow. 0,87 ha działki: 10/2, 10/3, 10/5	zabudowa mieszkaniowa, tereny komunikacyjne, przystań wodna
4	Nr XXXIX/395/02	obręb m. Karlino, pow. 3,43 ha działka 2/1	wioska dziecięca – domy typu opiekuńczo-wychowawczego i towarzyszące usługi
5	Nr XXXIX/396/02	obręb m. Karlino; pow. 2,71 ha działki: 141/1 (część), 141/2, 142/3+4, 142/6+7, 144/6+9, 148/2, 149/3+4	funkcja usługowa (sport, usługi komercyjne nieuciążliwe), tereny komunikacyjne i zieleni
6	Nr XXXIX/397/02	obręb m. Karlino; pow. 0,11 ha działki: 81/3, 81/4	cele mieszkaniowe z usługami komercyjnymi
7	Nr XXXIX/398/02	obręb Daszewo; pow. 2,76 ha działki: 474/2, 474/3, 475	zabudowa zagrodowa z wykorzystaniem agroturystycznym i dopuszcz. usług komercyjnych

l.p.	Uchwała Rady Miejskiej w Karlinie	dotyczy nieruchomości obręb geodezyjny, nr działek	sposób zagospodarowania
8	Nr XXXIX/399/02	obręb Kozia Góra; pow. 0,47 ha działka 2/15	usługi komunikacyjne (parking z motelem)
9	Nr XLII/417/02	obręb Poczernino; pow. 138,0 ha działki: 7/7, 13/2, 14 (część), 21	elektrownie wiatrowe
1	Nr XLII/418/02	obręby Pobłocie Wielkie i Więszyno pow. 472,80 ha — działki: Pobłocie Wlk. – 1/4, 2, 7 (część), 11+14, Więszyno – 1, 10	elektrownie wiatrowe

Uwaga: KRUKOWO – lokalizacja 6 wiatraków została uzgodniona na podstawie decyzji lokalizacji inwestycji celu publicznego.

6. CHARAKTERYSTYKA WNIOSKÓW DO STUDIUM

W wyniku wystosowanych zawiadomień o przystąpieniu do sporządzenia **zmiany** „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino” oraz zamieszczonego w prasie w dniu 12.05.2003 r. obwieszczenia wpłynęło 12 19 wniosków. Syntetyczną treść wniosków przedstawia poniższa tabela:

1.	10.06.2003	Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki Wały Chrobrego 3 Szczecin — Wydział Rozwoju Regionalnego i Infrastruktury Technicznej — Wydział Środowiska i Rolnictwa — Wydział Zarządzania Kryzysowego	— zachowanie zasady ekorozwoju przy określaniu polityki rozwoju przestrzennego gminy, — szereg wniosków WRRiIT w zakresie układu funkcjonalnego, ochrony środowiska, infrastruktury i gospodarki, — wnioski WZK dotyczące zabezpieczenia m.in. budowli ochronnych, studni awaryjnych i basenów ppoż. (respektowanie obowiązujących przepisów), — wniosek WŚiR o uwzględnienie udokumentowanych złóż kopalin i obiektów cennych przyrodnicze oraz zgłoszonych do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000
2.	02.05.2003	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Szczecinie, ul. Boh. Warszawy 33 70-340 Szczecin	— wskazanie drogi krajowej Nr 6 jako ekspresowej (określenie jej parametrów i warunków zagospodarowania zgodnie z Ustawą o drogach i Rozporządzeniem MTiGM o drogach publicznych), — ewentualne określenie terenów pod obiekty i urządzenia obsługi ruchu wzdłuż drogi krajowej na terenie gminy.
3.	06.05.2003	Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa Terenowy Oddział w Szczecinie Przedstawicielstwo Białogardzkie, Plac Wolności 16/17 78-200 Białogard	— przeznaczenie części działki nr 205, obręb Lubiechowo z „celów rolnych” na „przeznaczone pod zalesienie”
4.	20.05.2003	Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie, ul. Szczecińska 31 75-122 Koszalin	— uwzględnienie wschodniego obejścia miasta Karlina drogą wojewódzką nr 163
5.	21.05.2003	Urząd Gminy 78-120 Gościno	— nie wnosi uwag
6.	23.05.2003	Wojewódzki Sztab Wojskowy	— nie wnosi uwag
7.	28.05.2003	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie, ul. Jagiellońska 32 70-382 Szczecin	— uwzględnienie zagadnień zawartych w opracowaniu „Dokumentacja hydrogeologiczna rejonu Kotłobrzeg-Koszalin”, — uwzględnienie obowiązujących przepisów (ustawa Prawo wodne)
8.	11.06.2003	Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków w Szczecinie, Delegatura w Koszalinie, ul. Zwycięstwa 125, 75-602 Koszalin	— uwzględnienie uwarunkowań wynikających z wymogów ochrony środowiska kulturowego

9.	30.05.2003	„WINDPOL” Sp.z o.o., Kisielice Duże 39 78-200 Białogard	— uwzględnienie lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych w obrębie Daszewo
10.	02.06.2003	Wiatrel Spółka z o.o., ul. Sw. Wojciecha 4 78-100 Kołobrzeg	uwzględnienie lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych w obrębie miejscowości Mierzyn
11.	30.07.2003	Tomasz Gotka 76-039 Biesiekierz 63-B	— zmiana przeznaczenia dz. Nr 304/1 obręb Daszewo z celów rolnych na cele leśne
12.	27.07.2003	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa „Płyta” w Karlinie ul. Chopina, 78-230 Karlino	— zmiana przeznaczenia działek budowlanych na zieleni parkową

Lp.	Data	Wnioskodawca	Treść wniosku
1.	07.08.2007 r.	Wojewoda Zachodniopomorski Ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin	Brak zadań rządowych. Wniosek dotyczy: 1) zgodności z prawem procedury planistycznej zgodnie z art.27 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dn.28 kwietnia 2004 r., 2) odrębnego opiniowania zgodnie z kompetencjami, 3) uwzględnić występowanie ewentualnych obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską
2.	10.08.2007 r.	Wojewódzki Konserwator Przyrody Ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin,	Uwzględnić zapisy dotyczące obszarów chronionych projektowanych i proponowanych; wynikających z przepisów ustawy o ochronie przyrody, zawartych w waloryzacji przyrodniczej gminy Karlino sporządzonej przez Biuro Konserwacji Przyrody ZUW w Szczecinie.
3.	17.08.2007 r.	Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki Wydział Zarządzania Kryzysowego Ul. Wały Chrobrego 4 70-502 Szczecin	Zapewnić skuteczne działanie systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 25 czerwca 2002 r. Przewidzieć zapewnienie ciągłości dostaw wody pitnej ze źródeł zastępczych dla ludności i wyznaczonych zakładów przemysłu spożywczego oraz wody do likwidacji skażeń oraz celów przeciwpożarowych. Zachować istniejącą budowlę ochronną i towarzyszącą jej infrastrukturę techniczną w tym studnie awaryjne z właściwymi strefami ochronnymi. Wykonywanie obiektów budowlanych powinno odbywać się w sposób zapewniający ochronę ludności zgodnie z wymogami obrony cywilnej.

4.	13.08.2007 r.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie al. Boh. Warszawy 33 70-340 Szczecin	Uwzględnić w zmianie studium gminy projektowany przebieg ekspresowej drogi krajowej S6 (wraz z układem dróg dojazdowych i miejscami obsługi podróżnych, tzw. MOP-ami) zgodnie ze Studium techniczno-ekonomicznym przebudowy drogi krajowej nr 6 do parametrów ekspresowej. Określić zależność między możliwościami rozwojowymi gminy a istn. i proj. układem komunikacyjnym: do czasu realizacji S6 istn. drogę nr 6 traktować jako główną ruchu przyspieszonego – GP. Uwzględnić uwarunkowania wynikające z przepisów odrębnych, aby określić strefę uciążliwości projektowanej S6.
5.	27.08.2007 r.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie ul. Tama Pomorzańska 13A 70-030 Szczecin	Uwzględnić obwody rybackie ustanowione Rozporządzeniem Nr 7/2006 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dn. 13.XII.2006 r., działania wynikające z „Programu Małej Retencji Województwa Zachodniopomorskiego do 2015 r.” oraz obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią.
6.	13.08.2007 r.	Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie ul. Szczecińska 31 75-122 Koszalin	Przez obszar objęty studium przebiega droga wojewódzka nr 163 (droga klasy G) w związku z tym: zabrania się lokalizacji w pasie drogowym obiektów budowlanych, umieszczania urządzeń, przedmiotów i materiałów niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami, częstość zjazdów i odstępy między skrzyżowaniami winny być zgodne z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej
7.	08.08.2007 r.	Telekomunikacja Polska Pion Sieci Rejon Północny Obszar Eksploatacji w Szczecinie Al. Wyzwolenia 70 71-510 Szczecin	Uwzględnić przebieg infrastruktury technicznej. W przypadku planowania nowej zabudowy (mieszkaniowa, usługi) uwzględnić miejsca na posadowienie nowej infrastruktury telekomunikacyjnej
8.	24.08.2007 r.	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Szczecinie Delegatura w Koszalinie ul. Zwycięstwa 125 75-602 Koszalin	Nanieść strefy ochrony stanowisk archeologicznych a w tekście podać zasady ochrony w nich obowiązujące. Uwzględnić uaktualnione i poszerzone opracowanie pt. „Studium wartości kulturowych gminy Karlino”. Określić tereny pod ewentualną lokalizację elektrowni wiatrowych przy uwzględnieniu wytycznych zawartych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego.
9.	23.08.2007 r.	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Białogardzie ul. Przychodnia 2 78-200 Białogard	W rejonach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz instytucji przewidzieć w wystarczającej ilości miejsca do parkowania pojazdów samochodowych. Wyznaczyć miejsca – tereny przewidziane na różnego rodzaju festyny, jarmarki itp. oraz wyposażyć je w stałe przyłącza z komunalnej sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i energetycznej.

10.	09.08.2007 r.	Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie Rejonowy Oddział w Koszalinie al. Monte Cassino 2 77-950 Koszalin	W zmianie studium uwzględnić prawidłowe funkcjonowanie istniejących urządzeń melioracyjnych oraz ograniczeń z tym związanych a wynikających z obowiązujących przepisów. W przypadku dokonania w studium zmiany sposobu użytkowania części terenu zmeliorowanego przewidzieć konieczność przebudowy istniejącego systemu lub wykonanie nowych urządzeń odwadniających.
11.	06.08.2007 r.	Gen. Gaz Energia S.A. ul. Obornicka 235 PL-60-650 Poznań	Wnosi o uwzględnienie rozwoju sieci infrastruktury technicznej.
12.	13.08.2007 r.	Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM Sp. z o.o. Oddział w Poznaniu Ul. Grobla 15 61-859 Poznań	Uwzględnić planowaną budowę gazociągu DN 700 Płoty – Karlino – Koszalin oraz planowaną budowę podziemnego magazynu gazu w obrębie Daszewo. Przez przedmiotowy teren przebiega gazociąg DN 150 Gorzysław – Karlino.
13.		Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Oddział w Zielonej Górze ul. Boh. Westerplatte 15 65-034 Zielona Góra	Na terenie gminy Karlino leży część złoża ropy naftowej Daszewo, dla którego utworzono obszar i teren górniczy „Karlino” oraz część złoża ropy naftowej Daszewo N, dla którego utworzono obszar i teren górniczy „Daszewo”. Na terenie gminy występują gazociągi przesyłowe stanowiące własność PGNiG S.A. Oddział w Zielonej Górze. W związku z powyższym w studium należy uwzględnić tereny górnicze. Przy proj. obiektów terenowych należy zachować odpowiednie odległości wynikające z przepisów. Istn. gazociągi nie stanowią ograniczenia w rolnym wykorzystywaniu terenu. Przedmiotowy teren znajduje się poza obszarem koncesji na poszukiwanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. Aktualnie PGNiG S.A. przygotowuje do realizacji zadanie pn. „Budowa Podziemnego Magazynu Gazu” na złożu Daszewo.
14.		Wojewódzki Sztab Wojskowy 70-230 Szczecin 2	Należy dokonać dodatkowych uzgodnień z Węzłem Łączności w Kołobrzegu, Koszalinie i Świdwinie w sprawie podziemnej infrastruktury wojskowej.
15.	14.08.2007 r.	Rodak Stanisław ul. Kołobrzaska 31/28 78-200 Białogard	Niezabudowaną działkę rolną przeznaczyć pod zalesienie - obręb wsi Garnki dz. nr 203/2.
16.	16.08.2007 r.	Agnieszka Niedzielska ul. Szkolna 2a 05-840 Brwinów	Przeznaczenie terenu na usługi rzemiosła z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowej związanej z dozorem produkcji - wieś Daszewo, obręb ewid. 0007 dz. nr 73/3, 297/4, 297/6.
17.	16.08.2007 r.	Agnieszka Niedzielska ul. Szkolna 2a 05-840 Brwinów	Przeznaczenie terenu: uprawy rolne z możliwością zalesienia - wieś Daszewo, obręb ewid. 0007 dz. nr 121/1 i 198.
18.	10.09.2007 r.	Jan Dłaczuk ul. Podlaska 3 75-396 Koszalin	Uwzględnić możliwość dojazdu do działki nr 615 będącej moją własnością z drogi gminnej prowadzącej w kierunku Karlinka poprzez działkę 630/17, której fragment pragnę odkupić od Agencji Własności Rolnej.
19.	13.09.2007 r.	Enertrag Polska sp. z o.o. ul. Wielka Odrzańska 29/6-7 70-535 Szczecin	Uwzględnić w zmianie studium tereny przeznaczone pod budowę farm elektrowni wiatrowych według załącznika graficznego.

UWARUNKOWANIA FORMALNE ORAZ WYNIKAJĄCE Z ANALIZY STANU ISTNIEJĄCEGO

7. UWARUNKOWANIA ROZWOJU WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII ROZWOJU GMINY ORAZ ZEWNĘTRZNYCH DOKUMENTÓW FORMALNYCH WYŻSZEGO RZĘDU

7.1. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY KARLINO

Gmina posiada opracowaną, przez Biuro Ekspertyz Finansowych, Marketingu i Consultingu UNICONSULT s.c. z Warszawy, Strategię Rozwoju Miasta i Gminy Karlino (Uchwała Nr XXXVIII/305/01 z dnia 01.06.2001 r.). Stanowi ona aktualnie podstawowy dokument planowania strategicznego gminy. Perspektywa czasowa przyjętego opracowania określona jest do 2015 roku.

Obok diagnozy i identyfikacji podstawowych problemów rozwoju gminy dokument powyższy określa trzy podstawowe cele strategiczne:

- wspieranie przedsiębiorczości w zakresie przemysłu i usług,
- rozwój funkcji turystycznej Miasta i Gminy,
- wspieranie rozwoju i poprawa stanu mieszkalnictwa.

Osiągnięciu celów strategicznych służyć będą programy realizacyjne, w ramach których określono zadania operacyjne. Poszczególne zadania pogrupowane zostały wg stref rozwoju: przestrzennego, społecznego, gospodarczego, prawno - organizacyjnego. Szczegółowa dokumentacja obejmuje we wszystkich sferach 28 zadań.

W sporządzonym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego **gminy Karlino** uwzględniono wytyczone w Strategii zadania, wymagające określonych działań planistycznych i przestrzennych.

7.2. REKOMENDACJE WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Ustalenia „Strategii rozwoju województwa zachodniopomorskiego” zaliczają obszar gminy i miasta Karlino do II wielkoprzestrzennego obszaru aktywizacji gospodarczej o wiodącej funkcji rolniczej. Obszar ten cechuje występowanie kompleksów gleb o wysokich walorach bonitacyjnych i atrakcyjna, z punktu widzenia przekształceń, struktura gospodarstw rolnych.

Gmina Karlino zlokalizowana została w wydzielonym obszarze funkcjonalnym II C, charakteryzującym się: wielokierunkową aktywizacją gospodarczą, rozwojem rolnictwa i przemysłu (zwłaszcza rolno-spożywczego, drzewnego i wydobywczego) oraz leśnictwa. Ustalenia strategii zakładają na tym terenie wielofunkcyjny rozwój obszarów zurbanizowanych, a w szczególności wsparcie tendencji rozwoju pasma urbanizacji Koszalin – Białogard – Karlino, z uwzględnieniem funkcji obsługi rejonu i ruchu turystycznego oraz zachowaniem walorów środowiska przyrodniczego.

Dla rozwoju tych terenów niezbędne jest umiejętne inwestowanie w podniesienie stanu wyposażenia infrastrukturalnego oraz odpowiednie podnoszenie kwalifikacji pracowników rolnych i przyciągnięcie inwestorów. Część obszarów rolniczych, ze względu na położenie na zapleczu pasa nadmorskiego, ma szansę i powinna stać się bezpośrednim zapleczem zaopatrującym ów obszar w żywność.

7.3. REKOMENDACJE WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego lokalizuje Gminę i Miasto Karlino w II strefie gospodarki rolnej i wielofunkcyjnej aktywizacji gospodarczej; w podstrefie II C, dla której określa jako kierunki rozwoju funkcjonalnego:

- podstawowe – rolnictwo i leśnictwo, przetwórstwo rolno-spożywcze, przemysł przetwórczy
- uzupełniające – przemysł wydobywczy (gaz, ropa naftowa) i turystyka (w tym agroturystyka)

Ustalenia kierunkowe planu posiadające odniesienia bezpośrednie do obszaru gminy:

w zakresie osadnictwa

Plan zakłada stosowanie zasady „zdecentralizowanej koncentracji” w rozwoju sieci osadniczej, zmierzającej do wzmocnienia wybranych struktur osadniczych, do właściwego zabezpieczenia poziomu ich obsługi oraz przeciwdziałania rozproszonej działalności osadniczej. Stąd wyraźne sprecyzowanie jako kierunku wzmocnienie wiodącej roli Karlina (ośrodka rozwoju lokalnego) i jego wielofunkcyjnego rozwoju. Dla terenu miasta wskazane są działania sanacyjne i modernizacja stref budownictwa mieszkaniowego. W rozwoju i kształtowaniu sieci osadniczej

pierwszeństwo mają działania dla rozwoju zagospodarowania w strukturach wewnętrznych jednostek osadniczych, jako umożliwiające utrzymanie walorów krajobrazowych oraz minimalizujące negatywne oddziaływanie nowego zagospodarowania na potencjał środowiska przyrodniczego.

w zakresie środowiska przyrodniczego:

Zachowanie oraz utrzymanie walorów i zasobów środowiska przyrodniczego, utrzymanie i wzmocnienie powiązań ekologicznych, stworzenie systemu ochrony prawnej.

Projektowane formy ochrony prawnej, obejmujące m.in. fragmenty obszaru gminy, to:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Parsęty”
- Obszar chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Radwi (środkowej i dolnej)”
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Pokrzywnicy”.

w zakresie środowiska kulturowego

Plan zakłada intensyfikację ochrony i rewaloryzacji przestrzeni historycznej regionu, w tym: ochronę układów ruralistycznych, utrzymanie i odtworzenie regionalnych form zabudowy, zachowanie obsadzeń alejowych, ochrona stanowisk archeologicznych, rozwijanie form ochrony biernej, poprzez stanowienie przepisów prawa miejscowego. Plan ~~zakłada wprowadzenie wielkoprzestrzennego obszaru ochrony środowiska kulturowego – Obszaru Kulturowego Doliny Parsęty”~~ – **przyjęta w Planie forma ochrony nie występuje w obowiązujących przepisach regulujących ochronę zabytków i dziedzictwa kulturowego** – oraz stref ochrony konserwatorskiej (SOK) w wybranych miejscowościach gminy: Mierzyn, Mierzynek, Karlino, Daszewo, Lubiechowo, Karścino, Pobłocie Wielkie, Krukowo, Malonowo, Gościnko, Garnki, Karlino, Domacyno.

w zakresie infrastruktury technicznej

Plan zakłada zahamowanie degradacji ilościowej i jakościowej zasobów wodnych, szczególnie w zlewni rzek Parsęty i Radwi – projektowanej zlewni wód wysokiej jakości. Założenie powyższe przenosi się na uporządkowanie gospodarki ściekowej i podniesienie odsetku ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię. W zakresie gospodarki odpadami plan wskazuje na konieczność opracowania kompleksowego systemu gospodarki odpadami, w tym programu rekultywacji istniejących składowisk odpadów płynnych i stałych oraz mogiłników.

Wśród zamierzeń inwestycyjnych w zakresie gazyfikacji plan przewiduje realizację gazociągu wc GZ-50 o przebiegu: Potulice – Resko – Wicimice – Brojce – Rymań – Siemyśl – Karlino - Biesiekierz.

w zakresie komunikacji

Plan zakłada włączenie linii kolejowej Kołobrzeg – Białogard – Szczecinek – Piła w układ linii państwowych.

Wśród zamierzeń inwestycyjnych w zakresie komunikacji drogowej wymienione zostały:

- przekształcenie drogi krajowej Nr 6 w drogę ekspresową,
- budowa obwodnicy miasta Karlino (inwestycja zrealizowana).

W układzie sieci podstawowej dróg wojewódzkich zakłada się ich utrzymanie i modernizację, z wyeksponowaniem drogi wojewódzkiej Kołobrzeg – Karlino – Białogard – Połczyn Zdrój – Czaplinek jako drogi o ważnym znaczeniu turystycznym w układzie regionalnym.

w zakresie telekomunikacji

Plan zakłada dalszy rozwój i modernizację central i sieci, rozbudowę systemu teletransmisji danych (telefaksy, internet itp.) oraz rozwój telefonii bezprzewodowej z założeniem 100% pokrycia obszaru województwa zasięgiem działających w kraju operatorów sieci komórkowych.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ANALIZY STANU ISTNIEJĄCEGO

8.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina miejsko-wiejska Karlino, położona w północno-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, zajmuje obszar 141 km² w północnej części powiatu białogardzkiego. Położona na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych wschód – zachód (droga krajowa Nr 6 Gdańsk – Szczecin) i północ – południe (droga wojewódzka Nr 163 Kołobrzeg – Wałcz) graniczy z sześcioma gminami. Są to gminy wiejskie: Białogard, Sławoborze, Gościno, Dygowo, Będzino, Biesiekierz.

Wśród gmin województwa plasuje się na 44 miejscu pod względem zajmowanej powierzchni, zaś na 22 – jeśli chodzi o liczbę ludności. Gęstość zaludnienia wynosi ok. 67 osób/km² i jest większa od średniej dla powiatu (60 osób/km²) oraz mniejsza od średniej gęstości zaludnienia województwa (72 osoby/km²).

Gmina Karlino zajmuje 7 lokatę wśród gmin zachodniopomorskich pod względem osiągniętych dochodów na mieszkańca (1605,7 zł), a 4 lokatę, jeśli chodzi o wydatki (1831,5 zł/mieszkańca). Jest gminą o dominującej funkcji rolnej – użytki rolne zajmują 73,9 % powierzchni ogólnej. Poniższe zestawienie ilustruje strukturę użytkowania gruntów w gospodarce całkowitej wg granic administracyjnych (dane „Rocznik statystyczny 2002, GUS 2007 – dane za rok 2005”)

	2002 (stan 2001) r.	GUS 2007 (stan 2005) r.
Powierzchnia gminy ogółem	14 102 ha	14 102 ha
W tym użytki rolne:	10 292 ha	9 932 ha
grunty orne	8 396 ha	8 223 ha
pastwiska	641 ha	526 ha
łąki	1 255 ha	1 174 ha
sady	-	9 ha
Lasy i grunty leśne	2 099 ha	2 157 ha
Pozostałe grunty	1 711 ha	2 013 ha

Miasto Karlino zajmuje powierzchnię 921 ha (wg danych GUS w 2006 r. pow. miasta wynosiła 940 ha), z czego 221 317 ha zajmują grunty orne (w tym łąki – 85 ha, pastwiska – 40 ha) i 158 157 ha lasy i grunty leśne.

8.2. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Wśród grup rejestrowych, władających gruntami w granicach administracyjnych miasta Karlino, dominują własności: Skarbu Państwa, Gminy i Miasta Karlino, spółek prawa handlowego i osób fizycznych. Zajmują one ok. 98,5 % wszystkich gruntów miejskich. Udział procentowy ww. grup rejestrowych przedstawia się następująco:

- 54,1 % stanowią grunty SP (w tym: Zasobów Własności Rolnej SP, Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych),
- 35,8 % stanowią grunty gmin i związków międzygminnych,
- 4,8 % to grunty spółek prawa handlowego,
- 3,7 % grunty osób fizycznych.

Zdecydowana przewaga własności gruntów Skarbu Państwa na terenie miasta wynika z faktu, iż w jego granicach znajdują się znaczne obszary tereny leśne i trudne do zainwestowania doliny rzeczne Parsęty i Radwi. Stąd w strukturze użytkowania tych gruntów ponad 81 % stanowią grunty leśne i użytki rolne. Zalewie 6 % stanowią, wśród gruntów Skarbu Państwa, grunty przekazane w użytkowanie wieczyste – w tym ponad 50 % to tereny kolejowe.

Inaczej przedstawia się sytuacja własności na obszarze wiejskim gminy. Tu przeważają grunty osób fizycznych, stanowiące ponad 35 % wszystkich gruntów ewidencyjnych obszaru wiejskiego. Są to przede wszystkim grunty wchodzące w skład gospodarstw rolnych, tylko ok. 2,3 % to grunty pozostałe.

Niewiele mniejszą powierzchnię (ok. 32,3 %) zajmują grunty Skarbu Państwa. W strukturze ich użytkowania dominują użytki rolne (ponad 45 %) i grunty leśne (ok. 45,6 %). Wśród terenów zabudowanych i zurbanizowanych (własności SP) tereny komunikacyjne – drogi i tereny kolejowe stanowią ponad 70 %.

Natomiast wyłącznie tereny komunikacyjne (drogi) stanowią własność powiatów. Trzecią grupą rejestrową, co do wielkości posiadanych terenów w obszarze wiejskim, są grunty spółek prawa handlowego, partii i stowarzyszeń. Zajmują one ~23,2 % powierzchni ewidencyjnej.

Dość znaczącą własność stanowią grunty kościołów i związków wyznaniowych (5,8 %). Zajmują one większą powierzchnię niż tereny będące we władaniu gminy i związków międzygminnych (3 %), wśród których przeważają tereny komunikacyjne – drogi (~ 49,5 %) i użytki rolne (~35 %).

Wśród wszystkich grup rejestrowych nie stwierdzono własności terenów zurbanizowanych niezabudowanych w obszarze wiejskim i zaledwie 14 ha w obszarze miejskim – w 70 % stanowiących własność gminy.

Świadczy to o minimalnych rezerwach terenów przygotowanych pod zainwestowanie i stanowi istotne ograniczenie w dalszym rozwoju przestrzennym miasta i gminy Karlino.

Dopiero zmiana struktury użytkowania gruntów może przyczynić się do powstania banku rezerw terenowych, jako dyspozycyjnej oferty rozwojowej.

8.3. PROBLEMATYKA SPOŁECZNA

8.3.1. DEMOGRAFIA

8.3.1.1. LICZBA I STRUKTURA LUDNOŚCI

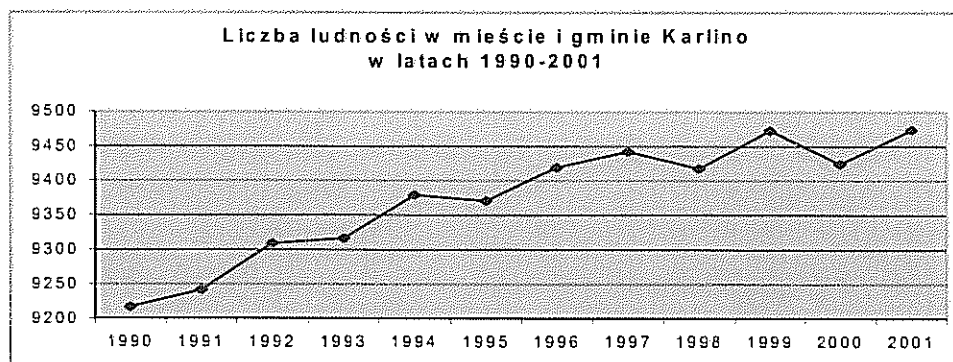
Według danych Urzędu Statystycznego na koniec 2001-2006 r. (stan na 31 XII) miasto i gmina Karlino liczyły 9-474 9169 mieszkańców (wg faktycznego miejsca zamieszkania), co dawało gęstość zaludnienia 67 65 os./km².

Dane w poniższej tabeli obrazują zmiany w liczbie ludności gminy, a także zmiany w strukturze płci w latach 90-tych.

Lata	Ludność			liczba kobiet na 100 mężczyzn
	ogółem	mężczyźni	kobiety	
1990	9217	4609	4608	100,0
1991	9242	4621	4621	100,0
1992	9309	4654	4655	100,0
1993	9316	4655	4661	100,1
1994	9379	4683	4696	100,3
1995	9370	4684	4686	100,0
1996	9419	4709	4710	100,0
1997	9442	4719	4723	100,1
1998	9418	4706	4712	100,1
1999	9473	4717	4756	100,8
2000	9425	4695	4730	100,7
2001	9474	4710	4764	101,1

Dane GUS (BDR) - wg faktycznego miejsca zamieszkania

2002	9179	4571	4608	100,8
2003	9182	4554	4628	101,6
2004	9082	4525	4557	100,7
2005	9162	4547	4615	101,5
2006	9169	4549	4620	101,6

W latach 90-tych liczba ludności gminy systematycznie rośnie, choć w drugiej połowie lat 90-tych wzrost był niewielki i notowano lata, kiedy liczba ludności zmniejszała się.

Gminę Karlino charakteryzuje nieco młodsza struktura wieku niż ogółem dla kraju. Więcej jest ludności w grupach przedprodukcyjnej i produkcyjnej (w kraju: 26% i 60%), natomiast zdecydowanie mniej ludności w wieku poprodukcyjnym (w kraju 14%).

Niestety taka sytuacja w warunkach regresu gospodarczego skutkuje wysokim bezrobociem. Duża grupa ludności w wieku przedprodukcyjnym spowoduje napływ na rynek pracy kolejnych osób, dla których należałoby stworzyć nowe miejsca pracy.

Lata	Ludność w wieku							
	Przedprodukcyjnym					produkcyjnym	poprodukcyjnym	
	ogółem	0-2	3-6	7-14	15-17			
1996	2 930	444	575	1 427	484	5 487	1 002	
1997	2 906	b. d.					5 516	1 020
1998	2 820	374	568	1 318	560	5 586	1 012	
1999	2 769	373	572	1 258	566	5 693	1 011	
2000	2 646	340	539	1 195	572	5 763	1 016	
2001	2 564	336	498	1 188	542	5 883	1 027	

Ludność gminy Karlino wg grup wieku i płci:						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ogółem						
ogółem	9 135	9 179	9 182	9 082	9 162	9 169
mężczyźni	4 543	4 571	4 554	4 525	4 547	4 549
kobiety	4 592	4 608	4 628	4 557	4 615	4 620
0-4						
ogółem	555	560	559	511	531	516
mężczyźni	278	287	276	265	268	263
kobiety	277	273	283	246	263	253
5-9						
ogółem	684	665	656	612	591	576
mężczyźni	330	328	329	304	305	299
kobiety	354	337	327	308	286	277
10-14						
ogółem	738	716	673	684	687	698
mężczyźni	381	359	338	344	338	345
kobiety	357	357	335	340	349	353
15-19						
ogółem	898	868	833	763	738	704
mężczyźni	458	445	421	394	386	364
kobiety	440	423	412	369	352	340

c.d. tabeli

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
20-24						
ogółem	748	773	816	842	870	869
mężczyźni	395	409	441	457	454	455
kobiety	353	364	375	385	416	414
25-29						
ogółem	707	731	729	716	714	719
mężczyźni	381	389	371	369	375	376
kobiety	326	342	358	347	339	343
30-34						
ogółem	559	587	606	632	653	666
mężczyźni	295	313	325	337	323	338
kobiety	264	274	281	295	330	328
35-39						
ogółem	560	536	520	520	531	552
mężczyźni	287	282	276	277	289	290
kobiety	273	254	244	243	242	262
40-44						
ogółem	764	719	660	611	580	546
mężczyźni	388	373	340	314	299	280
kobiety	376	346	320	297	281	266
45-49						
ogółem	773	774	779	791	766	740
mężczyźni	399	386	384	404	395	374
kobiety	374	388	395	387	371	366
50-54						
ogółem	660	705	720	723	748	748
mężczyźni	329	349	367	359	364	376
kobiety	331	356	353	364	384	372
55-59						
ogółem	330	363	423	497	558	610
mężczyźni	177	197	218	250	288	302
kobiety	153	166	205	247	270	308
60-64						
ogółem	314	325	326	304	290	305
mężczyźni	143	153	157	150	149	161
kobiety	171	172	169	154	141	144
65-69						
ogółem	288	266	269	267	286	284
mężczyźni	122	110	112	106	120	125
kobiety	166	156	157	161	166	159
70 i więcej						
ogółem	557	591	613	609	619	636
mężczyźni	180	191	199	195	194	201
kobiety	377	400	414	414	425	435

Dane GUS (BDR) - wg faktycznego miejsca zamieszkania

Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci:						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ogółem						
ogółem	9 135	9 179	9 182	9 082	9 162	9 169

mężczyźni	4 543	4 571	4 554	4 525	4 547	4 549
kobiety	4 592	4 608	4 628	4 557	4 615	4 620
w wieku przedprodukcyjnym						
ogółem	2 511	2 436	2 360	2 238	2 249	2 192
mężczyźni	1 254	1 232	1 188	1 134	1 136	1 117
kobiety	1 257	1 204	1 172	1 104	1 113	1 075
w wieku produkcyjnym						
ogółem	5 608	5 714	5 771	5 814	5 867	5 913
mężczyźni	2 987	3 038	3 055	3 090	3 097	3 106
kobiety	2 621	2 676	2 716	2 724	2 770	2 807
w wieku poprodukcyjnym						
ogółem	1 016	1 029	1 051	1 030	1 046	1 064
mężczyźni	302	301	311	301	314	326
kobiety	714	728	740	729	732	738

Dane GUS (BDR) - wg faktycznego miejsca zamieszkania

Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci:						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ogółem						
ogółem	9 135	9 179	9 182	9 082	9 162	9 169
mężczyźni	4 543	4 571	4 554	4 525	4 547	4 549
kobiety	4 592	4 608	4 628	4 557	4 615	4 620
w wieku przedprodukcyjnym - poniżej 15 lat						
ogółem	1 977	1 941	1 888	1 807	1 809	1 790
mężczyźni	989	974	943	913	911	907
kobiety	988	967	945	894	898	883
w wieku produkcyjnym: 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni						
ogółem	6 142	6 209	6 243	6 245	6 307	6 315
mężczyźni	3 252	3 296	3 300	3 311	3 322	3 316
kobiety	2 890	2 913	2 943	2 934	2 985	2 999
w wieku poprodukcyjnym						
ogółem	1 016	1 029	1 051	1 030	1 046	1 064
mężczyźni	302	301	311	301	314	326
kobiety	714	728	740	729	732	738

Dane GUS (BDR) - wg faktycznego miejsca zamieszkania

W ostatnich latach udział ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszał się na rzecz grupy w wieku produkcyjnym. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym nie zmienił się **lub nieznacznie wzrastał**.

Lata	Ludność w wieku (%)		
	przedprodukcyjnym	Produkcyjnym	poprodukcyjnym
1996	31	58	11
1997	31	58	11
1998	30	59	11
1999	29	60	11
2000	28	61	11
2001	27	62	11
2002	27	62	11
2003	26	63	11
2004	25	64	11
2005	24	64	12
2006	24	64	12

Dane GUS (BDR)

8.3.1.2. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

Liczbę ludności kształtuje przyrost naturalny i migracje. W ostatniej dekadzie przyrost naturalny zmniejszał się, co było charakterystycznym zjawiskiem w całym kraju, jednak ani razu nie zanotowano ujemnego wskaźnika przyrostu.

Lata	małżeństwa	urodzenia	zgony	przyrost naturalny
	w liczbach bezwzględnych			
1990	77	175	77	98
1991	56	149	69	80
1992	56	150	68	82
1993	42	155	69	86
1994	47	176	84	92
1995	48	134	96	38
1996	45	147	78	69
1997	44	124	78	46
1998	64	117	89	28
1999	64	129	90	39
2000	59	105	89	16
2001	37	117	71	46
2002	38	116	65	51
2003	42	116	72	44
2004	40	84	78	6
2005	55	112	70	42
2006	56	93	81	12
	wskaźniki			
1990	0,84	1,90	0,84	1,06
1991	0,61	1,61	0,75	0,87
1992	0,60	1,61	0,73	0,88
1993	0,45	1,66	0,74	0,92
1994	0,50	1,88	0,90	0,98
1995	0,51	1,43	1,02	0,41
1996	0,48	1,56	0,83	0,73
1997	0,47	1,31	0,83	0,49
1998	0,68	1,24	0,94	0,30
1999	0,68	1,36	0,95	0,41
2000	0,63	1,11	0,94	0,17
2001	0,39	1,23	0,75	0,49
2002	0,41	1,26	0,71	0,55
2003	0,46	1,26	0,78	0,48
2004	0,44	0,92	0,85	0,07
2005	0,60	1,22	0,76	0,46
2006	0,61	1,01	0,88	0,13

Dane GUS (BDR)

Saldo migracji od wielu lat jest ujemne. Podobne zjawisko występuje w większości gmin województwa zachodniopomorskiego.

Lata	Napływ				Odływ				Saldo migracji
	ogółem	z miast	ze wsi	z zagranicy	ogółem	do miast	na wieś	za granicę	
1995	105	43	61	1	131	87	34	10	-26
1996	134	58	76	0	155	86	66	3	-21
1997	112	65	46	1	160	99	61	0	-48

1998	b. d.				b. d.				-29
1999	169	86	82	1	157	84	73	0	12
2000	82	24	58	0	179	125	54	0	-97
2001	133	65	67	1	149	82	67	0	-16
2002	83	42	38	3	112	73	39	0	-29
2003	152	72	53	27	181	105	72	4	-29
2004	89	46	40	3	157	98	59	0	-68
2005	87	32	44	11	127	79	47	1	-40
2006	98	46	49	3	98	69	29	0	0
2007	167	-	-	-	202	-	-	-	-35

Dane GUS (BDR), UMIG

Jak wynika z powyższych danych, rozwój demograficzny gmina zawdzięcza przyrostowi naturalnemu, który z niewielką rekompensuje odływ migracyjny ludności.

8.3.2. RYNEK PRACY, PODMIOTY GOSPODARCZE

W gminie Karlino w 2001-2006 roku w gospodarce narodowej pracowały 1603 1483 osoby. Po raz pierwszy od 1997 roku liczba pracujących w gospodarce narodowej wzrosła.

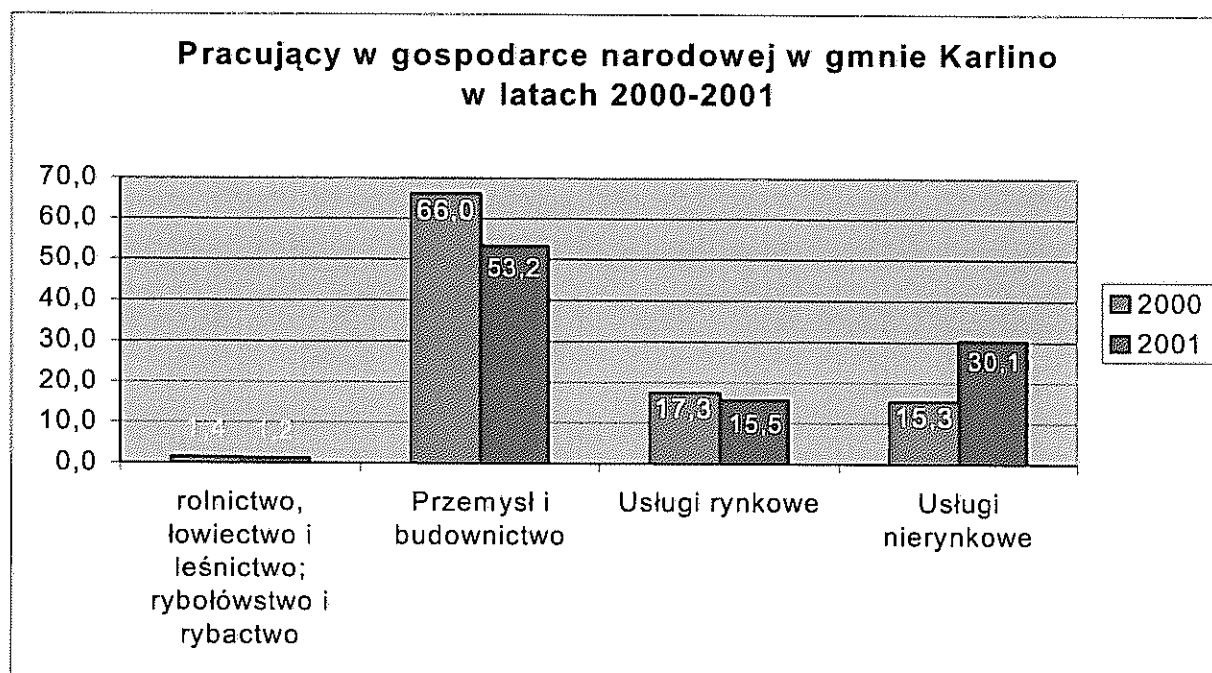
	1996	1997	1998	1999	2000	2001
pracujący w gospodarce narodowej ogółem	1804	1873	1763	1530	1381	1603

PRACUJĄCY W GOSPODARCE NARODOWEJ - Pracujący wg płci

lata	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ogółem	1 873	1 763	1 530	1 381	1 603	945	1 336	1 362	1 600	1 483
mężczyźni	1 197	1 093	948	823	1 047	441	739	756	885	803
kobiety	676	670	582	558	556	504	597	606	715	680

Dane GUS (BDR)

Pracujący wg sekcji:

Pracujący wg sektorów ekonomicznych i płci:										
lata	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
sektor rolniczy										
ogółem	29	19	19	19	19	22	17	-	-	-
mężczyźni	27	18	17	17	18	20	15	-	-	-
kobiety	2	1	2	2	1	2	2	-	-	-
sektor przemysłowy										
ogółem	1 294	1 076	971	912	853	471	862	-	-	-
mężczyźni	957	803	749	656	621	289	589	-	-	-
kobiety	337	273	222	256	232	182	273	-	-	-
sektor usługowy razem										
ogółem	550	668	540	450	731	452	457	-	-	-
mężczyźni	213	272	182	150	408	132	135	-	-	-
kobiety	337	396	358	300	323	320	322	-	-	-
sektor usługowy - usługi rynkowe										
ogółem	261	332	289	239	249	229	210	-	-	-
mężczyźni	102	122	96	70	104	85	83	-	-	-
kobiety	159	210	193	169	145	144	127	-	-	-
sektor usługowy - usługi nierynkowe										
ogółem	289	336	251	211	482	223	247	-	-	-
mężczyźni	111	150	86	80	304	47	52	-	-	-
kobiety	178	186	165	131	178	176	195	-	-	-

Dane GUS (BDR)

Gminę charakteryzuje wysoki odsetek pracujących w przemyśle. Znacznie zwiększył się udział osób zatrudnionych w usługach nierynkowych.

Według danych z rocznika statystycznego województwa zachodniopomorskiego w 2001 roku w gminie Karlino funkcjonowały 673 podmioty gospodarki narodowej, z czego 87,8% to były podmioty sektora prywatnego.

Lata	podmioty gosp. narodowej	sektor prywatny	zakłady osób fizycznych
1996	303	291	267
1997	396	382	354
1998	461	448	b. d.
1999	570	493	415
2000	601	523	440
2001	673	591	502
2005	934	521	468
2006	916	465	407
2007	914	443	377

Dane – UMiG

Największy udział w sektorze podmiotów gospodarczych mają podmioty z sekcji handel i naprawy (29%), obsługa nieruchomości i firm (19%), budownictwo (11,5%) oraz przemysł (9%). Systematycznie wzrastał udział liczby podmiotów w ogóle w sekcjach: budownictwo oraz hotele i restauracje.

Struktura podmiotów gospodarczych według sekcji PKD w latach 2001 – 2007

Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	300	325	352	411	416	440	459
Górnictwo i kopalnictwo	1	1	1	1	1	1	1

Przetwórstwo przemysłowe	19	21	24	22	41	42	45
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę.	2	2	2	2	2	2	2
Budownictwo	56	46	47	51	63	74	74
Handel i naprawy	233	248	242	239	239	212	197
Hotele i restauracje.	7	7	7	6	12	12	12
Transport, gospodarka magazynowa i łączność.	23	27	25	26	18	19	22
Pośrednictwo finansowe	9	10	10	11	11	11	10
Obsługa nieruchomości i firm; nauka	3	4	4	5	15	15	16
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	2	2	2	2	2	2	2
Edukacja	5	5	6	6	13	12	17
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	7	7	7	8	9	10	16
Pozostałe działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna.	76	79	86	94	92	64	41
Ogółem:	743	784	815	884	934	916	914

Dane – UMiG

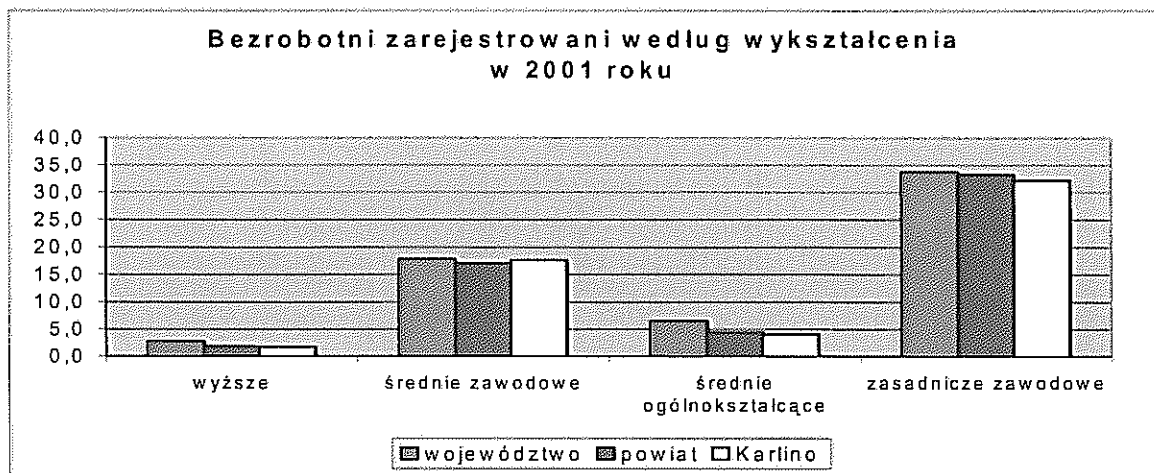
8.3.3. BEZROBOCIE

W 2001 roku w gminie zarejestrowano 1264 bezrobotnych, co dało wskaźnik 21,5. Bezrobocie spadło nieznacznie w porównaniu z rokiem wcześniejszym - **Dane – UMiG**.

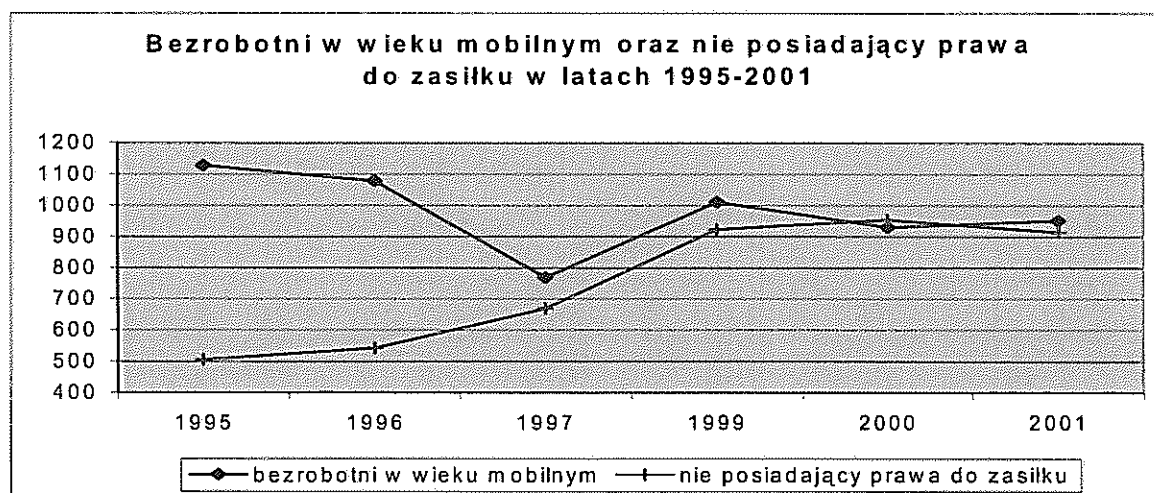
Lata	Liczba bezrobotnych	
	ogółem	w % ludności w wieku produkcyjnym
1996	1339	24,4
1997	946	17,2
1998	1077	19,3
1999	1307	23,0
2000	1245	21,6
2001	1264	21,5
2005	1169	19,9
2006	1301	20,9
2007	1112	17,9

Największe bezrobocie dotknęło najmłodsze grupy wiekowe. Z jednej strony są to grupy najmobilniejsze, z drugiej jednak strony bez doświadczenia zawodowego, przez co trudniej znaleźć im pracę.

	Bezrobotni w wieku					
	ogółem	18-24	25-34	35-44	45-54	55<
województwo	17 5341	44 424	45 110	42 800	38 868	4 139
powiat	7 626	1 807	2 069	1 843	1 701	206
Karlino	1 264	324	332	294	289	25
		w %				
województwo	100	25,3	25,7	24,4	22,2	2,4
powiat	100	23,7	27,1	24,2	22,3	2,7
Karlino	100	25,6	26,3	23,3	22,9	2,0

Tradycyjnie bezrobocie dotyka głównie ludzi słabo wykształconych lub wąsko wyspecjalizowanych. Najwięcej bezrobotnych to osoby z wykształceniem podstawowym i zawodowym. Niski stopień wykształcenia bezrobotnych jest bardzo niekorzystny, gdyż oznacza niską atrakcyjność na rynku pracy.

Do niekorzystnych zjawisk należy zaliczyć dużą liczbę bezrobotnych nieposiadających prawa do zasiłku. Wzrost tej grupy bezrobotnych w latach 1996-1997 z 40% do 70% wiązał się z reformą służby zdrowia, kiedy bezrobotni rejestrowali się z powodu możliwości uzyskania uprawnień do świadczeń zdrowotnych.

Negatywnie można ocenić również zmniejszającą się liczbę osób bezrobotnych w wieku mobilnym — z 83% w 1995 roku do 75,2% w 2001 roku.

Lata	Bezrobotni w wieku mobilnym		Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku	
	ogółem	%	ogółem	%
1995	1126	83,0	506	37,3
1996	1076	80,4	542	40,5
1997	768	81,2	669	70,7
1998	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.
1999	1010	77,3	921	70,5
2000	928	74,5	953	76,5
2001	950	75,2	912	72,2

8.3.4. MIESZKALNICTWO

Jak wynika z danych statystycznych w 2001 było w gminie Karlino 2649 mieszkań i 9149 izb. Liczba osób przypadających na jedno mieszkanie wynosiła 3,58, a średnia powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę – 57,1 m². Porównanie ze wskaźnikami dla powiatu i województwa wypada na niekorzyść gminy.

	Mieszkania	Izby	Przeciętna			
			liczba osób		powierzchnia użytkowa w m ²	
			w 1 mieszkaniu	na izbę	1 mieszkania	na 1 osobę
województwo	525 909	1 884 714	3,22	0,90	60,2	18,7
powiat	14 690	51 808	3,39	0,96	59,2	17,5
Karlino	2 649	9 194	3,58	1,03	57,1	16,0

Wskaźniki powyższe uległy nieznacznej poprawie w ciągu ostatnich lat:

Lata	Przeciętna			
	liczba osób		powierzchnia użytkowa w m ²	
	w 1 mieszkaniu	na izbę	1 mieszkania	na 1 osobę
1996	3,63	1,04	b. d.	15,7
1999	3,58	1,03	57,0	15,9
2001	3,58	1,03	57,1	16,0
2005	3,58	1,10	61,5	18,9
2006	3,58	1,10	61,7	19,0

Dane GUS (BDR)

Zasoby mieszkaniowe stanowiące własność gminy systematycznie jednak zmniejszają się:

Lata	Mieszkania	Izby	Pow. użytkowa w m ²
1996	778	2 347	b. d.
1999	729	2 204	32 990
2001	696	2 185	31 666
2002	628	1873	29175
2003	628	1873	29175
2004	626	1866	29086
2005	555	1628	25722
2006	554	1625	25680

Dane GUS (BDR)

W 1999 roku struktura własności mieszkań wyglądała następująco:

- gmina 21,0%
- SM „Płyta” 9,4%
- Białogardzka SM 8,5%
- SM Lok.-Włas. Karlino 2,1%
- SM Karścino 1,5%
- Agencja Nieruchomości Rolnych 2,3%
- indywidualni właściciele 50,7%

Celem zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych mieszkańców gminy powołano Karlińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, działalność którego przyniosła w efekcie oddanie do użytku w ciągu trzech lat 64 mieszkań – **w roku 2006 TBS było w posiadaniu 84 mieszkań o pow. użytkowej 4117 m².**

8.4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

8.4.1. EDUKACJA I WYCHOWANIE

8.4.1.1. WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Na terenie gminy Karlino wychowanie przedszkolne (3-5 lat) prowadzą cztery placówki, **w tym 3 oddziały przy szkołach podstawowych**. Opieką objętych jest (wg danych Zakładu Oświaty w Karlinie) 159 dzieci. W placówce zatrudnionych jest 11 nauczycieli i 13 pracowników obsługi. Przedszkole Wiejskie w Karścinie, objętych opieką jest 20 dzieci, przedszkole wiejskie w Daszewie – 19 dzieci, przedszkole wiejskie w Karwinie – 7 dzieci. Dodatkowo przy każdej szkole prowadzone są grupy „0” dla sześciolatków, na zajęcia których w roku szkolnym 2002/2003 uczęszczało 57 dzieci, **w roku 2006/2007 - 52 dzieci**.

Wg danych statystycznych (Rocznik Statystyczny Województwa Zachodniopomorskiego 2002) ogółem na terenie gminy opieką w oddziałach przedszkolnych i „zerowych” objętych jest ok. 44% dzieci w wieku od 3 do 6 lat (średnia dla województwa wynosi 49,5%, a dla powiatu 37%).

8.4.1.2. SZKOŁY PODSTAWOWE

Wykaz szkół podstawowych wraz z obwodami:

Nr obwodu	Nazwa szkoły	Zasięg obwodu – wykaz miejscowości
1.	SP im. Bohaterów 6 Pomorskiej Dywizji Piechoty w Karlinie	Dębolas, Karlino, Karlinko, Krzywopłaty, Lubiechowo, Witolub, Redlino (gm. Białogard)
2.	SP im. M. Rataja w Karwinie	Domacyno, Garnki, Gościnko, Karwin, Kozia Góra, Malonowo, Zwartowo
3.	SP im. L. Kruczkowskiego w Karścinie	Chotyń, Czerwięcino, Karścino, Kowańcz, Krukowo, Pobłocie Wielkie, Wietszyno
4.	SP w Daszewie	Brzeźno, Daszewo, Mierzyn, Mierzynek, Poczernino, Syrkowice, Ubystawice, Wyganowo

Wg danych statystycznych za rok szkolny 2001/2002 (Rocznik statystyczny 2002) łącznie procesem edukacyjnym na terenie gminy objęto 940 uczniów (z tego 601 w mieście), którzy pobierali naukę w 41 oddziałach (24 w mieście) – **w roku 2006/2007 edukacją było objętych 811 uczniów w 39 oddziałach**. Zajęcia dydaktyczne prowadziło 56 nauczycieli (30 w mieście). Średnio na jednego pedagoga przypada 17 uczniów. Jest to wskaźnik poniżej średniej wojewódzkiej (14 uczniów) i nieznacznie korzystniejszy niż dla powiatu białogardzkiego (18 uczniów). Wskaźnik uczniów przypadających na jedno pomieszczenie szkolne dla gminy Karlino wynosi 15,16, podczas gdy odpowiednio dla powiatu i województwa wynosi 22,48 i 20,5.

Statystyczne wskaźniki wskazują więc na lepsze warunki lokalowe nauczania podstawowego w gminie niż w regionie, choć liczba uczniów w klasie jest zbliżona do średniej w województwie i niewiele niższa niż w powiecie (co należałoby wiązać z niewystarczającą liczbą nauczycieli).

Poniższe zestawienie, sporządzone wg danych Zakładu Oświaty w Karlinie, przedstawia stan szkolnictwa w roku szkolnym 2002/2003

szkoła	liczba uczniów	liczba oddziałów	liczba nauczycieli
SP im. Bohaterów 6 Pomorskiej Dywizji Piechoty w Karlinie	579	27	32
SP im. M. Rataja w Karwinie	136	6	10
SP im. L. Kruczkowskiego w Karścinie	107	6	10
SP w Daszewie	78	6	8
łącznie	900	45	60

8.4.1.3. GIMNAZJUM

Na terenie gminy działa jedno gimnazjum, zlokalizowane w nowym budynku w Karlinie. Oddany do użytku 2001 roku nowoczesny obiekt jest bardzo dobrze wyposażony (posiada, m.in. pracownię komputerową oraz salę gimnastyczną) i jest dostępny dla osób niepełnosprawnych. Placówka posiada ~~19~~ **16 (rok 2006/2007)** oddziałów i zatrudnia 24 nauczycieli. Liczba pobierających naukę wynosi ok. ~~500~~ **409** uczniów (wg danych rocznika statystycznego ~~2002~~ **2007**).

Lokalizacja gimnazjum w nowym obiekcie stworzyła bardzo korzystne warunki lokalowe — średnio na jedno pomieszczenie szkolne przypada 24 uczniów, podczas gdy odpowiedni wskaźnik dla województwa wynosi 30, a dla powiatu aż 35 (wskaźniki statystyczne wg Rocznika Statystycznego 2002). Natomiast średnia liczba uczniów w oddziale jest zbliżona do średniej powiatowej i niewiele wyższa (o jednego ucznia) od średniej wojewódzkiej.

Zdecydowanie niekorzystnie, powyżej średniej wojewódzkiej wypada wskaźnik liczby uczniów przypadających na 1 nauczyciela, który jest zbliżony do średniej powiatowej i wynosi 21 (podczas gdy dla województwa 15).

Wskaźniki statystyczne wskazują na zbliżoną do panującej w regionie sytuację nauczania gimnazjalnego oraz lepszą sytuację lokalową.

8.4.1.4. SZKOLNICTWO ŚREDNIE

Absolwenci gimnazjum mogą kontynuować naukę w **Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych** w Karlinie, które rozpoczęło działalność z dniem 1 września 2002 r. Nowo wybudowany obiekt mieści 6 sal lekcyjnych, laboratorium chemiczne, pracownię komputerową oraz posiada aulę na ok. 200 osób. W roku szkolnym 2002/2003 naukę rozpoczęło 96 uczniów, którzy kształcą się w trzech profilach: zarządzania informacją, kształtowania środowiska, leśnictwa i technologii drewna – **w roku 2006/2007 naukę kontynuowało 69 uczniów**. Docelowo planuje się objęcie procesem dydaktycznym ok. 270 uczniów w 9 oddziałach oraz zwiększenie kadry nauczycielskiej do ok. 20 osób (obecnie pracuje 14 nauczycieli).

8.4.1.5. PODSUMOWANIE

Liczba i struktura placówek oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy odpowiada potrzebom mieszkańców. Utworzenie **Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych** w Karlinie umożliwiłoby zdobycie młodzieży średniego wykształcenia w miejscu zamieszkania (jego pobliżu). Stan placówek i stopień ich wyposażenia jest dobry i bardzo dobry – wszystkie szkoły posiadają pracownie komputerowe, tylko szkoła w Karlinie nie posiada sali gimnastycznej, **szkoła w Karlinie prowadzi kuchnię i stołówkę a szkoły w Daszewie, Karwinie oraz w Karścinie prowadzą tylko stołówki**.

W związku z prognozą zawartą w „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Karlino”, która zakłada zmniejszenie się liczby uczniów (w każdej z grup wiekowych) w okresie do 2015 r., nie przewiduje się lokalizacji nowych placówek oświatowych. Przewidywane odwrócenie niekorzystnego trendu i zwiększenie przyrostu naturalnego po tym okresie skłania do utrzymania obecnej sieci placówek edukacyjno-wychowawczych.

8.4.2. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SOCJALNA

Gmina Karlino, pod względem stopnia wyposażenia w placówki służby zdrowia, wypada poniżej średniej w regionie. Wg danych statystycznych (Rocznik statystyczny woj. zachodniopomorskiego 2002) na terenie gminy przypada 4737 osób na placówkę ambulatoryjną opieki zdrowotnej, podczas gdy w powiecie wskaźnik ten wynosi 3615 osób, a w województwie 3812 osób. **Liczba aptek w roku 2006 wynosiła 2**. ~~Liczba ludności obsługiwanej przez jedną aptekę należy do najwyższych w województwie — zaledwie dwie gminy zachodniopomorskie znajdują się w gorszej sytuacji.~~

Ochroną zdrowia ludności na terenie gminy zajmują się:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej EBW
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "THERAPIA" Poradnia dla Kobiet
- ~~– Przychodnia specjalistyczna — Oddział Reumatologii i Rehabilitacji Narządu Ruchu ZOZ~~
- 2 indywidualne praktyki lekarskie
- 3 indywidualne praktyki stomatologiczne.

Wszystkie placówki zdrowia zlokalizowane są w mieście. O niekorzystnej sytuacji w zakresie służby zdrowia świadczy również liczba udzielonych porad przypadających na 1 mieszkańca. Wg danych za 2001 rok wynosi ona 4,3 dla terenu gminy (6,9 dla miasta) i jest niższa zarówno od średniej dla powiatu jak i dla województwa (5,9). **Wg danych statystycznych za rok 2006 sytuacja uległa pogorszeniu – 3,85 porady na mieszkańca gminy.**

Ludność gminy ma możliwość skorzystania ponadto z opieki zdrowotnej prowadzonej przez placówki ZOZ zlokalizowane w Białogardzie – szpital, przychodnię rejonową i poradnie specjalistyczne.

W Karlinie działają Warsztaty Terapii Zajęciowej „Iskierka”, utworzone dla potrzeb osób niepełnosprawnych i przygotowujące ich do aktywnego życia w społeczeństwie. Zajęcia terapeutyczne prowadzone są w pracowniach: grafiki komputerowej, gospodarstwa domowego, introligatorskiej, wikliniarskiej i ceramicznej.

Na terenie gminy działa Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Karlinie, realizujący zadania pomocy społecznej. ~~Wzrasta bezrobocie i wzrasta roku na rok liczba osób korzystających z pomocy społecznej. Pomoc społeczna jest znacznym obciążeniem dla budżetu gminy.~~ Według danych statystycznych w 2001 roku na opiekę społeczną w gminie Karlino przeznaczono 17,7 % wydatków budżetu gminy i była to druga pozycja na liście, po wydatkach na oświatę i wychowanie (44,7 %). Rok wcześniej na ten cel przeznaczono 14,3 % budżetu, a w 1999 r. – 11,2 %. Systematycznie więc od kilku lat wzrastają (średnio o 3% rocznie) wydatki na pomoc społeczną.

Wydatki na opiekę społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – w tys. zł						
lata	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ogółem	3 075,3	3 088,1	2 683,5	4 533,7	5 088,0	5 763,6
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	636,8	732,2	754,3	1 242,7	842,2	921,4
wydatki majątkowe ogółem	591,1	47,5	0	28,7	1,4	5,0
domy pomocy społecznej				14,9	20,1	46,2
zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne	-	1 040,2	978,4	604,4	633,3	681,5

Dane GUS (BDR)

8.4.3. KULTURA, SPORT I REKREACJA

Na terenie gminy Karlino działa szereg placówek kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych prowadzących zajęcia kulturalne i organizujących imprezy sportowe i rekreacyjne. Wśród wielu imprez odbywających się corocznie należy wymienić „Europejski Festiwal Twórczości Dziecięcej” i „Bieg Papieski”, które zyskały międzynarodową rangę.

W ośrodku miejskim działają Karliński Ośrodek Kultury i Biblioteka Miejska, mająca w swych zasobach 73.761 pozycji (wg danych Zakładu Oświaty). Wg danych „Rocznika statystycznego woj. zachodniopomorskiego 2002” placówka karlińska dysponuje księgozbiorem liczącym 33,1 tys. Woluminów (**do roku 2006 wielkość woluminu została zwiększona do poziomu – 36 279 sztuk, liczba czytelników utrzymuje się na stałym poziomie – ok. 1276 w roku 2006 tj. 139,18 na 100 mieszkańców**), a wypożyczenia w woluminach na 1 czytelnika wynoszą 20,5 (**w roku 2006 – 21,5**). Jest to wskaźnik wyższy od średniej wojewódzkiej (19,2) i średniej powiatowej (20,2), choć księgozbiór przypadający na 1000 mieszkańców jest niższy zarówno od średniej w województwie, jak i w powiecie białogardzkim.

Na terenie gminy działalność kulturalną prowadzą również placówki oświatowe, posiadające szkolne księgozbiory i prowadzące pozalekcyjne zajęcia świetlicowe. Świetlice wiejskie działają w miejscowościach: Daszewo, Domacyno, Garnki, Gościnko, **Kowańcz**, Malonowo, Zwartowo, **Mierzyn, Pobłocie Wielkie, Ubystawice, Lubichowo, Krukowo.**

Sezonowo ofertę kulturalną wzbogaca działalność amfiteatru. Wyremontowany w 2000 r., zlokalizowany wśród zieleni obiekt, może pomieścić 1000 widzów.

Czynną działalność prowadzą kluby sportowe (piłkarskie) w Karlinie, **Pobłociu wielkim**, Karścinie. W Karlinie działalność sportowa skupia się w kompleksie przy ul. Kościuszki, gdzie mieści się Hala Sportowa i Stadion Miejski. Hala Sportowa wyposażona jest w salę do gier

zespołowych (koszykówka, siatkówka), siłownię i saunę. Stadion, oprócz boisk sportowych i 400-metrowej bieżni, posiada korty tenisowe, a jego widownia liczy 3000 miejsc siedzących.

Szkoły gminne, za wyjątkiem szkoły w Karwinie, posiadają sale gimnastyczne oraz przy wszystkich zlokalizowane są boiska szkolne. Place sportowe (boiska o nawierzchni trawiastej) zlokalizowane są w kilku wsiach: Domacyno, Karwin, Karścino, Krukowo, Kowańcz, Mierzyn, Zwartowo, Pobłocie Wielkie, **Lubiechowo** (dwa obiekty, w tym jeden z widownią).

Ofertę rekreacyjną gminy dodatkowo wzbogaca **działalność placówek i obiektów takich jak: Przystań Kajakowa-Kompleks rekreacyjno-wypoczynkowy „WODNIK KARLINO”, Skate Park, Minigolf, Ścieżka rowerowa - ścieżka pieszka wzdłuż kanału Młyńskiego, place zabaw w miejscowościach: Daszewo, Gościnko, Ubysławice, Karwin, Domacyno, Malanowo, Kowańcz, Syrkowice, Krukowo, Karlino (2 szt.), boiska sportowe o nawierzchni poliuretanowej (7 szt.) w następujących miejscowościach: Karlino (4 szt.), Mierzyn, Pobłocie Wielkie, Karścino oraz boiska trawiaste (5 szt.) w Karlinie, Syrkowicach, Karścinie, Pobłociu Wielkim i Mierzynie.**

8.4.4. POZOSTAŁE USŁUGI

Funkcję ośrodka rozwoju lokalnego pełni miasto Karlino, skupiające większość placówek administracyjnych, gospodarczych i usługowych gminy. W mieście swoją siedzibę mają placówki administracji państwowej, samorządowej oraz gospodarczej. Zlokalizowane są tu: Urząd Miasta i Gminy Karlino, **Punkt Powiatowego Urzędu Pracy**, Komisariat Policji, Straż Miejska, Urząd Pocztowy, Ośrodek Pomocy Społecznej, **Zakład Oświaty**, Bank Spółdzielczy. Swoje siedziby mają ekspozytura PKO BP SA Białogard i Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty.

W mieście funkcjonują zakłady usług publicznych: placówki oświatowo-edukacyjne (patrz Edukacja i Wychowanie) i kulturalne (patrz Kultura, sport i rekreacja). Szeroko rozbudowana jest sieć placówek usług komercyjnych: sklepy spożywcze i przemysłowe, dwie apteki, dwie restauracje, stacja benzynowa itd. Działają firmy i zakłady świadczące usługi: transportowe, budowlane, elektromechaniczne, instalatorstwa sanitarnego, kominiarskie, fotograficzne, fryzjerskie, komputerowe, doradztwa i pośrednictwa.

8.5. WIODĄCE FUNKCJE GOSPODARCZE GMINY KARLINO

Istniejące uwarunkowania przyrodnicze stanowią o potencjale do utrzymania i rozwoju głównych funkcji gospodarczych gminy — **przemysłu (zwłaszcza drzewnego) i rolnictwa. Uzupełniająca funkcje gospodarcze gminy stanowią turystyka i leśnictwo.**

8.5.1. ROLNICTWO

Gmina Karlino jest gminą o dominującej funkcji rolniczej – użytki rolne zajmują ok. 74 % powierzchni ogólnej, z czego ok. 57 % stanowią grunty orne. Podstawowym źródłem utrzymania na terenach wiejskich jest rolnictwo.

Obszar gminy charakteryzuje się różnorodnością i bogactwem gleb o wysokiej wartości kompleksów przydatności glebowo-rolnej. Dominują kompleksy glebowo-rolne: 2 pszennej dobrej i 4 żytniej bardzo dobrej. Gleby wysokiej jakości występują niemal na całym obszarze gminy.

8.5.1.1. STRUKTURA UŻYTKOWANIA

Struktura użytkowania terenów gminy przedstawia się następująco (2005 r.):

Powierzchnia gminy ogółem	14 102 ha
W tym użytki rolne:	9 932 ha
- grunty orne	8 223 ha
- pastwiska	526 ha
- łąki	1174 ha
- sady	9 ha
Lasy i grunty leśne	2 157 ha
Pozostałe grunty	2013 ha

Na obszarze gminy działa obecnie 338 391 (wg spisu rolnego z 2002 r.) gospodarstw rolnych, w tym najliczniejszą grupę stanowią gospodarstwa bardzo małe, gospodarujące na powierzchni

zaledwie 1 - 2 ha. Po 2001 roku na terenie gm. Karlino przybyło 38 małych gospodarstw o pow. 1 - 3 ha gruntów ornym. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi 31,06 ha. Ilość gospodarstw w poszczególnych grupach ilustruje poniższa tabela:

Charakterystyka gospodarstw (dane UMiG Karlino) – 2001 r.

powierzchnia gospodarstwa ha	liczba gospodarstw
1-2	86
2-3	38
3-5	23
5-7	14
7-10	22
10-15	49
15-20	25
20-30	21
30-50	27
50-100	19
100-200	4
200-300	1
300-500	3
500-1000	6
powyżej 1000	Brak

Gospodarstwa wg rodzaju i grup obszarowych użytków rolnych:	
ogółem	391
do 1 ha włącznie	124
powyżej 1 do mniej niż 2 ha	53
od 2 do mniej niż 5 ha	54
od 5 do mniej niż 7 ha	6
od 7 do mniej niż 10 ha	18
od 10 do mniej niż 15 ha	48
od 15 do mniej niż 20 ha	35
od 20 do mniej niż 50 ha	29
od 50 do mniej niż 100 ha	15
100 ha i więcej	9

Dane GUS (BDR) - wg spisu rolnego z 2002 r.

Na obszarze miasta Karlina (w jego zachodniej części) rozciągają się tereny plantacji choinek, zajmujące ponad 180 ha powierzchni rolnej. Pod względem użytkowania terenu i bonitacji gleb występuje duże zróżnicowanie. Są to zarówno grunty orne w klasach bonitacyjnych: RIIIa, RIIIb, RIVa, RIVb, RV, jak również nieużytki N, użytki kopalne K oraz grunty zadrzewione LZIV, grunty leśne kl. IV i V-tej, a także łąki i pastwiska trwałe w kl. IV-tej. Są to tereny dzierżawione przez firmy „Bodal” Spółka z o.o. i ORFO Sp. z o.o.

8.5.1.2. STRUKTURA ZASIEWÓW

W strukturze zasiewów dominują zboża, którymi rolnicy obsiewają 5781 ha – co stanowi 69,7 % powierzchni użytków rolnych.

Struktura zasiewów przedstawia się następująco:

		wg spisu rolnego z 2002 r.
pszenica ozima	1 349 ha	1231 ha
pszenica jara	1 123 ha	222 ha
żyto	980 ha	963 ha
jęczmień ozimy	100 ha	117 ha
jęczmień jary	915 ha	441 ha
owies	489 ha	674 ha
pszenżyto ozime	480 ha	364ha

pszenżyto jare	30 ha	51ha
mieszanki zbożowe	315 ha	285 ha
ponadto obsiano:		
kukurydza	104 ha	39 ha
rzepak jary	156 ha	135 ha
rzepak ozimy	1 035 ha	656 ha
przeznaczono pod:		
ziemniaki	320 ha	204 ha
buraki cukrowe	3 ha	2,7 ha
rośliny strączkowe	270 ha	0,07 ha
rośliny pastewne	160 ha	7,7 ha
pozostałe uprawy	180 ha	-

Ogółem obsiano i nasadzono (zagospodarowano) 8009 ha gruntów ornych – **wg spisu z 2002 r. 5502 ha**. Ugory i odłogi zajmują zaledwie 23 ha, co stanowi niewielki procent gruntów ornych. W obecnych czasach, po upadku gospodarki wielkoprzestrzennej (PGR-owskiej), świadczy to bardzo pozytywnie o stanie gospodarki rolnej w gminie, dając jej pozytywny obraz zarówno w skali województwa zachodniopomorskiego, jak i całego Pomorza.

Według danych szacunkowych średnie plony płodów rolnych za rok 2002 przedstawiają się następująco:

- cztery zboża	31,5 dt/ha
- ziemniaki	240,0 dt/ha
- rzepak ozimy	25,0 dt/ha
- kukurydza na zielonkę	600,0 dt/ha

Średnie zużycie NPK na 1 ha wynosi 80 kg.

8.5.1.3. PRODUKCJA ZWIERZĘCA

Stosunkowo dużą powierzchnię ~~1 282 ha~~ **1700 ha** zajmują łąki i pastwiska – wg klasyfikacji kompleksów glebowo-rolnych 2z-użytki zielone średnie, stanowiące 65,4% wszystkich użytków zielonych. Na tym obszarze preferowany jest więc przede wszystkim rozwój hodowli bydła mlecznego.

Wg danych GUS 2002 r. stan inwentarza jest następujący:

bydło ogółem	1 305 szt na 100 ha UR (użytków rolnych)
w tym krowy	606 szt na 100 ha UR
trzoda chlewna	5 792 szt na 100 ha GO (grunty orne)
w tym maciory	554 szt na 100 ha GO
konie	27 szt na 100 ha UR
owce	13 szt na 100 ha UR
kozy	25 szt na 100 ha UR

Pogłowie zwierząt gospodarskich wg rodzaju gospodarstwa - spisu rolnego z 2002 r.:		
bydło	szt.	1 400
krowy	szt.	725
trzoda chlewna	szt.	5 439
trzoda chlewna lochy	szt.	494
konie	szt.	39
owce	szt.	400
kury	szt.	4 327
kury nioski	szt.	2 738
kozy	szt.	21

Na terenie gminy Karlino funkcjonuje gospodarstwo rolne, współpracujące z ODR Koszalin, produkujące w oparciu o nowe rozwiązania technologiczne (przystosowanie produkcji do warunków klimatyczno - glebowych) oraz wyniki naukowo-badawcze instytutów krajowych i

zagranicznych. Jest to gospodarstwo p. W. Turowskiego w Daszewie, użytkujące obszar 52 ha i specjalizujące się w hodowli bydła mlecznego. Gospodarz ten jest jednocześnie liderem grupy rolników – producentów mleka ze wsi: Mierzynek, Karwin, Garnki, Domacyno, Gościnko, Ubystawice. Hodowla krów mlecznych tej grupy producentów wynosi 240 sztuk w 16 gospodarstwach rolnych, które są objęte doradztwem ODR.

Zadbane gospodarstwa rolne, położone w atrakcyjnym krajobrazie lasów i jezior, od kilku lat włączane są do grupy gospodarstw agroturystycznych. Obecnie w gm. Karlino istnieją tylko dwa – w Kowańczy i Daszewie.

Rolnictwo i przetwórstwo rolno - spożywcze to jednak nadal przede wszystkim duże gospodarstwa rolne popegeerowskie, najpierw wydzierżawiane, a obecnie wykupywane na własność. Gospodarstwa te prowadzą hodowlę i produkcję roślinną.

Gospodarstwo Rolne „Almari” w Pobłociu Wielkim prowadzi produkcję roślinną i zwierzęcą. Dział produkcji roślinnej gospodaruje na areale 702 ha gruntów uprawnych, gdzie uprawia się głównie pszenicę ozimą, jęczmień browarny oraz rzepak. W produkcji roślinnej stosuje się nowoczesne technologie, co wpływa na wyższe wydajności i jakość. W produkcji zwierzęcej dominuje hodowla trzody chlewnej w cyklu zamkniętym o średnim stanie 300 loch. Rocznie zakład sprzedaje około 6 tys. tuczników o mięsności 55%. Gospodarstwo Rolne „Abbas” w Karściniu zajmuje się hodowlą bydła (ok. 500 sztuk bydła mlecznego).

8.5.1.4. PODSUMOWANIE

Z racji położenia gminy w regionie Dorzecza Parsęty uczestniczy ona w stowarzyszeniach i związkach (**ZMIIGDP**) zajmujących się ochroną środowiska – w rolnictwie prowadzona jest działalność proekologiczna.

Na terenie gminy Karlino funkcjonują cztery grupy producenckie zarejestrowane jako Stowarzyszenia. Są to:

- MLEKAR - grupa producentów mleka,
- BEKONIK - grupa producentów trzody chlewnej,
- FAWORYTKA - grupa producentów owoców jagodowych,
- ZIARNO - grupa producentów zbóż.

8.5.2. PRZEMYSŁ I PRODUKCJA

Na terenie gminy Karlino rozwinął się głównie przemysł drzewny. Największe zakłady produkcyjne zlokalizowane są w większości w mieście.

Zakłady o największej liczbie zatrudnionych w mieście i gminie Karlino:

Nazwa firmy Lokalizacja zakładu	Wielkość zatrudnienia	Branża
PŁYTY KARLINO SA – HOMANIT POLSKA w Karlinie	ok. 250 osób	przemysł drzewny płyty pilśniowe, płyty meblowe
GAZ "BUDOWA"	ok. 45 osób	gazownictwo budowa sieci i instalacji gazowych kotłowni gazowych, zagospodarowywanie niekonwencjonalnych pozabilansowych źródeł energii, usługi turystyczne
GEN GAZ	ok. 50 osób	dostawa gazu, gazownictwo budowa sieci i instalacji gazowych, kotłowni gazowych, zagospodarowywanie niekonwencjonalnych pozabilansowych źródeł energii, usługi turystyczne
PI Energa	ok. 40 osób	realizacji projektów zagospodarowania małych złóż gazu ziemnego
Scanrad	ok. 30 osób	produkcja urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych

Gminna Spółdzielnia SCh, na terenie gminy	ok. 100 osób	przemysł spożywczy, handel
DLH NORDISK Sp. z o.o. Karlino	ok. 80 osób	przemysł drzewny suszenie i parzenie drewna
FERETTI Sp. z o.o. Karlino	ok. 125 osób	przemysł drzewny produkcja formatek z forniuru, mebli, podtóg, drzwi
Petrico Park, Karlino, Krzywopłoty	ok. 25 osób	turystyka – hotel, restauracja
DAN-POL Kozia Góra	-	przemysł drzewny produkcja sklejki drewnianej, płyt meblowych, formatek z okleiny drewnianej
Kopalnia Ropy Naftowej i Gazu Ziemnego w Karlinie Krzywopłoty	ok. 30 osób	przemysł wydobywczy eksploatacja gazu i ropy naftowej, zagospodarowanie lokalnych złóż pozabilansowych oraz gazów odpadowych
P.P.U. PROMECH Sp. z o.o. Karlino	ok. 30 osób	przemysł metalowy
Gospodarstwo Rolne RAIFFPOL Pobłocie Wielkie	30 osób	rolnictwo wytwórnia pasz i koncentratów, produkcja żywca wieprzowego i roślin zbożowych
Gospodarstwo Rolne ALMARI Pobłocie Wielkie	20 osób	rolnictwo
Zakład Cukierniczy PYCHOTKA Karlino	20 osób	przemysł spożywczy

Oprócz w/w dużych zakładów przemysłu drzewnego funkcjonują na terenie gminy małe zakłady stolarskie w: Gościnku, Karścinie, Zwartowie.

8.5.3. LEŚNICTWO

Na terenie gminy Karlino gospodarkę leśną prowadzą dwa nadleśnictwa — Nadleśnictwo Białogard i Nadleśnictwo Gościno.

Dominującą rolę ma Nadleśnictwo Gościno, które prowadzi swoją działalność na obszarze 2 192 ha, położonych na terenie gminy. Do Nadleśnictwa Białogard należy jedynie 30 ha (w obrębie granic g. Karlino), położonych w dolinie rzeki Radwi.

Ogólna powierzchnia terenów leśnych na obszarze Miasta i Gminy Karlino wynosi ~~2222,28~~ **2213,2** ha.

Użytkowanie powierzchni leśnych w Nadleśnictwie Gościno:

rodzaj powierzchni	Karlino miasto	Karlino obszar wiejski	Suma końcowa
	Ha		
Bagno	2,88	187,43	190,31
B-R	0,22	0,19	0,41
BUD. INNE		0,08	0,08
DROGI I		0,9	0,9
DROGI L	1,43	15,08	16,51
D-STAN	121,85	1756,9	1878,75
HAL	0,78	0,79	1,57
KOP ŻW		0,64	0,64
L ENERG	0,45	0,12	0,57
L TELEK		0,32	0,32
LINIA EN	2,12	4,95	7,07
LINIE	0,09	5,68	5,77

rodzaj powierzchni	Karlino miasto	Karlino obszar wiejski	Suma końcowa
	Ha		
Ł	1,03	28,11	29,14
N KOP		0,68	0,68
PŁAZ		1,21	1,21
PS		4,4	4,4
R		9,66	9,66
ROWY	0,2	5,53	5,73
ROWY W		3,32	3,32
RUROCIĄG	0,04	2,69	2,73
TER ZDEW		1,06	1,06
ZADRZEW		29,48	29,48
ZRAB		1,97	1,97
suma końcowa	131,09	2061,19	2192,28

W użytkowaniu powierzchni leśnych największe obszary są tereny zalesione (w tabeli D-STAN – drzewostan) zajmujące pow. ogółem 1878,75 ha.

Z 187,43 ha powierzchni bagiennej dominującą powierzchnię zajmuje Daszewskie Bagno, położone we wschodniej części obszaru gminy.

Główną funkcję lasów na obszarze gminy Karlino wyznaczają lasy gospodarcze na siedliskach:

L_{MŚW} — lasów mieszanych świeżych — 842,98 ha

B_{MŚW} — borów mieszanych świeżych — 320,45 ha

Znacznie mniejsze powierzchnie zajmują lasy na siedliskach:

L_w — lasów wilgotnych — 41,52 ha

L_{MB} — lasów mieszanych bagiennych — 45,68 ha

oraz siedliska olesowe /OL/ — 81,11 ha.

Natomiast stosunkowo dużą powierzchnię zajmują OL_s – olesy (olsy) jesionowe, porastające głównie zbocza doliny rzeki Młynówki i jej dopływów. Zajmują one znaczną w skali gminy powierzchnię 226,41 ha.

Na obszarze całego nadleśnictwa Gościno istnieje 18 obwodów łowieckich, z których 4 (obwody 22, 33, 49, 50) zlokalizowane są w gminie Karlino.

Stan zwierzyny w poszczególnych obwodach łowieckich przedstawia się następująco:

numer obwodu łowieckiego i jego rejon	występujące gatunki zwierząt ilość sztuk		
	jeleń	sarna	dzik
22 Wyganowo- Mierzyn	16	218	60
33 Czerwięcino - Lubiechowo	9	245	40
49 Domacyno – Garnki	21	17	26
50 Pobłocie Wlk. - Krukowo	16	260	25

Uwaga: fragment obwodu łowieckiego nr 32 sięga okolic Daszewa

Według oceny Nadleśnictwa Gościno stan zwierzyny w dużym stopniu przekracza ustaloną pojemność łowisk, co ma zasadnicze znaczenie dla stanu upraw rolnych. Problem szkód częściowo rozwiązują „poletka łowieckie”.

8.5.4. TURYSTYKA

Baza turystyczna (noclegowa i gastronomiczna gminy) jest stosunkowo skromna jak na potencjalne możliwości tego regionu. Placówki świadczące usługi w branżach związanych z turystyką w większości są zlokalizowane w Karliniu lub w jego najbliższym sąsiedztwie – w Krzywopłotach, gdzie mieści się największy kompleks wypoczynkowo-rekreacyjny gminy. Rozciągający się między drogą krajową Szczecin – Gdańsk, a rzeką Radwią Kompleks Wypoczynkowy "PetriCo Land" oferuje 92 miejsca noclegowe, w tym hotel (50 miejsc

noclegowych) i domki hotelowe (42 miejsca noclegowe). W skład kompleksu wchodzi również: restauracja (dwie sale na 80 osób i sala bankietowa na 100 osób), sala konferencyjna na 100 miejsc (klimatyzacja, kompletne wyposażenie w sprzęt multimedialny), sauna parowa, solarium, siłownia.

Zagospodarowanie terenu obejmuje: stawy rybne, tereny do jazdy konnej (konie, kucyki i osły), urządzone plac zabaw dla dzieci (huśtawki, ślizgawka, wspinaczka).

Hotel w Karlinie przy ul. Koszalińskiej dysponuje bazą noclegową w ilości 23 miejsc noclegowych, a pensjonat przy ul. Moniuszki 10 — 9 miejscami noclegowymi.

Baza gastronomiczna gminy Karlino to zaledwie kilka placówek. Oprócz całodobowej restauracji w Krzywopłotach pozostałe usługi gastronomiczne skupione są w Karlinie: restauracja „Na Skarpie” przy ul. Koszalińskiej, kawiarnia „AGA” przy ul. Kościuszki, bar „U Maka” przy ul. Bolesława Chrobrego, **PUB Pizzeria „KAJA” przy ul. Koszalińskiej.**

8.6. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

W myśl ustawy o ochronie przyrody „Środowisko przyrodnicze – to krajobrazy wraz z tworami przyrody nieożywionej, naturalne i przekształcone siedliska przyrodnicze wraz z występującymi w nich roślinami i zwierzętami”. Celem nadrzędnym ochrony jest zachowanie walorów i bogactwa bioróżnorodności i zrównoważonego rozwoju przyrody w powiązaniu z działalnością gospodarczą człowieka.

Obszar gminy Karlino charakteryzuje się bogactwem zasobów i walorów środowiska przyrodniczego i cennej bioróżnorodności, ostatnio bardziej rozpoznanych w wyniku prac naukowo-badawczych i inwentaryzacyjnych, prowadzonych na terenie całego Dorzecza Parsęty.

Najcenniejsze przyrodniczo obszary i urokliwe krajobrazy skoncentrowały się w rejonie doliny Parsęty i jej dopływów: Pokrzywnicy, Młynówki, Pyszniczy i Radwi, które zastępują brak jezior w tym regionie.

Stosunkowo płaską i rozległą równinę wysoczyznową urozmaicają krajobrazowo inne formy rzeźby młodoglacjalnej: obniżenia wytopiskowe, bagna (największe z nich to Daszewskie Bagno), podmokłości, „oczka” polodowcowe. Porastające wokół lasy i zadrzewienia są cennymi „oazami” ekosystemów i biocenoz. Większość cennych przyrodniczo obszarów gminy winna być objęta ochroną prawną — różnymi jej formami, zgodnie m.in. z propozycjami opracowań specjalistycznych.

Obecnie, zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody, innych ustaw i przepisów szczególnych, ochronie prawnej na terenie gminy Karlino podlegają: lasy ochronne, pomniki przyrody, starodrzewy cmentarne, założenia parkowe.

8.6.1. POMNIKI PRZYRODY

Rozporządzenie nr 7/92 z 8.09.1992 r., Dz. Urz. Nr 15 (fragment)

gmina	opis przedmiotu poddanego ochronie	określenie położenia
Karlino	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) w wieku ok. 400 lat, obw. 570 cm, wys. 25 m	m. Krukowo przy ruinach kościoła
Karlino	Lipa wielkolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>) w wieku ok. 250 lat, obw. 370 cm	m. Lubiechowo w parku zabytkowym
Karlino	Buk zwyczajny (<i>Fagus silvatica</i>) w wieku ok. 200 lat, obw. 380 cm	Lubiechowo w parku zabytkowym
Karlino	Wiąz górski (<i>Ulmus montana</i>) w wieku ok. 250 lat, obw. 480 cm	Lubiechowo w parku zabytkowym
Karlino	Klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>) ob. 420 cm, wys. 30 m	W oddz. 85 b, ob. Dygowo, Leśnictwo Karlino, Nadleśnictwo Gościno
Karlino	Grupa drzew: 5 (obecnie 4) jodeł pospolitych (<i>Abies alba</i>), obw. 160- 280 cm, wys. 33-38 m	W oddz. 85b, ob. Dygowo, Leśnictwo Karlino, Nadleśnictwo Gościno
Karlino	Grab pospolity (<i>Carpinus betulus</i>) obw. 380 cm, wys. 17 m	m. Karścino przy bramie do kościoła

Rozporządzenie nr 12/95 z 28.12.1995 r., Dz. Urz. Nr 114 (fragment)

gmina	opis przedmiotu poddanego ochronie	określenie położenia
Karlino	Gr. drzew: 3 lipy drobnolistne (<i>Tilia cordata</i>), obw. 265, 295, 255 wys. 30 m; Żywotnik zachodni (<i>Thuja occidentalis</i>) obw. 165 cm, wys. 15 m	m. Karwin cmentarz ewangelicki (nieczynny) na granicy lasu, po lewej stronie drogi z Domacyna do Karwina
Karlino	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) obw. 297 cm, wys. 22 m	m. Karwin Cmentarz ewangelicki (nieczynny), na wzniesieniu obok kościoła
Karlino	Gr. drzew: lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) obw. 310 cm, wys. 22 m 3 buki zwyczajne (<i>Fagus sylvatica</i>) obw. 285, 265, 195 cm, wys. 30 m	m. Kozia Góra cmentarz ewangelicki (nieczynny), na granicy lasu
Karlino	2 dęby szypułkowe (<i>Quercus robur</i>) obw. 300 i 455 cm, wys. 18 i 28 m	m. Lubiechowo cmentarz ewangelicki (nieczynny), za wsią na łąkach
Karlino	Sosna pospolita (<i>Pinus silvestris</i>) obw. 200 cm, wys. 20 m	m. Wietszyno cmentarz ewangelicki (nieczynny), na wzgórzu wśród pól

Uchwała Nr XVI/171/07 Rady Miejskiej w Karlinie z dnia 21 grudnia 2007 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody:

Karlino	Dąb szypułkowy (<i>Quercus rober</i>) obw. 495 cm	Dz. nr 117 obręb Domacyno
Karlino	Dąb szypułkowy (<i>Quercus rober</i>) obw. 600 cm	Dz. nr 214 obręb Domacyno

8.6.2. STARODRZEWE CMEN TARNE

Lp.	Miejscowość	rodzaj cmentarza i jego charakterystyka	występujący starodrzew
1.	Czerwiecino	rodowy, bardzo zaniedbany	świerk, brzoza, dąb
2.	Domacyno	rodowy, położony na wzgórzu za wsią, zaniedbany	dąb, buk, świerk, lipa
3.	Garnki	zaniedbany, położony w lesie za wsią	buk, lipa, dąb, topola
4.	m. Karlino	poewangelicki przekształcony w park miejski	dąb, lipa, jesion, kasztanowiec
5.	m. Karlino	komunalny	lipa, żywotnik
6.	Karwin	dawny cmentarz przykościelny	jesion, klon, kasztanowiec
7.	Karwin	poewangelicki, w lesie na stoku wzgórza kemowego	lipa, świerk, brzoza, żywotnik
8.	Karścino	poewangelicki, na krańcu wsi, zaniedbany	klon, dąb, jesion
9.	Kozia Góra	poewangelicki, zaniedbany	buk, lipa, dąb, topola
10.	Kowańcz	poewangelicki, w centrum wsi, zaniedbany	jesion, klon, świerk, brzoza
11.	Krukowo	poewangelicki, położony w enklawie śródpolnej, zaniedbany	dąb, świerk, jesion
12.	Krukowo	rodowy, położony za wsią, zaniedbany	lipa, dąb
13.	Lubiechowo	poewangelicki	kasztanowiec, jesion, żywotnik

Lp.	Miejscowość	rodzaj cmentarza i jego charakterystyka	występujący starodrzew
14.	Lubiechowo	położony za wsią, na wzgórzu wśród łąk, zaniedbany	dąb, głąg
15.	Mierzyn	poewangelicki, na południowym krańcu wsi	lipa, świerk, dąb; zachowana aleja lipowa
16.	Poblocie Wik.	poewangelicki, położony w enklawie śródpolnej	sosna, świerk
17.	Wietszyno	poewangelicki, położony w enklawie śródpolnej	zachowane pojedyncze drzewa: dąb, sosna, świerk

Reasumując należy stwierdzić, iż stare cmentarze są to niewielkie obszary cennej zieleni wysokiej, gdzie występują często okazałe, pomnikowe drzewa, resztki alejek itd. Starodrzewy cmentarne są walorem w krajobrazie, miejscem przebywania i rozrodu licznych gatunków roślin i zwierząt. Cmentarze zlokalizowane na terenie gminy są również opisane w rozdziale „Środowisko kulturowe ...”.

8.6.3. PARKI — ZESPOŁY ZIELENI PARKOWEJ

Nr	Miejscowość	obiekt	obszar w ha	Czas założenia
1	Domacyno	pałacowy	16,00	XVIII w.
2	Karlino	dworski	1,6	2 poł. XIX w.
3	Karlino	pocmentarny	3,6	k. XIX w.
4	Karlino	miejski	3,2	XIX w.
5	Karścino	pałacowy	5,2	XVIII w.
6	Kozia Góra	pałacowy	3,98	2 poł. XVIII w.
7	Krukowo	pałacowy	15,0	XVIII w.
8	Lubiechowo	dworski	11,0	XIX w.
9	Malonowo	dworski	2,41	1880 r.
10	Mierzyn	dworski	4,3	XIX w.
11	Mierzyn	pałacowy	4,0	2 poł. XIX w.
12	Poblocie Wielkie	dworski	2,7	XIX w.
13	Poczernino	dworski	3,5	2 poł. XIX w.
14	Syrkowice	park dworski	1,67	k. XIX w.
15	Wyganowo	dworski	1,3	1890 r.
16	Zwartowo	dworski	3,0	2 poł. XIX w.

8.6.4. LASY OCHRONNE

Ochronie prawnej podlegają lasy ochronne (wodochronne i strefy miejskiej), które zajmują powierzchnię ogólną 334,30 ha i występują głównie na zboczach dolin rzek Parsęty i Pokrzywnicy oraz w granicach miasta Karlina.

–	Lasy ochronne podmiejskie	97,74 ha
–	Lasy wodochronne w mieście	22,71 ha
–	Lasy wodochronne obszaru wiejskiego	213,85 ha
–	razem lasy ochronne	334,30 ha

Problematyka związana ze stanem środowiska przyrodniczego gminy Karlino, jego zasobami i walorami zostały szeroko opisane w opracowaniu „Waloryzacja przyrodnicza gminy Karlino” oraz w sporządzonym w ramach Studium opracowaniu fizjograficznym.

8.6.5. STAN ŚRODOWISKA - ZAGROŻENIA

Środowisko przyrodnicze na obszarze gminy charakteryzuje się zasobami i walorami o dość dużej odporności naturalnej i barierami ekofizjograficznymi (doliny rzek, bagna, obniżenia terenowe).

Doliny rzek wchodzi w skład zlewni rzeki Parsęty, której powierzchnia wynosi 3150,9 km². Gmina Karlino zajmuje około 4,5 % tej powierzchni. Według podziału hydrograficznego Polski dorzecze Parsęty opatrzone numerem 307, na które składają się mniejsze dorzecza, leżące w całości lub częściowo na obszarze gminy.

Na terenie gminy Karlino do Parsęty wpadają jej dopływy: Pokrzywnica, Młynówka, Radew oraz swój początek bierze rzeka Pysznicza – również dopływ Parsęty. Wzdłuż jej koryta na całym odcinku zlokalizowanym w gm. Karlino oraz wzdłuż dolnych odcinków Pokrzywnicy i Radwi występują obszary zalewowe.

W gminie brak jest wód powierzchniowych stojących – jezior. Poza nielicznymi stawami rybnymi nie ma retencjonowania wód, które pozwoliłoby efektywnie sterować odpływami i skutecznie oddziaływać na zagrożenia powodziowe.

Istniejące budowle hydrotechniczne w obszarze gminy Karlino to: niedokończona elektrownia na rzece Parsęcie (m. Karlino), elektrownia wodna Karlino-Młyn na rzece Radwi, jaz betonowy na rzece Młynówce w Koziej Górze.

Większość zagrożeń dla środowiska i jego degradacja wiążą się z gospodarczą działalnością człowieka. Zlokalizowane zakłady przemysłowe powodują zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby. Do najbardziej uciążliwych należy zaliczyć: zlokalizowane w granicach miasta zakład przemysłu drzewnego Płyty Karlino SA (**obecnie HOMANIT POLSKA**), zakład utylizacyjny, oczyszczalnię ścieków (której przepustowość planuje się zwiększyć po rozbudowie do 2000 m³/dobę), oraz zlokalizowane w Krzywopłotach wysypisko odpadów komunalnych i kopalnię ropy naftowej i gazu. Szczegółne zagrożenie stwarza możliwość awarii obiektu.

Investycjami uciążliwymi dla środowiska są również duże fermy hodowlane – ~~ferma świń w Pełtociu Wielkim~~, ferma krów w Karścinie. Dodatkową uciążliwością związaną z funkcjonowaniem hodowli fermowej jest problem gnojowicy i „odoru” w powietrzu.

Zagrożeniem dla stanu czystości wody rzeki Młynówki może okazać się kompleks stawów rybnych w Malonowie.

Znaczne zagrożenie dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego stwarzają szlaki komunikacyjne, które powodują zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego spalinami i hałasem, zagrażają migracjom zwierząt, tworzą techniczne bariery dla ciągłości systemów ekologicznych. Największe uciążliwości i zagrożenia tego typu powodują drogi: krajowa Nr 6, wojewódzka Nr 163 (o dużym natężeniu ruchu) obwodnica miasta przecinająca doliny rzek Parsęty i Radwi oraz tor kolejowy (na nasypie) linii Białogard-Kotobrzeg.

Przekształceniom powierzchnia ziemi ulega w wyniku eksploatacji kopalni kruszywa naturalnego w ~~Lubiechowie~~ i Wietszynie, oraz w pięciu punktach eksploatacji lokalnej. Wyrobiska poeksploatacyjne muszą być zrekultywowane, podobnie jak wyrobisko po zaniechanej eksploatacji złóż „Karlino” (kruszywa i utworów ilastych).

Przy nieodpowiedniej działalności poważnym zagrożeniem dla czystości wód Radwi (II kl. czystości) i ochrony bioróżnorodności w jej dolinie może być funkcjonowanie dużego Kompleksu Wypoczynkowego „PetriCo Land” w Krzywopłotach i sąsiadującej z nim stacji CPN.

8.7. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

8.7.1. CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA KRAJOBRAZU ARCHEOLOGICZNEGO.

8.7.1.1. WARTOŚĆ ARCHEOLOGICZNA GMINY KARLINO

Na terenie gminy Karlino zewidencjonowano ogółem 528 stanowisk archeologicznych. Rozmieszczenie tych stanowisk na obszarze gminy jest zróżnicowane, tak samo jak zróżnicowana jest ich funkcja. Niejednokrotnie na poszczególnych stanowiskach stwierdzono współwystępowanie materiałów z różnych okresów chronologicznych, co w konsekwencji daje 757 pozostałości osadniczych w ramach zasobu archeologicznego na terenie gminy.

W ramach tego zasobu archeologicznego stwierdzono zaewidencjonowanie następujących kategorii stanowisk archeologicznych (rozróżnienie funkcjonalne) bez rozróżnienia chronologicznego:

– ślad osadniczy	483
– punkt osadniczy	0
– osada	252
– cmentarzysko	20

- grodzisko 2

Widoczne jest zróżnicowanie funkcjonalne stanowisk w obrębie wyróżnionych okresów chronologicznych, co przedstawiono w poniższym zestawieniu.

	LX	X	O	C	G	Razem
Neolit/KPL/KAK/KCSZ	19		19	1		39
Kultura unietycka/łużycka	48		35	8		91
Kultura pomorska/jastorfska	4		2	4		10
Kultura oksywska	4		13	2		19
Kultura wielbarska	11		31	3		45
Grupa dębczyńska			15	1		16
Okres rzymski	33		11			44
Okres starożytny	41		2			43
Okres wczesnośredniowieczny	79		48	1	1	129
Okres średniowieczny	219		76			295
Chronologia ?	25				1	26
Ogółem	483		252	20	2	757

C – cmentarzysko

G – grodzisko

O – osada

X – punkt osadniczy

LX – ślad osadniczy

„Chronologia?” – obiekty, dla których nie można było określić okresu pochodzenia.

Wszystkie 528 zaewidencjonowanych stanowisk zostało ujętych w zestawieniu tabelarycznym „Zbiorcze zestawienie zasobu stanowisk archeologicznych gminy Karlino w woj. Zachodniopomorskim” zamieszczonym w opracowaniu specjalistycznym.

8.7.1.2. WARTOŚCI ARCHEOLOGICZNE MIEJSCOWOŚCI

Dla właściwego rozeznania zasobu archeologicznego prezentujemy chronologiczno-funkcjonalny rejestr stanowisk w obrębie miejscowości gminy.

CHOTYŃ

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 4 stanowiska archeologiczne z 4 pozostałościami osadniczymi z następujących okresów chronologicznych:

Kultura łużycka	- 1 ślad osadniczy
	- 1 osada
Okres średniowieczny	- 1 ślad osadniczy
Chronologia?	- 1 ślad osadniczy

CZERWIĘCINO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 11 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 11 śladów osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Okres neolitu, kultura pucharów lejkowatych	- 2 ślady osadnicze
	- 3 osady
Okres starożytny	- 1 ślad osadniczy
Okres wczesnośredniowieczny	- 2 ślady osadnicze
Okres średniowieczny	- 1 ślad osadniczy
Chronologia?	- 1 ślad osadniczy

DASZEWO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 26 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 51 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Kultura pucharów lejkowatych	- 2 osady
------------------------------	-----------

Kultura unietycka/łużycka	- 2 ślady osadnicze - 5 osad
Kultura pomorska/wschodniopomorska	- 1 cmentarzysko
Kultura oksywska	- 2 ślady osadnicze - 1 ślad osadniczy - 1 osada
Kultura wielbarska	- 2 ślady osadnicze - 5 osad
Okres rzymski	- 1 osada
Okres wczesnośredniowieczny	- 6 śladów osadniczych - 5 osad
Okres średniowieczny	- 8 śladów osadniczych - 9 osad
Chronologia?	- 1 ślad osadniczy

DOMACYNO

Z obszaru tej wioski pochodzą 53 stanowiska archeologiczne, na których stwierdzono 75 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Okres neolitu, kultura pucharów lejkowatych/ Kultura ceramiki sznurowej	- 5 śladów osadniczych - 1 osada - 1 cmentarzysko
Okres wczesnego brązu/kultura łużycka	- 5 śladów osadniczych - 2 osady
Kultura pomorska	- 1 osada
Kultura oksywska	- 1 osada
Kultura wielbarska	- 1 cmentarzysko
Grupa dębczyńska	- 1 osada
Okres rzymski	- 7 śladów osadniczych - 3 osady
Okres starożytny	- 6 śladów osadniczych
Okres wczesnośredniowieczny	- 2 osady - 1 cmentarzysko
Okres średniowieczny	- 21 śladów osadniczych - 8 osad
Chronologia	- 1 ślad osadniczy

GARNKI

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 26 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 36 śladów osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Kultura łużycka	- 2 ślady osadnicze - 2 osady
Kultura oksywska	- 1 ślad osadniczy - 1 osada
Grupa dębczyńska	- 3 osady
Okres rzymski	- 1 ślad osadniczy
Okres starożytny	- 2 ślady osadnicze - 1 osada
Okres wczesnośredniowieczny	- 5 śladów osadniczych - 2 osady
Okres średniowieczny	- 11 śladów osadniczych - 4 osady
Chronologia?	- 1 ślad osadniczy

GOŚCINKO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 36 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 45 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Kultura łużycka	– 4 ślady osadnicze – 1 osada
Okres rzymski	– 3 ślady osadnicze
Okres starożytny	– 5 śladów osadniczych
Okres wczesnośredniowieczny	– 4 ślady osadnicze – 2 osady
Okres średniowieczny	– 19 śladów osadniczych – 3 osady
Chronologia?	– 4 ślady osadnicze

KARLINO

Na obszarze miejscowości (miasta) zarejestrowano 44 stanowiska archeologiczne, na których stwierdzono 71 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Okres neolitu/kultura pucharów lejkowatych	– 3 ślady osadnicze – 3 osady
Kultura unietycka/kultura łużycka	– 1 ślad osadniczy – 9 osad – 3 cmentarzyska
Kultura jastorfska/kultura wschodniopomorska	– 2 cmentarzyska
Kultura oksywska	– 5 osad
Kultura wielbarska	– 1 ślad osadniczy – 10 osad – 1 cmentarzysko
Grupa dębczyńska	– 5 osad
Okres wczesnośredniowieczny	– 1 ślad osadniczy – 11 osad
Okres średniowieczny	– 1 ślad osadniczy – 15 osad

KARLINKO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 5 stanowisk archeologicznych z 12 pozostałościami z następujących okresów:

Kultura amfor kulistych	– 1 osada
Kultura oksywska	– 1 ślad osadniczy
Kultura wielbarska	– 1 ślad osadniczy
Grupa dębczyńska	– 3 osady
Okres rzymski	– 1 osada
Okres wczesnośredniowieczny	– 1 ślad osadniczy – 1 osada
Okres średniowieczny	– 1 ślad osadniczy – 2 osady

KARŚCINO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 60 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 83 pozostałości osadnicze z następujących okresów chronologicznych:

Okres neolitu	– 2 ślady osadnicze
Kultura łużycka	– 9 śladów osadniczych – 2 osady
Kultura pomorska	– 2 ślady osadnicze
Kultura oksywska	– 1 cmentarzysko
Kultura wielbarska	– 4 osady
Okres rzymski	– 2 ślady osadnicze
Okres starożytny	– 4 ślady osadnicze
Okres wczesnośredniowieczny	– 9 śladów osadniczych – 3 osady
Okres średniowieczny	– 33 ślady osadnicze – 9 osad

Chronologia? – 3 ślady osadnicze

KARWIN

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 37 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 53 pozostałości osadnicze z następujących okresów chronologicznych:

Kultura łużycka	– 6 śladów osadniczych
Kultura wielbarska	– 1 cmentarzysko
Okres rzymski	– 3 ślady osadnicze
	– 4 osady
Okres starożytny	– 8 śladów osadniczych
	– 1 osada
Okres wczesnośredniowieczny	– 6 śladów osadniczych
	– 2 osady
Okres średniowieczny	– 19 śladów osadniczych
Chronologia?	– 3 ślady osadnicze

KOWAŃCZ

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 14 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 16 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Okres neolitu	– 1 ślad osadniczy
Kultura łużycka	– 3 ślady osadnicze
	– 1 osada
Okres starożytny	– 1 ślad osadniczy
Okres wczesnośredniowieczny	– 2 ślady osadnicze
Okres średniowieczny	– 6 śladów osadniczych
Chronologia?	– 2 ślady osadnicze

KOZIA GÓRA

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 27 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 36 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Okres neolitu, kultura pucharów lejkowatych	– 4 ślady osadnicze
Kultura łużycka	– 2 ślady osadnicze
	– 1 osada
Okres halsztacki	– 1 cmentarzysko ciałopalne
Kultura wielbarska	– 2 osady
Grupa dębczyńska	– 2 osady
	– 1 cmentarzysko
Okres rzymski	– 4 ślady osadnicze
Okres starożytny	– 4 ślady osadnicze
Okres wczesnośredniowieczny	– 4 ślady osadnicze
	– 1 osada
Okres średniowieczny	– 8 śladów osadniczych
	– 3 osady
Chronologia?	– 1 ślad osadniczy

KRUKOWO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 15 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono występowanie 17 pozostałości z następujących okresów chronologicznych:

Okres neolitu	– 1 osada
Kultura łużycka	– 1 ślad osadniczy
	– 2 osady
	– 1 cmentarzysko
Okres rzymski	– 2 ślady osadnicze
	– 1 osada
Okres starożytny	– 3 ślady osadnicze
Okres wczesnośredniowieczny	– 2 osady
Okres średniowieczny	– 4 ślady osadnicze

LUBIECHOWO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 34 stanowiska archeologiczne, na których stwierdzono 54 pozostałości osadnicze z następujących okresów chronologicznych:

Okres neolitu/kultura pucharów lejkowatych	- 1 ślad osadniczy - 7 osad
Kultura łużycka	- 5 śladów osadniczych - 5 osad
Kultura oksywska	- 2 osady
Kultura wielbarska	- 1 osada
Okres rzymski	- 1 ślad osadniczy - 1 osada
Okres starożytny	- 1 ślad osadniczy
Okres wczesnośredniowieczny	- 3 ślady osadnicze - 6 osad - 1 grodzisko
Okres średniowieczny	- 10 śladów osadniczych - 8 osad
Chronologia?	- 2 ślady osadnicze

MALONOWO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 22 stanowiska archeologiczne, na których stwierdzono 29 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Kultura łużycka	- 1 ślad osadniczy - 1 cmentarzysko
Okres rzymski	- 1 ślad osadniczy
Okres starożytny	- 4 ślady osadnicze
Okres wczesnośredniowieczny	- 4 osady
Okres średniowieczny	- 15 śladów osadniczych - 2 osady
Chronologia?	- 1 ślad osadniczy

MIERZYN

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 20 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 33 pozostałości osadnicze z następujących okresów chronologicznych:

Późny neolit/wczesny brąz	- 1 ślad osadniczy
Kultura pomorska	- 1 cmentarzysko
Kultura oksywska	- 2 osady
Kultura wielbarska	- 3 ślady osadnicze - 5 osad
Grupa dębczyńska	- 1 osada
Okres wczesnośredniowieczny	- 5 śladów osadniczych - 2 osady
Okres średniowieczny	- 9 śladów osadniczych - 4 osady

MIERZYNEK

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 7 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 13 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Okres neolitu	- 1 ślad osadniczy - 1 osada
Kultura wielbarska	- 1 ślad osadniczy
Okres rzymski	- 1 ślad osadniczy
Okres wczesnośredniowieczny	- 5 śladów osadniczych
Okres średniowieczny	- 4 ślady osadnicze

POBŁOCIE WIELKIE

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 32 stanowiska archeologiczne, na których stwierdzono 38 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Kultura łużycka	- 3 ślady osadnicze
	- 3 osady
	- 1 cmentarzysko
Kultura oksywska	- 1 cmentarzysko
Okres rzymski	- 4 ślady osadnicze
Okres starożytny	- 1 ślad osadniczy
Okres wczesnośredniowieczny	- 7 śladów osadniczych
Okres średniowieczny	- 16 śladów osadniczych
Chronologia?	- 2 ślady osadnicze

POCZERNINO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 8 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 10 pozostałości osadnicze z następujących okresów chronologicznych:

Okres neolitu/brązu	- 1 ślad osadniczy
Kultura wielbarska	- 1 osada
Okres wczesnośredniowieczny	- 1 ślad osadniczy
Okres średniowieczny	- 5 śladów osadniczych
	- 2 osady

SYRKOWICE

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 15 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 22 pozostałości osadnicze z następujących okresów chronologicznych:

Kultura łużycka	- 1 ślad osadniczy
	- 1 osada
Kultura pomorska	- 1 osada
Kultura oksywska	- 2 ślady osadnicze
	- 1 osada
Kultura wielbarska	- 1 ślad osadniczy
	- 1 osada
Okres wczesnośredniowieczny	- 2 ślady osadnicze
	- 1 osada
Okres średniowieczny	- 7 śladów osadniczych
	- 3 osady
Chronologia?	- 1 ślad osadniczy

UBYSŁAWICE

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 4 stanowiska archeologiczne, na których stwierdzono 6 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Kultura łużycka	- 1 cmentarzysko
Kultura wielbarska	- 1 ślad osadniczy
Okres wczesnośredniowieczny	- 1 ślad osadniczy
Okres średniowieczny	- 3 ślady osadnicze

WITOLUB

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 1 stanowisko archeologiczne, na którym stwierdzono tylko pozostałość osady kultury wielbarskiej

WYGANOWO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 2 stanowiska archeologiczne, na których stwierdzono 2 pozostałości osadnicze z następujących okresów chronologicznych:

Kultura wielbarska	- 1 ślad osadniczy
Chronologia?	- 1 grodzisko?

ZWARTOWO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 20 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 29 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Okres neolitu	- 1 ślad osadniczy
Wczesny brąz/kultura łużycka	- 2 ślady osadnicze
Okres rzymski	- 3 ślady osadnicze
Okres starożytny	- 3 ślady osadnicze
Okres wczesnośredniowieczny	- 2 ślady osadnicze
	- 5 osad
Okres średniowieczny	- 8 śladów osadniczych
	- 3 osady
Chronologia	- 2 ślady osadnicze

8.7.2. CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

8.7.2.1. ŚRODOWISKO KULTUROWE

Charakterystyka krajobrazu kulturowego – obszar gminy

Teren gminy Karlino należy zaliczyć do krajobrazu kulturowego rolniczego. Charakteryzuje go równomiernie rozmieszczona na całym obszarze sieć osadnicza o średniowiecznym rodowodzie oraz zróżnicowanie układów ruralistycznych. Przeważają układy zwarte z wprowadzonymi w okresie późniejszym (ok. XIX w.) założeniami folwarcznymi. Sieć drogowa o analogicznym rodowodzie, w większości z atrakcyjnymi obsadzeniami przydrożnymi, dopełniają obraz zagospodarowania. Wyjątek stanowią drogi główne wysokich klas oraz linie kolejowe o „sztywnych” układach geometrycznych.

Określone wyżej układy osadnicze i sieć komunikacyjna, obok elementów naturalnych, jakie stanowią zespoły roślinne i rzeźba terenu, składają się na fizjonomię obszaru.

Zharmonizowany, historyczny krajobraz kulturowy uległ, szczególnie w drugiej połowie XX w., istotnym przeobrażeniom. Generalnie należy stwierdzić, że zabudowa mieszkaniowa (przeważnie realizowana jako samodzielne zespoły zabudowy) oraz zabudowa produkcyjna funkcjonująca w strukturze powojennej gospodarki wielkotowarowej, w różnym stopniu zaburzyła historyczne układy zabudowy, tworząc dominanty przestrzenne negatywnie oddziałujące na krajobraz (ze względu na ich lokalizację, często w eksponowanych obszarach wsi).

Nowe zespoły zabudowy nie mają wykształconej w wyraźny sposób kompozycji urbanistycznej, a ponadto są w większości pozbawione roślinności wysokiej, co zwiększa ich niekorzystnej oddziaływanie na otoczenie.

Wyraźnie widoczny jest związek pomiędzy stanem władania (prywatny, państwowy) a wartością środowiska kulturowego. Wieś indywidualna zachowała w większości ukształtowany historycznie charakter przestrzeni (układy, zabudowa). Przeważająca w przeszłości państwowa struktura władania (PGR) i wynikający z niej scentralizowany system inwestycyjny doprowadził do zaburzeń układów urbanistycznych i wprowadzenia wyobcowanych kulturowo form architektonicznych. Stopień negatywnych przekształceń jest zróżnicowany na obszarze gminy, równolegle występują przykłady wartościowych elementów przestrzeni, zachowania historycznych układów i zabudowy.

Do negatywnych zjawisk zaliczyć należy stopień zachowania i utrzymania przyrodniczych komponentów krajobrazu kulturowego.

Zagrożone są zespoły zabytkowej zieleni. Dla licznych jeszcze obsadzeń dróg nadal zagrożeniem mogą być metody ich modernizacji, choć jako podstawowe zagrożenie należy wskazać brak regularnej pielęgnacji i planowego uzupełniania ubytków.

Parki są zaniedbane i pozostawione własnemu losowi, dziczeją zatracając pierwotny charakter mający tworzyć w naturalnym krajobrazie tło kolorystyczne i oparcie przestrzenne dla terenów osadniczych. Zagrożeniem dla walorów komponowanej zieleni mogą być również nieprofesjonalnie prowadzone nasadzenia, z naruszeniem warunku utrzymywania składu gatunkowego przy uzupełnianiu ubytków oraz stosowania nasadzeń np. egzotycznych drzew

ozdobnych lub szpilkowych w miejscach, na terenach i w rejonie obiektów architektonicznych, gdzie może dojść do unieczystnienia pierwotnej, zamierzonej kompozycji lokalnej.

Charakterystyka krajobrazu kulturowego – Karlino

Powstanie Karlina wiąże się z faktem zbiegu ważnych traktów komunikacyjnych i w konsekwencji rozplanowania miasta przy wykorzystaniu ich przebiegu. Średniowieczny układ ulic na terenie starego miasta wraz z rynkiem i placem kościelnym zachował się do dnia dzisiejszego.

Historyczny proces rozrastania się miasta w kierunku północnym (linia kolejowa – dworzec) oraz jego dzisiejszy kształt, jest efektem nawarstwienia się elementów z różnych epok przy utrzymaniu podstawowej zasady układu (centralny rynek, pierzejowy układ obudowy ulic, struktura zabudowy zwartej poszczególnych kwartałów urbanistycznych, przejście w układy swobodne zabudowy willowej i jednorodzinnej).

Realizacje powojenne to dalszy rozwój koncentryczno-liniowy determinowany uwarunkowaniami naturalnymi i głównym układem komunikacyjnym (zabudowa wielorodzinna, zabudowa produkcyjna, zespoły zabudowy jednorodzinnej wykraczające poza strukturę administracyjną miasta).

Stan przestrzeni kulturowej, historycznie ukształtowanej, poza układem urbanistycznym, bardzo przeciętny. Zabudowa obrzeżna rynku (pierzewa wschodnia i zachodnia) zatraciła swoje cechy stylowe w wyniku procesów remontowych (bezbarwne, pozbawione detalu, stanowią substandard estetyczny za wyjątkiem 2-3 obiektów). Stosunkowo dobrze zachowana pierzeja południowa. Następujące po sobie procesy modernizacyjne układu komunikacyjnego zdominowały negatywnie sposób zagospodarowania i rozplanowania rynku. Pierzeje uliczne (Koszalińska, Szczecińska) zachowane w stopniu dostatecznym, za wyjątkiem kilku obiektów stanowiących dysonanse architektoniczne.

Układy zieleni komponowanej utrzymane w zadowalającym zakresie. Zatarłe układy założenia cmentarza żydowskiego.

Rozwinięciem szczegółowym przedstawionej charakterystyki ogólnej jest omówienie poszczególnych komponentów krajobrazu kulturowego (zabytkowe układy ruralistyczne, zabudowa i zagospodarowanie historyczne wsi, w tym obiekty sakralne, obiekty rezydencjonalne, założenia parkowe, cmentarze, zabudowa wiejska oraz zabudowa miasta Karlina).

Charakterystyka zagrożeń środowiska kulturowego jest elementem zamykającym rozdział.

8.7.2.2. ZABYTKOWE UKŁADY RURALISTYCZNE

Większość miejscowości na terenie gminy Karlino posiada średniowieczną metrykę. Od 2 połowy XIII wieku, funkcjonujące na tym terenie wioski słowiańskie, zaczęto lokować na prawie niemieckim. Według materiałów źródłowych kolejno lokowano: Domacyno, Karścino, Karwin, Kozią Górę, Lubiechowo, Malonowo, Mierzyn i Syrkowice. Później, w XIV i XV wieku, lokowano najprawdopodobniej wioski w Daszewie, Garnkach i Zwartowie. Średniowieczne metryki mają również wioski: Gościnko, Kowańcz i Krukowo.

Kompozycje układów przestrzennych wsi na terenie gminy są prawie w każdym przypadku częściowo przekształcone. Z zachowanych fragmentów pierwotnego rozplanowania wynika, że dominującą a zarazem charakterystyczną formą kompozycji były układy placowe. Najbardziej przejrzystym przykładem tego typu jest rozplanowanie wsi Kowańcz.

Poniższy wykaz wsi określa ich historyczny układ przestrzenny i czas jego powstania.

nr	nazwa polska	nazwa niemiecka	układ	datowanie
1	Chotyń	Neu Amerika	założenie folw.	XIX w.
2	Daszewo	Dassow	placowy	1383 r.
3	Dębolas	Stadtwald	rozproszony	XIX w.
4	Domacyno	Dumzin	placowy	1243 r.
5	Garnki	Garchen	ulicówka	1427 r.
6	Gościnko	Klein Jestin	wielodrożnica	XV w.
7	Karlisko	Stadtgut KCerlin	założenie folw.	XIX w.
7	Karwin	Karvin	ulicówka	1260 r.
8	Karścino	Kerstin	wielodrożnica	1276 r.

nr	nazwa polska	nazwa niemiecka	układ	datowanie
9	Kowańcz	Kowanz	placowy	1383 r.
10	Krukowo	Kruckenbeck	ulicówka	1595 r.
11	Kozia Góra	Koseeger	ulicówka	1276 r.
12	Krzywopłoty	Stadtholzkathen	rozproszony	XIX w.
13	Lubiechowo	Libchow	placowy	1263 r.
14	Malonowo	Mallnow	ulicówka	1260 r.
15	Mierzyn	Alf Marrin	fragment okolicy	1263 r.
16	Mierzynek	Neu Marrin	założenie folw.	1820 r.
17	Poczernino	Putzerin	założenie folw.	1383 r.
18	Pobłocie Wielkie	Gross Poblöth	placowy	1159 r.
19	Syrkowice	Zirkow	założenie folw.	1227 r.
20	Ubystawice	Rwolsdorf	ulicówka	1774 r.
21	Wietszyno	Johannesthal	założenie folw.	1774 r.
22	Witolub	Hihnerheide	rozproszony	XIX w.
23	Wygonowo	Amalienhof	założenie folw.	1774 r.
24	Zwartowo	Schwartow	ulicówka	1523 r.

8.7.2.3. ZABUDOWA I ZAGOSPODAROWANIE HISTORYCZNE WSI

Obiekty sakralne

Budownictwo sakralne na terenie gminy reprezentowane jest zaledwie przez pięć kościołów, szósta świątynia, istniejąca przed 1945 rokiem w Krukowie, uległa rozbiórce w latach sześćdziesiątych XX wieku. Wszystkie zachowane kościoły mają średniowieczne metryki, przy czym formy budowli, poza Karlinem i wieżą kościoła w Mierzynie, pochodzą z XIX i XX wieku. Kościoły należą do najlepiej zachowanych budowli na terenie gminy.

nr	miejsowość	wezwanie	materiał	czas budowy
1	Karścino	par. p.w. M.B. Częstochowskiej	cegła	2 poł. XIX wieku
2	Karlino	par. p. w. św. Michała	cegła	XV wiek
3	Karwin	par. p.w. św. Kazimierza	cegła	1915 rok
4	Lubiechowo	par. p.w. św. Józefa	cegła	2 poł. XIX wieku
5	Mierzyn	par. p.w. św. Trójcy	kamień, cegła	XV w., 1849 -51r.

Obiekty rezydencjonalne

Budownictwo rezydencjonalne reprezentowane jest przez okazałe pałace (Kozia Góra, Karścino i Lubiechowo), dwory (Mierzynek, Pobłocie, Poczernino, Syrkowice) i skromne siedziby administratorów bądź dzierżawców majątków (Karlino, Karlinko). W okresie przedwojennym tego typu obiektów było prawie dwukrotnie więcej. Usytuowane był m.in. w Chotyńiu, Czerwiecinie, Domacynie, Krukowie, Malonowie i Zwartowie. Stan zachowania istniejących pałaców i dworów jest generalnie bardzo zły. Obiekty monumentalne o dużej wartości architektonicznej (Kozia Góra, Karścino, Lubiechów) pozostają w ruinie, mniejsze dwory zostały w drastyczny sposób przebudowane i pozbawione detalu. Dwa dwory (w Pobłociu Wielkim i Syrkowicach) są odrestaurowane i użytkowane.

nr	miejsowość	mbiekt	materiał	czas budowy
1	Karlinko	dwór	murowany	koniec XIX w.
2	Karlino	dwór	murowany	pocz. XX w.
3	Karścino	pałac	murowany	XVIII-XIX w.
4	Kozia Góra	pałac	murowany	1818 r.
5	Lubiechowo	pałac	mur.	1835 r.
6	Mierzynek	dwór	szach/mur	1. poł. XIX, XX
7	Pobłocie Wiel.	dwór	mur	-

8	Poczernino	dwór	mur.	2 poł. XIX w.
9	Syrkowice	dwór	mur.	-

Założenia parkowe

Prawie wszystkie istniejące na terenie gminy parki, wyjąwszy dwa parki w Karlinie, zakładane były razem z zespołami folwarczno - dworskimi jako jedna całość kompozycyjna. Parki na terenie Karlina posiadają zróżnicowany rodowód. Park zlokalizowany w sąsiedztwie istniejącego cmentarza na zboczu w kierunku rzeki Młynkówki zrealizowany został w latach czterdziestych XIX w. i funkcjonuje do chwili obecnej, z kolei na miejscu XIX-to wiecznego cmentarza przy ul. Koszalińskiej powstał w okresie powojennym park miejski. Założenie parkowe na zapleczu młyna pomiędzy Parsętą a Młynkówką, znajdujący się w rejestrze zabytków, jest pozostałością ogrodów właściciela młynów.

W ewidencji służb konserwatorskich, poza dwoma parkami w Chotyńcu i Czerwińcu, uwzględniono wszystkie istniejące przed 1945 rokiem parki. Większość z nich wpisana jest do rejestru zabytków, chociaż z niektórych przetrwały tylko pojedyncze drzewa. Takie parki znajdują się w Malonowie, Mierzynku, Poczerninie, Syrkowicach, Wyganowie i Zwartowie. Wszystkie pozostałe są bardzo zaniedbane, z zatartymi układami kompozycyjnymi i zniszczonym drzewostanem. Najbardziej wartościowym założeniem parkowym, i to w skali regionu, jest park w Lubiechowie. Wiele drzew o cechach pomnikowych rośnie również w parku w Krukowie.

nr	miejsowość	obiekt	obszar w ha	czas założenia
1	Domacyno	pałacowy	16,00	XVIII w.
2	Karlino	dworski	1,6	2. poł. XIX w.
3	Karlino	pocmentarny	3,6	k. XIX w.
4	Karlino	miejski	3,2	XIX w.
5	Karścino	pałacowy	5,2	XVIII w.
6	Kozia Góra	pałacowy	3,98	2 poł. XVIII w.
7	Krukowo	pałacowy	15,0	XVIII w.
8	Lubiechowo	dworski	11,0	XIX w.
9	Malonowo	dworski	2,41	1880 r.
10	Mierzyn	dworski	4,3	XIX w.
11	Mierzyn	pałacowy	4,0	2 poł. XIX w.
12	Pobłocie Wiel.	dworski	2,7	XIX w.
13	Poczernino	dworski	3,5	2 poł. XIX w.
14	Syrkowice	park dworski	1,67	k. XIX w.
15	Wyganowo	dworski	1,3	1890 r.
16	Zwartowo	dworski	3,0	2 poł. XIX w.

Cmentarze

Na terenie gminy Karlino zlokalizowano 24 cmentarze – w tym 2 komunalne (założone po 1945 roku w Karlinie i Karwinie), 6 cmentarzy przykościelnych, 4 cmentarze rodowe, pozostałe to cmentarze wiejskie (poewangelickie). Pochówki odbywają się tylko na cmentarzach komunalnych. Prawie wszystkie cmentarze sprzed 1945 roku są pozbawione nagrobków, fragmentarycznie zachowane są ogrodzenia i zieleń cmentarna. W ostatnim dziesięcioleciu zawaliły się dwie istniejące na terenie gminy kaplice cmentarne: w parku podworskim w Koziej Górze oraz na cmentarzu poewangelickim w Malonowie.

nr	miejsowość	obiekt	obszar ha	czas założenia
1	Czerwięcino	rodowy	0,15	1. poł. XIX w.
2	Domacyno	rodowy	0,40	1. poł. XIX w.
3	Garnki	-.-	0,25	1. poł. XX w.
4	Karlino	poewangelicki	1,35	1 poł. XIX w.
5	Karlino	komunalny	1,98	1 poł. XX w.
6	Karlino	żydowski	0,24	XVIII w.

7	Karwin	przykościelny	1,23	2. poł. XIX w.
8	Karwin	poewangelicki	0,43	1 poł. XX w.
9	Karwin	komunalny	0,52	1975 r.
10	Karścino	poewangelicki	0,13	2. poł. XIX w.
11	Karścino	przykościelny	0,20	pocz. XVI w.
12	Kowańcz	poewangelicki	0,43	1 poł. XX w.
13	Kozia Góra	poewangelicki	0,55	2. poł. XIX w.
14	Krukowo	przykościelny	0,18	XVII w.
15	Krukowo	poewangelicki	0,22	2 poł. XIX w.
16	Krukowo	rodowy	0,08	1 poł. XX w.
17	Lubiechowo	poewangelicki	0,31	1 poł. XIX w.
18	Lubiechowo	choleryczny	0,14	2 poł. XIX w.
19	Mierzyn	przykościelny	0,59	XV -XIX w.
20	Mierzyn	poewangelicki	0,54	1 poł. XX w.
21	Mierzyn	rodowy	0,02	1 poł. XX w.
22	Pobłocie	poewangelicki	0,26	1 poł. XIX w.
23	Wiészyno	poewangelicki	0,20	1 poł. XX w.
24	Wiészyno	poewangelicki	0,08	1 poł. XX w.

Zabudowa wiejska i folwarczna w ewidencji konserwatorskiej oraz zabudowa miasta Karlina

DASZEWO			
1	Dom 13	mur.	1928 r.
2	- 19	szach.	2 poł. XIX
3	- 21	mur.	4 ćw. XIX w.
4	- 25	mur/szach.	XIX /XX
5	- 27	mur.	1 ćw. XX w.
6	- 28	mur.	l. 20te XX w.
7	- 39	szach.	k. XIX w.
8	zagroda 45	szach.	1844 r.
9	dom 46	mur.	1930 r.
10	- 49	mur.	1 ćw. XX w.
11	- 59	mur.	p. XX w.
12	stodoła 57	szach.	XIX/XX w.

DOMACYNO			
13	remiza	mur.	1 ćw. XX w.
14	brama	mur.	k. XIX w.
15	dom 5	mur/szach.	1938 r.
16	- 8	mur/szach.	1938 r.
17	dom 42	mur.	1 ćw. XIX w.
18	- 46	mur.	p. XX w.

GARNKI			
19	dom 1	mur.	p. XX w.
20	- 4 - 5	mur.	1889 r.
21	- 13	mur/szach.	l. 20te XX w.
22	zagroda 13	szach.	poł. XIX w.
23	dom 15	mur.	l. 20te XX w.
24	- 19	mur.	1 ćw. XX w.
25	- 23	mur.	1925 r.

GOŚCINKO			
26	dom 9	mur.	k. XIX w.
27	- 11	mur.	l. ćw. XX w.
28	- 12	mur.	k. XIX w.

29	stodoła 13	szach.	2 poł. XIX w.
30	dom 15	mur.	1 ćw. XX w.
31	- 20	mur.	k. XIX w.
32	- 21	mur.	1 ćw. XX w.
33	- 23	mur.	p. XX w.

KARŚCINO

34	folwark-magazyn	mur	k. XIX w.
----	-----------------	-----	-----------

KARWIN

35	dom 3	mur	1 ćw. XX w.
36	dom 4	mur/drew	p. XX w.
37	szkoła	mur.	p. XX w.
38	dom 43	mur.	l.20-te XX w.
39	transformator	mur	l.XX-teXX w.

KOWAŃCZ

40	stodoła 9	szach.	4 ćw. XIX w.
41	dom 10	mur.	1 ćw. XX w.
42	dom 12	mur.	1926 r.
43	- 13	mur.	k. XIX w.
44	budynek gos. 13	mur/szach	k. XIX w.
45	dom 14	mur/szach	p. XX w.
46	- 15	mur.	k. XIX w.
47	budynek gos. 15	mur.	1904 r.
48	dom 17	mur.	1 ćw. XX w.
49	- 18	mur.	p. XX w.
50	- 19	mur.	2 poł. XIX w.
51	stodoła 25/31	szach.	poł. XIX w.
52	dom 39	szach.	1 poł. XIX w.
53	stodoła 39	szach.	1 poł. XIX w.
54	chałupa 40	szach.	1 poł. XIX w.
55	dom 41	mur.	k. XIX w.

KOZIA GÓRA

56.	gorzelnia	mur.	1910 r.
57.	mauzoleum?	mur.	poł. XIX w.
58.	dom 3	mur/szach.	XIX/XX w.
59.	budynek gosp. 3	szach.	XIX/XX w.

KRUKOWO

60.	folwark- d. dwór	mur.	2 poł. XIX w.
61.	- spichlerz	mur.	XIX/XX w.
62.	- waga	mur.	2 poł. XIX w.
63.	- obora	mur.	2 poł. XIX w.

LUBIECHOWO

64.	dom 3	mur.	1 ćw. XX w.
65.	- 4	mur.	1 ćw. XX w.
66.	- 6	szach.	k. XIX w.
67.	- 10	mur/szach.	XIX/XX w.
68.	- 24	mur.	p. XX w.
69.	- 37/6	szach.	1 poł. XIX w.
70.	- 37/8	szach.	1810 r.
71.	- 39	szach.	XIX w.

LUBIECHOWO			
72.	folwark -kuźnia	mur.	XIX w.
73.	- oficyna	mur	p. XX w.
74.	- gorzelnia	mur	p. XX w.
75.	- obora	mur.	k. XIX w.
76.	- bud.gos.	mur.	3 ćw. XIX w
77.	- cieleśnik	mur.	k. XIX w.
78.	- bukaciarnia	mur.	1862 r.
79.	- chlewnia	mur.	2.pół. XIX w.
80.	- stajnia	mur.	3 ćw. XIX w.
81.	- spichlerz	mur.	1 ćw. XX w.
82.	- magazyn	mur.	3 ćw. XIX w.
83.	- bud. gosp.	mur.	p. XX w.
84.	- czworak	mur.	p. XX w.

MALONOWO			
85.	zajazd	mur.	1913 r.
86.	młyn	mur.	p. XX w.
87.	folwark-obora	mur/szach.	k. XIX w.
88.	folwark- dom	mur/szach.	poł. XIX w.
89.	dom 7-8	mur.	XIX w.
90.	- 9	mur.	p. XX w.
91.	- 11	mur.	p. XX w.
92.	- 14	szach/mur.	p. XIX w.
93.	- 16	mur.	XIX/XX w.
94.	- 19	mur.	1 ćw. XX w.
95.	- 22	mur.	1927 r.

MIERZYNEK			
96.	dom	mur.	k. XIX w.

MIERZYN			
97.	transformator	mur.	p. XX w.
98.	szkoła	mur.	p. XX w.
99.	dom 4	mur.	p. XX w.
100.	oficyna 3	mur	p. XX w.
101.	dom ogrodnika	mur.	1910 r.

POBŁOCIE W.			
102.	folwark-oficyna	mur.	XVIII/XIX w.
103.	folwark-spichrz	mur.	XIX w.

POCZERNINO			
104.	transformator	mur	1 ćw. XX w.
SYRKOWICE			
105.	folwark-dom 3	mur	p. XX w.
106.	folwark-obora	mur.	p. XX w.
107.	folwark-obora	mur	p. XX w.

UBYSŁAWICE			
108.	szkoła 25	mur.	1. 20-te XX w.
109.	młyn *zawalony	mur.	p. XX w.
110.	dom	mur.	XIX/XX w.
111.	dom 2	szach/mur.	k. XIX w.
112.	- 4	mur.	p. XX w.

UBYSŁAWICE			
113.	- 5	mur.	p. XX w.
114.	dom 10	mur.	k. XIX w.
115.	chałupa 12	szach.	1 poł. XIX w.
116.	dom 14	mur.	1 ćw. XX w.
117.	dom 18	mur.	k. XIX w.
118.	- 19	mur.	1931 r.
119.	- 20	mur.	XIX/XX w.

WYGANÓW			
120.	dom (rządówka)	mur.	XIX/XX w.
121.	dom 2	mur.	p. XX w.

Karlino – wykaz obiektów

ul. Białogardzka			
1	dom 2	mur.	p. XX w.
2	- 5	-	-
3	- 7	-	2 poł. XIX w.
4	- 9	-	k. XIX w.
5	- 12	-	-
6	- 14	-	-
7	- 16	-	-
8	- 18	-	-

ul. Bogusława			
9	dom 1	mur.	I. 20-te XX w.
10	- 3/5	-	-

ul. Ks. Brzóska			
11	dom 3	mur.	1927 r.
12	- 4	-	1926 r.
13	- 9	-	I. 20-te XX w.
14	- 33/35	-	1939 r.

ul B. Chrobrego			
15	dom 10/12	mur.	I. 30-te XX w.
16	- 30/32	-	-
17	- 34/36	-	-
18	- 33/35	-	1939 r.
19	- 37/39	-	k. lat 30-tych XX w.
20	- 38/40	-	-
21	- 42/44	-	-
22	- 46/48	-	-
23	- 50/52	-	k. I 30-tych XX w.
24	- 54/56	-	-
25	- 58/60	-	-

ul. Dworcowa			
26	- dom 1	mur.	k. XIX w.
27	- dworzec 2	-	p. XX w.
28	dom 3	mur.	I. 20-te XX w.

ul. Kolejowa			
29	-dom 1	mur.	ok. 1930 r.
30	- 2	-	-

31	- 3	-	-
32	- 4	-	-
33	- 5	-	-
34	- 6	-	-
35	- 7	-	-
36	- 8	-	-
37	- 9	-	-
38	- 10	-	-
39	- 11	-	-
40	- 12	-	-
41	- 13	-	-
42	- 14	-	-
43	- 15	-	-

ul. Konopnickiej			
44	- dom 3	mur.	przebudowany
45	- 5	-	k. XIX w.
46	- 7	-	przebudowany
47	- 11	-	k. XIX w.
48	- 13	-	
49	- 15	-	
50	- 21	-	XIX/XX w.
51	- 22	-	-
52	- 25	-	-
53	- 26	ryglówka	poł. XIX w.
54	- 27	mur.	k. XIX w.
55	- 28	-	przebudowany
57	- 30	-	k. XIX w.

ul. Koszalińska			
58	dom 1	mur.	przebudowany
59	- 2	-	p. XX w.
60	- 3	-	XIX/XX w.
61	- 4	-	2.p. XIX w.
62	- 5	-	p. XX w.
63	- 6	-	XIX/XX w.
64	- 7	-	p. XX w.
65	- 8	-	XIX/XX w.
66	- 10	-	XVIII/XIX w.
67	- 11	-	k. XIX w.
68	- 12	-	XIX/XX w.
69	- 13	-	I. 20-te XX w.
70	- 14	-	k. XIX w.
71	- 15	-	2 poł. XIX w.
72	- 16	-	1902 r.
73	- 18	-	XIX /XX w.
74	- 20	-	p. XX w.
75	- 22	-	k. XIX w.
76	- 24	-	p. XX w.
77	- 25	-	XIX/XX w.
78	- 29	-	k. XIX w.
79	- 30	-	XIX/XX w.
80	- 33	-	2 p. XIX w.
81	- 35	-	XIX/XX w.
82	- 37	-	p. XX w.

ul. Koszalińska			
83	- 39	-	p. XX w.
84	- 41	-	2 p. XIX w.
85	- 42	-	k. XIX w.
86	- 43	-	k. XIX w.
87	- 45	-	k. XIX w.
88	- 47	-	k. XIX w.
89	- 49	-	k. XIX w.
90	- 50	-	p. XX w.
91	- 51	-	2 p. XIX w.
92	- 52	-	2 p XIX w.
93	- 53	-	2 p. XIX w.
94	- 54	-	k. XIX w.
95	- 55	-	k. XIX w.
96	- 56	-	k. XIX w.
97	- 57	-	1914 r.
98	- 58	-	k. XIX w.
99	- 59	-	k. XIX w.
100	- 61	-	k. XIX w.
101	stodoła 61	-	4 ćw. XIX w.
102	dom 62	-	k. XIX w.
103	- 63	-	k. XIX w.
104	- 64	-	k. XIX w.
105	- 65	-	XIX w.
106	- 66	-	XIX/XX w.
107	- 67	-	k. XIX w.
108	- 68	-	XIX /XX w.
109	- 69	-	k. XIX w.
110	- 70	-	XIX/XX w.
111	- 71	-	p. XX w.
112	- 72	-	k. XIX w.
113	- 73	-	k. XIX w.
114	- 74	-	poł. XIX w.
115	- 75	-	k. XIX w.
116	- 76	-	2 poł. XIX w.
117	- 77	-	k. XIX w.
118	- 78	-	2 poł. XIX w.
119	- 79	-	I. 20-te XX w.
120	- 80	-	k. XIX w.
121	- 81	-	I. 20-te XX w.
122	- 82	-	k. XIX w.
123	- 83	-	XIX/XX w.
124	- 84	-	-
125	- 85	-	1934 r.
126	- 85a	mur.	I.20-te XX w.
127	- 86	-	poł. XIX w.
128	- 87	-	1927 r.
129	- 88	-	k. XIX w.
130	- 90	-	-
131	- 91	-	pocz. XX w.
132	magazyn 91a	-	pocz. XX w.
133	dom 92	-	I. 20-te XX w.
134	- 93	-	pocz. XX w.
135	- 94	-	XIX/XX w.
136	- 95	-	p. XX w.

ul. Koszalińska			
137	- 96	-	I. 20-te XX w.
138	mleczarnia 97	-	XIX/XX w.
139	dom 98	-	p. XX
140	- 98a	-	p. XX
141	- 99	-	I. 20-te XX w.
142	- 100	-	I. 30-te XX

ul. Kościuszki			
143	dom 1	mur.	1936 r.
144	- 4	-	I. 20-te XX w.
145	- 6	-	1936 r.
146	- 6a	-	1936 r.
147	- 7	-	1937 r.
148	- 8	-	1937 r.
149	- 8 a	-	1937 r.
150	- 9	-	I. 20 te XX w.
151	- 11	-	I. 20 te XX w.
152	- 13	-	XIX/XX w.
153	- 15	-	I. 20-te XX w.
154	- 14 -16	-	1927 r.
155	- 17	-	-
156	- 18	-	I. 20-te XX w.
157	- 20	-	-
158	- 26	-	-
159	dom 28	-	-
160	- 35	-	-
161	- 39	-	-
162	- 43	-	-
163	- 47	-	I.20-te XX w.

ul. Moniuszki			
164	dom nr 1	mur.	k. XIX w.
165	- 2	-	-
166	- 5	-	XIX/XX

ul. Okrzei			
167	dom 1	mur.	I. 20-te XX w.
168	- 2	-	-
169	- 3	-	-
170	- 4	-	-
171	- 5	-	-
172	- 6	-	-
173	- 7	-	XIX/XX w.
174	- 8	-	I. 20-te XX w.
175	- 10	-	-
176	- 12	-	k. XIX w.
177	- 14	-	-
178	biuro 34	-	1904 r.
179	cegielnia 34	-	p. XX w.

plac Kościelny			
180	dom 1	mur.	k. XIX w.
181	plebania 2	-	k. XIX
182	- 5	-	XIX/XX w.

plac Kościelny			
183	- 6	-	k. XIX w.
184	ratusz 7	-	1912 r.

plac 1000-lecia			
185	- 2	mur.	k. XIX w.
186	- 5	-	p. XIX w.
187	- 6	-	XIX/XX w.
188	- 7	mur.	XIX/XX w.
189	- 8	-	XIX/XX w.
190	- 9	-	k. XIX
191	- 12	-	XIX/XX w.
192	- 13	-	k. XIX w.
193	- 14	-	k. XIX w.
194	- 15	-	-

ul. B. Prusa			
195	dom 3	mur.	-

ul. Spichrzowa			
196	dom 1	mur.	-
197	- 2	-	-
198	spichlerz 4	-	XIX/XX

ul. Szczecińska			
199	dom nr 1	mur.	1906 r.
200	- 2	-	p. XX w.
201	- 3	-	XIX w.
202	- 4	-	XIX/XX w.
203	- 5	mur.-rygl.	XIX/XX w.
204	- 6	-	-
205	- 7	mur.	-
206	- 8	mur	XIX/XX w.
207	- 9	-	pocz. XX w.
208	- 10	-	-
209	- 11	-	k. XIX w.
210	- 12	-	-
211	- 14	-	-
212	- 16	mur	-
213	folwark 17		
214	- obora		
215	- stodoła		
216	- magazyn		
217	- spichlerz -	-	k. XIX w.
218	- dwór 19	-	XIX/XX w.
219	młyn 20	mur.	poł.XIX,p. XX w.
220	dom 22	-	k. XIX w.
221	magazyn 22	-	-

ul. Szymanowskiego			
222	dom 1	mur.	XIX/XX w.
223	- 3	-	XIX/XX w.
224	- 5	-	-
225	- 6	-	-
226	- 7	-	-

ul. Szymanowskiego			
227	- 8	-	p. XX w.
228	- 10	-	-
229	d. bud. sądu 17	-	1905 r.

ul. Traugutta			
230	szkoła 2	mur.	1928/29
231	- 4	-	I. 20-te XX w.
232	- 5	-	I. 20-te XXw.
233	bud. oświat. 6	-	-

ul. Waryńskiego			
234	dom 1	mur	p. XX w
235	- 3	-	-
236	- 5	-	-
237	- 7	-	-
238	- 9	-	I. 20-te XX w.

ul. Wigury			
239	dom 7	mur.	k. XIX w.
240	- 8	-	p. XX w.

ul. Wojska Polskiego			
241	dom 5	mur.	1939 r
242	- 6	-	-
243	- 7	-	1937 r.
244	- 9	-	1927 r.
245	- 10	-	p. XX w.
246	- 11	-	I. 20 te XX w.
247	- 14	-	1926 r.

ul. Żwirki			
248	dom nr 2	mur.	XIX w.
249	- 3	-	XIX w.
250	- 5	-	2 p. XIX w.
251	- 6	-	XIX/XX w.
252	- 8	-	I. 20-te XX w.

8.7.2.4. OBSZARY I OBIEKTY ZABYTKOWE WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

miejsowość	obiekt	numer	data	nr decyzji
Daszewo	wiatrak koźlak (do skreślenia z rej.)	369	64-03-27	Kl.IV.Oa/3/64
Domacyno	park dworski	1106	80-06-12	Kl.IV.-534/19/
Domacyno	Cmentarzysko i osada 1/19-17	887	75-2-27	
Karlino	teren Starego Miasta	44	54-09-04	
Karlino	folwark-zespół	1257	97-10-15	PSOZ-5340/6
Karlino	dom, ul. Konopnickiej 29	411	65-03-15	Kl.-Oa/1/65
Karlino	dom, ul. Koszalińska 94	A/181	04-10-27	DZ-4200/61/O/ 03/2004
Karlino	park miejski	1044	78-06-26	Kl.IV-5340/73
Karlino	dom, Rynek 17 (do skreślenia)	247	60-03-19	
Karlino	zamek ob. spichlerz	246	60-03-19	
Karlino	kościół	82	55-05-25	
Karlino	spichrz	1181	83-07-20	Kl.-5340/17
Karścino	park dworski	990	78-03-22	Kl.-5340/19
Kozia Góra	spichrz	413	65-03-15	Kl.IV-Oa/3/65

miejsowość	obiekt	numer	data	nr decyzji
Kozia Góra	pałac	412	65-03-15	KI.IV-Oa/2/65
Kozia Góra	park dworski	412	65-03-15	KI.-Oa/2/65
Kozia Góra	folwark/zespół	1255	97-09-25	PSOZ-5340/7
Krukowo	kościół (do skreślenia z rej.)	570	66-02-15	KI.-IV-Oa/30/66
Krukowo	park dworski	991	78-03-22	KI.IV-5340/20
Lubiechowo	park dworski	1076	79-01-09	KI.IV5340/13/7
Lubiechowo	Pałac	A-182	04-11-26	DZ-4200/20/O/ 00/2004
Lubiechowo	Grodzisko 1/17-18	633	67-11-10	
Malonowo	park dworski	992	78-03-22	KI.IV-5340/21
Mierzyn	kościół	417	65-03-15	KI.IV-Oa/7/65
Mierzynek	park dworski	1045	78-06-26	KI.IV-5340/74
Pobłocie W.	park dworski	993	78-03-22	KI.IV.-5340/22
Poczernino	park dworski	1043	78-06-26	KI.IV.-5340/72
Syrkowice	park dworski	1046	78-06-26	KI.IV.-5340/75
Wyganowo	park dworski	1047	78-06-26	KI.IV.-5340/76

8.7.2.5. PODSUMOWANIE — ZESTAWIENIE WARTOŚCI KULTUROWYCH MIEJSCOWOŚCI GMINY KARLINO

nr	miejsowość	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Brzeźno											
2	Chołyń						+		+			
3	Czerwięcino								+	+		
4	Daszewo			+	+						+	
5	Dębołas											
6	Domacyno			+			+		+	+	+	+
7	Garnki			+						+	+	
8	Gościnko			+	+		+		+		+	
9	Karlinko		+				+		+			
10	Karlino	+	+	+	+		+		++		+	
11	Karwin	+		+						+++		
12	Karścino	+	+	+			+		+	++		
13	Kowańcz			+						+	+	+
14	Krukowo			+			+		+	+++		+
15	Kozia Góra		+				+		+	+		+
16	Krzywopłaty											
17	Lubiechowo	+	+	+			+		+	++	+	
18	Malonowo			+	+	+	+		+			
19	Mierzyn	+	+	+			+		+	+++	+	
20	Mierzynek		+				+		+			+
21	Poczernino		+				+		+			+
22	Pobłocie Wl.		+				+		+	+		
23	Syrkowice		+				+		+			
24	Ubysławice			+	+						+	+
25	Wietszyno								++			
26	Witolub											
27	Wygonowo		+				+					+
28	Zwartowo			+							+	+

Oznaczenia zastosowane w tabeli:

A – sakralna D - komunalna G - militarna J - historyczny układ przestrzenny
 B – rezydencjonalna E - przemysłowa H - parki K - aleje
 C - mieszkalna F – folwarczna I – cmentarze

8.7.3. CHARAKTERYSTYKA ZAGROZEŃ ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Ochrona zabytków położonych we wsiach i założeniach ruralistycznych zwartych i rozproszonych oraz towarzyszącej im zieleni zabytkowej – parków, cmentarzy i obsadzeń dróg, jest jedną z najtrudniejszych dziedzin konserwatorskich.

Czynniki, które decydują o możliwościach przetrwania większości zabudowy wiejskiej mają zdecydowanie negatywny charakter. Podstawowym zagrożeniem jest niedostosowanie istniejącego zasobu do dzisiejszych wzorców kulturowych i cywilizacyjno-technicznych. Brak jest ekonomicznego i funkcjonalnego uzasadnienia do eksploatacji wielu obiektów gospodarczych i produkcyjnych. Brak też środków u właścicieli na remonty generalne, a nawet bieżące, co przy niedostatku lokalnych warsztatów rzemieślniczych, znających tradycyjne technologie budowlane utrudnia możliwie tanie utrzymanie budynków. Zagrożeniem jest ekspansywna reklama nowoczesnych materiałów i detalu budowlanego, którego użycie dewaloryzuje skromne i jednorodne kompozycje zabudowy oraz może prowadzić do pogorszenia stanu technicznego obiektów. Brak wiedzy i wrażliwości wśród elit wiejskich, radnych gminnych, nauczycieli, agronomów i mieszkańców z cenzusem wiedzy fachowej powoduje działania zbędne lub wręcz szkodliwe.

Czynniki zagrażającymi wewnętrznemu krajobrazowi wsi czyli ich zabytkowym układom są:

- poprzeczne dzielenie działek i siedlisk
- odstępstwa od historycznych lokalizacji budynków i lokalnie dominujących linii zabudowy
- zmiany linii rozgraniczających dróg i zacieranie charakteru ich przebiegu
- utrzymywanie pustek po wyburzeniach zagród

Do czynników bezpośrednio zagrażających estetyce zabudowy należą współczesne metody

- modernizacji i adaptacji polegające na:
 - powiększaniu i wymianie okien oraz powiększaniu wrót i wymiana ich stolarki z naruszeniem zasad pierwotnych podziałów i kompozycji na elewacji
 - ocieplaniu budynków i związaną z tym likwidacją wystroju ceglanego i tynkowego, a w przypadku konstrukcji szkieletowej przyspieszanie jej destrukcji biologicznej
 - wymianie pokryć dachowych i upraszczaniu geometrii dachów
 - adaptacjach zabudowy gospodarczej, bez profesjonalnych opracowań projektowych
 - fragmentarycznym tynkowaniu i malowaniu elewacji
 - montażu anten satelitarnych na eksponowanych elewacjach
 - likwidacji tradycyjnych (drewnianych, murowanych i kamiennych) ogrodzeń i płotów na rzecz betonowych prefabrykatów czy systemowych rozwiązań metalowych
 - likwidacji brukowanych nawierzchni podwórz i pokrywaniu ich betonem lub „polbrukiem”,
 - dostawianie różnych dobudówek, garaży i wiat

Istotnymi czynnikami niekorzystnych zmian jest brak ekonomicznego uzasadnienia dla funkcjonowania dużych zespołów budynków gospodarczych (stodół, obór, chlewni i stajni) zarówno w gospodarstwach chłopskich jak i podworskich oraz brak środków ekonomicznych i programów wspomagających remonty dużych obiektów rezydencjonalnych i chałup wiejskich wzniesionych w nie stosowanych już technologiach.

Powszechne są także zagrożenia dla zabytkowych kompozycji przestrzennych zespołów folwarcznych i podworskich, polegające na:

- dzieleniu zespołów na mniejsze działki i wprowadzanie kilku właścicieli na teren historycznie należący do jednego właściciela,
- zacieranie przebiegu dojazdów historycznych oraz wprowadzanie nowych dróg gospodarczych,
- zmiany kompozycji zespołów powstałych na skutek wyburzeń budynków.

Ulegają systematycznej degradacji i zagrożone są likwidacją zespoły zabytkowej zieleni. Dla licznych jeszcze obsadzeń dróg nadal zagrożeniem mogą być metody ich modernizacji, choć jako podstawowe zagrożenie należy wskazać brak regularnej pielęgnacji i planowego uzupełniania ubytków.

Wszystkie parki są zaniedbane i pozostawione własnemu losowi, dziczeją zatracając pierwotny charakter mający tworzyć w naturalnym krajobrazie tło kolorystyczne i oparcie przestrzenne dla terenów osadniczych, do ich stanu przyczynia się brak jakiegokolwiek pielęgnacji zieleni parkowej.

Podobnie cmentarze zabytkowe, na terenie całej gminy są w bardzo złym stanie.

Nagminne jest dewastowanie zieleni przez odkorowywanie drzew, lub łamanie gałęzi lip przy zbieraniu kwiatów, brak uzupełnień ubytków drzew w obsadzeniach alejowych i granicznych, dotyczy to także cmentarzy przykościelnych.

Całkowity brak zainteresowania władz lokalnych cmentarzami, przyczynił się do zniszczenia nagrobków, kaplic cmentarnych, zatarcia granic i cech wyróżniających cmentarze z otoczenia, tylko nieliczne z nich posiadają fragmentarycznie zachowane ogrodzenia, a obsadzenia wzdłuż ich granic, z powodu braku jakiegokolwiek pielęgnacji rozrosły się i rzadko pozostają czytelne. Nieliczne obiekty architektoniczne oraz krzyże, nagrobki i mogiły czy występujące pomniki ofiar I wojny światowej są zdewastowane, rozgrabione. Miejsca te nie są również w żaden sposób opisane, nieczytelne w terenie lub zgoła niedostępne publicznie.

Zagrożeniem dla walorów komponowanej zieleni mogą być również nieprofesjonalnie prowadzone nasadzenia, z naruszeniem warunku utrzymywania składu gatunkowego przy uzupełnianiu ubytków oraz stosowania nasadzeń np. z egzotycznych drzew ozdobnych lub szpilkowych w miejscach, na terenach, i w rejonie obiektów architektonicznych, gdzie może dojść do zatarcia pierwotnej, zamierzonej kompozycji projektowej.

Zagrożeniem dla krajobrazu są:

- wtórne podziały dawnych terenów rolnych,
- zmiana sposobu użytkowania terenów,
- powstawanie zabudowy jednorodzinnej wg. bardzo zróżnicowanych projektów na zbyt małych działkach, bez stosowania komponowanej zieleni, mogącej ograniczać negatywne eksponowanie nowych i „nowoczesnych” form architektonicznych,
- powstawanie osiedli bez projektów urbanistycznych, pozbawionych kompozycji i odpowiednich przestrzeni publicznych,
- znaczna liczba różnych obiektów tymczasowych: kiosków, pawilonów, garaży, magazynów i wiat,
- stosowanie i utrzymywanie prymitywnych rozwiązań inżynierskich w postaci napowietrznych linii ciepłociągów oraz wznoszenie w sąsiedztwie zabudowy wież telekomunikacyjnych.

Karlino

Miasto w swoim rozwoju historycznym zawsze było ośrodkiem o niewielkiej skali stanowiącym usługowe funkcje względem najbliższego otoczenia. Jego wyraz przestrzenny ukształtowany został w najlepszym dla miasta okresie rozwoju w XVIII i XIX wieku. Położenie miasta na ważnym szlaku komunikacyjnym w przeszłości i obecnie jest ważnym atutem rozwojowym. Z uwagi na generalne uporządkowanie głównego przebiegu komunikacyjnego istnieją szanse poprawy sytuacji wewnętrznej miasteczka, w szczególności jego historycznego układu. Niezależnie od tego nadal występują zagrożenia w postaci:

- wielkoskalowych (w relacji do wielkości miasteczka) realizacji mieszkaniowych,
- nadkoncentracji zainwestowania w zakresie budownictwa jednorodzinnego na wrażliwych pod względem środowiska przyrodniczego terenach w północnej części miasta na skarpie rzeki Parsęty,
- wyobcowanych architektonicznie obiektach handlowych i usługowych,
- potencjalne zagrożenia krajobrazowe wystąpić może na obszarze pomiędzy istniejącą obwodnicą a strefą nadbrzeżną rzeki Radwi w wypadku zmiany granic administracyjnych m. Karlina.

W całej rozciągłości zakres zagrożeń dla estetyki zabudowy określony dla obszaru gminy odnosi się również do obszaru miasta, przy czym za szczególnie istotne zagrożenia uznać należy te, które wiążą się z procesami remontowymi obiektów XIX wiekowych.

8.8. STAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

8.8.1. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

Uwzględniając warunki naturalne obszarów gminy, ich powiązania komunikacyjne i funkcjonalno-przestrzenne, można teren gminy podzielić na trzy jednostki strukturalne:

- Rejon południowo-zachodni obejmuje obszar pomiędzy wododziałem Parsęty i Młynówki (poniżej Krukowa) a rzeką Pokrzywnicą. Jest to teren wysoczyzny dennomorenowej z wzniesieniami kemowymi (okolica Domacyna i Malonowa), z licznymi obniżeniami wytopiskowymi. Dolina Pokrzywnicy, głęboko wcięta w powierzchnię wysoczyzny, o zalesionych zboczach, które na krawędziach północnych dochodzą do wysokości 40 m n.p.m. Cały obszar posiada duże walory przyrodnicze i krajobrazowe. Wsie, o liczbie ludności poniżej 200 mieszkańców, zlokalizowane są przy głównych szlakach komunikacyjnych – drodze powiatowej Karlino-Stawoborze (Garnki, Zwartowo, Domacyno) oraz drodze krajowej Szczecin – Gdańsk (Kozia Góra, Malonowo, Karwin, Gościnko). Cały ten rejon to obszar predysponowany do rozwoju turystyki.
- Rejon zachodni (środkowy) obejmuje tereny pomiędzy wododziałem Parsęty i Młynówki a rzeką Parsętą. Jest to teren prawie płaski (równina moreny dennej) i bezleśny, o dominującej funkcji produkcji rolnej (uprawa zbóż, hodowla bydła i trzody chlewnej). Sieć osadniczą obszaru tworzą równomiernie rozmieszczone wsie, otoczone polami uprawnymi i łąkami. Zlokalizowane są w tym rejonie największe miejscowości gminy: Lubiechowo, Poblocie Wielkie, Karścino, Krukowo (powyżej 250 mieszkańców). Sieć osadniczą obszaru uzupełniają małe osady (pofolwarczne): Chotyń, Czerwięcino.
- Rejon północno-wschodni obejmuje tereny pomiędzy rzekami Parsętą i Radwią a granicą gminy. Rejon poprzecinany zespołem dolin odpywowych w okolicy Daszewa, z doliną Pyszniczy i Daszewskim Bagnem. Sieć osadniczą południowo-wschodniej części rejonu, pomiędzy drogą krajową a Daszewskim Bagnem, tworzą niewielkie miejscowości (Krzywopłoty, Dębolas, Witolub, Karlinko) o przeważnie rozproszonej zabudowie. Rozbudowujące się wzdłuż drogi krajowej Krzywopłoty pełnią praktycznie rolę przedmieścia Karlina. Oprócz zlokalizowanych tu newralgicznych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej (ponadgminnego wysypiska śmieci, kopalni gazu i ropy naftowej oraz mieszalni gazu), nad Parsętą rozciąga się największy na terenie gminy kompleks rekreacyjno - wypoczynkowy. Sieć osadniczą pozostałego obszaru (powyżej Daszewskiego Bagna) tworzą miejscowości, o różnej morfogenezie, wielkości i stopniu wyposażenia w infrastrukturę, ale o tej samej funkcji dominującej – produkcji rolnej. Rolę ośrodków usługowych, obsługujących rejon, pełnią Daszewo (szkoła podstawowa) i Mierzyn (kościół).

Każda z w/w opisanych jednostek funkcjonalno-przestrzennych gminy graniczy z lokalnym ośrodkiem rozwoju – miastem Karlinem, które pełni funkcję ośrodka usługowo-administracyjnego i gospodarczego dla obszaru całej gminy oraz jest znaczącym w skali regionu ośrodkiem przemysłu drzewnego. Charakterystyka miasta, jego układu funkcjonalno-przestrzennego, zawarta jest w rozdziale „Sieć osadnicza. Charakterystyka miejscowości.”

8.8.2. STRUKTURA ADMINISTRACYJNA GMINY

Gmina Karlino jest gminą miejsko-wiejską. Miasto Karlino zajmuje powierzchnię 9 km² (ok. 6,4 % powierzchni gminy), pozostały obszar gminy podzielony jest na łącznie 17 sołectw (**numeracja od 2 do 18 wg oznaczenia na mapie studium**).

Lp. sołectwa (wg oznaczenia na mapie)	Nazwa sołectwa	Miejscowości sołectwa
2.	Lubiechowo	Lubiechowo, Lubiechowo Przystanek, Czerwięcino
3.	Karścino	Karścino, Chotyń
4.	Poblocie Wielkie	Wietszyno*
5.	Kowańcz	Kowańcz
6.	Malonowo	Malonowo, Kozia Góra
7.	Krukowo	Krukowo
8.	Karwin	Karwin
9.	Domacyno	Domacyno
10.	Zwartowo	Zwartowo
11.	Gościnko	Gościnko
12.	Garnki	Garnki

Lp. sołectwa (wg oznaczenia na mapie)	Nazwa sołectwa	Miejscowości sołectwa
13.	Mierzynek	Mierzynek, Kolonia Mierzynek
14.	Daszewo	Daszewo, Brzeźno
15.	Karlinko	Karlinko, Krzywopłaty, Witolub, Dębolas
16.	Mierzyn	Mierzyn, Wyganowo
17.	Syrkowice	Syrkowice, Poczernino
18.	Ubysławice	Ubysławice

* miejscowości niezamieszkałe

8.8.3. SIEĆ OSADNICZA

8.8.3.1. KSZTAŁTOWANIE SIECI OSADNICZEJ GMINY, CHARAKTERYSTYKA

Ziemie dorzecza Parsęty i Radwi zaludniane były nieprzerwanie od epoki kamiennej (okres neolitu) do wczesnego średniowiecza włącznie, o czym świadczą odkrycia archeologów. Początki średniowiecznego osadnictwa na terenie gminy sięgają VII wieku (m.in. powstanie grodu w Lubiechowie). W Karliniu najprawdopodobniej do powstania grodu nigdy nie doszło. W XII wieku założono natomiast komorę celną w miejscu przeprawy przez Parsętę i Radew. W XIII wieku nieopodal tego miejsca powstał zamek biskupów kamieńskich.

W okresie poprzedzającym powstanie zamku, w okolicy Karlina istniało co najmniej kilka wsi słowiańskich. Od połowy XIII wieku zaczęto je przenosić na prawo niemieckie. Udokumentowane średniowieczne metryki posiada większość wsi gminy Karlino (patrz rozdział *Zabytkowe układy ruralistyczne*).

Wykształcona w średniowieczu sieć osadnicza, z osadami i wioskami zlokalizowanymi wzdłuż szlaków komunikacyjnych oraz w pobliżu rzek Pokrzywnicy i Parsęty, przetrwała do drugiej połowy XVIII wieku. Największym przekształceniom, w okresie od średniowiecza do XVIII wieku, uległo rozplanowanie i zabudowa wsi. Rozplanowanie wsi uległo zniekształceniu, głównie przez zakładane w ich obrębie (od XVI w.) folwarki i zespoły rezydencjonalno – gospodarcze. W ten sposób zmienione zostały plany wsi w: Domacynie, Karwinie, Karścinie, Krukowie, Malonowie, Mierzynie, Pobłociu, Zwartowie. W innych miejscowościach, jak w Koziej Górze, Poczerninie i Syrkowicach, zabudowa wiejska zredukowana została do pojedynczych zagród, zdominowanych zabudową folwarczną i dworską.

Zagęszczenie sieci osadniczej nastąpiło pod k. XVIII w. W tym okresie powstały: Ubysławice, kolonia gospodarstw w Witolubiu i Krzywopłatach, folwarki w Wietszynie, Czerwiecinie, Wyganowie. Znaczne zmiany w obrębie wsi chłopskich nastąpiły ok. połowy XIX w. W wyniku reformy rolnej przybyło wówczas wiele nowych gospodarstw, w obrębie starych wsi. W ostatniej ćwierci XIX wieku rozpoczął się proces wymiany tradycyjnej zabudowy na nową. Pod koniec wieku XIX rozpoczęło również akcję regulowania przebiegu starych dróg, zakładania trwałych nawierzchni brukowych oraz obsadzania dróg.

Kolejny etap rozwoju osadnictwa miał miejsce w okresie międzywojennym. W 1925 roku rozbudowane zostało Domacyno, Gościnko, Karwino. Oprócz całych zespołów zagród (o ujednoczonej kompozycji przestrzennej i formach jak np. w Domacynie), powstało wówczas wiele zagród pojedynczych, ulokowanych w pobliżu wsi lub w głębi pól. W zespołach folwarcznych i dworskich zbudowano wiele nowych budynków gospodarczych i wzniesiono domy mieszkalne dla pracowników folwarcznych.

Sieć osadnicza sprzed 1939 roku przetrwała bez większych zmian do lat sześćdziesiątych XX w. Wówczas rozpoczął się proces destrukcji i przekształcania zarówno osad folwarcznych i dworskich, jak i wsi. Rozebrane zostały dwory i wiele budynków gospodarczych w zespołach podworskich w: Chotyńniu, Domacynie, Krukowie, Malonowie, Mierzynie, Zwartowie. W latach siedemdziesiątych w kilku wsiach tzw. PGR-owskich zbudowano nowe budynki gospodarcze oraz bloki mieszkalne – m.in. w: Karścinie, Karwinie, Krukowie, Lubiechowie, Pobłociu Wielkim. W okresie powojennym wymieniono też nawierzchnię wszystkich głównych dróg na terenie gminy z nawierzchni brukowanej na asfaltową.

8.8.3.2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

Karlino

Miasto liczące 5989 mieszkańców (wg Rocznika Statystycznego 2002, **na koniec 2006 r. – wg faktycznego miejsca zamieszkania – 5801 mieszkańców**) położone jest na skrzyżowaniu dróg: krajowej Szczecin – Gdańsk i wojewódzkiej Kołobrzeg – Wałcz. Ze względu na położenie posiada bariery naturalne (trudne warunki gruntowo-wodne, doliny rzek Parsęty i Radwi, Daszewskie Bagna) oraz techniczne (drogi, kolej) ograniczające jego rozwój. Dopuszczalną chłonność terenu miasta określono w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na ok. 8000 mieszkańców.

Układ funkcjonalno-przestrzenny miasta posiada trzy, wyraźnie zarysowane strefy zagospodarowania, w obrębie których występuje charakterystyczne dla nich zainwestowanie i użytkowanie.

- Rejon południowy obejmuje teren Starego Miasta, otoczony dolinami rzek Radwi i meandrującej na tej wysokości Parsęty, oraz dawnych przedmieść (do wysokości zabudowy ulic Brzóska, Wojska Polskiego i parku, zlokalizowanego między ulicami Koszalińską i Moniuszki). Jest to obszar zabudowy o dominującej funkcji mieszkaniowo-usługowej, z zachowanym rozplanowaniem ulic i znaczą ilością historycznej zabudowy. Zabudowę kwartałów uzupełnia współczesna zabudowa mieszkaniowa i usługowa (w tym pawilonowa).
- Rejon zachodni to obszar osiedla zlokalizowanego w tej części miasta, pomiędzy ul. Kościuszki a doliną Parsęty. Na tym terenie jest obecnie realizowane osiedle mieszkaniowe – zabudowa mieszkaniowa (wielorodzinna i jednorodzinna) wraz z towarzyszącymi usługami.

Oba w/w obszary rozdziela pas zieleni (parkowej i cmentarnej) oraz tereny sportowo-rekreacyjne wraz z rezerwą terenu (zatwierdzoną zmianą planu) pod ich rozbudowę i lokalizację usług komercyjnych.

- Część północną, w sąsiedztwie ulic Moniuszki i Kołobrzesckiej, zajmują tereny przemysłowo-magazynowe, obudowujące obustronnie tereny kolei.

Brzeźno

Osada licząca ok. 25 mieszkańców, położona na północ od Karlina przy drodze wojewódzkiej Kołobrzeg – Karlino. Skromna zabudowa zagrodowa rozproszona, częściowo zlokalizowana wzdłuż drogi wojewódzkiej. Miejscowość jest zwodociągowana z pobliskiego ujęcia „Płyty Karlino” „Homanił”.

Chotyń

Licząca ok. 30 mieszkańców miejscowość położona jest po południowej stronie drogi powiatowej Karlino – Gościno. Miejscowość jest zwodociągowana. Zabudowa wiejska to: dawny majątek, po wojnie upaństwowiony i użytkowany przez PGR (złożenie zdegradowane, opuszczone uległo dewastacji) oraz pojedyncze siedliska rozmieszczone wzdłuż drogi. Dawny majątek użytkuje Gospodarstwo Rolne Karwice Sp. z o.o., Gospodarstwo Rolne w Chotyńcu.

Czerwięcino

Osada licząca zaledwie 5 mieszkańców, położona na północny zachód od Karlina. Dojazd drogą gruntową od strony wsi Lubiechowo. Znajduje się tu założenie folwarczne z XIX w. z parkiem wymagającym konserwacji oraz wymagający uporządkowania cmentarz rodowy.

Daszewo

Wieś sołecka, licząca prawie 300 mieszkańców, jest jedną z większych miejscowości gminy. Położona na północ od Karlina przy drodze powiatowej do Mierzyna, po wschodniej stronie linii kolejowej Karlino – Kołobrzeg (przystanek kolejowy Daszewo).

We wsi zlokalizowane są: szkoła podstawowa, OSP, świetlica wiejska oraz usługi komercyjne (dwa sklepy, usługi transportowe). Miejscowość jest zwodociągowana (ujęcie wody), skanalizowana i zaopatrzona w gaz ziemny sieciowy.

Miejscowość o średniowiecznej metryce (najstarsze informacje o miejscowości pochodzą z początku XIV w.) jest przykładem wsi chłopskiej – bez założenia dworskiego i zabudowy folwarcznej. Posiada układ wielodrożnicy rozwiniętej z owalnicą i zachowaną zabudowę zagrodową z k. XIX i pocz. XX w. We wsi nie występuje dysharmonijna zabudowa blokowa wielorodzinna. Zabudowa kolonijna Daszewa „odsunięta” jest o ok. 1,5 km od wsi w kierunku północnym.

Dębolas

Osada licząca ok. 10 mieszkańców, położona na północny wschód od Karlina. Zabudowa kolonijna, rozproszona pomiędzy drogą Karlino – Świemino (gm. Biesiekierz) a Daszewskim Bagnem.

Domacyno

Wieś sołtecka licząca ok. 170 mieszkańców, położona w kierunku południowo-zachodnim od Karlina, przy drodze powiatowej Karwin – Podwilcze. We wsi zlokalizowane są: OSP, świetlica wiejska, dwa sklepy i plac sportowy. Wieś jest zwodociągowana (ujęcie wody) i skanalizowana. Wielodrożnica o układzie zabudowy skupionej w dwóch zespołach, rozdzielonych rzeką Młynówką i dawnym założeniem dworsko-parkowym. Zabudowa wiejska zagrodowa głównie z przełomu XIX/XX w., obudowująca obustronnie drogi. Brak zabudowy blokowej wielorodzinnej i degradującej krajobraz gospodarczo-produkcyjnej zabudowy popegeerowskiej.

Z dawnego założenia pałacowo-parkowego zachował się tylko park, założony w 2 poł. XVIII w. w stylu naturalistycznym. Założenie parkowe o pow. 1,46 ha jest wpisane do rejestru zabytków WKZ. Po lewej stronie drogi do Karwina, na wzniesieniu, zlokalizowany jest dawny cmentarz.

W pobliżu wsi, po drugiej stronie drogi powiatowej Karlino – Stawoborze, na wzgórzu wznosi się figura Matki Boskiej Królowej Świata, sprowadzona z Filipin i uroczyscie poświęcona w październiku 1995 r.

Garnki

Niewielka wieś sołtecka licząca ponad 70 mieszkańców, położona przy drodze powiatowej Karlino – Stawoborze. Wyposażenie w placówki usługowe jest minimalne – jeden mały sklepik wiejski. Miejscowość jest zwodociągowana.

Przykład wsi o układzie ulicówki, z zabudową zagrodową i jednorodziną usytuowaną wzdłuż drogi, prawie równoległe do rzeki Pokrzywnicy. Istnieje możliwość wzmocnienia osadnictwa poprzez wprowadzenie funkcji turystycznych w postaci zabudowy rekreacyjnej o charakterze rozproszonym.

Gościnko

Wieś sołtecka licząca ok. 130 mieszkańców, położona na południowy zachód od Karlina, przy drodze krajowej Szczecin – Gdańsk. We wsi znajdują się dwa sklepy i zakład stolarski. Miejscowość jest zwodociągowana i skanalizowana.

Układ zabudowy – wielodrożnica z zabudową zagrodową zwartą, ciągnącą się wzdłuż dróg (krajowej i lokalnej do Karwina), oraz z pojedynczymi zagrodami, luźno "rozrzuconymi" poza zwartą zabudową wsi. Występuje szereg obiektów o XIX wiecznym rodowodzie, szczególnie zespół klubu i sklepu. Wymagające opieki resztki założenia parkowego.

Karlinko

Mała wieś sołtecka licząca ok. 75 mieszkańców, położona na północny wschód od Karlina, po północnej stronie drogi krajowej Szczecin – Gdańsk. Brak placówek usługowych, wieś jest zwodociągowana.

Na skromną zabudowę zagrodową wsi składają się parterowe budynki mieszkaniowe z towarzyszącymi im budynekami gospodarczymi. Dawne założenie folwarczne obejmuje budynek mieszkalny i zabudowę gospodarczą, częściowo tylko użytkowaną (chlewnia), w większości opuszczoną, ulegającą zniszczeniu.

Karścino

Duża wieś sołtecka, położona na zachód od Karlina, po północnej stronie drogi powiatowej Karlino – Gościno (dojazd drogą Nr 17148). Jest to najliczniejsza wieś gminny – ma ok. 390

mieszkańców. We wsi zlokalizowane są usługi publiczne: szkoła podstawowa, plac sportowy i parafia rzymskokatolicka (kościół filialny). Usługi komercyjne prowadzą dwie placówki handlowe i zakład stolarki. Wieś jest zwodociągowana (ujęcie wody), skanalizowana i zaopatrzona w gaz ziemny sieciowy.

Miejscowość o średniowiecznej metryce (najstarsze dokumenty z 1276 r.) posiada układ wielodrożnicy „rozwinętej” z owalnicy. „Nawsiem” przecina droga lokalna wiodąca do Wietszyna, po obu jej stronach znajdują się stawy. Zabudowa zagrodowa luźno obudowuje drogi, jedynie w części południowej tworzy mały, zwarty zespół zabudowy – tu zlokalizowane są dawne czworaki (budynki mieszkalne). W części północnej, przy drodze do Wietszyna, znajduje się szkoła podstawowa i osiedle mieszkaniowe (trzykondygnacyjne bloki wielorodzinne).

Część wschodnią wsi zajmuje dawne założenie pałacowo-parkowe i zespół zabudowy produkcyjno-gospodarczej, rozbudowany w okresie funkcjonowania PGR-u. Park o pow. 5,2 ha (wpisany do rejestru zabytków) powstał w 2 poł. XVIII w. w stylu krajobrazowym i przekształcony został na pocz. XIX w. (elementy romantyzmu). W obrębie założenia znajdują się również pałac i kościół. Centralnie usytuowany neoklasycystyczny pałac z pocz. XIX w. opuszczony ulega dewastacji (własność prywatna). W obiektach popegeerowskich działalność prowadzi firma „Abbas” Gospodarstwo Rolne, zajmująca się hodowlą bydła mlecznego (ok. 500 sztuk).

Kościół p.w. MB Częstochowskiej, obiekt eklektyczny wzniesiony w XVIII w. w miejscu pierwszej lokalizacji w XIII w., gruntownie został przebudowany w 1830 r., a w 1886 dobudowano do niego od strony zachodniej drewnianą wieżę z ostrostupowym hełmem pokrytym łupkiem.

Przy wjeździe do wsi, od strony południowej, znajduje się nieczynny dawny cmentarz.

Karwin

Licząca 150 mieszkańców wieś sołecka położona jest na zachód od Karlina. We wsi zlokalizowane są: szkoła podstawowa, kościół, plac sportowy. Działalność komercyjną prowadzą dwa przedsiębiorstwa usługowe (transportowe, handlowo-usługowe) i sklep spożywczo-przemysłowy.

Zabudowa wsi rozmieszczona w dwóch zespołach; stosunkowo zwarta wzdłuż drogi powiatowej Karwin-Podwilcze oraz luźno usytuowana zabudowa zagrodowa wzdłuż drogi krajowej Szczecin-Gdańsk. Brak zabudowy blokowej wielorodzinnej i obiektów dysharmonijnych. Przy drodze do Domacyna znajdują się dwa cmentarze (poewangelicki i komunalny).

Kowańcz

Wieś sołecka, licząca ok. 170 mieszkańców, położona jest na zachód od Karlina, przy drodze powiatowej Gościno-Karlino. Wyposażenie w placówki usługowe: sklep, świetlica wiejska, plac sportowy. Wieś jest zwodociągowana (ujęcie wody) i zaopatrzona w gaz ziemny sieciowy.

Układ wsi placowy z zabudową zagrodową zwartą, przeważnie z k. XIX i pocz. XX w., brak zabudowy dysharmonijnej (popegeerowskiej). Jedyne dwukondygnacyjny budynek wielorodzinny znajduje się w części centralnej wsi, obok dawnego czworaku (budynek mieszkalny).

Wieś typowo indywidualna o dobrze zachowanym układzie ruralistycznym i wartościowych elementach zabudowy zagrodowej. Porządkowania wymaga układ zieleni wysokiej polegający na cięciach sanitarnych, prześwietleniach drzew itp. Uporządkowania wymagają występujące w układzie zabudowy założenia wodne (stawy, oczka wodne).

Kozia Góra

Położona na południowy zachód od Karlina, przy drodze krajowej Szczecin- Gdańsk, wieś liczy ok. 200 mieszkańców.

We wsi zlokalizowane są: sklep spożywczo-przemysłowy, zakład ogólnobudowlany, firma „Dan-Pol”. Miejscowość jest zwodociągowana (ujęcie wody) i skanalizowana.

Zabudowa zagrodowa i wielorodzinna zlokalizowana w północno wschodniej części wsi, część zachodnia to dawne założenie pałacowo-parkowe i zabudowa produkcyjna i gospodarcza dawnego majątku, rozbudowana w okresie funkcjonowania PGR-u.

Rozciągający się wzdłuż rz. Młynkówki park o pow. 2,08 ha, założony w poł. XVIII w. w stylu krajobrazowym został przekształcony w XIX w. Mimo iż pałac i obiekty pofolwarczne znalazły

właściciela, nadal stoją niezagospodarowane. Neogotycki pałac od kilku lat czeka na remont. Wśród zabudowy pofolwarczej m.in.: spichlerz ryglowy z przełomu XVIII/XIX w. oraz dawny budynek gorzelnii, który po adaptacji będzie pełnił funkcję motelu (sporządzona zmiana planu).

Krukowo

Wieś licząca ok. 250 mieszkańców, położona jest na zachód od Karlina, przy drodze powiatowej do Malonowa. Wyposażenie w placówki usługowe dość skromne – sklep spożywczo-przemysłowy i boisko sportowe. Miejscowość jest zwodociągowana.

Zabudowa zagrodowa i wielorodzinna luźno rozmieszczona wzdłuż dróg: powiatowej i dojazdowej do założenia dworsko-parkowego, zlokalizowanego w zachodniej części wsi. W założeniu zachowane wszystkie elementy: dwór, zabudowa gospodarcza, park. Park krajobrazowy o pow. 1,5 ha z lat 1773-74, przekształcony w 1880-1910, zlokalizowany w północnej części.

Krzywopióły

Miejscowość licząca ok. 20 mieszkańców, położona na wschód od Karlina przy drodze krajowej Szczecin – Gdańsk.

Zabudowa zagrodowa, mieszkalno-usługowa luźno rozmieszczona po północnej stronie drogi, po stronie południowej (pomiędzy drogą a doliną rzeki Radew) zlokalizowana stacja paliw i kompleks PETRICO. W miejscowości zlokalizowane są również ważne obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, o znaczeniu ponad gminnym: wysypisko śmieci, kopalnia ropy i gazu oraz mieszalnia gazu.

Miejscowość umiarkowanego rozwoju funkcji mieszkaniowych z uwagi na lokalizację i dostępność komunikacyjną oraz atrakcyjne walory krajobrazowe.

Lubiechowo

Jedna z większych miejscowości gminy, licząca ok. 280 mieszkańców wieś sołecka, położona na północny zachód od Karlina (dojazd drogą Nr 17149). We wsi działają dwa sklepy i świetlica wiejska, na terenie parku zlokalizowane jest boisko sportowe. Miejscowość jest zwodociągowana (ujęcie wody).

Lubiechowo posiada zachowany układ zabudowy (placowy), ze zlokalizowanym centralnie kościołem i położonym w południowej części wsi założeniem pałacowo-parkowym i zespołem zabudowy gospodarczo-produkcyjnej (gorzelnia). Część północno-zachodnia wsi o dominującej funkcji zabudowy zagrodowej, w części środkowej (obok obiektu sakralnego) znajduje się zespół zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – dwukondygnacyjne bloki popegeerowskie.

Kościół filialny p.w. św. Józefa Olbrachta wzniesiony został w stylu neogotyckim, z wysoką spiczastą wieżą. Murowany obiekt zbudowany w 2 poł. XIX w. Wewnątrz zachowały się epitafia dawnych właścicieli majątku.

Założenie pałacowo-parkowe rodziny Podewilsów obejmuje: pałac neogotycki z XIX w. (poważnie zdewastowany popadł w ruinę, niezabezpieczony), opuszczone pofolwarczne obiekty gospodarcze i produkcyjne oraz park krajobrazowy z 2 poł. XIX w. o pow. 4,45 ha.

Zespół zabudowy produkcyjno-gospodarczej popegeerowskiej, zlokalizowany w północno-wschodniej części wsi, opuszczony uległ całkowitej dewastacji.

Malonowo

Wieś sołecka licząca ok. 150 mieszkańców, położona na zachód od Karlina, przy drodze krajowej Szczecin-Gdańsk.. We wsi zlokalizowane są dwa sklepy spożywcze. Miejscowość zwodociągowana (ujęcie wody) i skanalizowana.

Ulicówka o zabudowie zwarte – zagrody położone po obu stronach drogi. Opuszczone założenie pofolwarcze i dworsko-parkowe, zlokalizowane w części północnej wsi, rozciąga się na południowym zboczu doliny i górnym terasie rz. Młynkówki.

Teren nad Młynówką zagospodarowany przez Gospodarstwo Rolne Karwice Spółka z o.o. – założone stawy rybne.

Mierzyn

Wieś sołectka licząca ok. 280 mieszkańców, położona na północ od Karlina na skrzyżowaniu dróg powiatowych Nr.: 17135, 17136, 17137. We wsi zlokalizowane są: kościół, sklep spożywczo-przemysłowy, plac sportowy. Wieś jest zwodociągowana (ujęcie wody) i skanalizowana.

Część wschodnia wsi posiada układ ulicówki o zwartej zabudowie zagrodowej, uzupełnionej zabudową wielorodzinną. Część centralna to zachowany fragment okolicy. Tu wznosi się kościół filialny p.w. Trójcy Świętej z XV w., który został w poł. XIX w. odbudowany w stylu neogotyckim (obiekt w rej. zabytków). Jest to obiekt murowany (kamiennie-ceglany) z wieżą.

Dawne założenie podworskie zlokalizowane w części zachodniej wsi, przy drodze do Wyganowa, po upaństwowieniu użytkowane przez PGR, obecnie jest dzierżawione przez Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej Przedsiębiorstwo Rolnicze „Carol”. Park o pow. 4,0 ha założony został w 2 poł. XIX w.

Zabudowa popegeerowska zlokalizowana przy drodze do Poczernina uległa całkowitemu zniszczeniu i degradacji. Nie użytkowana mieszalnia i suszarnia pasz, zlokalizowana w południowej części wsi przy drodze do Daszewa, zagrożona jest również procesem postępującej degradacji. Kolejnym obiektem degradującym krajobraz jest opuszczona dawna stacja paliw, położona na wprost założenia pofolwarcznego przy drodze do Dygowa.

Mierzynek

Mala wieś sołectka licząca niespełna 30 mieszkańców, położona na północ od Karlina przy drodze powiatowej Nr 17138. We wsi brak placówek usługowych. Miejscowość jest zwodociągowana (zaopatrzona w wodę z ujęcia w Ubystawicach).

Powstała jako założenie folwarczne na pocz. XIX w. Z dawnego założenia zachował się park eklektyczny z 2 poł. XIX w. o pow. 4,3 ha, zlokalizowany w obrębie 4 gospodarstw rolnych i stanowiący własność prywatną (3 właścicieli). Założenie parkowe jest wpisane do rejestru zabytków WKZ.

W kierunku południowo-wschodnim, przy drodze do Świemina (gm. Biesiekierz) zlokalizowana jest kolonia zabudowy zagrodowej.

Pobłocie Wielkie

Duża wieś, licząca prawie 300 mieszkańców, położona jest na zachód od Karlina przy drodze powiatowej Karlino-Gościno. We wsi funkcjonują dwie placówki handlowe, dwa boiska sportowe i dwa zakłady pracy, związane z produkcją rolną. Miejscowość jest zwodociągowana, skanalizowana i zaopatrzona w gaz ziemny sieciowy.

Przy drodze powiatowej zlokalizowany jest zespół zabudowy wielorodzinnej (bloki dwu- i trzykondygnacyjne) oraz zabudowa zagrodowa i jednorodzinna, częściowo odsunięta od głównej drogi.

W części zachodniej wsi znajduje się dawne założenie dworsko-parkowe, użytkowane dziś przez firmę „Almari” Spółka z o.o. — zajmującą się produkcją rolną i prowadzącą w obiektach popegeerowskich hodowlę trzody chlewnej. Za odnowionym dworem rozciąga się park o pow. 2,7 ha założony ok. 1770 r.

W kierunku południowo-wschodnim za wsią, przy lokalnej drodze do Krukowa, zlokalizowana jest Wytwórnia Pasz firmy „Rajffpol” Spółka z o.o w Słupsku.

Poczernino

Licząca ok. 30 mieszkańców miejscowość położona na północ od Karlina, po zachodniej stronie drogi wojewódzkiej Kołobrzeg – Karlino.

Powstała jako założenie folwarczne – zabudowa zlokalizowana pomiędzy drogą a doliną rzeki Parsęty. Park dworski o pow. 3,5 ha (własność Skarbu Państwa, dzierżawiony) eklektyczno-krajobrazowy z 2 poł. XIX w. położony na zboczach doliny Parsęty. Dworek stanowi własność prywatną. Park w znacznej mierze zdewastowany o aktualnie trudno czytelnym układzie. Liniowy układ szczytkowej zabudowy mieszkaniowej wzdłuż drogi gminnej w kierunku Parsęty.

Syrkowice

Licząca ok. 170 mieszkańców miejscowość położona jest na północ od Karlina, po wschodniej stronie drogi wojewódzkiej Kołobrzeg – Karlino, przy drodze powiatowej do Mierzyna. We wsi działalność prowadzi placówka handlowa. Wieś jest zwodociągowana.

Zabudowa jedno- i wielorodzinna skupiona jest w dwóch niewielkich zespołach, rozdzielonych założeniem dworsko-parkowym i zabudową pofolwarczną dawnego majątku. Część północno-zachodnią (powyżej drogi powiatowej) zajmują: park eklektyczny z k. XIX w. o pow. 2,0 ha oraz dworek (własność prywatna). Obiekt reprezentacyjny został odrestaurowany i mieści Dom Repatrianta prowadzony przez Stowarzyszenie „Rodzina Kolpinga”.

Ubysławice

Licząca ok. 90 mieszkańców miejscowość położona jest na północny wschód od Karlina, przy drodze powiatowej Wrzosowo (gm. Dygowo) – Ubysławice. Wyposażenie w placówki usługowe jest minimalne (sklep spożywczo-przemysłowy). Wieś jest zwodociągowana (ujęcie wody).

Ulicówka o dość zwartej zabudowie zagrodowej i jednorodzinnej. W istniejącej zabudowie ubytki – opuszczone, niszczące budynki mieszkalne i gospodarcze, nieczynna od dawna mleczarnia.

Witolub

Miejscowość licząca ok. 50 mieszkańców, położona na wschód od Karlina, przy drodze Karlino – Świemino (gm. Biesiekierz). Wieś posiada zabudowę rozproszoną, zaopatrzenie w wodę z ujęć lokalnych przydomowych, doprowadzony gaz ziemny sieciowy.

Wyganowo

Mala miejscowość licząca ok. 40 mieszkańców, położona jest na północ od Karlina; dojazd drogą powiatową Poczernino – Wyganowo.

Dawny majątek, po wojnie upaństwowiony i użytkowany przez PGR, obecnie dzierżawiony jest przez Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeszkiej. Park eklektyczno-krajobrazowy o pow. 1,3 ha założony ok. 1890 r. zlokalizowany w obrębie gospodarstwa, na wzniesieniu. Dawny dwór pełni funkcję budynku mieszkaniowego.

Zwartowo

Wieś sołtecka licząca ok. 90 mieszkańców, położona na południowy zachód od Karlina, przy drodze powiatowej Karlino – Stawoborze. We wsi znajdują się placówki usługowe: sklep spożywczo-przemysłowy, plac sportowy, zakład stolarki. Miejscowość jest zwodociągowana.

Zabudowa po południowej stronie drogi zwarta, po północnej zlokalizowane boisko i pawilon handlowy, pojedyncze zagrody i budynki jednorodzinne (za wyjątkiem jednego) odsunięte od drogi. Park zlokalizowany po północnej stronie drogi na wysokości stawu wymaga uzupełnień nasadzeń.

8.9. STAN I FUNKCJONOWANIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

8.9.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

Źródłem wody dla potrzeb gospodarczych gminy są wody podziemne. Aktualnie eksploatowane ujęcia wody w postaci studni wierconych głębinowych ujmują wody z warstw wodonośnych czwartorzędowych.

Jakość ujmowanej wody w części ujęć nie odpowiada wymogom stawianym przez polskie normatywy dla wód przeznaczonych do picia i potrzeb gospodarczych, ze względu na przekroczone normy zawartości żelaza i manganu.

Stan techniczny stacji generalnie ocenia się jako dobry. Ujęcia to przeważnie studnie podstawowe — brak otworów awaryjnych, większość posiada aktualne pozwolenia wodnoprawne. Studnie są zabezpieczone w granicach stref ochrony bezpośredniej.

W gminie Karlino mieszkańcy 23 jednostek osadniczych korzystają ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Na terenie gminy funkcjonują następujące wodociągi grupowe:

- z ujęciem miejskim Karlina, zlokalizowanym nad rzeką Radwią w Redlinie (gm. Białogard), zaopatrujący: miasto Karlino, Krzywopłoty, Karlino oraz dwie wsie gm. Białogard (Lulewice i Lulewiczki)
- z ujęciem w Karścinie zaopatrujący wsie: Karścino, Pobłocie Wielkie, Krukowo,
- z ujęciem w Karwinie zaopatrujący Karwin, Gościnko, Domacyno, Malonowo, Kozią Górę,
- z ujęciem w Kowańczu zaopatrujący w wodę Kowańcz i Chotyń,
- z ujęciem w Mierzynie dla odbiorców w Mierzynie i Syrkowicach,
- z ujęciem w Zwartowie zaopatrujący wsie Zwartowo i Garnki.

Na obszarze gminy nieliczne są miejscowości, gdzie wyłącznie eksploatowane są ujęcia zagrodowe. Są to: Czerwięcino, Lubiechowo Przyst., Dębolas, Witolub.

Sieci wodociągowe pochodzą z różnych okresów, w związku z tym są wykonane z różnych materiałów. Stan techniczny sieci jest zróżnicowany — gorszy z lat wcześniejszych, gdy wykonywano je z azbesto - cementu , stali i żeliwa, lepszy z lat 80-tych i późniejszych, kiedy wykorzystywano PVC.

Wodociągi projektowano i realizowano przy uwzględnieniu potrzeb wody również dla celów przeciwpożarowych wyposażając je w hydranty.

Wybrane dane o komunalnych ujęciach wody w gm. Karlino:

Lp	Miejsce, lokalizacja ujęcia	Rok wyk. studni	Wydajność studni szl./m ³ /h	Hydrof. szl./dm ³	odżelaziacze szl./dm ³	Qdop. m ³ /d	Data ważności pozwolenia	Użytkownik	Informacje dodatkowe uwagi
1.	Redlino (gm. Białogard) Ujęcia dla m. Karlino	1986 – 1A 1986 – 3A 1988 – 4	1/ 33,0 1/ 39,0 1/ 32,0	—	3/5300	2.400,0	30.06.2005	Karlińskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Karlinie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Białogardzie	ciśnienie w sieci utrzymywane jest poprzez pompę sterowaną falownikiem; ujęcie jest wyposażone w zb. wyrównawczy V=150 m ³
2.	Karlino ul. Szczecińska	1977	1/17,7	1/1500	—	70,0	31.10.2000	RWiK	ujęcie zaopatruje tylko kilka bud. mieszkalnych za rz. Parsętą; sieć ujęcia nie jest połączona z ogólną siecią miejską
3.	Daszewo	1980	1/25,0	2/2500	—	45,0	31.12.2013	RWiK	
4.	Domacyno	1973	1/20,0	2/3000	—	40,0	31.12.2013	RWiK	wyłączone z eksploatacji w 2003 r.
5.	Karścino	1973 1980	1/43 1/32	2/500	3/1200	370,0	07.09.2015	RWiK	
6.	Karwin	1981	1/36,8	2/2500	2/1000	280	30.10.2015	RWiK	ujęcie jest wyposażone w zbiornik wyrównawczy V=50 m ³
7.	Kowańcz	1981	1/30,0	1/1500	—	150,0	31.12.1997	RWiK	
8.	Kozia Góra	1967	1/23,0	2/1000 1/2000	3/1200	150,0	24.06.2012	RWiK	wyłączone z eksploatacji w 2003 r.
9.	Lubiechowo	1980	1/15,	1/2500	1/2000	200,0	30.06.2005	RWiK	
10.	Malonowo	1971	1/3,5	2/2000	1/100	50,0	31.10.2000	RWiK	wyłączone z eksploatacji w 2003 r.
11.	Mierzyn	1980	1/19,8	1/2000	2/800	100,0	30.06.2002	RWiK	
12.	Poczernino	1971	1/24,0	1/2000	—	60,0	31.12.1990	RWiK	
13.	Ubysławice	1976	1/22,0	2/2500	—	35,0	31.12.2013	RWiK	
14.	Wyganowo	1971	1/24,0	1/2000	1/1200	50,0	25.01.2016	RWiK	
15.	Zwartowo	1982	1/18,0	1/1000	1/800	44,14	12.07.2016	RWiK	studnia jest samowypływem

Aktualne pobory wody na wymienionych ujęciach nie wyczerpują możliwości eksploatacji określonych jako Q_{dop.} określonych w pozwoleniach wodno – prawnych.

Na terenie gminy i miasta Karlino funkcjonują również wodociągi zakładowe. Są to:

- ujęcie i wodociąg będący własnością Zakładu Płyty Karlino S.A. "**Homanit**". Ujęcie zlokalizowane jest w miejscowości Brzeźno, w pobliżu zakładu przy ul. Kołobrzesckiej. Składa się z trzech studni głębinowych o zatwierdzonych Q_{dop.}=300 m³/d, zbiornika wody czystej, dwóch pomp II-go stopnia, zbiornika hydroforowego o poj. 2,5 m³ i odżelaziacza Ø 1400. Ujęcie to nie ma powiązań z siecią miejską, posiada pozwolenie wodno – prawne wydane w dn. 24.07.2001r. (ważne do końca 2004 r.)
- Ujęcie i wodociąg Zakładu DLH Sp.z o.o. zlokalizowane na terenie zakładu przy ul. Kołobrzesckiej 3. Ujęcie składa się z jednej studni głębinowej z pompą o wydajności 7,0 m³/d oraz hydroforni. Ujęcie to nie ma powiązań sieciowych z wodociągiem komunalnym.

W końcu lat 90-tych podjęto działania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, bazując na kierunkach wytyczonych w „Studium Wykonalności Gospodarki Wodno-Ściekowej dla Gmin

Dorzeczka Parsęty. Miasto i Gmina Karlino" sporządzonym przez EKO WODROL Przedsiębiorstwo Inżynierii Środowiska Sp. z o.o.

W celu określenia sposobu zaopatrzenia w wodę w warunkach specjalnych Gmina sporządziła opracowanie „Zasady funkcjonowania urządzeń zaopatrzenia w wodę miasta i gminy Karlino w warunkach specjalnych”.

8.9.2. ODPROWADZANIE I UNIESZKODLIWIANIE ŚCIEKÓW

Poziom infrastruktury w zakresie gospodarki ściekowej w obszarze gminy jest niższy od stopnia zaopatrzenia w wodę z wodociągów sieciowych.

Według danych statystycznych na koniec 2001 r. w gminie Karlino na 1045 przyłączy wodociągowych było zaledwie 667 przyłączy kanalizacyjnych, z czego w samym mieście Karlinie na 443 przyłącza wodociągowe przypadało 373 przyłączeń kanalizacyjnych. Procent ludności miasta korzystającej z wody z wodociągu komunalnego wynosił więc 78,5%, podczas gdy ludności korzystającej z odprowadzenia ścieków do kanalizacji sanitarnej zaledwie 50,8%.

Obecnie w gminie skanalizowane są następujące miejscowości: Karlino, Domacyno, Gościnko, Karwin, Kozia Góra, Pobłocie Wielkie, Karścino, Mierzyn, Daszewo. W/w jednostki osadnicze połączone są grupowym grawitacyjno – ciśnieniowym systemem kanalizacji sanitarnej, wykonane z rur PVC i PE.

Przepompownie pracują w systemie pełnej automatyki i są sterowane z centralnego punktu dyspozytorskiego, zlokalizowanego na terenie komunalnej oczyszczalni ścieków w Karlinie, do której są sprowadzane ścieki.

Z pozostałej części gminy ścieki gromadzone są w zbiornikach i wywożone na oczyszczalnię lub na pola.

Funkcjonująca dla potrzeb gminy komunalna oczyszczalnia ścieków w Karlinie to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna typu reaktor cyrkulacyjny z osadem czynnym niskoobciążonym. w skład wyposażenia oczyszczalni wchodzi:

- komory wytłumień
- punkt zlewny z kratą mechaniczną
- przepompownia
- kraty mechaniczne
- piaskownik wirowy
- komora rozdzielcza
- rowy biologiczne (o pojemności 1988m³ i nieczynny o pojemności 630m³)
- osadniki wtórne (2 sztuki)
- pompownia osadu recykulowanego i nadmiernego
- instalacja do chemicznego strącania związków fosforu
- zagęszczacz osadu
- poletka osadowe.

Wydane dn. 4.04.2000 r. pozwolenie wodno-prawne na eksploatację oczyszczalni ważne jest do dn. 17.02.2010 r. Pozwala ono na odprowadzanie oczyszczonych ścieków do rzeki Parsęty w ilości $Q_{sr,d}=1329$ m³/d (równie przepustowości oczyszczalni). Aktualnie oczyszczalnia obciążona jest w ok. 80 %.

Osady z oczyszczalni wywożone są na wysypisko odpadów, zlokalizowane na terenie gminy w Krzywopłotach. Obecnie na oczyszczalni prowadzone są prace modernizacyjne (napowietrzanie części biologicznej) i przygotowany jest projekt rozbudowy obiektu do przepustowości 2000 m³/d (przewidywana realizacja w latach 2005-2006). Uciążliwość oczyszczalni mieści się w granicach obiektu.

Ścieki z obiektów produkcyjnych, działających na obszarze gmin, odprowadzane są generalnie na oczyszczalnię komunalną w Karlinie. Jedynie z „ALPEX”-u (obecnie Płyty Karlino) ścieki bytowo-sanitarne i z kotłowni kierowane są kolektorem \varnothing 350 do Morza Bałtyckiego „Homanit”-u ścieki technologiczne krążą w obiegu zamkniętym. Zakład posiada pozwolenie wodno-prawne, wydane dn. 9.11.2000 r. i ważne do 31.12.2004 r., zezwalające na odprowadzanie ścieków do morza w ilości do 900 m³/d.

Gorzelnie zlokalizowane w Koziej Górze i Lubiechowie są nieczynne, a ich oczyszczalnie zakładowe są zdewastowane.

W ramach projektu „Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w Dorzeczu Parsęty” realizowanego z Funduszu Spójności planuje się rozbudowę istniejącej oczyszczalni.

W pierwotnym wniosku oczyszczalnia miała zostać rozbudowana do przepustowości 3.500 m³/d, ponieważ pierwotne plany zakładały budowę zakładów branży spożywczej, o zwiększonym zapotrzebowaniu na wodę produkcyjną i związaną z tym zwiększoną ilość produkowanych ścieków.

Obecnie planowana jest rozbudowa oczyszczalni do przepustowości Q śr d= 3.000 m³/d, poprzez budowę nowego rowu cyrkulacyjnego, gdzie istniejący rów będzie pełnił funkcję rezerwy.

8.9.3. GOSPODARKA ODPADAMI

Odpady z obszaru gminy wywożone są na wysypisko komunalne w Krzywopłotach, eksploatowane od 1994 r.

Jest to wysypisko międzygminne, a jego eksploatacją zajmuje się Zakład Składowania i Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o., której udziałowcami są gminy Karlino i Białogard oraz miasto Białogard.

Teren wysypiska zajmuje powierzchnię około 11 ha, z czego 3,5 ha zajmują kwatery – w tym 2,5 ha jest aktualnie użytkowane, a 1 ha rekultywowany. Całkowita chłonność wysypiska określona została na 368000 m³, a przewidywany okres eksploatacji wynosi 25 lat. Zastosowane bariery ochronne to: ogrodzenie, izolacja składowiska od podłoża folią HDPE gr.1,5 mm, drenaż odcieków, waty osłonowe na wysokość 2,5 m, piezometry. Ociek z wysypiska spływa do przepompowni, skąd jest tłoczony z powrotem na składowisko. Na składowisku znajdują się: portiernia, brodzik, waga, utwardzony plac manewrowy, boksy na surowce wtórne, kompaktor, spycharka, garaże na sprzęt, prasa, młynek do mielenia tworzyw sztucznych.

Na wysypisku odbywa się selekcja odpadów. Surowce wtórne: plastiki (mielone lub prasowane), złom, odpady drzewne, stłuczka szklana – są sprzedawane.

Przyjmowane odpady są ewidencjonowane, a kwatery na bieżąco rekultywowane. Na wysypisko przyjmowane są, oprócz odpadów komunalnych, osady z oczyszczalni w Karlinie oraz niektóre budowlane (gruz) i przemysłowe – dopuszczone badaniem laboratoryjnym i atestem jako odpady nie niebezpieczne.

Stan formalno – prawny wysypiska jest uregulowany i spełnia ono wymogi ochrony środowiska oraz przepisów sanitarnych. Uciążliwość obiektu mieści się w granicach zajmowanego terenu (w granicach ogrodzenia).

Zwożeniem odpadów na wysypisko z obszaru gminy Karlino zajmują się **wyspecjalizowane** koncesjonowane firmy. ~~Zakład Usługowo-Handlowy „JOD-KAR” Karlino, „ŁAD-SAN” K.T.Szwed & A.Sar-S.C. Białogard (obsługa obszaru w m. Karlino, zajmowanego przez budownictwo Spółdzielni Mieszkaniowej w Białogardzie).~~

Systemem zorganizowanego wywozu odpadów zmieszanych objęte jest w gminie – budownictwo wielorodzinne w 100 %, budownictwo jednorodzinne i zagrodowe w ok. 80 % (z tendencjami rosnącym). Odpady gromadzone są na obszarach budownictwa wielorodzinnego w kontenerach KP-7 (w ilości 15 sztuk) i pojemnikach 1100 l (w ilości 200 sztuk). Poza tym na terenie miasta Karlina są rozstawione 44 kosze uliczne.

Dla umożliwienia selektywnej zbiórki odpadów ustawiono:

- w 11 większych wsiach gminy i na terenie miasta — 45 pojemników wielkości 1100 l na szkło,
- w 4 wsiach i na terenie miasta — 31 koszy na plastiki,
- na terenie miasta — 16 pojemników na papier.

Odpady zwierzęce na terenie Gminy Karlino utylizowane są przez firmę „Struga” S.A. w Strudze Jezuickiej. Firma ta posiada zezwolenie na transport i przetłoczenie odpadów pochodzących z hodowli i przetwórstwa żywności. Transport odpadów z miejsc ich wytwarzania do miejsc przetłoczenia odbywa się w kontenerach, które są całkowicie szczelne, obudowane i zabezpieczone przed wypadaniem i wyciekaniem. Kontenery i pojazdy używane do transportu są czyszczone, myte i dezynfekowane po każdym użyciu. Przetłoczenie odpadów z małych kontenerów do dużych odbywa się w Karlinie na terenie spółki „Montana”. Duże kontenery z odpadami przewożone są do miejsca ich wykorzystania tj. Zakład utylizacyjny „STRUGA” S.A., Jezuicka Struga 3, 88-111 Rojewo.

W 1994 roku został wykonany na zlecenie PGK w Koszalinie „Program gospodarki odpadami dla regionu koszalińskiego”. Opracowanie, autorstwa Przedsiębiorstwa Inżynieryjno – Usługowego „Inżynieria Pro-Eko” Sp. z o.o. Warszawa, swoim zakresem obejmuje m.in. gminę Karlino i sięga czasowo do 2010 roku.

W 2003 roku na zlecenie gminy został sporządzony „Program gospodarki odpadami w gminie”. **Przyjęty system gospodarki odpadami komunalnymi opierać się będzie na selektywnej zbiórce odpadów komunalnych i opakowań oraz bazować będzie docelowo na ponadlokalnym (regionalnym) Zakładzie Zagospodarowania Odpadów**

Do roku 2009 przewiduje się eksploatację istniejącego składowiska w Krzywopłotach w Karlinie, po tym okresie przewiduje się rekultywację składowiska oraz przebudowę systemu gromadzenia, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych na jednym z dwu wybranych zakładów zagospodarowania odpadów.

8.9.4. CIEPŁOWNICTWO

Zapotrzebowanie na ciepło w gm. Karlino pokrywane jest z indywidualnych pieców i instalacji grzewczych osiedlowych kotłowni. Podstawowym źródłem ciepła jest paliwo stałe i gaz ziemny.

W 1997 r. na zlecenie gminy została sporządzona koncepcja programowo-przestrzenna, obejmująca swoim zakresem odbiorców ciepła, zasilanych z miejskich systemów ciepłowniczych. Jeden z proponowanych w wymienionym opracowaniu wariant został zrealizowany.

Obecnie w Karlinie funkcjonują trzy kotłownie osiedlowe: przy ul. Pełki o mocy 3600 kW, przy ul. Kenopnickiej 93 **Koszalińskiej 96A** o mocy 140 kW, przy ul.4-go Marca o mocy 1010 kW.

Systemy ciepłe tych trzech kotłowni połączone są kablem transmisyjno-sterowniczym, są monitorowane i sterowane elektronicznie z największej kotłowni (przy ul. Pełki).

Kotłownie podają ciepło na potrzeby c.o. i c.w.u. Paliwem podstawowym w wymienionych osiedlowych źródłach ciepła jest gaz ziemny GZ-35 GZ-50. Oprócz zmodernizowania źródeł ciepła, szczególnie dla budownictwa wielorodzinnego w Karlinie, zmodernizowano sieć ciepłą wymieniając stare rurociągi na preizolowane, ocieplono i opomiarowano budynki.

Modernizacja w zakresie ciepłownictwa w mieście poskutkowała zmniejszeniem zużycia energii oraz ograniczeniem emisji zanieczyszczeń powietrza.

Postępująca gazyfikacja gminy stwarza warunki do wykorzystania gazu ziemnego do celów grzewczych także przez mieszkańców wsi.

8.9.5. ZAOPATRZENIE W GAZ

Na terenie gminy w Krzywopłotach zlokalizowana jest kopalnia ropy i gazu eksploatująca surowce z obszaru górniczego „Karlino”.

W bezpośrednim sąsiedztwie kopalni położona jest mieszalnia gazu, w której zaazotowany gaz z lokalnych złóż stabilizowany jest do podgrupy GZ-35 gazem wysokometanowym, z krajowego systemu gazowego.

Przez obszar gminy Karlino przebiegają trasy gazociągów przesyłowych wysokiego ciśnienia:

- gazociąg Ø 150 GZ-50 relacji Gorzysław – Gościno – mieszalnia gazu Karlino
- gazociąg Ø 250 GZ-35 z mieszalni gazu w kierunku Koszalina
- gazociąg Ø 150 GZ-35 relacji mieszalnia gazu Karlino – Białogard
- gazociąg z kierunku obszaru górniczego Daszewo do mieszalni gazu
- gazociąg Ø 150 GZ-25 z obszaru górniczego Ciechnowo (gm. Stawoborze) w kierunku mieszalni gazu Karlino z odgałęzieniem Ø 80 w kierunku Rąbina.

W obszarze gminy zlokalizowane są trzy stacje redukcyjno-pomiarowe I^o:

- w Kowańcy o przepustowości 1800 Nm³/h, z której siecią ś/c rozprowadzany jest gaz z odwiertów w Ciechnowie do odbiorców w zgazyfikowanych wsiach gminy: Kowańcy, Karścinie, Pobłociu Wielkim
- w Krzywopłotach (na terenie mieszalni gazu) o przepustowości 1500 Nm³/h, zaopatrująca część m.Karlina,
- w Karlinie o przepustowości 6000 Nm³/h, zlokalizowana na terenie zakładu „Płyty-Karlino” „**Homanit**”, z której poprowadzony jest gaz dla części odbiorców w Karlinie.

Część odbiorców gazu w Karlinie zaopatrywana jest z kopalni i mieszalni gazu w Krzywopłotach, podobnie jak zgazyfikowane Daszewo i Witulub.

W 1996 r. na zlecenie gminy Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowe „PETRICO” Sp. z o.o. sporządziło „Koncepcję programową gazyfikacji gminy Karlino gazem ziemnym z odwiertów w Ciechnowie”

Projektowane rozwiązania rozprowadzenia gazu zamykały się w granicach administracyjnych gminy. W 1998 r. „PETRICO” opracowało kolejną Koncepcję, która jest częścią koncepcji gazyfikacji szerszego obszaru – gmin Dorzecza Parsęty. Projekt przewiduje gazyfikację gm. Karlino z tego samego źródła co opracowanie wcześniejsze, lecz rozprowadzenie gazu siecią ś/c wiąże się częściowo z gazyfikacją sąsiednich gmin.

Obecnie na etapie pozwolenia na budowę są inwestycje związane z dalszą gazyfikacją gminy – budowa sieci ś/c w celu zgazyfikowania miejscowości: Gościnko, Karwin, Malonowo, Kozia Góra, Domacyno, Garnki, Zwartowo.

8.9.6. ENERGETYKA I TELEKOMUNIKACJA

Przez obszar gminy przebiegają trasy następujących linii energetycznych:

- wysokiego napięcia 400 kV relacji Dunowo – Krajnik
- wysokiego napięcia 110 kV łącząca GPZ Białogard z GPZ Gościno z odgałęzieniem do GPZ Karlino (teren „Płyty Karlino” „Homanit”)
- linie energetyczne średniego napięcia 15 kV (głównie napowietrzne),
- linie energetyczne niskiego napięcia 0,4 kV (w połowie napowietrzne).

Teren gminy Karlino obsługiwany jest w zakresie dostawy energii elektrycznej przez Zakład Energetyczny Koszalin SA Rejon Energetyczny Białogard.

Na terenie gminy zlokalizowany jest GPZ 110/6,3 kV o zainstalowanej mocy 20 MVA, obciążony zaledwie w ok. 50%. Fabryka Płyt Wiórowych „Płyty Karlino” „Homanit” (na terenie której zlokalizowany jest GPZ) jest jedynym odbiorcą na terenie działania ZE Koszalin SA zasilanym z sieci o napięciu 110 kV.

Odbiorcy energii elektrycznej w gminie zasilani są siecią rozdzielczą 15 kV poprzez stacje transformatorowe 15/0,4 kV kubaturowe (w ilości 34 sztuk) i słupowe (w ilości 25 sztuk).

Wyposażenie terenu w linie średniego napięcia i stacje transformatorowe ocenia się jako dobre.

Roczne zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na terenie gm. Karlino według danych statystycznych w 2001 roku wyniosło 4275 MWh.

Na terenie gminy zlokalizowane są dwie małe elektrownie wodne, należące do prywatnych inwestorów. Jedna z nich na rzece Radwi o technicznych możliwościach pozyskania mocy 110 kV, druga na rzece Parsęcie o potencjale energetycznym ok. 225 kV (nie ukończona).

W obszarze gminy wyznaczono obszary do budowy farm wiatrowych – kolejnych źródeł pozyskiwania energii odnawialnej.

Gmina Karlino należy do obszarów dobrze wyposażonych w telekomunikacyjne środki łączności. Prawie wszystkie miejscowości, oprócz Czerwiecino, Dębolas i Lubiechowa Przystanku, mają dostęp do sieci telefonicznej Telekomunikacji Polskiej S.A. Średnio na 100 mieszkańców gminy przypada 20 numerów telefonicznych (22 numery na 100 mieszkańców Karlina, 16 numerów na 100 mieszkańców wsi g. Karlino).

Obszar gminy jest w zasięgu telefonii bezprzewodowej.

8.9.7. KOMUNIKACJA DROGOWA

Na sieć komunikacji drogowej gminy Karlino składa się następujące kategorie dróg:

- droga krajowa
- droga wojewódzka
- drogi powiatowe
- drogi gminne.

Stopień wyposażenia gminy w sieć drogową uznać należy za dobry. Zdecydowana większość miejscowości posiada wystarczające powiązania drogami o zróżnicowanych kategoriach (krajowych, wojewódzkich i powiatowych).

Powiązania zewnętrzne z ośrodkami wyższego rzędu zabezpieczają odpowiednio:

- z ośrodkiem o znaczeniu krajowym (Szczecin) droga krajowa Nr 6,
- z ośrodkiem o znaczeniu regionalnym (Koszalin) droga krajowa Nr 6,
- z ośrodkiem powiatowym (Białogard) droga wojewódzka Nr 163,

- z ośrodkami miejskimi i sąsiednimi ośrodkami rozwoju lokalnego (siedziby gmin) droga wojewódzka Nr 163 (z Kołobrzegiem), droga powiatowa Nr 17150 **0250 Z** (z Gościnem).

Droga krajowa

W obrębie gminy Karlino znajduje się jedna droga krajowa Nr 6 Szczecin - Gdańsk – II klasy technicznej o nawierzchni twardej, długości 18,8 km. W 2002 roku oddano do użytku obwodnicę Karlina o długości 5,2 km w tym 3 km drogi przebiega przez teren gminy Białogard. Stan techniczny drogi dobry. Zarządcą drogi jest ~~Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych Oddział Północno-Zachodni Rejon Dróg Krajowych w Koszalinie~~ **Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Szczecinie –Rejon Koszalin.**

Drogi wojewódzkie:

W obszarze gminy występuje jedna droga wojewódzka Nr 163 Kołobrzeg – Wałcz o ważnym regionalnym znaczeniu w zakresie obsługi ruchu turystycznego – III klasy technicznej o nawierzchni twardej bitumicznej, długości 4,9 km i średniej szerokości 7,0 m. Stan techniczny drogi dość dobry.

Zarządcą dróg jest Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie.

Drogi powiatowe:

Przez teren gminy przebiega 14 dróg powiatowych w tym 99,8% o nawierzchni twardej, wg następującej charakterystyki (poniżej):

Wykaz dróg powiatowych zamiejskich:

Lp	numer drogi	nazwa drogi	długość drogi [km]	w tym o naw. twardej [km]	średnia szerokość jezdni poza obszarem zabud. [m]
1	0281 Z	Wrzosowo - Ubystawice	4,961	4,961	4,5
2	1151 Z	Wyganowo - Poczernino	6,020	5,671	3,5
3	1151 Z	Mierzyn -Daszewo	5,350	5,350	4,5
4	1153 Z	Mierzyn - Mierzynek	1,173	1,173	3,0
5	1154 Z	Witolub -Karlino	3,096	3,096	3,8
6	0275 Z	Dygowo - Pobłocie	2,411	2,411	4,5
7	1155 Z	Karścino – dr. nr 150	1,739	1,739	3,7
8	1156 Z	Lubiechowo - Karlino	3,010	3,010	3,8
9	0250 Z	Gościno - Karlino	7,760	7,760	4,0
10	0288 Z	Gościno - Karwin	1,562	1,562	4,5
11	1157 Z	Krukowo - Malonowo	4,316	2,586	3,8
12	1158 Z	Karwin - Podwilcze	3,219	3,219	3,5
13	1056 Z	Karlino - Sławoborze	9,722	9,722	4,0
14	1159 Z	Garnki – Łęczno	2,160	2,160	4,0
razem w gminie			56,499	54,420	

Wykaz ulic powiatowych w mieście Karlinie

Lp	nazwa ulicy	długość ulicy [km]
1	Plac Kościelny	0,170
2	ul. Ks. Brzóska	0,214
3	ul. Dworcowa	0,317
4	ul. Kolejowa	0,085
5	ul. Kościuszki	0,921
6	ul. Szymanowskiego	0,213
7	ul. Traugutta	0,257
8	ul. Wojska Polskiego	0,226

9	odcinek miejski drogi 17149	1,653
10	odcinek miejski drogi 17150	1,021
11	odcinek miejski drogi 17139	0,674
12	odcinek miejski drogi 17164	1,391
razem		7,142

Zarządcą dróg powiatowych jest Zarząd Dróg Powiatowych w Białogardzie.

Drogi gminne:

Na obszarze gminy Karlino występują 4 drogi gminne ujęte w wykazie dróg gminnych zgodnie z Uchwałą nr XIII/73/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 26 marca 1988 r., Dziennik Urzędowy Województwa Koszalińskiego nr 2 z 30 stycznia 1987 r. Do dróg gminnych zaliczono niektóre drogi łączące miejscowości. Tylko nawierzchnia nielicznych dróg, a głównie ulic na terenie miejscowości jest utwardzona (asfaltowa, płyty betonowe, kostka brukowa, gruntobeton). Zarządcą tych dróg jest Urząd Miasta i Gminy Karlino.

Lp	numer drogi	nazwa drogi	długość drogi [km]
1	1712001	Karwin – Zwartowo	2,44
2	1712002	Pobłociwe Wielkie – Karścino	2,13
3	1712003	Daszewo – Witolub	2,53
4	1712004	Ubystawice – Mierzynek	1,40

Ponadto na terenie gminy występuje szereg dróg zakładowych będących w zarządzie poszczególnych Nadleśnictw oraz Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Proces kwalifikacji dróg (w relacji drogi gminne – drogi zakładowe) jest zmienny w czasie i uzależniony od zachodzących zmian własnościowych.

Stan techniczny szeregu dróg gminnych jest zły, okresowo o utrudnionej przejeźdności.

Wyposażenie dróg

Wyposażenie dróg wszystkich kategorii stanowią 2 stacje paliw:

- droga krajowa Nr 6 stacja paliw „ORLEN” wraz z parkingiem dla samochodów osobowych i ciężarowych oraz kompleks wypoczynkowy „Pertico Park” w Krzywopłotach
- droga wojewódzka Nr 163 stacja paliw „Rafineria Gdańska” w Karlinie

Komunikacja masowa

Komunikację masową zapewnia przedsiębiorstwo PKS **wraz z przewoźnikami prywatnymi**.

Bezpośredniego dostępu do komunikacji nie posiadają następujące miejscowości: Wyganowo, Syrkowice, Czerwięcino, Witolub i Dębolas.

Sieć przystanków komunikacji autobusowej stałych i „na żądanie” zabezpiecza podstawowe potrzeby mieszkańców gminy. Codzienne dowozy do szkół są zadaniem własnym gminy realizowanym przez przewoźników prywatnych.

Przewozy towarowe obsługuje transport zakładowy i prywatny.

8.9.8. KOMUNIKACJA KOLEJOWA

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa normalnotorowa relacji Kołobrzeg – Piła (przez Białogard, Szczecinek). Linia kolejowa należy do układu regionalnego. Za otwarty uznaje się problem włączenia jej do układu linii o znaczeniu państwowym (jedno z głównych ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego w zakresie transportu kolejowego). Linia ~~nie posiada istotnego znaczenia~~ **ma istotne znaczenie w sieci połączeń kolejowych jako jedyna łącząca środkowe wybrzeże z centralną Polską. Ponadto istotna jest dla lokalnej obsługi komunikacyjnej gminy w za-wyjątkiem relacji Karlino – Białogard, Karlino –Kołobrzeg.**

Stacja kolejowa (osobowa i towarowa) zlokalizowana jest w Karlinie obejmująca budynek dworca (zniszczony przez pożar w 2002 roku), peron, rampy załadunkowe i magazyny. W miejscowości Daszewo znajduje się przystanek kolejowy.

8.9.9. WNIOSKI

Dotyczące sieci dróg:

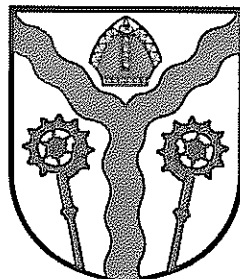
- droga krajowa – poprawa bezpieczeństwa przez budowę obwodnic miejscowości przez które przechodzi droga krajowa nr 6,
- droga wojewódzka – poprawa stanu technicznego drogi,
- drogi powiatowe – poprawa stanu technicznego dróg, w szczególności odcinka Wyganowo – Mierzyn (droga Nr 17136)
- drogi gminne :
 - modernizacja dróg gminnych,
 - uporządkowanie stanu władania i doprowadzenie do jednolitej ewidencji dróg gminnych,
- wzmocnić wyposażenie dróg przez budowę sieci parkingów i miejsc postojowych wraz z wyposażeniem ich w miejsca wypoczynkowe, itd.

9. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO. IDENTYFIKACJA GŁÓWNYCH PROBLEMÓW ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY

1. Tereny gminy są zainwestowane w stopniu zróżnicowanym i posiadają również zróżnicowane rezerwy terenu oraz możliwości rozwoju przestrzennego:
 - Miasto Karlino posiada ograniczone możliwości rozwoju przestrzennego, co wynika z istniejących barier naturalnych (lasy, doliny rzek), technicznych (drogi, koleje) oraz określonych granic administracyjnych.
 - Poszczególne miejscowości gminy generalnie posiadają wewnętrzne rezerwy rozwojowe (w tym niezainwestowane, projektowane rezerwy terenu wyznaczone w MPZP gm. Karlino), które mogą być przeznaczone na cele inwestycyjne. Rozwój poszczególnych miejscowości będzie zróżnicowany, zależny od położenia i miejsca jednostki w hierarchii sieci osadniczej.
2. Atrakcyjność środowiska przyrodniczego, jego walory i zasoby stanowią o znacznym potencjale do rozwoju turystyki (różnych jej form). Szansę kierunkowego rozwoju tej formy rozwoju gospodarczego gminy należy wiązać z bogactwem sieci hydrograficznej.
3. Warunki hydrograficzne tworzą warunki do odtworzenia i tworzenia systemów retencjonowania wody i wykorzystania ich w turystycznym zagospodarowaniu w zgodności z wymogami ochrony środowiska. Jest to ważny element w sytuacji braku otwartych zbiorników wody.
4. Istniejący potencjał rolniczy (znaczący udział gruntów o wysokiej przydatności rolniczej) daje gwarancje utrzymania i rozwoju tej funkcji gospodarczej oraz jej wyspecjalizowanych form.
5. Gminę charakteryzuje zróżnicowany stopień wyposażenia i dostępu do podstawowych usług.
6. Dotychczasowe działania inwestycyjne w zakresie rozwoju przemysłu i przetwórstwa rolno-spożywczego mają istotne znaczenie dla stabilizacji i rozwoju rynku pracy.
7. W zakresie rozwoju infrastruktury technicznej istnieją wyraźne dysproporcje pomiędzy stopniem zaopatrzenia w wodę a stopniem wyposażenia w sieć kanalizacyjną, co stanowi bardzo poważny problem w zakresie ochrony wód i kierunkowego ustalenia Dorzecza Parsęty jako zlewni chronionej. **W grudniu 2005 r. została wydana przez Komisję Europejską decyzja nr CCI 2005/PL/16/C/PE/015 w sprawie przyznania pomocy w ramach Funduszu Spójności dla projektu Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w Dorzeczu Parsęty. Przedsięwzięcie ma na celu wyposażenie gmin na terenie Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty w zbiorcze systemy odprowadzania ścieków spełniające wymagania dyrektywy Unii Europejskiej 91/271, zapewnienie właściwej gospodarki osadami oraz zapewnienie wody o odpowiedniej jakości dla mieszkańców. Gmina Karlino znajduje się w Rejonie I obszaru projektu, w którym odpowiedzialnym za realizację zadań inwestycyjnych jest operator systemu wodno-ściekowego - Regionalne Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Białogardzie**
8. Oddana w 1995 r. do użytku oczyszczalnia ścieków w dostatecznym stopniu spełnia wymogi co do stopnia oczyszczania ścieków. **W ramach projektu Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w Dorzeczu Parsęty przewiduje się modernizację oczyszczalni w Karlinie poprzez dobudowę nowego, równoległego ciągu technologicznego.**
9. Funkcjonowanie dobrze zorganizowanego wysypiska w Krzywopłotach i zorganizowany wywóz odpadów oraz prowadzona na terenie gminy selektywna zbiórka odpadów stwarzają warunki do całkowitego „odśmiecenia” gminy. **Przyjęty w programie gospodarki odpadami system opierać się będzie na selektywnej zbiórce odpadów komunalnych i opakowań oraz bazować będzie docelowo na ponadlokalnym (regionalnym) Zakładzie Zagospodarowania Odpadów. Do roku 2009 przewiduje się eksploatację istniejącego składowiska w Krzywopłotach w Karlinie, po tym okresie przewiduje się rekultywację składowiska oraz przebudowę systemu gromadzenia, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych na jednym z dwu wybranych zakładów zagospodarowania odpadów.**
10. W zakresie infrastruktury komunikacyjnej należy uznać za dobry podstawowy układ sieci, wymagający jednak poprawy stanu technicznego, modernizacji poszczególnych dróg.

11. **Ważnym atutem gminy jest dobra atmosfera dla rozwoju sfery gospodarczej. Lokowaniu nowych przedsięwzięć sprzyja działalność Kostrzyńsko - Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Podstrefa Karlino KSSSE obejmuje obszar 37 ha (tereny do zagospodarowania). Strategicznym celem społeczno-gospodarczym Gminy Karlino jest utworzenie nowych miejsc pracy w różnych sektorach przemysłu, który może być zlokalizowany w strefie i w związanych z nim usługach realizowanych w otoczeniu strefy. Rozwojowi funkcji produkcyjno – usługowych sprzyja dogodne położenie i skomunikowanie z regionem i krajem.**

Burmistrz Miasta i Gminy Karlino

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KARLINO**

TOM II. KIERUNKI ROZWOJU

ZMIANA

*w zakresie zgodnym z Uchwałą Nr XI/107/07 Rady Miejskiej w Karlinie
z dnia 29 czerwca 2007 r. w sprawie przystąpienia
do sporządzenia zmiany studium*

ZAKRES ZMIANY STUDIUM:

- Zgodnie z Uchwałą Nr XI/107/07 Rady Miejskiej w Karlinie z dnia 29 czerwca 2007 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino opracowanie obejmuje obszar w granicach administracyjnych gminy.
- Zmiany w rysunku studium zostały przedstawione na załącznikach graficznych zawierających legendę z graficznym oznaczeniem granic obszarów wprowadzonych zmian.
- Zmiany wprowadzone do tekstu studium zostały zaznaczone pogrubioną kursywą.

PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE

- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233);
- Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino;
- Uchwała Nr XI/107/07 Rady Miejskiej w Karlinie z dnia 29 czerwca 2007 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino;
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późniejszymi zmianami);
- Inne akty prawne powiązane z planowaniem i gospodarką przestrzenną.

TOM II. KIERUNKI ROZWOJU

Spis treści:

1. WSTĘP	3
2. CELE ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY	4
3. WIODĄCE FUNKCJE GOSPODARCZE GMINY I MIASTA	5
3.1. KIERUNKI ROZWOJU ROLNICTWA I LEŚNICTWA	5
3.2. ROZWÓJ FUNKCJI PRODUKCYJNYCH	5
3.3. KIERUNKI ROZWOJU TURYSTYKI	6
4. KIERUNKI OCHRONY I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.	7
4.1. PODSTAWA PRAWNA	7
4.2. KIERUNKI OCHRONY I PROPONOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY	8
4.3. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	12
5. KIERUNKI OCHRONY I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	14
5.1. UWARUNKOWANIA PRAWNE	14
5.2. OCHRONA ZABYTKÓW ARCHEOLOGICZNYCH	15
5.3. OCHRONA KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I ZABYTKOWYCH UKŁADÓW PRZESTRZENNYCH	28
5.4. OCHRONA ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA ORAZ HISTORYCZNEJ ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA	30
6. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO	38
6.1. STRUKTURA PRZESTRZENNA GMINY. GENERALNE KIERUNKI ROZWOJU JEDNOSTEK STRUKTURALNYCH.	38
6.2. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA TERENÓW OSADNICZYCH.	38
7. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	48
7.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ I ODPROWADZENIE ŚCIEKÓW	48
7.2. GOSPODARKA ODPADAMI	49
7.3. ZAOPATRZENIE W GAZ	50
7.4. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO	50
7.5. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, ROZWÓJ TELEKOMUNIKACJI	51
7.6. CEMENTARNICTWO	52
8. EKSPLOATACJA KOPALIN	52
9. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI	52
9.1. INFRASTRUKTURA DROGOWA	52
9.2. INFRASTRUKTURA KOLEJOWA	53
9.3. USTALENIA SPECJALNE	54
10. TERENY ZAMKNIĘTE.	54
11. POLITYKA PLANISTYCZNA.	54
11.1. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	54
11.2. POLITYKA GOSPODAROWANIA PRZESTRZENIĄ – W ASPEKcie PLANISTYCZNYM NA OBSZARACH NIE OBJĘTYCH OBOWIĄZKIEM SPORZĄDZENIA PLANÓW MIEJSCOWYCH	55
11.3. OPRACOWANIA UZUPEŁNIAJĄCE	55
12. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM	56

1. WSTĘP

W oparciu o diagnozę stanu i funkcjonowania środowisk przyrodniczego i kulturowego oraz stanu zagospodarowania przestrzennego gminy (określonych w tomie I Studium – „Uwarunkowania rozwoju”), przyjmując za podstawę ład przestrzenny i zrównoważony rozwój, określa się zasady i kierunki kształtowania polityki przestrzennej Gminy i Miasta Karlino.

Cechą podstawową zrównoważonego rozwoju musi być sprawność funkcjonowania poszczególnych systemów i elementów struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru, przy zachowaniu i ochronie jego zasobów przyrodniczych i kulturowych w trakcie kontynuowania dalszych procesów rozwojowych.

Polityka i kierunki rozwoju gminy określone są poprzez ustalenie celów strategicznych, oraz sprecyzowanie zasad kształtowania przestrzeni w każdym jej aspekcie.

W aspekcie ekologicznym – określenie obszarów i obiektów chronionych oraz zasad dopuszczalnej działalności ludzkiej na tych obszarach i terenach do nich przylegających (na podstawie waloryzacji środowisk przyrodniczego i kulturowego).

W aspekcie społecznym – określenie obszarów i kierunków rozwoju funkcji mieszkaniowej i usługowej stosownie do wzrostu potrzeb ludności.

W aspekcie technicznym – określenie zasad dostosowania systemów infrastruktury technicznej i komunikacji do przestrzennego rozwoju gminy.

W aspekcie gospodarczym – wyznaczenie obszarów strategicznych potencjalnego rozwoju funkcji gospodarczych oraz zasad restrukturyzacji terenów zainwestowanych.

Do realizowania polityki przestrzennej i rozwoju zagospodarowania przestrzennego przyjmuje się zasady określone w tomie II Studium – „Kierunki rozwoju”.

2. CELE ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY

Identyfikacja głównych problemów rozwoju gminy, zawarta w strategii rozwoju gminy oraz ich odniesienie przestrzenne zawarte w I tomie Studium – „Uwarunkowania rozwoju”, zezwala na określenie celów rozwoju przestrzennego miasta i gminy Karlino. Obok celu głównego polityki przestrzennej, jakim jest zapewnienie warunków funkcjonalno-przestrzennych dla zrównoważonego rozwoju gminy, określono następujące cele szczegółowe obejmujące:

Cele społeczne – stworzenie sprzyjającego środowiska zamieszkania oraz pracy i wypoczynku (z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych) poprzez:

- sukcesywne ograniczanie i likwidowanie istniejących zagrożeń dla środowiska przyrodniczego i ludzi,
- zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania i właściwego wyposażenia w usługi publiczne – w szczególności dostępu do usług: zdrowia, oświaty, kultury,
- zapewnienie właściwych warunków wypoczynku poprzez realizację obiektów i terenów rekreacyjnych oraz kształtowanie terenów zieleni,
- zapewnienie właściwego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i komunalną.

Cele ekonomiczno-gospodarcze – stworzenie warunków dla kompleksowego rozwoju wiodących funkcji gospodarczych gminy poprzez:

- tworzenie podstaw do aktywnych działań w zakresie pozyskiwania inwestorów (tworzenie w ramach istniejących struktur funkcjonalnych dyspozycyjnych obszarów dla rozwoju działalności przemysłowej, produkcyjnej, usługowej itp.),
- tworzenie warunków do rozwoju usług ponadlokalnych (obsługa tranzytu turystycznego),
- wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.

Cele przyrodnicze – ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i udostępnianie go dla potrzeb społeczeństwa w sposób racjonalny, zapewniający:

- zachowanie istniejącej wielkości i jakości zasobów środowiska przyrodniczego,
- rozszerzenie zakresu ochrony prawnej unikatowych walorów przyrodniczych,
- poprawę stanu wszystkich elementów środowiska, w tym jakości wód,
- rekultywację terenów zdegradowanych,
- wzbogacenie ekosystemów,
- stymulowanie procesu samoodtwarzania.

Cele kulturowe – ochrona zasobów i walorów środowiska kulturowego oraz udostępnianie ich dla potrzeb społeczeństwa (w tym dla turystyki) poprzez:

- zachowanie obiektów i obszarów dziedzictwa kulturowego prawnie chronionych,
- rozszerzenie zakresu ochrony prawnej zgodnie z opracowaniem specjalistycznym „Wartości kulturowe gminy Karlino. Część II – ochrona.”,
- zapobieganie, na drodze właściwego użytkowania i utrzymania, niekorzystnym zjawiskom dekapitalizacji i degradacji dóbr kultury.

Cele przestrzenne – harmonijny rozwój przestrzenny gminy realizowany poprzez:

- kompleksowe zainwestowanie obszarów przewidzianych do zagospodarowania (w tym zabudowy),
- udostępnianie dla potrzeb społeczeństwa terenów w sposób zorganizowany, z zachowaniem „ładu przestrzennego” we wszystkich procesach przekształceń przestrzeni,
- utrzymanie i zapewnienie rozwoju poszczególnym jednostkom osadniczym z racjonalnym wykorzystaniem ich rezerw wewnętrznych dla rozwoju funkcji mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych,
- modernizacja i porządkowanie układu komunikacyjnego na obszarze gminy,
- utrzymanie i rozszerzenie systemów ekologicznych,
- harmonijny rozwój obszarów potencjalnego zagospodarowania turystycznego.

3. WIODĄCE FUNKCJE GOSPODARCZE GMINY I MIASTA

3.1. KIERUNKI ROZWOJU ROLNICTWA I LEŚNICTWA

Gmina Karlino posiada tereny o dobrych warunkach do intensywnej produkcji rolnej, dlatego zakłada się utrzymanie pozycji rolnictwa jako jednej z wiodących funkcji gospodarczych, szczególnie na obszarach o najwyższej przydatności rolniczej. Przy dalszym rozwoju funkcji rolnej należy dążyć do:

- dostosowania produkcji rolnej do warunków środowiska, jego zasobów i produktywności,
- ochrony gleb wskazanych jako kompleksy glebowe o najwyższej przydatności rolniczej,
- utrzymanie struktury gospodarstw średnich i dużych,
- podniesienie jakości produkcji żywności i preferowanie rolnictwa proekologicznego,
- rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego,
- organizowania rolników indywidualnych w grupy producenckie,
- rozwoju oświaty rolniczej i odpowiedniego przygotowania zawodowego rolników.

Zaleca się wyłączenie gleb mało żyznych, nieoptymalnych w uprawie (gleb marginalnych) z produkcji rolnej i przeznaczenie ich dla innych celów: pod zabudowę, urządzenia rekreacyjne, pod zalesienia (szczególnie), a trwałe użytki zielone nieużytkowane pozostawić jako „użytki ekologiczne”.

Prowadzenie gospodarki leśnej określone zostało w planach urządzenia lasów dla obydwu nadleśnictw. Studium uwzględnia zasady zawarte w planach urządzeniowych.

Na terenie gminy Karlino gospodarkę leśną prowadzą dwa nadleśnictwa — Nadleśnictwo Białogard i Nadleśnictwo Gościno

Dominującą rolę ma Nadleśnictwo Gościno, które prowadzi swoją działalność na obszarze 2 192 ha, położonych na terenie gminy. Do Nadleśnictwa Białogard należy jedynie 30 ha (w obrębie granic g. Karlino), położonych w dolinie rzeki Radwi. Ochronie prawnej podlegają lasy ochronne (wodochronne i strefy miejskiej), które zajmują powierzchnię ogólną 334,30 ha i występują głównie na zboczach dolin rzek Parsęty i Pokrzywnicy oraz w granicach miasta Karlina.

Gospodarowanie zasobami leśnymi będzie się odbywać poprzez plany urządzenia lasów.

W celu ciągłego zwiększania zasobów leśnych gleby niskiej jakości, mało wydajne (V i VI, VI klasy bonitacyjnej oraz 6-go i 7-go kompleksu przydatności rolniczej) powinny być przeznaczone pod zalesienie. W studium dopuszcza się i zaleca powiększenie obszarów leśnych, przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów, poprzez zalesienia:

- mało urodzajnych gruntów rolnych, na których zaprzestano prowadzenia gospodarki rolnej,
- gruntów rolnych regulujących granicę rolno-leśną niezależnie od klasy bonitacyjnej gleby,
- gruntów ekonomicznych będących w zarządzie nadleśnictw (o kwalifikacji użytku rolnego), które mogą być przeznaczone pod zalesienia.

3.2. ROZWÓJ FUNKCJI PRODUKCYJNYCH

Dalsza aktywizacja gospodarcza gminy jest jednym z głównych czynników rozwoju przestrzennego gminy.

Zakładany rozwój wielofunkcyjny, w tym rozwój funkcji produkcyjnych, w większości jednostek osadniczych, może być realizowany w ramach istniejących struktur przestrzennych, posiadających znaczne rezerwy wewnętrzne (w tym również zainwestowane).

Rozwijanie różnych form działalności gospodarczej zakłada się praktycznie we wszystkich strukturach osadniczych posiadających rezerwy w postaci istniejących obiektów produkcyjnych i gospodarczych oraz innych nieruchomości. Możliwość wykorzystania istniejącego zainwestowania kubaturowego jest zróżnicowana i wynikać będzie z charakteru zakładanej produkcji. Dla kierunków produkcji o wysokich wymaganiach technologicznych istniejący majątek, poza faktem posiadania terenu, może okazać się mało przydatny.

W Studium zarezerwowano znaczne tereny pod rozwój funkcji przemysłowych i produkcyjno-usługowych, zlokalizowane we wschodniej części gminy – są to tereny miejskie i wiejskie położone pomiędzy drogami krajową Nr 6 i wojewódzką Nr 163. Pewną rezerwę terenów pod funkcje produkcyjno-usługowe (w tym możliwość lokalizacji stacji paliw) wyznaczono w okolicach skrzyżowania drogi krajowej Nr 6 i drogi powiatowej nr 1056 Z (w kierunku na Zwartowo).

Ze względu na to, że gmina Karlino ma charakter rolniczy (znaczny odsetek jej mieszkańców utrzymuje się z produkcji rolnej) strategia rozwoju gminy Karlino zakłada, iż zmiany struktury gospodarki lokalnej w gminie Karlino powinny podążać w kierunku rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego oraz niektórych usług. Zakłada się zwiększenie roli lokalnych, małych (zatrudniających kilka osób) zakładów produkcyjnych (w tym przetwórstwa spożywczego i produkcji drzewnej), ze szczególnym uwzględnieniem takich, których powstanie nie będzie wiązało się z koniecznością dokonywania bardzo dużych inwestycji początkowych.

Odtworzenie struktur przemysłowo-usługowych wsi powinno opierać się na:

- lokalnych formach działalności gospodarczej, zakorzenionych w świadomości mieszkańców,
- lokalnych surowcach i płodach rolnych oraz ich przetwórstwie,
- rewitalizacji tradycyjnej zabudowy gospodarczej i folwarcznej,
- dobrze zorganizowanym doradztwie i marketingu,
- lokalizowaniu na terenach wiejskich drobnych zakładów produkcyjnych i rzemieślniczych, kooperujących z większymi przedsiębiorstwami.

3.3. KIERUNKI ROZWOJU TURYSTYKI

Gmina Karlino znajduje się w obszarze „pomostowym” (łącznikowym) pomiędzy Wybrzeżem Bałtyckim a Pojezierzem Drawskim. Potencjał walorów krajobrazowych obszaru gminy jest więc stosunkowo mniejszy (brak jezior, mało lasów) niż gmin sąsiednich. Skoncentrowany jest głównie wzdłuż dolin rzecznych i wykorzystany w niewielkim stopniu.

Specyfika walorów krajobrazowych generuje możliwość rozwoju głównie turystyki krajobrazowej i kwalifikowanej, w oparciu o istniejącą niewielką bazę noclegową i wyznaczone szlaki piesze, rowerowe i kajakowe – na rzekach Radwi i Parsęcie.

Przebiegający przez gminę pieszy „Szlak Solny” powinien służyć jako „baza” dla budowy innych szlaków pieszych oraz być powiązany z regionalną siecią szlaków rowerowych. Koniecznym jest więc doinwestowanie go w małą infrastrukturę – lokalizacja i organizacja miejsc postojowych, oznaczenie atrakcyjnych punktów widokowych i punktów obserwacyjnych flory i fauny, itp.

Również szlaki kajakowe wymagają zlokalizowania stanic wodnych i przystani oraz zorganizowania miejsc biwakowych.

W Studium wskazano, w obrębie miasta Karlino, lokalizacje pod rozwój funkcji turystycznych związanych z obsługą szlaków wodnych i ruchu tranzytowego.

Powinien również nastąpić rozwój agroturystyki na bazie gospodarstw wiejskich, położonych w atrakcyjnym krajobrazie – w rejonie wsi: Domacyno, Garnki, Malonowo, Zwartowo. Rozwój gospodarstw agroturystycznych powiększy bazę noclegową, przyczyniając się do rozwoju gospodarczego i podniesienia standardu życia ludzi na wsi.

Główną bazę noclegową na terenie gminy stanowi **położony przy drodze Nr 6 (pomiędzy Krzywopłotami a Karlinkiem)** wielofunkcyjny Kompleks Wypoczynkowy „Petrico Park”, który powinien być przykładem dla zrealizowania większej ilości tego typu ośrodków turystyki kwalifikowanej.

Przy budowie bazy turystycznej hotelowo-gastronomicznej należy wykorzystać istniejącą substancję historyczną zespołów dworsko-parkowych i pałacowo-parkowych, często bardzo wartościową, a ulegającą dewastacji i degradacji w wyniku braku użytkownika bądź braku zainteresowania z jego strony **potencjalnych inwestorów**. Przykłady takich zespołów znajdziemy w miejscowościach: Kozia Góra, Karścino, Lubiechowo, Wyganowo, Karlino, Poczernino.

4. KIERUNKI OCHRONY I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.

4.1. PODSTAWA PRAWNA

Najważniejsze akty prawne nakładające obowiązek ochrony środowiska przyrodniczego:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska – **(Tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150)**.
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – **(Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami)**.
4. ~~Prawo ochrony środowiska – ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. (Dz. U. z 2001 r. Nr 100 poz. 1085).~~
5. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach – **(Tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 z późniejszymi zmianami)**.
6. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych – **(Tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późniejszymi zmianami)**.
7. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze **(Tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 z późniejszymi zmianami)**.
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt **roślin** objętych ochroną (Dz. U. z 2004 r. Nr 168 poz. 1764).
9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. z 2004 r. Nr 168 poz. 1765).
10. **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk podlegających ochronie (Dz.U. 92 z 3.09.2001, poz. 1029).**
11. **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz.U. 2005 nr 94 poz. 795).**
12. **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237).**
13. ~~Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2001 r. w sprawie określenia listy gatunków roślin rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściową oraz zakazów właściwych dla tych gatunków i odstępstw od tych zakazów (Dz. U. Nr 106, poz. 1167).~~
14. Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 5 listopada 1991 r. w sprawie klasyfikacji wód oraz warunków jakim powinny odpowiadać ścieki wprowadzane do wód lub do ziemi (Dz. U. z 16 grudnia 1991 r. Nr 116 poz. 503 z **późniejszymi zmianami**).
15. Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczególnych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. Nr 67, poz. 337).
16. **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 178, poz. 1841).**
17. ~~Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 13 maja 1998 r. w sprawie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 66, poz. 436).~~
18. **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. z dnia 28 września 2007r.).**
19. Prawne zobowiązania wynikające z konwencji międzynarodowych ratyfikowanych przez Polskę w zakresie ochrony środowiska:
 - Konwencja o ochronie europejskich dzikich gatunków zwierząt i roślin oraz ich siedlisk naturalnych, tzw. Konwencja Berneńska (paneuropejska) zobowiązująca do ochrony dziko żyjących roślin i zwierząt oraz ich naturalnych siedlisk, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków ginących i zagrożonych wyginięciem,
 - Konwencja o obszarach wodno-błotnych, mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, tzw. Konwencja Ramsarska, której celem jest ochrona i czynne zabezpieczenie terenów podmokłych o międzynarodowym znaczeniu, a w szczególności uchodzących za wybitne miejsca występowania ptaków wodno-błotnych,

- Konwencja Bońska, dotycząca ochrony wędrownych dziko żyjących gatunków zwierząt,
 - Konwencja o ochronie światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.
20. **"Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków" – tzw. „Dyrektywa ptasia”.**
21. **„Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory” - tzw. Dyrektywa Siedliskowa.**

4.2. KIERUNKI OCHRONY I PROPONOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Kierunki ochrony środowiska przyrodniczego na obszarze gminy i miasta powinny skoncentrować się głównie na:

- powiększeniu ilościowym i jakościowym obiektów i obszarów wskazanych do objęcia ochroną prawną, szczególnie cennych przyrodniczo (o dużej bioróżnorodności) oraz terenów atrakcyjnych krajobrazowo,
- wykorzystaniu ustaw i przepisów szczególnych w celu wzbogacenia różnorodności form i reżimów ochrony prawnej.

Nadrzędnym celem powinno być zachowanie i wzmocnienie zrównoważonego ekorozwoju środowiska przyrodniczego dla zdrowia ludzi i ich komfortu relaksowego.

Sporządzona waloryzacja przyrodnicza zlokalizowała na terenie gminy:

- występowanie 24 gatunków roślin chronionych,
- 110 gatunków roślin naczyniowych znajdujących się na regionalnych i ponadregionalnych czerwonych listach,
- 109 gatunków roślin rzadko spotykanych (w tym 61 uznano za zagrożone),
- 12 założeń parkowych,
- 42 drzewa o wymiarach pomnikowych,
- 14 gatunków bezkręgowców prawnie chronionych,
- 97 gatunków zwierząt kręgowych prawnie chronionych.

Zgodnie z Koncepcją Operatu Generalnego „Waloryzacji przyrodniczej gminy Karlino” zaproponowane formy ochrony przyrody to: 2 korytarze ekologiczne (w ramach programu ECONET-PL), 1 rezerwat, 2 obszary chronionego krajobrazu, 12 stanowisk rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych, 1 stanowisko dokumentacyjne, 40 pomników przyrody, 9 użytków ekologicznych, 4 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, 5 obszarów cennych przyrodniczo.

Określone w opracowaniu specjalistycznym formy ochrony zgodnie z poniższą specyfikacją wg form i obszarów ewentualnej ochrony prawnej, stanowią rozwiązania optymalne w strukturze ochrony przyrodniczej gminy i należy je traktować jako rozwiązanie modelowe (docelowe).

Proponowane formy ochrony na obszarze gminy Karlino:

1. Obszary Chronionego Krajobrazu (OChK):
 - „Rynna Wietszyńska” (OChK 1)
 - „Karlino – Daszewo” (OChK 2)
2. Zespoły Przyrodniczo – Krajobrazowe (ZP-K):
 - „Dolina Parsęty” (ZP-K 1)
 - „Dolina Radwi” (ZP-K 2)
 - „Dolina Pokrzywnicy” (ZP-K 3)
 - „Kemy koło Malanowa” (ZP-K 4)
3. Użytki Ekologiczne (UE):
 - „Dolina Pyszniczy” (UE 10)
 - „Starorzecze Parsęty” (UE 2)
 - „Daszewskie Bagno” (UE 3)
 - „Wzgórze Domacyno” (UE 4)
 - „Tygrzykowe Łąki” (UE 5)
 - „Torfowisko koło Wyganowa” (UE 6)
 - „Starorzecze Radwi” (UE 7)

„Źródłiskowe Łęgi” (UE 8)
„Karwin” (UE 9)

4. Stanowiska dokumentacyjne (SD):

Wał ozowy (SD 1) – zalesiony, zlokalizowany po prawej stronie drogi Mierzyn-Wyganowo, o długości 850 m i średniej szerokości 50 m. Jest to ważna pod względem naukowo-dydaktycznym forma geomorfologiczna.

5. Obszary cenne przyrodniczo (OC):

Proponuje się objęcie ochroną prawną, jako miejsca rozrodu i regularnego przebywania gatunków zwierząt chronionych, głównie płazów (żaba moczarowa i żaba wodna)

OC 1 – obszar powyrobiskowy żwirowni w rejonie Wietszyna

OC 2 – śródpolne oczko wodne w rejonie Mierzyna

OC 3 – śródpolne oczka wodne w rejonie Pobłocia Wielkiego

OC 4 – śródpolne oczka wodne w rejonie Syrkowic

OC 5 – część obszaru leśnego (zbiorowisko żyznej buczyny niżowej) w rejonie Karścina

OC 6 – śródpolne oczko wodne w rejonie Mierzyna

OC 7 – niewielkie oczko wodne w parku wiejskim w wsi Mierzyn

OC 8 – oczko wodne we wsi Karścino (teren parku)

OC 9 – śródpolne oczko wodne (roślinność szuwarowa, zadrzewienia) w rejonie Lubiechowa

OC 10 – śródpolne oczko wodne (brzeg porosnięty szuwarami, miejsce rozrodu ropuchy szarej) w rejonie Lubiechowa

OC 11 – śródpolne oczko wodne w rejonie Koziej Góry

OC 12 – śródpolne oczko wodne w rejonie Domacyna

OC 13 – śródpolne oczko wodne w rejonie Domacyna

OC 14 – zespół oczek wodnych we wsi Zwartowo (miejsce rozrodu ryb i ptaków)

OC 15 – mały nieużytek położony w rozwidleniu dróg z Karlina do Szczecina i Pobłocia Wielkiego (pająk tygrzyk paskowany)

6. Aleje:

W „Waloryzacji przyrodniczej gminy Karlino” wskazano do objęcia ochroną następujących alei pomnikowych drzew (wysokości powyżej 20 m i obwodzie 250-300 cm):

AL₁ – aleja jesionowa (pobocza drogi do Krukowa)

AL₂ – aleja klonowa (pobocza drogi do Karścina)

AL₃ – aleja kasztanowa

Ponadto proponuje się do objęcia ochroną:

AL₄ – aleja lipowa (pobocza drogi Mierzyn-Ubystawice)

AL₅ – aleja lipowa (pobocza drogi z Ubystawic do granicy gminy)

AL₆ – aleja kasztanowa (odcinki drogi Daszewo-Mierzyn)

W prowadzeniu polityki przestrzennej Gminy dopuszcza się możliwość modyfikacji w zakresie rekomendowanego modelu ochrony środowiska przyrodniczego, w tym zamiany, w uzasadnionych sytuacjach, poszczególnych form ochrony. Za podstawowy uznaje się problem racjonalnego stosowania zasad kształtowania środowiska przyrodniczego.

NATURA 2000:

Granice gminy Karlino obejmują swym zasięgiem trzy obszary w ramach sieci NATURA 2000 – „Dorzecze Parsęty” - PLH320007, „Dolina Radwi Chocieli i Chotli” - PLH320022 i „Warnie Bagno” - PLH320047 przy czym ten ostatni tylko w niewielkiej części. Wszystkie są specjalnymi obszarami ochrony siedlisk (SOO).

„Dorzecze Parsęty” - PLH320007 - wartość przyrodnicza i znaczenie

Dorzecze Parsęty obejmuje szereg ważnych siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Łącznie zidentyfikowano ich 25, tworzących mozaikę i pokrywających ponad 50% powierzchni obszaru. Często są to siedliska bardzo rzadkie bądź unikatowe w skali kraju i

Europy. Wiele z nich jest ważnym biotopem dla cennej fauny, która podlega ochronie na podstawie konwencji międzynarodowych. Stwierdzono tu występowanie 13 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Na szczególną uwagę i podkreślenie zasługuje:

- rzeka i jej liczne dopływy posiadają najlepsze w Polsce, a może w Europie, warunki dla tarła łososi, co zapewnia utrzymanie naturalnej populacji tego gatunku w naszym kraju; ponadto naturalny charakter rzeki i jej dopływów zapewnia tarło dla innych ryb łososiowatych: troci wędrownej, pstrąga potokowego i lipienia (zachowanie takiego stanu wymaga zakazu budowania nowych przegród na rzece, natomiast istniejące, jeśli nie zostaną rozebrane, muszą być wyposażone w bardzo dobrze działające przepławki);
- obecność w rzece innych gatunków ryb (poza łososiowatymi) cennych przyrodniczo i gospodarczo: licznej populacji strzebli potokowej, certy - gatunku wędrownego i węgorza pochodzenia naturalnego, który dociera do Parsęty z odległych atlantyckich miejsc rozrodu;
- jako cenny obszar dla rozrodu wydry;
- rozległe połacie różnego typu lasów łęgowych w obrębie dolin rzecznych i na obszarze zagłębień dennomorenowych;
- jedno z większych koncentracji zjawisk źródliskowych na Pomorzu oraz duże zróżnicowanie wielu innych typów mokradeł, zwłaszcza torfowisk;
- malowniczy krajobrazowo przełomowy odcinek rzeki Parsęty pomiędzy Starym Dębem, Osówkiem i Byszynem oraz głębokie wąwozy i strome jary rzeki Perznicy, Trzebiegoszczy i Łozicy;
- jako ważny obszar dla zachowania w Polsce naturalnej populacji złoci pochwowatej *Gagea spathacea* i kokoryczy drobnej *Corydalis pumila*, czy grążela drobnego *Nuphar pumila*;
- jedyne na Pomorzu stanowisko ślodziennicy naprzeciwlistnej *Chrysosplenium oppositifolium* w dolinie Dębnicy;
- liczne i bardzo dobrze zachowane biotopy dla ptaków drapieżnych: orlika krzykliwego, błotniaka stawowego, kani rudej, bielika, puchacza, czy sowa błotna oraz dla ptaków związanych z obszarami
- wodno-błotnymi: bociana białego, bociana czarnego, zimorodka, sieweczki rzecznej, kulika wielkiego, czy żurawia; ponadto Parsęta jest ważny obszar dla zimowania ptaków wodno-błotnych na Pomorzu;
- Prowadzi się tu Program restytucji łososia, troci, certy i jesiotra, a rzeka Parsęta została włączona do potencjalnych rzek łososiowych (Salmon River Inventory) w ramach międzynarodowego programu: Salmon action plan 1997- 2010 prowadzonego przez Międzynarodową Komisję Rybołówstwa Morza Bałtyckiego (International Baltic Sea Fisheries Commission) i HELCOM; oraz
- międzynarodowy program "Zintegrowany system zarządzania i ochrony terenów podmokłych i zalewowych w dorzeczu Parsęty", którego celem jest wypracowanie systemu zarządzania przyrzecznymi terenami podmokłymi dla ochrony bioróżnorodności w krajobrazie wiejskim, odtworzenie terenów podmokłych dla zwiększenia bioróżnorodności, zmniejszenia ryzyka powodzi w dolnej części dorzecza oraz ochrony przed zanieczyszczaniem biogenami pochodzenia rolniczego;

Jest to naturalny korytarz ekologicznym o znaczeniu lokalnym i regionalnym i ważne miejsce wypoczynku i rekreacji.

Zagrożenia

Do istotnych zagrożeń w Dorzeczu Parsęty należy: zmienianie stosunków wodnych powodujące odwadnianie mokradeł; zaniechanie wypasu oraz zarzucenie koszenia łąk świeżych i łąk podmokłych oraz torfowisk mechowiskowych; kłusownictwo ryb łososiowatych; zalesianie torfowisk i podmokłych łąk; intensyfikacja użytkowania łąk lub zamiana ich w grunty orne; zalewanie łąk i torfowisk – zbiorniki retencyjne; hodowla ryb; nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa oraz gospodarka odpadami - "dzikie wysypiska" śmieci.

Obszar podlega działaniom z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. Istniejące obiekty i urządzenia związane z ochroną przeciwpowodziową oraz koryta rzeczne wymagają utrzymywania ich w sprawności technicznej.

Na obszarze będą prowadzone działania zapewniające swobodny spływ wód i kry. Przy wykonywaniu powyższych zadań zachowana zostanie dbałość o utrzymanie dobrego stanu ekologicznego doliny.

Wykonywanie tych prac obejmuje różne fragmenty doliny rzecznej i nie ma istotnego wpływu na całość obszaru Natura 2000.

Status ochrony

Obszar w większości nie jest chroniony; proponuje się utworzenie kilku obszarów chronionego krajobrazu, co najmniej pięciu rezerwatów przyrody i kilku zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. Na całym obszarze dorzecza proponuje się utworzenie Parku Krajobrazowego Dorzecze Parsęty.

„Dolina Radwi Chocieli i Chotli” - PLH320022 - wartość przyrodnicza i znaczenie

Obszar obejmuje dolinę Radwi i doliny jej największych dopływów: Chotli i Chocieli, począwszy od obszarów źródłkowych aż po strefę ujściową do rzeki Parsęty w Karlinie.

Obszar doliny Radwi, Chotli i Chocieli obejmuje szereg ważnych i cennych siedlisk z Dyrektywy Rady 92/43/EWG - zidentyfikowano tu 24 typy z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, pokrywające w sumie ok. 60% powierzchni obszaru. Wiele z nich stanowi biotopy cennych gatunków zwierząt i roślin.

Łącznie występuje tu 16 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Na szczególną uwagę i podkreślenie zasługuje:

- największa koncentracja zjawisk źródłkowych na Pomorzu;
- strome wąwozy i jary oraz ogromne nisze źródłkowe z rzadkimi zbiorowiskami wapniolubnych mchów i wątrobowców oraz obecnością roślin naczyniowych o podgórskim charakterze;
- rozległe w dolinach rzecznych lasy łęgowe o charakterze źródłkowym ze storczykiem Fuchsa oraz udział łęgów wierzbowych i zarośli wierzbowo-wiklinowych;
- jedyne w swoim rodzaju żyzne buczyny na trawertynach (martwicy wapiennej) ze storczykami leśnymi;
- unikalne torfowiska alkaliczne i torfowiska przejściowe z wieloma gatunkami ginącymi i zagrożonymi w skali Europy, Polski i Pomorza;
- unikalne torfowiska soligeniczne z największą populacją situ łępokwiatowego *Juncus subnodulosus* na Pomorzu;
- wyjątkowo dobrze zachowane łąki w pełnym spektrum zróżnicowania, w tym największe skupienie pełnika europejskiego *Trollius europaeus* na Pomorzu;
- jedno z nielicznych na Pomorzu Zachodnim stanowisk obuwika pospolitego;
- jedyne na Pomorzu stanowisko górskiego gatunku łąkowego - przytulii wiosennej *Cruciata verna*;
- jedyne znane w Polsce stanowisko rzęśli *Callitriche brutia*;
- łąki ryb łososiowatych oraz liczna populacja głowacza białopełtowego;
- liczne i dobrze zachowane biotopy dla wydry i kumaka nizinnego oraz: orlika krzykliwego, błotniaka stawowego, kani rudej, sokoła wędrownego (obszar introdukcji tego gatunku), bielika, puchacza, bociana białego, bociana czarnego, derkacza, dzięcioła czarnego, zimorodka i żurawia;
- cenne obszary dla zimowania ptaków wodno-błotnych (zbiorniki zaporowy Rosnowo i Hajka oraz jez. Kwiecko) oraz ważne na Pomorzu miejsce łęgowe dla czernicy *Aythya fuligula* nad jez. Kwiecko.

Dolina Radwi i jej dopływy to również interesujący obszar pod względem krajobrazowym, geomorfologicznym i kulturowym, a także ważny naturalny korytarz ekologicznym o znaczeniu

lokalnym i regionalnym.

Zagrożenia

Do istotnych zagrożeń w dolinie Radwi, Chotli i Chocieli należy: zaniechanie wypasu oraz zarzucenie koszenia łąk świeżych, łąk wilgotnych i torfowisk mechowiskowych; zalesianie torfowisk i podmokłych łąk; funkcjonowanie starego systemu melioracyjnego, za pomocą którego wciąż odwadnianych jest wiele mokradeł; wycinanie lasu na stromych zboczach i krawędziach dolin oraz w obrębie stromych wąwozów i jarów, jak i w obrębie stromych nisz źródłkowych; gospodarowanie w obrębie bagiennych lasów olszowych, często w obrębie wrażliwych torfowisk źródłkowych; hodowla ryb łososiowatych na obszarach źródłkowych

i w obrębie mniejszych dopływów; modyfikowanie poziomu wód podziemnych - ujęcie wód gruntowych dla Koszalina w Mostowie; funkcjonowanie elektrowni szczytowo-pompowej nad jez. Kwiecko; funkcjonowanie elektrowni wodnej w Niedalinie; nieuporządkowana gospodarka odpadami - "dziłki wysypiska" śmieci.

Uwaga: Wykonywanie koniecznych prac z zakresu ochrony przeciwpowodziowej dotyczy różnych fragmentów doliny rzecznej i powinno się odbywać z uwzględnieniem wymogów ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, których ochrona jest celem utworzenia obszaru Natura 2000.

Status ochrony

Obszar w większości nie jest chroniony; projektuje się utworzenie rezerwatu przyrody "Pełnik europejski" w Bobolicach oraz Szczecinecko-Polanowskiego Parku Krajobrazowego.

„Warnie Bagno” - PLH320047 - wartość przyrodnicza i znaczenie

Obszar obejmuje Pozostałości jednego z największych torfowisk wysokich na Pomorzu z naturalnym jeziorem dystroficznym otoczonym dobrze zachowanym płem mszarnym (rez. Wierzchomińskie Bagno) oraz dobrze regenerującą roślinnością torfowiskową w potłociach a także zachowana kopuła torfowiska wysokiego, porośnięta mszarem z udziałem wrzośca bagiennego, zarastającym sosną. Część nie objęta ochroną rezerwatową stanowi interesujący kompleks roślinności mszarnej w potłociach oraz boru bagiennego. Łącznie stwierdzono tu 7 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, zajmujące ponad 90 % powierzchni. Jest to stanowisko zalotki większej - gatunku ważki z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Zagrożenia

Osuszanie torfowiska i jeziora. Sukcesja roślinności: dotyczy zarastania mszarów wrzoścowych sosną.

Status ochrony

Obszar w większości nie jest chroniony, obejmuje rezerwaty przyrody Wierzchomińskie Bagno (43,77 ha, utw. 1984 r.), i rez. Warnie Bagno (518,92 ha, 2005 Dz. U. Woj. Zach. nr 78, poz. 1643).

4.3. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1. Preferowany rozwój rolnictwa na glebach klasy bonitacyjnej IIIb, IIIa, IVa oraz bardzo wysokiej przydatności glebowo-rolnej (gleby kompleksów 2 i 4).
2. Rozwój turystyki kwalifikowanej związanej z walorami dolin rzecznych rzek Parsęty i Radwi (sporty wodno-kajakowe oraz turystyka piesza, rowerowa i konna) z wykorzystaniem zasobów środowiska kulturowego.
3. Ochrona zasobów kopalin, głównie złoża ropy naftowej i gazu ziemnego (OG Karlino-Daszewo, Daszewo N), przy dalszej eksploatacji złóż (przemysł wydobywczy i przetwórczy).
4. Wyłączenie spod zabudowy obszarów o wysokiej jakości gleb (chronione klasy bonitacyjne gleb do IVa włącznie).
5. Ograniczenia dla zabudowy:
 - w strefach o znacznych spadkach terenu (krawędzie, strome zbocza rynien i dolin, wzgórza kemowe),
 - na obszarach płytkiego zalegania zwierciadła wód gruntowych w dnach dolin i zagłębieniach,
 - na obszarach wymagających ochrony wód (strefy alimentacji) oraz utrzymania czystości wód w zlewni Parsęty.
6. Rekultywacja istniejących wyrobisk poeksploatacyjnych w rejonie złoża Karlino I i Wietszyno oraz przy 5 pkt. eksploatacji doraźnej (Karlino, Lubiechowo, Domacyno, Wietszyno).
7. Sporządzenie prognoz geologicznych dla złóż perspektywicznych kruszywa dla potrzeb budownictwa i drogownictwa (A i B w rejonie wsi Domacyno i Garnki), które wymagają opracowań specjalistycznych.
8. Gleby niskiej jakości, mało wydajne (V i VI, VIRz klasy bonitacyjnej oraz 6-go i 7-go kompleksu przydatności rolniczej) powinny być przeznaczone pod zalesienie, głównie w:
 - strefie alimentacji wód powierzchniowych,
 - w sąsiedztwie kompleksów leśnych,
 - na zboczach wrażliwych na erozję gleb.

9. Użytki zielone należy pozostawić w stanie dotychczasowym, głównie w dolinach rzek i cieków, rynnach polodowcowych, obniżeniach terenowych – ze względu na wzbogacenie bioróżnorodności korytarzy ekologicznych, zachowania naturalnej retencji wód, a także ze względu na funkcję hodowli bydła (pasza zielona).
10. Bezwzględnie należy zachować „oczka” wodne, bagna, bagienka, skupiska roślinności – ze względu na ich bezcenne znaczenie biologiczne, ochronne i krajobrazowe.
11. Kompleksy leśne należy użytkować zgodnie z ich funkcjami, szczególnie objąć troską lasy ochronne. W lasach stanowiących miejsca rozrodu i przebywania zwierząt gatunków chronionych należy ograniczyć swobodną penetrację turystyczną.
12. Zachować wszystkie cenne zadrzewienia przydrożne – aleje: jesionowe, klonowe, kasztanowe, lipowe oraz objąć je szczególną ochroną dendrologiczną.
13. Parki wiejskie wymagają pielęgnacji i rekonstrukcji założeń parkowych.
14. Ochroną i opieką należy objąć starodrzewy cmentarne.
15. Rzeka Parsęta z całym dorzeczem, z racji ogromnych wartości ekologicznych i krajobrazowych (korytarz ekologiczny, lokalny, krajowy i europejski), musi być w ciągłym zainteresowaniu gminy i podlegać ograniczonemu zainwestowaniu.
16. **Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska realizacja przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko lub obszar Natura 2000 jest dopuszczalna wyłącznie po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia.**

5. KIERUNKI OCHRONY I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

5.1. UWARUNKOWANIA PRAWNE

5.1.1. PODSTAWA PRAWNA OCHRONY

Podstawą prawną ochrony wartości kulturowych są:

- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z dnia 11 września 2003 r.),
- Europejska konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego, La Valetta dnia 16 stycznia 1992 r. (Dz. U. nr 120/96 poz. 564),
- Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. przez Konferencję Generalną Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauki i Kultury na jej siedemnastej sesji. (Dz. U. nr 32/76 poz. 190),
- Ustawa z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. nr 114 poz. 492 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. „Prawo ochrony środowiska” (Dz. U. Nr 62 poz.627 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717 **z późniejszymi zmianami**),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (Dz. U. z 2000 r. Nr 106 poz.1126 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. nr 115 poz. 741 z dnia 29.09.1997 r. z późniejszymi zmianami).

5.1.2. PRZEDMIOT I ZAKRES OCHRONY

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków. Określa także zakres działań administracji publicznej w przedmiocie ochrony zabytków, warunki i zasady opieki nad zabytkami sprawowanymi przez ich właścicieli lub posiadaczy. Precyzuje formy i sposoby ochrony zabytków, w tym problematykę ochronną realizowaną w trybie sporządzania różnego typu opracowań planistycznych, w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (art. 18, art. 19, art. 20 ustawy). Ustawa określa obowiązki samorządu terytorialnego, który prowadzi gminną ewidencję zabytków oraz na jej podstawie sporządza gminny program opieki nad zabytkami, a także może ustanowić Park Kulturowy.

5.1.3. CELE I FORMY OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH

Celem ochrony wartości kulturowych na terenie gminy Karlino jest:

1. Ochrona dziedzictwa kulturowego i historycznego, utrzymanie i wyeksponowanie zachowanego zasobu zabytków i struktury krajobrazu kulturowego, w tym:
 - układu i reliktyw osadnictwa prehistorycznego,
 - średniowiecznej i nowożytnej struktury osadniczej,
 - historycznych nawarstwień i przekształceń cywilizacyjno-kulturowych układów urbanistycznych i ruralistycznych,
2. Zachowanie i kształtowanie wartościowego środowiska antropogenicznego i zapewnienie jego trwałego użytkowania poprzez:
 - ochronę prawno-konserwatorską zabytków archeologicznych,
 - ochronę prawno-konserwatorską cennych układów urbanistycznych i ruralistycznych,
 - ochronę prawno-konserwatorską zabytków budownictwa, techniki, zieleni zabytkowej i nekropolii,
 - ochronę prawno-administracyjną tradycyjnych form zagospodarowania terenu i budownictwa regionalnego,
 - administracyjne kształtowanie współczesnych form zabudowy i zagospodarowania terenu z poszanowaniem tradycji i wykorzystaniem wzorców regionalnych.

Ochrona będzie realizowana poprzez:

- stworzenie gminnego programu opieki nad zabytkami i prowadzenie gminnej ewidencji zabytków znajdujących się na terenie gminy,
- sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zawierających informacje o zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, ustalenie stref ochrony konserwatorskiej i sporządzenie odpowiednich ustaleń dla działań w tych strefach, w tym określenie obszarów otoczenia zabytków wpisanych do rejestru zabytków oraz ustalenie zasad gospodarowania w tych obszarach, wskazanie obiektów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków i ustalenie zasad ich ochrony w planie,
- podejmowanie uchwał określających zobowiązania właścicieli obiektów historycznych do ochrony wartości zabytkowych oraz ochrony i kształtowania krajobrazu,
- uzgadnianie z Urzędem Ochrony Zabytków decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego do czasu sporządzenia planu na obszarach historycznych układów przestrzennych, w proponowanych strefach ochrony konserwatorskiej i dla prac remontowo-budowlanych na obiektach wpisanych i zakwalifikowanych do wpisu do rejestru zabytków,
- współpracę ze specjalistami kształtowania krajobrazu i zabytkoznawcami przy sporządzaniu programów rozwoju gminy i przy realizacji bieżącej polityki przestrzennej,
- utrzymywanie w dobrym stanie technicznym i estetycznym budynków i budowli historycznych stanowiących własność gminy,
- utrzymywanie i uzupełnianie obsadzeń alejowych dróg publicznych,
- porządkowanie i utrzymywanie historycznych nekropolii - nieczynnych cmentarzy ewangelickich,
- oznaczenie i ochronę wskazanych grodzisk, cmentarzysk i osad,
- udzielanie pomocy prawnej i materialnej w utrzymaniu i remontach zabytkowych obiektów publicznych i prywatnych,
- wspieranie i dokumentowanie powstawania nowych wartości kulturowych na terenie gminy.

5.2. OCHRONA ZABYTKÓW ARCHEOLOGICZNYCH

Celem ochrony zabytków archeologicznych jest zachowanie zewidencjonowanych zabytków archeologicznych w stanie niezmienionym, ich zabezpieczenie w celu umożliwienia prowadzenia archeologicznych badań ratowniczych oraz prawne uregulowanie sposobu zgłaszania i wykonywania prac ziemnych na terenach, na których stwierdzono w ramach badań AZP ślady dawnego osadnictwa.

~~Ustanawia się strefy ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych:~~

~~Strefa W. I — pełna ochrona archeologiczno-konserwatorska,~~

~~Strefa W. II — częściowa ochrona archeologiczno-konserwatorska~~

~~Strefa W. III — ograniczona ochrona archeologiczno-konserwatorska.~~

~~Dla tak wyróżnionych stref obowiązuje zróżnicowany zakres ochrony konserwatorskiej zabytku archeologicznego:~~

~~Strefa „W I” — pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, wykluczającej wszelką działalność inwestycyjną i inną. Strefa „W I” obejmuje stanowiska wpisane do rejestru zabytków i ujęte w ewidencji służby ochrony zabytków. Obowiązujące rygory w strefie „W I”:~~

~~1. Zakaz wszelkiej działalności inżynierskiej, budowlanej i innej związanej z pracami ziemnymi (np. kopanie studni, melioracji, karczunku i nasadzania drzew itd.).~~

~~2. Zachowanie istniejącego układu topograficznego wraz z obiektem wpisanym do rejestru zabytków i ujętym w ewidencji.~~

~~3. W przypadku podjęcia jakiegokolwiek działalności na terenie objętym granicami strefy, a wynikającej ze sposobu użytkowania terenu obowiązuje występowanie o szczegółowe wytyczne do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.~~

~~Strefa „W II” — częściowej ochrony stanowisk archeologicznych, dopuszczającej inwestowanie pod określonymi warunkami. Strefa „W II” obejmuje stanowiska ujęte w ewidencji służby ochrony zabytków. Obowiązujące rygory w strefie „W II”:~~

~~1. Zachowanie stanowiska ujętego w ewidencji służby ochrony zabytków.~~

- ~~2. Uzgadnianie i opiniowanie wszelkich poczynañ inżynierskich, budowlanych i innych przez służbę ochrony zabytków. Obowiązuje każdorazowo występowanie o szczegółowe wytyczne konserwatorskie i opinie przed podjęciem decyzji o jakiegokolwiek działalności.~~
- ~~3. W przypadku podjęcia decyzji o realizacji inwestycji na terenie objętym granicami strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych obowiązuje przeprowadzenie badań ratunkowych na koszt inwestora, wyprzedzających proces przygotowania inwestycji. Właściciele, użytkownicy terenu i inwestorzy zobowiązani są do zawiadomienia służby ochrony zabytków o podjęciu działań inwestycyjnych lub remontowych i innych związanych z pracami ziemnymi z wyprzedzeniem minimum 3-miesięcznym w celu umożliwienia wykonania archeologicznych badań ratunkowych oraz zsynchronizowania robót inwestycyjnych z nadzorem archeologiczno-konserwatorskim. Badania archeologiczne mają charakter sezonowy, w okresie od maja do końca września.~~
- ~~4. Rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji uzależnia się od uzyskania stosownego zezwolenia od służby ochrony zabytków.~~

~~Strefa „W III” ograniczonej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, polegającej na prowadzeniu interwencyjnych badań archeologicznych w przypadku podejmowania prac ziemnych. Strefa „W III” obejmuje stanowiska ujęte w ewidencji służby konserwatorskiej. Obowiązujące rygory w strefie „W III”:~~

- ~~1. Uzgadnianie i opiniowanie wszelkich poczynañ inżynierskich, budowlanych i innych podejmowanych w obrębie granic strefy ochrony stanowiska archeologicznego przez służbę konserwatorską.~~
- ~~2. W przypadku podjęcia realizacji inwestycji obowiązuje przeprowadzenie interwencyjnych badań archeologicznych na koszt inwestora. Właściciele, użytkownicy terenu i inwestorzy zobowiązani są do zawiadomienia służby ochrony zabytków o podjęciu działań inwestycyjnych, remontowych lub innych związanych z robotami ziemnymi z wyprzedzeniem minimum 2-tygodniowym.~~
- ~~3. Rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji uzależnia się od uzyskania stosownego zezwolenia od służby ochrony zabytków. Badania archeologiczne mają charakter sezonowy, w okresie od maja do października.~~

Ustanawia się strefy ochrony stanowisk archeologicznych:

Strefa „W I” – pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, wykluczającej wszelką działalność inwestycyjną i inną. Strefa „W I” obejmuje stanowiska wpisane do rejestru zabytków i ujęte w ewidencji urzędu ochrony zabytków.

Obowiązuje:

- zakaz wszelkiej działalności inżynierskiej, budowlanej i innej związanej z pracami ziemnymi (np. kopanie studni, melioracji, karczunku i nasadzenia drzew itd.) poza badaniami archeologicznymi oraz pracami zabezpieczającymi zabytek przed zniszczeniem, prowadzonymi na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków,**
- zachowanie istniejącego układu topograficznego terenu.**

Strefa „W II” – częściowej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej dopuszczającej inwestowanie pod określonymi warunkami.

Obowiązuje:

- współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków.**
- przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie w granicach strefy, wyprzedzających rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją zamierzenia, na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków.**

Strefa „W III” – ograniczonej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej polegającej na prowadzeniu interwencyjnych badań archeologicznych w przypadku podejmowania prac ziemnych.

Obowiązuje:

- współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków.**

- **przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętych realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków.**

Ze względu na aktualnie poprawny stan zachowania obiektów objętych strefą ochrony stanowisk archeologicznych „W I” i „W II” zakłada się pozostawienie dotychczasowego sposobu ich użytkowania. Dotyczy to przede wszystkim zabytków archeologicznych posiadających własne formy krajobrazowe. Postuluje się ponadto dokonanie badań sondażowych na cmentarzyskach o nieokreślonej chronologii celem jej uściślenia.

Ochrona zabytków archeologicznych, zlokalizowanych na terenach rolnych i leśnych, zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych jest realizowana na podstawie decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w trybie sporządzania decyzji o zabudowie i zagospodarowaniu terenu lub decyzji o lokalizacji celu publicznego. Z uwagi na prawdopodobieństwo odkrycia innych zabytków archeologicznych nie ujętych w dotychczasowym wykazie, władze gminy będą prowadziły akcję informacyjną dla inwestorów i wykonawców robót ziemnych i melioracyjnych w celu uczulenia ich na ewentualne znaleziska mające cechy przedmiotów zabytkowych.

Zabytki archeologiczne (Stanowiska archeologiczne) wskazane do objęcia strefa „W I”:

Nr strefy na mapie	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. na arkuszu	Chronologia	Funkcja
1	WYGANOWO	3	92/16-18	?	G?
88	LUBIECHOWO	1	1/17-18	WS	G
331	DOMACYNO	1	1/19-17	KCSZ,KPM	C,O

Zabytki archeologiczne (Stanowiska archeologiczne) wskazane do objęcia strefa „W II”:

Nr strefy na mapie	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. na arkuszu	Chronologia	Funkcja
16	MIERZYN	16	100/16-18	KPM,WS	C,LX
20	MIERZYN	28	107/16-18	WS	O
22	MIERZYN	11	113/16-18	K.OKSYW.,SR	O,O
25	LUBYSŁAWICE	1	141/16-18	KŁŻ,K.WIELB.,WS	C,LX,LX
54	DASZEWO	3	60/17-18	KŁŻ,G.DĘBCZ.	C,O
56	DASZEWO	6	57/17-18	K.UNIET. ?K.WIELB.,WS,SR	O,O,O,O
58	DASZEWO	1	55/17-18	KPL?,K.OKSYW.	O,O
77	ŁYKOWO	12	26/16-18	KPM	C?
177	KARŚCINO	33	42/17-17	K.OKSYW.	C
193	POBŁOCIE WIELKIE	12	135/17-17	KŁŻ	C
218	POBŁOCIE WIELKIE	5	128/17-17	K.OKSYW.	C
233	KRUKOWO	8	83/18-17	KŁŻ	C
246	KARWIN	7	29/18-17	K.WIELB.	C?
354	DOMACYNO	6	6/19-17	KPL,KŁŻ,K.OKSYW.,K.WIELB.,WS	O,O,O,C,C
398	MALONOWO	13	103/18-17	KŁŻ,WS	C?,O
431	GARNKI	2	5/18-17	GR.DĘBCZ.	O
441	KOZIA GÓRA	1	49/18-17	GR.DĘBCZ.,SR	C,LX
487	KARLINO	18	7/18-18	KŁŻ	C
488	KARLINO	47	18/18-18	K.OKSYW.,WS	O,O
490	KARLINO	33	16/18-18	KŁŻ	C
498	KARLINO	37	22/17-18	K.OKSYW.	O
499	KARLINO	36	21/17-18	K.OKSYW./K.WIELB.,K.WIELB.	O,C
500	KARLINO	35	20/17-18	K.OKSYW.	O

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino

501	KARLINO	47	51/17-18	K.OKSYW.,WS	O,O
503	KARLINO	2	30/17-18	K.JASTORF.	C
504	KARLINO	4	36/17-18	K.WSCHPOM.	C
508	KARLINO	30	35/17-18	KŁŻ,SR	C,O
515	KARLINO	11	44/17-18	KŁŻ,GR.DĘBCZ.,WS,SR	O,O,O,O

Pozostałe stanowiska archeologiczne, zlokalizowane na terenie miasta i gminy Karlino, pokazane na planszy „Kierunki rozwoju”, proponowane są do objęcia strefą „W III”:

Nr strefy na mapie	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. na arkuszu	Chronologia	Funkcja
2	WYGANOWO	4	93/16-18	K.WIELB.	LX
2a	WYGANOWO	5	123/15-18	?	LX
3	MIERZYN	29	94/16-18	PN/WB	LX
4	MIERZYN	12	95/16-18	SR	LX
5	MIERZYN	13	96/16-18	K.WIELB.,SR	O,LX
6	MIERZYN	18	97/16-18	WS	LX
7	MIERZYN	14	98/16-18	SR	LX
8	MIERZYN	15	99/16-18	WS	LX
9	MIERZYN	22	102/16-18	K.WIELB.,SR	O,LX
10	MIERZYN	19	103/16-18	K.WIELB.,WS,SR	LX,O,LX
11	MIERZYN	20	104/16-18	K.WIELB.,SR	O,O
12	MIERZYN	21	105/16-18	K.WIELB.,SR	LX,O
13	MIERZYN	23	106/16-18	SR	LX
14	MIERZYN	24	111/16-18	K.OKSYW.,SR	O,LX
15	MIERZYN	17	101/16-18	K.WIELB.	LX
17	MIERZYN	25	110/16-18	K.WIELB.,WS,SR	O,LX,LX
18	MIERZYN	26	109/16-18	K.WIELB.	O
19	MIERZYN	27	108/16-18	G.DĘBCZ.,WS,SR	O,LX,O
21	MIERZYN	30	112/16-18	SR	LX
23	UBYSŁAWICE	4	139/16-18	SR	LX
24	UBYSŁAWICE	3	140/16-18	SR	LX
26	UBYSŁAWICE	2	142/16-18	SR	LX
27	MIERZYNEK	5	135/16-18	WS	LX
28	MIERZYNEK	6	136/16-18	WS,SR	LX,LX
29	MIERZYNEK	7	137/16-18	WS,SR	LX,LX
30	MIERZYNEK	3	133/16-18	K.WIELB.,SR	LX,LX
31	MIERZYNEK	4	134/16-18	N	O
32	MIERZYNEK	2	132/16-18	N?,WS	LX,LX
33	MIERZYNEK	1	131/16-18	R,WS,SR	LX,LX,LX
34	DASZEWO	34	114/16-18	WS,SR	O,O
35	DASZEWO	33	130/16-18	KPM,WS	LX,LX
36	DASZEWO	35	115/16-18	KŁŻ,WS,SR	LX,LX,LX
37	DASZEWO	12	116/16-18	K.WIELB.,SR	LX,LX
38	DASZEWO	13	117/16-18	WS,?	LX,LX
39	DASZEWO	32	129/16-18	KŁŻ,SR	O,LX
40	DASZEWO	30	128/16-18	WS,SR	O,O
41	DASZEWO	31	127/16-18	K.OKSYW.	LX
42	DASZEWO	11	118/16-18	WS,SR	LX,O
43	DASZEWO	21	122/16-18	WS,SR	LX,LX
44	DASZEWO	20	121/16-18	SR	O
45	DASZEWO	19	120/16-18	SR	LX
46	DASZEWO	10	119/16-18	K.WIELB.	O

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino

Nr strefy na mapie	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. na arkuszu	Chronologia	Funkcja
47	DASZEWO	25	126/16-18	KŁŻ	LX
48	DASZEWO	22	124/16-18	SR	O
49	DASZEWO	23	123/16-18	K.WIELB.,SR	LX,LX
50	DASZEWO	26	125/16-18	WS,SR	LX,LX
51	DASZEWO	9	62/17-18	K.WIELB.,SR	O,O
52	DASZEWO	8	61/17-18	KŁŻ,K.WIELB.,WS,SR	O,O?,O?,O?
53	DASZEWO	2	58/17-18	KŁŻ,SR	O,O
55	DASZEWO	4	59/17-18	KPL?,KŁŻ,R	O,O,O
57	DASZEWO	5	56/17-18	WS	O
59	DASZEWO	7	54/17-18	K.WSCHPOM.,SR	LX,LX
60	SYRKOWICE	11	11/16-18	SR	LX
61	SYRKOWICE	12	12/16-18	KŁŻ	LX
62	SYRKOWICE	1	13/16-18	KPM,SR	O,LX
63	SYRKOWICE	2	14/16-18	KŁŻ,K.WIELB.	O,O
64	SYRKOWICE	16	15/16-18	SR	O
65	SYRKOWICE	3	16/16-18	K.OKSYW.,WS,SR	O,O,O
66	SYRKOWICE	4	17/16-18	K.OKSYW.,SR	LX,LX
67	SYRKOWICE	15	18/16-18	SR	O
68	SYRKOWICE	14	19/16-18	?	LX
69	SYRKOWICE	13	20/16-18	SR	LX
70	SYRKOWICE	7	23/16-18	WS,SR	LX,LX
71	SYRKOWICE	5	21/16-18	K.WIELB.	LX
72	SYRKOWICE	6	22/16-18	K.OKSYW.,SR	LX,LX
73	SYRKOWICE	9	1/16-18	WS	LX
74	SYRKOWICE	8	4/16-18	SR	LX
75	ŁYKOWO	1	24/16-18	?,R	LX,LX
76	ŁYKOWO	2	25/16-18	WS,SR	LX,LX
78	ŁYKOWO	10	27/16-18	SR	LX
79	ŁYKOWO	11	28/16-18	KŁŻ,WS,SR	LX,O,LX
80	POCZERNINO	1	10/16-18	K.WIELB.,WS	O,LX
81	POCZERNINO	2	2/16-18	SR	LX
82	POCZERNINO	3	3/16-18	SR	LX
83	POCZERNINO	5	5/16-18	SR	LX
84	POCZERNINO	6	6/16-18	SR	LX
85	POCZERNINO	10	7/16-18	SR	O
86	POCZERNINO	11	8/16-18	SR	O
87	POCZERNINO	12	9/16-18	N/B,SR	LX,LX
89	LUBIECHOWO	12	3/17-18	KPL,WS,SR	O,O,O
90	LUBIECHOWO	6	12/17-18	KPL,KCSZ?,R	O,O,O
91	LUBIECHOWO	5	13/17-18	K.OKSYW.,WS	O,O
92	LUBIECHOWO	4	14/17-18	KŁŻ,SR	O,O?
93	LUBIECHOWO	22	15/17-18	KŁŻ,SR	O,O
94	LUBIECHOWO	23	16/17-18	K.WIELB.	O
95	LUBIECHOWO	24	17/17-18	KŁŻ	O
96	LUBIECHOWO	10	18/17-18	SR	LX
97	LUBIECHOWO	11	10/17-18	KŁŻ,SR	LX,LX
98	LUBIECHOWO	14	4/17-18	N,KŁŻ,SR	O,O,O
99	LUBIECHOWO	13	5/17-18	K.OKSYW.,WS,SR	O,O,O
100	LUBIECHOWO	17	6/17-18	?	LX
101	LUBIECHOWO	16	7/17-18	WS	LX
102	LUBIECHOWO	15	8/17-18	KŁŻ,SR	O,O

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino

Nr strefy na mapie	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. na arkuszu	Chronologia	Funkcja
103	LUBIECHOWO	8	9/17-18	SR	LX
104	LUBIECHOWO	28	93/17-17	KŁŻ,WS?	LX,LX
105	LUBIECHOWO	27	92/17-17	SR	LX
106	LUBIECHOWO	25	90/17-17	WS,SR	O,O
107	LUBIECHOWO	9	85/17-17	WS	O
108	LUBIECHOWO	26	91/17-17	SR	LX
109	LUBIECHOWO	19	87/17-17	KŁŻ,SR	LX,O
110	LUBIECHOWO	18	86/17-17	KPL	O
111	LUBIECHOWO	21	89/17-17	KPL,SR	LX,LX
112	LUBIECHOWO	20	88/17-17	WS	LX
113	LUBIECHOWO	36	101/17-17	R?	LX
114	LUBIECHOWO	29	94/17-17	KŁŻ,SR	LX,LX
115	LUBIECHOWO	30	95/17-17	STAR	LX
116	LUBIECHOWO	31	96/17-17	KŁŻ	LX
117	LUBIECHOWO	33	98/17-17	N,SR	O,LX
118	LUBIECHOWO	32	97/17-17	SR	LX
119	LUBIECHOWO	35	100/17-17	?	LX
120	LUBIECHOWO	34	99/17-17	N?,SR	O,LX
121	LUBIECHOWO	2	84/17-17	WS	O
121a	LUBIECHOWO	7	11/17-18	WLB, SR	O, O
122	CZERWIĘCINO	9	9/17-17	SR	LX
123	CZERWIĘCINO	8	8/17-17	N?	LX
124	CZERWIĘCINO	1	1/17-17	KPL	O
125	CZERWIĘCINO	2	2/17-17	N?	O
126	CZERWIĘCINO	3	3/17-17	N?	O
127	CZERWIĘCINO	10	10/17-17	N?	LX
128	CZERWIĘCINO	7	7/17-17	?	LX
129	CZERWIĘCINO	6	6/17-17	WS	LX
130	CZERWIĘCINO	5	5/17-17	WS	LX
131	CZERWIĘCINO	4	4/17-17	STAR	LX
132	CZERWIĘCINO	11	11/17-17	SR	LX
133	KARŚCINO	47	56/17-17	WS?	LX
134	KARŚCINO	46	55/17-17	SR	LX
135	KARŚCINO	45	54/17-17	KŁŻ	LX
136	KARŚCINO	44	53/17-17	SR	LX
137	KARŚCINO	43	52/17-17	STAR,SR	LX,LX
138	KARŚCINO	40	49/17-17	SR	LX
139	KARŚCINO	42	51/17-17	?	LX
140	KARŚCINO	41	50/17-17	SR	LX
141	KARŚCINO	38	47/17-17	STAR,SR	LX,LX
142	KARŚCINO	39	48/17-17	KŁŻ,SR	LX,LX
143	KARŚCINO	36	45/17-17	KŁŻ	LX
144	KARŚCINO	37	46/17-17	N	LX
145	KARŚCINO	35	44/17-17	SR	LX
146	KARŚCINO	52	61/17-17	SR	LX
147	KARŚCINO	50	59/17-17	WS	LX
148	KARŚCINO	49	58/17-17	SR	LX
149	KARŚCINO	51	60/17-17	SR	LX
150	KARŚCINO	48	57/17-17	R,SR	LX,LX
151	KARŚCINO	12	21/17-17	K.WIELB.,SR	O,O
152	KARŚCINO	14	23/17-17	SR	LX

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino

Nr strefy na mapie	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. na arkuszu	Chronologia	Funkcja
153	KARŚCINO	13	22/17-17	SR	LX
154	KARŚCINO	19	28/17-17	KŁŻ,SR	O,O
155	KARŚCINO	9	18/17-17	SR	O
156	KARŚCINO	10	19/17-17	KŁŻ,SR	O,LX
157	KARŚCINO	20	29/17-17	WS	LX
158	KARŚCINO	21	30/17-17	WS	LX
159	KARŚCINO	15	24/17-17	KPM,STAR	LX,LX
160	KARŚCINO	18	27/17-17	SR	LX
161	KARŚCINO	22	31/17-17	SR	O
162	KARŚCINO	17	26/17-17	SR	LX
163	KARŚCINO	16	25/17-17	KŁŻ,SR	LX,O
164	KARŚCINO	11	20/17-17	KŁŻ,K.WIELB.,SR	LX,O,LX
165	KARŚCINO	24	33/17-17	WS,SR	LX,LX
166	KARŚCINO	23	32/17-17	WS,SR	LX,LX
167	KARŚCINO	25	34/17-17	R,SR	LX,LX
168	KARŚCINO	26	35/17-17	STAR,SR	LX,LX
169	KARŚCINO	27	36/17-17	SR	LX
170	KARŚCINO	28	37/17-17	WS,SR	O,O
171	KARŚCINO	29	38/17-17	N,SR	LX,O
172	KARŚCINO	62	71/17-17	KŁŻ	LX
173	KARŚCINO	63	72/17-17	KŁŻ	LX
174	KARŚCINO	30	39/17-17	SR	O
175	KARŚCINO	31	40/17-17	KPM,SR	LX,O
176	KARŚCINO	32	41/17-17	SR	LX
178	KARŚCINO	53	62/17-17	K.WIELB.,SR	O,LX
179	KARŚCINO	54	63/17-17	SR	LX
180	KARŚCINO	34	43/17-17	SR	LX
181	KARŚCINO	56	65/17-17	SR	LX
182	KARŚCINO	7	16/17-17	WS,SR	LX,LX
183	KARŚCINO	4	13/17-17	WS	O
184	KARŚCINO	5	14/17-17	KŁŻ,WS	LX,O
185	KARŚCINO	6	15/17-17	K.WIELB.,WS,SR	O,LX,LX
186	KARŚCINO	55	64/17-17	SR	LX
187	KARŚCINO	57	66/17-17	SR	LX
188	KARŚCINO	58	67/17-17	KŁŻ	LX
189	KARŚCINO	59	68/17-17	?	LX
190	KARŚCINO	8	17/17-17	WS	LX
191	KARŚCINO	60	69/17-17	SR	LX
192	KARŚCINO	61	70/17-17	?	LX
194	POBŁOCIE WIELKIE	11	134/17-17	WS?	LX
195	POBŁOCIE WIELKIE	30	153/17-17	SR	LX
196	POBŁOCIE WIELKIE	29	152/17-17	SR	LX
197	POBŁOCIE WIELKIE	28	151/17-17	SR	LX
198	POBŁOCIE WIELKIE	17	140/17-17	SR	LX
199	POBŁOCIE WIELKIE	16	139/17-17	KŁŻ,SR	O,LX
200	POBŁOCIE WIELKIE	15	138/17-17	R	LX
201	POBŁOCIE WIELKIE	18	141/17-17	R,SR	LX,LX
202	POBŁOCIE WIELKIE	19	142/17-17	SR	LX
203	POBŁOCIE WIELKIE	14	137/17-17	KŁŻ	LX
204	POBŁOCIE WIELKIE	13	136/17-17	WS,SR	LX,LX
205	POBŁOCIE WIELKIE	22	145/17-17	WS	LX

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino

Nr strefy na mapie	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. na arkuszu	Chronologia	Funkcja
206	POBŁOCIE WIELKIE	21	144/17-17	WS	LX
207	POBŁOCIE WIELKIE	20	143/17-17	SR	LX
208	POBŁOCIE WIELKIE	10	133/17-17	SR	LX
209	POBŁOCIE WIELKIE	23	146/17-17	R,SR	LX,LX
210	POBŁOCIE WIELKIE	24	147/17-17	SR	LX
211	POBŁOCIE WIELKIE	27	150/17-17	SR	LX
212	POBŁOCIE WIELKIE	26	149/17-17	WS	LX
213	POBŁOCIE WIELKIE	25	148/17-17	WS	LX
214	POBŁOCIE WIELKIE	9	132/17-17	STAR	LX
215	POBŁOCIE WIELKIE	4	127/17-17	KŁŻ	O
216	POBŁOCIE WIELKIE	3	126/17-17	R,SR	LX,LX
217	POBŁOCIE WIELKIE	6	129/17-17	KŁŻ	LX
219	POBŁOCIE WIELKIE	2	125/17-17	KŁŻ,SR	LX,LX
220	POBŁOCIE WIELKIE	1	124/17-17	KŁŻ	O
221	POBŁOCIE WIELKIE	7	130/17-17	WS	LX
222	POBŁOCIE WIELKIE	8	131/17-17	?	LX
223	POBŁOCIE WIELKIE	31	117/18-17	SR	LX
224	POBŁOCIE WIELKIE	32	118/18-17	?	LX
225	KRUKOWO	11	86/18-17	STAR	LX
226	KRUKOWO	13	88/18-17	STAR	LX
227	KRUKOWO	14	89/18-17	SR	LX
228	KRUKOWO	12	87/18-17	R?	LX
229	KRUKOWO	10	85/18-17	R?	LX
230	KRUKOWO	6	81/18-17	WS	O
231	KRUKOWO	1	76/18-17	N?,R	O,O
232	KRUKOWO	7	82/18-17	SR	LX
234	KRUKOWO	2	77/18-17	KŁŻ	O
235	KRUKOWO	3	78/18-17	KŁŻ	O
236	KRUKOWO	4	79/18-17	WS	O
237	KRUKOWO	5	80/18-17	SR	LX
238	KRUKOWO	9	84/18-17	KŁŻ,SR	LX,LX
239	KRUKOWO	15	90/18-17	STAR	LX
240	KARWIN	18	40/18-17	R	LX
241	KARWIN	19	41/18-17	KŁŻ	LX
242	KARWIN	13	35/18-17	KŁŻ,SR	LX,LX
243	KARWIN	12	34/18-17	R?	LX
244	KARWIN	11	33/18-17	WS?	LX
245	KARWIN	8	30/18-17	R,SR	O,LX
247	KARWIN	9	31/18-17	KŁŻ?,R	LX,O
248	KARWIN	6	28/18-17	R	O
249	KARWIN	10	32/18-17	?	LX
250	KARWIN	5	27/18-17	STAR,SR	LX,LX
251	KARWIN	4	26/18-17	STAR,SR	O,LX
252	KARWIN	3	25/18-17	KŁŻ,WS	LX,LX
253	KARWIN	14	36/18-17	R,WS,SR	O,O,LX
254	KARWIN	17	39/18-17	SR	LX
255	KARWIN	16	38/18-17	STAR,SR	LX,LX
256	KARWIN	15	37/18-17	?	LX
257	KARWIN	27	99/19-17	STAR,SR	LX,LX
258	KARWIN	26	98/19-17	SR	LX
259	KARWIN	1	90/19-17	?,R,SR	LX,LX,LX

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino

Nr strefy na mapie	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. na arkuszu	Chronologia	Funkcja
260	KARWIN	20	92/19-17	SR	LX
261	KARWIN	25	97/19-17	STAR	LX
262	KARWIN	24	96/19-17	STAR,SR	LX,LX
263	KARWIN	29	101/19-17	STAR,WS,SR	LX,LX,LX
264	KARWIN	28	100/19-17	WS,SR	O,LX
265	KARWIN	30	102/19-17	SR	LX
266	KARWIN	31	103/19-17	WS	LX
267	KARWIN	32	104/19-17	SR	LX
268	KARWIN	23	95/19-17	WS	LX
269	KARWIN	22	94/19-17	STAR	LX
270	KARWIN	2	91/19-17	WS	LX
271	KARWIN	33	105/19-17	SR	LX
272	KARWIN	21	93/19-17	SR	LX
273	KARWIN	34	106/19-17	KŁŻ	LX
274	KARWIN	35	107/19-17	SR	LX
275	KARWIN	37	109/19-17	KŁŻ	LX
276	KARWIN	36	108/19-17	STAR	LX
277	GOŚCINKO	5	16/18-17	KŁŻ,SR	O,LX
278	GOŚCINKO	11	22/18-17	SR	LX
279	GOŚCINKO	13	24/18-17	SR	LX
280	GOŚCINKO	12	23/18-17	?	LX
281	GOŚCINKO	4	15/18-17	KŁŻ?	LX
282	GOŚCINKO	10	21/18-17	?	LX
283	GOŚCINKO	3	14/18-17	WS,SR	O,O
284	GOŚCINKO	9	20/18-17	KŁŻ	LX
285	GOŚCINKO	2	13/18-17	STAR	LX
286	GOŚCINKO	8	19/18-17	STAR	LX
287	GOŚCINKO	7	18/18-17	SR	LX
288	GOŚCINKO	6	17/18-17	SR	LX
289	GOŚCINKO	35	87/19-17	?	LX
290	GOŚCINKO	36	88/19-17	SR	LX
291	GOŚCINKO	37	89/19-17	SR	LX
292	GOŚCINKO	23	75/19-17	WS,SR	O,LX
293	GOŚCINKO	21	73/19-17	SR	O
294	GOŚCINKO	22	74/19-17	R,WS	LX,LX
295	GOŚCINKO	31	83/19-17	WS,SR	LX,LX
296	GOŚCINKO	20	72/19-17	SR	LX
297	GOŚCINKO	30	82/19-17	SR	LX
298	GOŚCINKO	32	84/19-17	SR	LX
299	GOŚCINKO	26	78/19-17	SR	LX
300	GOŚCINKO	24	76/19-17	WS	LX
301	GOŚCINKO	1	66/19-17	R	LX
302	GOŚCINKO	33	85/19-17	SR	LX
303	GOŚCINKO	34	86/19-17	?	LX
304	GOŚCINKO	25	77/19-17	WS	LX
305	GOŚCINKO	28	80/19-17	R	LX
306	GOŚCINKO	29	81/19-17	SR	LX
307	GOŚCINKO	17	69/19-17	STAR,SR	LX
308	GOŚCINKO	27	79/19-17	KŁŻ	LX
309	GOŚCINKO	18	70/19-17	STAR,SR	LX,LX
310	GOŚCINKO	16	68/19-17	STAR,SR	LX,LX

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino

Nr strefy na mapie	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. na arkuszu	Chronologia	Funkcja
311	GOŚCINKO	15	67/19-17	KŁŻ,SR	LX,O
312	GOŚCINKO	19	71/19-17	SR	LX
313	DOMACYNO	40	40/19-17	WS	LX
314	DOMACYNO	41	41/19-17	KŁŻ,WS,SR	LX,LX,LX
315	DOMACYNO	11	11/19-17	R,SR	O,O
316	DOMACYNO	39	39/19-17	WS	LX
317	DOMACYNO	42	42/19-17	STAR	LX
318	DOMACYNO	43	43/19-17	SR	LX
319	DOMACYNO	28	28/19-17	STAR	LX
320	DOMACYNO	30	30/19-17	SR	LX
321	DOMACYNO	29	29/19-17	N	LX
322	DOMACYNO	54	54/19-17	R,SR	O,LX
323	DOMACYNO	10	10/19-17	R	LX
324	DOMACYNO	21	21/19-17	STAR	LX
325	DOMACYNO	31	31/19-17	SR	LX
326	DOMACYNO	32	32/19-17	SR	LX
327	DOMACYNO	22	22/19-17	WS,SR	LX,LX
328	DOMACYNO	25	25/19-17	?	LX
329	DOMACYNO	23	23/19-17	SR	O
330	DOMACYNO	33	33/19-17	WS,SR	O,LX
332	DOMACYNO	34	34/19-17	SR	LX
333	DOMACYNO	35	35/19-17	SR	LX
334	DOMACYNO	24	24/19-17	SR	LX
335	DOMACYNO	36	36/19-17	SR	LX
336	DOMACYNO	37	37/19-17	KŁŻ	LX
337	DOMACYNO	2	2/19-17	WS	O
338	DOMACYNO	38	38/19-17	STAR	LX
339	DOMACYNO	26	26/19-17	SR	LX
340	DOMACYNO	3	3/19-17	WS	LX
341	DOMACYNO	20	20/19-17	N,SR	LX,LX
342	DOMACYNO	18	18/19-17	N,R,SR	LX,O,LX
343	DOMACYNO	17	17/19-17	R,SR	LX,O
344	DOMACYNO	19	19/19-17	KŁŻ,SR	LX,O
345	DOMACYNO	50	50/19-17	SR	LX
346	DOMACYNO	15	15/19-17	N,SR	LX,O
347	DOMACYNO	16	16/19-17	R,SR	LX,O
348	DOMACYNO	14	14/19-17	G.DĘBCZ.,SR	O,O
349	DOMACYNO	13	13/19-17	R,SR	LX,O
350	DOMACYNO	12	12/19-17	R	LX
351	DOMACYNO	8	8/19-17	R,SR	LX,LX
352	DOMACYNO	27	27/19-17	WB,SR	LX,LX
353	DOMACYNO	9	9/19-17	R	LX
355	DOMACYNO	47	47/19-17	STAR	LX
356	DOMACYNO	51	51/19-17	WS	LX
357	DOMACYNO	48	48/19-17	SR	LX
358	DOMACYNO	52	52/19-17	N	LX
359	DOMACYNO	53	53/19-17	SR	LX
360	DOMACYNO	49	49/19-17	SR	LX
361	DOMACYNO	46	46/19-17	STAR	LX
362	DOMACYNO	45	45/19-17	KŁŻ	LX
363	DOMACYNO	7	7/19-17	KŁŻ	O

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino

Nr strefy na mapie	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. na arkuszu	Chronologia	Funkcja
364	DOMACYNO	44	44/19-17	WS	LX
365	WITOLUB	1	53/17-18	K.WIELB.	O
366	ZWARTOWO	7	142/19-17	KŁŻ,SR	LX,O
367	ZWARTOWO	16	151/19-17	?	LX
368	ZWARTOWO	17	152/19-17	SR	LX
369	ZWARTOWO	13	148/19-17	STAR	LX
370	ZWARTOWO	14	149/18-17	WS	O
371	ZWARTOWO	6	141/19-17	WS,SR	O,O
372	ZWARTOWO	18	153/19-17	?	LX
373	ZWARTOWO	5	140/19-17	N,WS	LX,O
374	ZWARTOWO	8	143/19-17	SR	LX
375	ZWARTOWO	4	139/19-17	WS,SR	O,O
376	ZWARTOWO	20	155/19-17	WS	LX
377	ZWARTOWO	2	137/19-17	R,SR	LX,LX
378	ZWARTOWO	1	136/19-17	R,SR	LX,LX
379	ZWARTOWO	19	154/19-17	WS	LX
380	ZWARTOWO	15	150/19-17	SR	LX
381	ZWARTOWO	3	138/19-17	WB,STAR,SR	LX,LX,LX
382	ZWARTOWO	9	144/19-17	SR	LX
383	ZWARTOWO	12	147/19-17	R	LX
384	ZWARTOWO	11	146/19-17	STAR,SR	LX,LX
385	ZWARTOWO	10	145/19-17	WS	O
386	MALONOWO	21	111/18-17	SR	LX
387	MALONOWO	9	99/18-17	SR	LX
388	MALONOWO	8	98/18-17	SR	LX
389	MALONOWO	19	109/18-17	SR	LX
390	MALONOWO	20	110/18-17	STAR	LX
391	MALONOWO	18	108/18-17	STAR,WS	LX,O
392	MALONOWO	17	107/18-17	WS?,SR	O,LX
393	MALONOWO	2	92/18-17	SR	LX
394	MALONOWO	1	91/18-17	STAR,SR	LX,LX
395	MALONOWO	7	97/18-17	STAR,SR	LX,LX
396	MALONOWO	15	105/18-17	SR	LX
397	MALONOWO	14	104/18-17	?	LX
399	MALONOWO	16	106/18-17	SR	O
400	MALONOWO	10	100/18-17	SR	O
401	MALONOWO	11	101/18-17	SR	LX
402	MALONOWO	12	102/18-17	R,SR	LX,LX
403	MALONOWO	22	112/18-17	WS,SR	O,LX
404	MALONOWO	5	95/18-17	KŁŻ?	LX
405	MALONOWO	6	96/18-17	SR	LX
406	MALONOWO	4	94/18-17	SR	LX
407	MALONOWO	3	93/18-17	SR	LX
408	GARNKI	20	60/19-17	SR	LX
409	GARNKI	21	61/19-17	WS	LX
410	GARNKI	24	64/19-17	SR	LX
411	GARNKI	22	62/19-17	SR	LX
412	GARNKI	13	56/19-17	STAR,WS,SR	O,LX,LX
413	GARNKI	23	63/19-17	WS	LX
414	GARNKI	15	58/19-17	SR	LX
415	GARNKI	25	65/19-17	R?	LX

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino

Nr strefy na mapie	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. na arkuszu	Chronologia	Funkcja
416	GARNKI	16	59/19-17	STAR,WS,SR	LX,LX,O
417	GARNKI	14	57/19-17	SR	O
418	GARNKI	29	4/19-18	SR	LX
419	GARNKI	28	3/19-18	?	LX
420	GARNKI	27	2/19-18	SR	O
421	GARNKI	26	1/19-18	KŁŻ	LX
422	GARNKI	7	4/18-18	KŁŻ,GR.DĘBCZ.	O,O
423	GARNKI	6	3/18-18	K.OKSYW.,WS	O,O
424	GARNKI	4	2/18-18	WS	LX
425	GARNKI	1	1/18-18	KŁŻ,SR	O,O
426	GARNKI	11	8/18-17	KŁŻ,SR	LX,LX
427	GARNKI	12	9/18-17	SR	O
428	GARNKI	18	11/18-17	SR	LX
429	GARNKI	5	7/18-17	K.OKSYW.	LX
430	GARNKI	19	12/18-17	STAR,SR	LX,LX
432	GARNKI	17	10/18-17	GR.DĘBCZ.,SR	O,LX
433	GARNKI	3	6/18-17	WS	LX
434	KOZIA GÓRA	5	53/18-17	KPL,KŁŻ	LX,O
435	KOZIA GÓRA	4	52/18-17	?	LX
436	KOZIA GÓRA	18	66/18-17	WS,SR	O,LX
437	KOZIA GÓRA	17	65/18-17	R	LX
438	KOZIA GÓRA	15	63/18-17	SR	LX
439	KOZIA GÓRA	15	64/18-17	WS,SR	LX,O
440	KOZIA GÓRA	19	67/18-17	WS	LX
442	KOZIA GÓRA	8	56/18-17	R	LX
443	KOZIA GÓRA	2	50/18-17	GR.DĘBCZ.,SR	O,O
444	KOZIA GÓRA	14	62/18-17	STAR	LX
445	KOZIA GÓRA	13	61/18-17	R	LX
446	KOZIA GÓRA	11	59/18-17	SR	LX
447	KOZIA GÓRA	6	54/18-17	N?,R,SR	LX,LX,LX
448	KOZIA GÓRA	12	60/18-17	STAR	LX
449	KOZIA GÓRA	7	55/18-17	K.WIELB.	O
450	KOZIA GÓRA	3	51/18-17	GR.DĘBCZ.	O
451	KOZIA GÓRA	9	57/18-17	N,WS,SR	LX,LX,O
452	KOZIA GÓRA	10	58/18-17	SR	LX
453	KOZIA GÓRA	20	68/18-17	WS	LX
454	KOZIA GÓRA	26	74/18-17	STAR	LX
455	KOZIA GÓRA	27	75/18-17	KŁŻ	LX
456	KOZIA GÓRA	21	69/18-17	K.WIELB.	O
457	KOZIA GÓRA	25	73/18-17	SR	LX
458	KOZIA GÓRA	24	72/18-17	STAR	LX
459	KOZIA GÓRA	23	71/18-17	SR	LX
460	KOZIA GÓRA	22	70/18-17	KŁŻ	LX
461	CHOTYŃ	4	4/18-17	KŁŻ	LX
462	CHOTYŃ	3	3/18-17	SR	LX
463	CHOTYŃ	2	2/18-17	KŁŻ	O
464	CHOTYŃ	1	1/18-17	?	LX
465	KOWAŃCZ	7	78/17-17	WS,SR	LX,LX
466	KOWAŃCZ	1	77/17-17	KŁŻ	O
467	KOWAŃCZ	13	81/17-17	WS,SR	LX,LX
468	KOWAŃCZ	8	79/17-17	SR	LX

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Karlino

Nr strefy na mapie	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. na arkuszu	Chronologia	Funkcja
469	KOWAŃCZ	14	82/17-17	N?	LX
470	KOWAŃCZ	15	83/17-17	KŁŻ	LX
471	KOWAŃCZ	10	80/17-17	SR	LX
472	KOWAŃCZ	11	45/18-17	?	LX
473	KOWAŃCZ	12	46/18-17	?	LX
474	KOWAŃCZ	6	44/18-17	STAR	LX
475	KOWAŃCZ	5	43/18-17	SR	LX
476	KOWAŃCZ	3	42/18-17	SR	LX
477	KOWAŃCZ	17	48/18-17	KŁŻ	LX
478	KOWAŃCZ	16	47/18-17	KŁŻ	LX
479	KARLINO	26	15/18-18	KŁŻ	O
480	KARLINO	24	13/18-18	K.WIELB.,WS	O,O
481	KARLINO	23	12/18-26	K.WIELB.,WS	O,O
482	KARLINO	25	14/18-26	K.UNIET.	LX
483	KARLINO	22	11/18-18	K.WIELB.,WS	O,O
484	KARLINO	20	9/18-18	K.WIELB.	LX
485	KARLINO	21	10/18-18	K.WIELB.,WS	O,O
486	KARLINO	19	8/18-18	KŁŻ,K.WIELB.	O,O
489	KARLINO	43	17/18-18	KPL	LX
491	KARLINO	32	28/17-18	SR	O
492	KARLINO	42	27/17-18	SR	LX
493	KARLINO	41	26/17-18	KPL	LX
494	KARLINO	40	24/17-18	K.WIELB.	O
495	KARLINO	39	25/17-18	PN,GR.DĘBCZ.	O,O
496	KARLINO	38	23/17-18	KŁŻ,K.WIELB.	O,O
497	KARLINO	34	29/17-18	KPL,SR	O,O
502	KARLINO	3	31/17-18	KŁŻ	O
505	KARLINO	27	32/17-18	KŁŻ,SR	O,O
506	KARLINO	29	33/17-18	WS	LX
507	KARLINO	28	34/17-18	KPL?	LX
509	KARLINO	17	49/17-18	GR.DĘBCZ.,SR	O,O
510	KARLINO	7	50/17-18	K.WIELB.,SR	O,O
511	KARLINO	5	48/17-18	WS	O
512	KARLINO	8	47/17-18	KŁŻ,WS,SR	O,O,O
513	KARLINO	9	46/17-18	SR	O
514	KARLINO	10	45/17-18	K.WIELB.,SR	O,O
516	KARLINO	12	43/17-18	K.WIELB.,WS,SR	O,O,O
517	KARLINO	16	37/17-18	KPL,KŁŻ	O,O
518	KARLINO	31	38/17-18	KŁŻ,GR.DĘBCZ.,SR	O?,O?,O?
519	KARLINO	15	39/17-18	KŁŻ,SR	O,O
520	KARLINO	14	40/17-18	WS	O
521	KARLINO	48	41/17-18	SR	O
522	KARLINO	13	42/17-18	GR.,DĘBCZ.,SR	O,O
523	KARLINKO	1	52/17-18	GR.DĘBCZ.,WS	O,O
524	KARLINKO	4	26/17-19	K.WIELB.,WS	LX,LX

2.2. Zabytkowy układ urbanistyczny Starego Miasta, wpisany do rejestru zabytków (**nr rej. 44, dec. z dn. 4 września 1956 r.**) winien być traktowany jako strefa ochrony reliktywów osadnictwa średniowiecznego i wymaga:

- zachowania historycznych reliktywów zagospodarowania przestrzennego widocznych i niewidocznych;
- przeprowadzenia badań archeologicznych zachowanych pod ziemią struktur budowlanych miejskich murów obronnych, zabudowy kwartałów, geometrii i techniki układu ulicznego oraz śladów sposobu użytkowania wraz z rejestracją warstw gruntowych;
- badania mogą być prowadzone jedynie po uzyskaniu zezwolenia organu ds. ochrony zabytków na koszt wnioskodawcy (inwestora).

5.3. OCHRONA KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I ZABYTKOWYCH UKŁADÓW PRZESTRZENNYCH

5.3.1. STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ – ZASADY OCHRONY

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wprowadzić system stref ochrony konserwatorskiej jako ochrony wartości zabytkowych i krajobrazu kulturowego:

Strefa A ścisłej ochrony konserwatorskiej - obejmująca ochroną układ przestrzenny lub jego fragmenty – obszar uznany za szczególnie ważny, jako materialne świadectwo historii miejscowości. Ścisłej ochronie podlega historyczna kompozycja układu przestrzennego (w tym rozplanowanie zabudowy) wraz z zabytkową zabudową i innymi elementami zagospodarowania (starodrzew, mała architektura).

Warunki ochrony:

- obowiązuje trwale zachowanie historycznego układu przestrzennego we wszystkich jego elementach,
- usunięcie elementów dysharmonijnych,
- wszelka działalność wymaga zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Strefa B pośredniej ochrony konserwatorskiej – obejmująca układ przestrzenny lub jego fragmenty, w obrębie których zachowało się w dużym stopniu historycznie ukształtowane rozplanowanie i zabudowa o lokalnych wartościach kulturowych. Ochronie podlega: rozplanowanie układu i zabudowy działek, forma architektoniczna zabudowy, zieleń komponowana – jej układ i skład gatunkowy.

Warunki ochrony:

- utrzymanie zasadniczych elementów układu przestrzennego,
- docelowe usunięcie lub przebudowa obiektów dysharmonijnych,
- dostosowanie nowych obiektów do historycznej kompozycji przestrzennej i form zabudowy, występujących w obrębie miejscowości,
- wskazane stosowanie tradycyjnych materiałów przy budowie nowych obiektów i remontach dawnej zabudowy,
- uzgodnienie dokumentacji projektowej z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Strefa K krajobrazowej ochrony konserwatorskiej - obejmująca tereny związane z zespołem zabytkowym lub obszary ukształtowane w wyniku działalności człowieka – w szczególności tereny zieleni komponowanej (parki, cmentarze), których cechy fizjonomiczne nawiązują do tradycji historycznej, z nielicznymi oryginalnymi obiektami historycznego zagospodarowania terenu. Ochronie podlega historyczny układ i rozplanowanie (granice założeń, układ dróg i alejek), kompozycja zieleni i jej skład gatunkowy, mała architektura i inne zachowane elementy (nagrobki, krzyże, itp.)

Warunki ochrony:

- zachowanie historycznych granic i innych elementów
- niedopuszczalna parcelacja i zabudowa zabytkowego założenia,
- lokalizacja obiektów kubaturowych w miejscu dawnej zabudowy,
- uporządkowanie dawnych cmentarzy i zabezpieczenie zabytków sepulkralnych,
- wszelkie prace renowacyjne, porządkowe i wycinki wymagają uzgodnienia z organem ds. ochrony zabytków, a w przypadku założeń wpisanych do rejestru zabytków uzyskania zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Strefa E ochrony ekspozycji konserwatorskiej – obejmująca obszary ekspozycji sylwety zabytkowego układu przestrzennego lub jego fragmentu, na których ogranicza się możliwość lokalizacji zabudowy i wprowadzania zadrzewień, ochronie podlega teren stanowiący zabezpieczenie widoku na sylwetę zabudowy i dominanty.

Warunki ochrony:

- wyłączenie terenu spod wszelkiej zabudowy zakłócającej wygląd na sylwetę miejscowości lub jej fragmentu,
- uzgadnianie z organem ds. ochrony zabytków zasady zabudowy i zagospodarowania terenu, a w szczególności opiniowanie przez WKZ wszelkich obiektów o wysokości przekraczającej wysokość istniejącego drzewostanu w sąsiedztwie planowanej zabudowy w strefie „E”.

Wykaz miejscowości wraz z proponowanymi strefami ochrony konserwatorskiej.

NR	Nazwa	Ustalone strefy	Układ	Datowanie
1	Chotyń	K	założenie folw.	XIX w.
2	Czerwięcino	K	założenie folw.	XIX w.
3	Daszewo	B, W	placowy	1383 r.
4	Domacyno	B, W	placowy	1243 r.
5	Garnki	B, W	ulicówka	1427 r.
6	Karlino	K	założenie folw.	XIX w.
7	Karlino	A, B, K, E, W	miasto	1240 r. 1385 r.
8	Karścino	K, W	wielodrożnica	1276 r.
9	Kowańcz	A, W	placowy	1383 r.
10	Lubiechowo	K, W	placowy	1263 r.
11	Malonowo	B, W	ulicówka	1260 r.
12	Mierzyn	K, W	fragment okolicy	1263 r.
13	Mierzynek	K, W	założenie folw.	1820 r.
14	Pobłocie Wl.	K	placowy	1159
15	Poczernino	K, W	założenie folw.	1383 r.
16	Syrkowice	K, W	założenie folw.	1227 r.
17	Wyganowo	K, W	założenie folw.	1774 r.

Propozycje granic stref ochrony konserwatorskiej zostały naniesione na rysunku Studium.

W szczególności przy sporządzaniu planów miejscowości ustalać się będzie:

- zachowanie istniejącego układu drogi wiejskiej lub odtworzenie pierwotnych form majdanu w majątkach,
- ustalanie lokalizacji zabudowy wg. lokalizacji istniejącej oraz nawiązania do najstarszej zabudowy,
- wymóg dostosowania nowej zabudowy do podstawowych cech stylowych najstarszych budynków - w tym - wysokości zabudowy, usytuowanie kalenicy w stosunku do ulicy, kształt dachu, rozłożenie i wymiary otworów okiennych i drzwiowych,
- stosowanie tradycyjnych rozwiązań materiałowych, w tym kolorystyki występującej lokalnie w miejscowości,
- ograniczenie lokalizacji od strony frontowej (ulicy) nowych obiektów gospodarczo-usługowych o ile nie wynika to z zabudowy sąsiadujących siedlisk,
- zachowanie tradycyjnych podziałów parcelacyjnych i lokalizację siedlisk w układzie lokalnym z dopuszczeniem podziału szerokich działek prostopadle do ulicy (drogi) z szerokością frontu pozwalającą na zlokalizowanie w linii zabudowy budynku w formie regionalnej,
- zakazu podziałów poprzecznych i lokalizacji kolejnych linii zabudowy mieszkalnej równoległe do drogi wiejskiej,
- zachowanie jak najliczniejszej zewidencjonowanej, wartościowej zabudowy historycznej (powstałej do 1950 r.),
- utrzymanie budynków w dobrym stanie technicznym, ograniczenie zmian bryły, detalu architektonicznego oraz pozostałego wystroju,
- ograniczenie rozbudowy i nadbudowy poddaszy w części frontowej i elewacjach bocznych,

- dopuszczenie realizacji nowej zabudowy mieszkalnej w gabarytach i na lokalizacji zabudowy dotychczasowej, w nawiązaniu do usuniętej lub w oparciu o typ zabudowy regionalnej,
- dopuszczenie adaptacji części lub całości zabudowy gospodarczej na cele mieszkalne lub usługowe oraz przeznaczanie na cele usługowe budynków mieszkalnych z podkreśleniem ich dotychczasowej funkcji i formy w tym zachowaniu kształtu dachu i materiału pokrycia,
- wprowadzenie zakazu lokalizacji zabudowy tymczasowej,
- wprowadzenie zakazu lokalizacji wolnostojących nośników reklamowych (tzw. billboardów), na tle obiektów historycznych, zespołów zieleni i otwartego krajobrazu,
- zachowanie i odtwarzanie brukowanych nawierzchni ulic wiejskich i realizację chodników z materiału bruko- lub cegło- podobnych.

Zestawienie wymogów ochrony dla poszczególnych miejscowości zawarto w rozdziale „Kierunki zagospodarowania przestrzennego jednostek osadniczych”.

5.3.2. OBSZAR KULTUROWY „DOLINA PARSEŃY”

~~Środkową część gminy Karlino (wraz z miastem) przewiduje się objąć wielkoobszarową formą ochrony środowiska kulturowego pod nazwą „Obszar kulturowy Dolina Parseńy”, co wynika z ustaleń Planu zagospodarowania przestrzennego Woj. Zachodniopomorskiego. W założeniu szeroko obejmuje on dolinę rzeki Parseńy.~~

~~Obszar Kulturowy jest to forma aktywnej ochrony i kształtowania wyróżniających się krajobrazowo i kulturowo terenów, na których znajdują się zróżnicowane bądź jednorodne pod względem historyczno-architektonicznym dobra kultury, posiadające wyrazistą tożsamość, wraz z otaczającym krajobrazem geograficzno-przyrodniczym.~~

~~Celem ustanowienia Obszaru Kulturowego jest skierowanie aktywności mieszkańców i władz samorządowych na świadomą ochronę i tworzenie wartości kulturowych i krajobrazowych poprzez ochronę zabytkowych form i treści krajobrazu kulturowego (układy przestrzenne, zabudowa, układy komunikacyjne, zieleni komponowana), zintegrowanego z wartościami środowiska przyrodniczego oraz kreowanie wartościowego krajobrazu, stanowiącego o specyfice regionu, ze wskazaniem do wykorzystania jako atrakcja turystyczno-rekreacyjna.~~

~~Tryb ustanowienia Obszaru Kulturowego następuje w drodze porozumienia samorządów gmin, których teren został wskazany do tego typu ochrony w planie województwa, przy współdziałaniu odpowiednich służb Urzędu Marszałkowskiego, Wojewódzkiego konserwatora Zabytków i Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody. Ustanowienie Obszaru kulturowego następuje w trybie uchwały Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego, po uzyskaniu akcesu co najmniej połowy gmin znajdujących się w granicach wskazanego w planie Obszaru Kulturowego.~~

5.4. OCHRONA ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA ORAZ HISTORYCZNEJ ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA

5.4.1. OBSZARY I OBIEKTY WPISANE I PROPONOWANE DO WPISU DO REJESTRU ZABYTKÓW

W przypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków wszelkie działania inwestycyjne (wykonywanie wszelkich prac budowlanych, remontowanie, modernizacja, nadbudowa, rozbudowa, wymiana stolarki i pokrycia dachowego, prace ziemne, ogradzanie, podział działki, wycinka drzew i zmiana sposobu użytkowania obiektu oraz terenu) mogą się odbywać przy uwzględnieniu obowiązujących w tym zakresie przepisów szczególnych i po uzyskaniu stosownego zezwolenia organu właściwego ds. ochrony zabytków.

~~Wykonywanie wszelkich prac budowlanych (remontowanie, modernizacja, nadbudowa, rozbudowa, wymiana stolarki i pokrycia dachowego, prace ziemne, ogradzanie, podział działki, wycinka drzew i zmiana sposobu użytkowania) wymaga uzyskania wytycznych organu właściwego ds. ochrony zabytków i uzyskania zezwolenia na prace przy zabytku przed wydaniem decyzji o zezwoleniu na budowę.~~

~~Analogicznej procedury wymagają działania w sąsiedztwie zabytku i w rejonie widoku na zabytek, a polegające na lokalizacji nowych obiektów, przekształcenia oraz likwidacji istniejących niezabytkowych obiektów i zieleni oraz zmiana sposobu użytkowania terenu.~~

- Wszystkie obiekty budowlane wzniesione bez zachowania powyżej określonej procedury na obszarach i przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów zakwalifikowanych do wpisu, po terminie uprawomocnienia się decyzji o ich wpisie, traktuje się jako samowolę budowlaną do likwidacji bez prawa ich przebudowy, rozbudowy i użytkowania.
- Od właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych wymagana jest dbałość, o właściwy stan estetyczny otoczenia obiektów i obszarów zabytkowych w tym: zieleni, małej architektury (ogrodzenia, nawierzchnie, oświetlenie).
- Władze gminy w ramach dbałości o ład przestrzenny wykażą dbałość o stan zagospodarowania terenów sąsiadujących z obiektami zabytkowymi.
- Zagospodarowanie cmentarzy powinno być poprzedzone szczegółową inwentaryzacją i waloryzacją form zagospodarowania i zieleni oraz uzyskaniem wytycznych od organu ds. ochrony zabytków.
- Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków oraz wskazane do objęcia strefą „W I” ochrony stanowisk archeologicznych, stanowią rezerwy kulturowe, na których wszelkie prace oraz użytkowanie gruntów wymaga zgody organu ds. ochrony zabytków.

Obiekty i obszary, w tym stanowiska archeologiczne, wpisane do rejestru zabytków

Miejscowość	Obiekt	Numer w rej.	Data wpisu	nr. decyzji
Domacyno	park dworski	1078	1980-06-12	Kl.IV.-534/19/
Domacyno	cmentarzysko i osada 1/19-17	887	1975-02-27	
Karlino	teren Starego Miasta	44	1956-09-04	
Karlino	folwark-zespół	1257	1997-10-15	PSOZ-5340/6
Karlino	dom, ul. Konopnickiej 29	411	1965-03-15	Kl.-Oa/1/65
Karlino	Dom, ul. Koszalińska 94	A-1181	2004-10-27	
Karlino	park miejski	1044	1978-06-26	Kl.IV-5340/73
Karlino	dom, Rynek 17	247	1960-03-19	Planowane skreślenie
Karlino	zamek ob. Spichlerz	246	1960-03-19	
Karlino	Kościół p.w. Chrystusa Króla	82	1955-05-25	
Karlino	Spichlerz	1181	1983-07-20	Kl.-5340/17
Karścino	park dworski	990	1978-03-22	Kl.-5340/19
Kozia Góra	Spichlerz	413	1965-03-15	Kl.IV-Oa/3/65
Kozia Góra	Pałac	412	1965-03-15	Kl.IV-Oa/2/65
Kozia Góra	park z aleją dojazdową	412	1965-03-15	Kl.-Oa/2/65
Kozia Góra	folwark/zespół	1255	1997-09-25	PSOZ-5340/7
Krukowo	Kościół ewangelicki z cmentarz Em przykościelnym	570	1966-02-15	Kl.-IV-Oa/30/66
Krukowo	park dworski	991	1978-03-22	Kl.IV-5340/20
Lubiechowo	park dworski	1076	1979-01-09	Kl.IV5340/13/7
Lubiechowo	Pałac	A-182	2004-11-26	
Lubiechowo	grodzisko 1/17-18	633	1967-11-10	
Malonowo	park dworski	992	1978-03-22	Kl.IV-5340/21
Mierzyn	Kościół p.w. Świętej Trójcy	417	1965-03-15	Kl.IV-Oa/7/65
Mierzyn	park dworski	1045	1978-06-26	Kl.IV-5340/74
Pobłocie Wielkie	park dworski	993	1978-03-22	Kl.IV.-5340/22
Poczernino	park dworski	1043	1978-06-26	Kl.IV.-5340/72
Syrkowice	park dworski	1046	1978-06-26	Kl.IV.-5340/75
Wyganowo	park dworski	1047	1978-06-26	Kl.IV.-5340/76

Obiekty i obszary w ewidencji konserwatorskiej zakwalifikowane do wpisu do rejestru zabytków

Nr	Miejscowość	obiekt	datowanie	rodzaj własności
1	Czerwęcino	Park	XIX w.	gmina
2	Gościnko	świątlica wiejska	k. XIX w.	gmina
3	Karścino	Kościół	2 poł. XIX w.	kościół
4	Karwino	Kościół	1915 r.	kościół

5	Lubiechowo	Kościół	2 poł. XIX w.	kościół
6	Lubiechowo	dwór i zespół folwarczny	XIX w.	wł. prywatna
7	Lubiechowo	zagroda nr 1	k. XIX w.	wł. prywatna
8	Malonowo	świeżlica wiejska	k. XIX w.	gmina
9	Malonowo	Młyn	XIX/XX w.	wł. prywatna

Ochrona zabytków nieruchomych, wpisanych do rejestru zabytków, należy do organu ds. ochrony zabytków i jest indywidualnie ustalana bezpośrednio z właścicielem obiektu. W planie miejscowym obok informacji o zabytku wpisanym do rejestru winna znajdować się strefa oddziaływania na zabytek z ustaleniami ochrony i kształtowania otoczenia zabytku i widoku na zabytek oraz informacja o konieczności zachowania **ustalenia dotyczącego**:

- **zachowania** obiektu zabytkowego;
- utrzymania historycznie ukształtowanego otoczenia obiektu;
- utrzymania formy architektonicznej obiektu, we wszystkich jej elementach - wysokość, forma i rodzaj pokrycia dachu, kompozycja elewacji wraz z detalem architektonicznym, stolarką i materiałem budowlanym;
- zmiany funkcji obiektu oraz wszelkich prac na obiekcie zabytkowym wymagających uzyskania wytycznych od organu ds. ochrony zabytków oraz zgody tego organu na wykonanie prac;
- zgody, **która** może być warunkowana przeprowadzeniem badań konserwatorskich na koszt wnioskodawcy (inwestora) z ustaleniem ograniczeń budowlanych i funkcjonalnych dla planowanych zmian.

5.4.2. Obiekty i obszary proponowane do gminnej ewidencji zabytków. Zasób zabytków, znajdujących się na terenie gminy, obliguje do objęcia najwartościowszych obiektów i zespołów, zakwalifikowanych do umieszczenia w gminnej ewidencji zabytków ochroną w prawie miejscowym. Obiekty te i zespoły ujęte są w kartach adresowych Delegatury Urzędu Ochrony Zabytków w Koszalinie. Przed przystąpieniem do sporządzenia planu i utworzeniem gminnej ewidencji zabytków należy przeprowadzić pełną weryfikację obiektów i obszarów ujętych w kartach adresowych Delegatury Urzędu Ochrony Zabytków w Koszalinie.

Dla zawartej w wykazie zabudowy zaleca się następujące ustalenie:

- ograniczenie zmiany gabarytów i wykonywania rozbudowy i nadbudowy,
- zakaz ocieplania po stronie zewnętrznej budynków z elewacjami szachulcowymi i z cegły licowej, z elewacjami posiadającymi wystrój sztukatorski, boniowanie, gzymsy i opaski, herby, napisy i inne formy estetycznego opracowania,
- zakaz zamurowywania okien i wymiany stolarki okiennej na nową o innych wymiarach i bez nawiązania do dotychczasowych podziałów okien,
- zakaz zamurowywania drzwi wejściowych i wymiany stolarki drzwi na nowe bez nawiązania do formy tradycyjnej,
- zakaz tynkowania i malowania części elewacji budynku w sposób wyróżniający ją z całości budynku,
- ograniczenie likwidacji wystroju, wybijania otworów bez nawiązania do kompozycji budynku i mocowania reklam zastaniających wystrój,
- w wypadku uzasadnionej konieczności likwidacji zabudowy historycznej (powstałej przed 1950 r.), niezależnie od stanu zachowania, należy wymagać wykonania przez właściciela lub inwestora inwentaryzacji pomiarowej i fotograficznej rozbieranego budynku i przekazania jej organowi d/s ochrony zabytków.

Ochrona zabytków znajdujących się w ewidencji konserwatorskiej (wojewódzkiej i gminnej) w tym obiektów zakwalifikowanych do wpisu do rejestru zabytków na mocy ustaleń planu, winna prowadzić do:

- trwałego zachowania zabytku i jego wartości,
- obligować właściciela do utrzymania obiektu w dobrym stanie technicznym z zachowaniem bryły (gabaryty i forma dachu), kompozycji elewacji, detalu i wartościowej struktury wewnętrznej oraz wskazanego wyposażenia (wystrój klatki schodowej, sztukaterie, stolarka);

W ustaleniach planu należy określić:

- dopuszczalny zakres zmian funkcjonalnych i budowlanych,
- wymóg sporządzenia specjalistycznych badań konserwatorskich i dokumentacji,

- W przypadku konieczności rozbiórki obiektu, wynikającej ze zdarzenia losowego, obowiązuje wykonanie inwentaryzacji konserwatorskiej obiektu.

5.4.3. ZAŁOŻENIA ZIELENI KOMPONOWANEJ

Cmentarze

Na terenach cmentarzy wnioskuje się o ustalenie w planach zagospodarowania przestrzennego następujących działań:

- Na terenach cmentarzy użytkowanych obowiązuje: utrzymanie układów kompozycji alej i szpalerów w tym obsadzenia granic, utrzymanie ogrodzeń i bram, ochrona zachowanych pochówków sprzed 1945 r., utrzymanie pasów izolacyjnych i podziału na kwatery.
- Tereny nieużytkowanych cmentarzy, zlokalizowanych w granicach miejscowości, utrzymać jako obszary **publiczne** o funkcji estetyczno-kulturowej i skupiska zieleni wysokiej. Uporządkowanie terenu winno obejmować usunięcie zbędnych krzewów i samosiejek, ogrodzenie i wyrównanie terenu, wykonanie z zachowanych nagrobków - mogił symbolicznych **lub zebranie pozostałości w formie lapidarium**.
- Tereny nieużytkowanych cmentarzy, zlokalizowanych poza granicami miejscowości, utrzymać należy jako obszary pamięci kulturowej i skupiska zieleni wysokiej. Uporządkowanie terenu może obejmować uczytelnienie granic i wyeksponowanie zachowanych nagrobków, usunięcie samosiejek i ogrodzenie terenu oraz wprowadzenie elementów informacyjnych – w tym podkreślenie dawnej funkcji grzebalnej poprzez umieszczenie symboli religijnych, ~~lub~~ wykonanie symbolicznych mogił **lub zebranie pozostałości w formie lapidarium**.

Zestawienie cmentarzy

Nr	Miejscowość	Typ obiektu	obszar (ha)	czas założenia
1	Czerwięcino	Rodowy	0,15	1. poł. XIX w.
2	Domacyno	Rodowy	0,40	1. poł. XIX w.
3	Garnki	--	0,25	1. poł. XX w.
4	Karlino	Ewangelicki	1,35	1 poł. XIX w.
5	Karlino	Komunalny	1,98	1 poł. XX w.
6	Karlino	Żydowski	0,24	XVIII w.
7	Karwin	Przykościelny	1,23	2. poł. XIX w.
8	Karwin	Ewangelicki	0,43	1 poł. XX w.
9	Karwin	Komunalny	0,52	1975 r
10	Karścino	Ewangelicki	0,13	2. poł. XIX w.
11	Karścino	Przykościelny	0,20	pocz. XVI w.
12	Kowańcz	Ewangelicki	0,43	1 poł. XX w.
13	Kozia Góra	Ewangelicki	0,55	2. poł. XIX w.
14	Krukowo	Przykościelny	0,18	XVII w.
15	Krukowo	Ewangelicki	0,22	2 poł. XIX w.
16	Krukowo	Rodowy	0,08	1 poł. XX w.
17	Lubiechowo	Ewangelicki	0,31	1 poł. XIX w.
18	Lubiechowo	Choleryczny	0,14	2 poł. XIX w.
19	Mierzyn	Przykościelny	0,59	XV -XIX w.
20	Mierzyn	Ewangelicki	0,54	1 poł. XX w.
21	Mierzyn	Rodowy	0,02	1 poł. XX w.
22	Pobłocie Wielkie	Ewangelicki	0,26	1 poł. XIX w.
23	Wiészyno	Ewangelicki	0,20	1 poł. XX w.
24	Wiészyno	Ewangelicki	0,08	1 poł. XX w.

Założenia parkowe

Parki posiadając wartość historyczną i są jednocześnie ważnym elementem środowiska przyrodniczego (wartość ekologiczna). ~~Niedopuszczalne jest~~ **Ograniczone do niezbędnego minimum powinno być** lokalizowanie na ich terenie budowli, prowadzenie infrastruktury technicznej, niwelacji ziemnych, oraz innych prac powodujących zmiany warunków środowiskowych. Znajdujące się na terenie parków budowle i urządzenia, kolidujące z funkcją parku, należy przewidzieć do likwidacji, przeniesienia, bądź pozostawić do tzw. „śmierci

technicznej". Należy unikać parcelacji założeń, dzielenia parków i dążyć do scalenia i ustanowienia jednego zarządcy.

Wszelkie prace związane z obiektami będącymi w rejestrze zabytków należy przeprowadzać według zaleceń i wytycznych WKZ. Obiekty nie stanowiące zabytków należy uporządkować w podstawowym zakresie pod nadzorem służb miejsko-gminnych.

Zestawienie parków.

nr	Miejscowość	Typ obiektu	obszar (ha)	czas założenia
1	Domacyno	pałacowy	16,00	XVIII w.
2	Karlino	dworski	1,6	2.poł. XIX w.
3	Karlino	pocmentarny	3,6	k. XIX w.
4	Karlino	miejski	3,2	XIX w
5	Karścino	pałacowy	5,2	XVIII w.
6	Kozia Góra	pałacowy	3,98	2 poł. XVIII w
7	Krukowo	pałacowy	15,0	XVIII w.
8	Lubiechowo	dworski	11,0	XIX w.
9	Malonowo	dworski	2,41	1880 r
10	Mierzynek	dworski	4,3	XIX w.
11	Mierzyn	pałacowy	4,0	2 poł. XIX w.
12	Pobłocie Wiel.	dworski	2,7	XIX w.
13	Pocernino	dworski	3,5	2 poł. XIX w
14	Syrkowice	park dworski	1,67	k. XIX w.
15	Wyganowo	dworski	1,3	1890 r.
16	Zwartowo	dworski	3,0	2 poł. XIX w

Aleje zabytkowe i obsadzenia dróg krajobrazowych

Na terenie gminy zachowane są liczne aleje i alejowe obsadzenia dróg, które winny być chronione jako cenne zespoły przyrodnicze i jako wartościowe elementy budujące krajobraz kulturowy. Obsadzenia alejowe dróg stanowią krawędzie krajobrazowe terenów rolnych, a także są istotnym elementem krajobrazu ~~zapełnionego~~, podnosząc atrakcyjność gminy jako obszaru zainteresowania turystycznego. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy należy ograniczyć modernizację dróg, polegającą na ich poszerzaniu kosztem zadrzewienia przydrożnego. Planowane drogi rowerowe i piesze szlaki turystyczne winny być realizowane jako ciągi równoległe do dróg istniejących, lokalizowane poza istniejącą, **obsadzoną drzewami**, koroną drogi. Przy drogach należy ograniczyć lokalizację pojedynczych obiektów obsługi podróżnych takich jak: stacje paliw, pawilony gastronomiczne i stacje obsługi. Usługi takie winny być lokalizowane w granicach zainwestowania miejscowości, w miarę możliwości poprzez adaptację obiektów historycznych.

Obszary rewitalizacji:

1. Stare Miasto w granicach ~~wpisu~~ określonych w niniejszym studium (w granicach strefy A).
2. Wyspa zamkowa w granicach nabrzeża rzeki i kanału (w granicach strefy A).
3. Ulica Koszalińska i Szczecińska w granicach strefy A.
 - 1) utrzymuje się zachowany układ urbanistyczny w postaci sieci ulic, rynku i układu zabudowy obrzeżnej w kwartałach historycznych,
 - 2) utrzymuje się obowiązujące linie zabudowy wg stanu z lat 50-tych XX w. z korektami wynikającymi z relikwów podziemnych zabudowy zniszczonej i odbudowanej w lokalizacji innej niż historyczna,
 - 3) obowiązuje odbudowa obiektów zniszczonych i pozostających luk po zabudowie historycznej,
 - 4) na całym obszarze obowiązują wysokie dachy dwuspadowe lub mansardowe, obiekty pozbawione po wojnie wysokich dachów winny być uzupełnione o dachy wg dokumentacji historycznej,
 - 5) najważniejszym obszarem rewitalizacji są: rynek staromiejski i wyspa zamkowa, na których obowiązuje:
 - a) przywrócenie jedności przestrzeni o nawierzchni brukowej, na rynku staromiejskim likwidacja wydzielenia jezdni w części środkowej i budowa układu jezdni

- obwodowej z dopuszczeniem dywanika przy pierzejach południowej (przedłużenie ul. Szczecińskiej) i wschodniej (przedłużenie ul. Białogardzkiej),
- b) przywrócenie zadrzewienia wokół rynku staromiejskiego z charakterystyczną lokalizacją drzew flankujących wejścia do kamieniczek,
 - c) rewaloryzacja elewacji i wypełnienie zabudowy, przywrócenie dachu mansardowego na „domie Napoleona” - posterunek Policji (wykreślenie z ewidencji zabytków),
 - d) rewaloryzacja zabudowy folwarcznej na wyspie zamkowej i renowacja budynków dworu i skrzydła zamkowego,
 - e) wprowadzenie funkcji turystycznych i rekreacyjnych do rewaloryzowanych kamieniczek i zabudowy folwarcznej,
 - f) opracowanie programu rewitalizacji i wyznaczenie projektów etapowych w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
 - g) odbudowa i rewitalizacja zabudowy wzdłuż ulic Koszalińskiej i Szczecińskiej z przeznaczeniem na usługi turystyczne i regionalne z pozostawieniem dominującej funkcji mieszkaniowej w głębi zabudowy parcel.

Krajobraz kulturowy:

~~Zasadnicza część gminy znajduje się w Obszarze Kulturowym Dolina Parsęty, dla którego w ramach planowania regionalnego zostanie wykonany program ochrony i kształtowania, podporządkowany celom rozwoju turystyki i ochrony wartości krajobrazowych. Do czasu sporządzenia programu, na terenie gminy obowiązują ograniczenia wynikające z planu województwa:~~

- ~~— ustala się wysokie wymagania dotyczące estetyki zabudowy i krajobrazu, w tym szczególnie w obszarach kulturowych,~~
- ~~— ustala się ograniczenie wysokości nowej zabudowy mieszkalnej i usługowej, na terenach wiejskich do 2 kondygnacji,~~
- ~~— ustala się ograniczenie wysokości nowej zabudowy mieszkalnej i usługowej, na terenie przedmieścia Karlina do 3 kondygnacji naziemnych, z dopuszczeniem zabudowy hotelowej i pensjonatowej do 4 kondygnacji, zlokalizowanych poza strefami ekspozycji z dróg dojazdowych i terenów publicznych,~~
- ~~— ograniczenie lokalizacji zabudowy mieszkalnej i gospodarczej poza obszarami zainwestowanych układów wiejskich i miejskich oraz wzdłuż dróg dojazdowych, za wyjątkiem zrealizowanych lokalizacji obsługi ruchu turystycznego: zajazdów i stacji paliwowych,~~
- ~~— ochronę tradycyjnych lokalizacji zabudowy i jej form architektonicznych poprzez wymóg uzupełniania zabudowy na siedliskach opuszczonych w granicach zwartych układów ruralistycznych, realizowanej w formach nawiązujących do otoczenia lub formy regionalnej,~~
- ~~— wskazanie do adaptacji na cele usługowe (w tym turystyczne) istniejącej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej,~~
- ~~— ograniczenia lokalizacji obiektów usługowych w technologiach nietrwących,~~
- ~~— ograniczenie możliwości swobody podziałów działek siedliskowych i zakazie budowy drugiej linii zabudowy mieszkalnej na obszarach zwartych układów ruralistycznych~~
- ~~— ograniczenie lokalizacji nowej zabudowy na terenach rolnych poza odbudową siedlisk porzuconych,~~
- ~~— szczególną ochronę układów ruralistycznych zwartych, o ustabilizowanych stosunkach własnościowych, gdzie zasadą ochrony i kształtowania fizjonomii wsi jest racjonalna polityka wspomagania modernizacji z zachowaniem walorów estetycznych układu z dopuszczeniem likwidacji zbędnej zabudowy gospodarczej,~~
- ~~— preferencje odtwarzania zabudowy w formach tradycyjnych, na podstawie wytycznych planistycznych dotyczących form regionalnych i ograniczaniu powstawania form przemysłowych, ekstrawagancko nowoczesnych, nie związanych z tradycją lokalną i dysharmonizujących z otoczeniem,~~
- ~~— wprowadzanie zakazu wycinki alejowych obsadzeń drogowych, na których ogranicza się możliwość modernizacji (poszerzenia) oraz wprowadza się obowiązek budowy równoległe do przebiegu jezdni drogi dla rowerów i ścieżki dla ruchu pieszego,~~

- ~~— wprowadzanie ochrony dróg z nawierzchnią brukową, z dopuszczeniem wykonywania dywaników asfaltowych, bez uszkodzenia podbudowy brukowej;~~
- ~~— egzekwowanie ochrony zabytków archeologicznych (relikwii osadnictwa), ustalonej w postaci stref ochrony archeologicznej poprzez powołanie nadzoru archeologicznego i stwarzanie warunków wykonania ratowniczych badań archeologicznych w przypadku ustalenia zadania inwestycyjnego na terenie strefy;~~
- ~~— ustanowienie ochrony krajobrazu rolniczego, podtrzymywanie rolniczej działalności gospodarczej, ograniczanie terenów poddawanych ugorowaniu i samoistnemu zalesianiu, ograniczaniu zarastania brzegów jezior i cieków wodnych na terenach otwartych i stosowanie zieleni parawanowej przy budowie i rozbudowie terenów zagospodarowanych turystycznie – bazy pobytowe, domki letniskowe, obozowiska i kempingi;~~
- ~~— wprowadza się zakaz lokalizacji wolnostojących reklam poza obszarami zabudowanymi, a w miejscowościach na tle kompleksów zieleni i zabudowy, dominant urbanistycznych i architektonicznych oraz w ciągach ulicznych.~~

Kierunkowe działania dotyczące zagospodarowania obiektów i terenów znajdujących się w rejestrze zabytków oraz inne obiekty zabytkowe (zasada przekształceń funkcjonalnych)

Założenia parkowe, cmentarze

Podstawowym problemem jest utrzymanie we właściwym stanie przyrodniczym i przywrócenie historycznych wartości wszystkich założenia parkowych. Wspólną negatywną cechą jest zaniechanie zabiegów pielęgnacyjnych w całym 50-letnim okresie, przez co zatracone zostały cechy stylowe założenia przez samorodny drzewostan. Kolejny mankament to incydentalne wprowadzenie zabudowy kubaturowej w układy parkowe (zabudowa techniczna i gospodarcza) oraz powszechny brak dbałości o stan zagospodarowania, samowolne wycinki cennego drzewostanu itp. Najbardziej narażone na zniekształcenia są strefy brzegowe parków graniczące z zainwestowaniem kubaturowym.

Naprawa sytuacji powinna polegać na:

- stworzeniu merytorycznej podstawy do przeprowadzenia procesów naprawczych (aktualizacja wytycznych, często nieaktualnych wobec sytuacji przedstawionej powyżej),
- jednoznacznego określenia przez władze samorządowe w ramach gminnego programu ochrony zakresu zadań i obowiązków nałożonych na właścicieli i użytkowników założenia parkowych w celu przywrócenia walorów pierwotnych; określeniu szczegółowych zasad ochrony w procesie stanowienia prawa miejscowego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Program ochrony powinien w uzasadnionych indywidualnie sytuacjach dopuszczać **dośćkowe jako uzupełniające** użytkowanie założenia parkowych (ich fragmentów) o charakterze rekreacyjnym.

Założenia parkowe miasta Karlina nie budzą poważniejszych zastrzeżeń. Wydaje się za uzasadnione, by wyraźnie zaakcentować fakt występowania w strukturze parku miejskiego cmentarza żydowskiego wg ustaleń służb miejsko-gminnych. ~~W wypracowaniu poglądu na sposób rozwiązania problemu zaleca się wykorzystanie opinii Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej.~~

Nieużytkowane cmentarze wymagają analogicznych zabiegów jak założenia parkowe. Należy utrzymać ich charakter, zapewnić czytelność układu kompozycyjnego, zwłaszcza w sytuacji lokalizacji w strukturze przestrzennej wsi lub w bezpośrednim jej sąsiedztwie.

Cmentarze śródpolne należy zachować jako zespoły zieleni komponowanej - krajobrazowej bez zmiany funkcji pierwotnej.

Założenia pałacowe, dwory

Stan techniczny założenia uznać należy za zdecydowanie zły. Założenia dworskie o małym programie użytkowym oraz będące w użytkowaniu prywatnym rokuje nadzieje właściwego poziomu użytkowania – jako funkcje mieszkaniowe (Pobłocie, Syrkowice). Nieużytkowane fizycznie dwory, w zależności od położenia, mogą pełnić funkcje mieszkaniowe i rekreacyjne np. Poczernino), względnie funkcje mieszkaniowe, administracyjne i usługowe (Mierzynek).

Duże założenia pałacowe, najczęściej z zabudową folwarczną, pełnić winny funkcje turystyczne oraz inne usługowe. Przykładem takich założenia są Kozia Góra, Lubiechowo.

Funkcje usług kultury z racji lokalizacji i położenia w strukturze wsi pełnić winien pałac w Karścinie.

W ramach realizacji gminnego programu ochrony należy wnikliwej analizie poddać dotychczasowy stan użytkowania obiektów oraz rewizji poddać zobowiązania właścicieli i użytkowników w zakresie utrzymania obiektów zabytkowych. Utrzymanie dotychczasowego stanu może spowodować w okresie kilku najbliższych lat fizyczną utratę wartościowych obiektów zabytkowych (szczególnie w Koziej Górze – postępująca dewastacja założenia będącego w prywatnym władaniu, podobnie Lubiechowo i Karścino).

Obiekty sakralne

Jednoznaczność funkcjonalna obiektów oraz administracja kościelna dają gwarancję utrzymania obiektów w należytym stanie. Na terenie gminy nie występują obiekty sakralne będące w stanie zagrożenia, występują pojedyncze elementy w obiektach sakralnych wymagające napraw i są **one systematycznie i** metodycznie realizowane.

Inne obiekty

Zakłada się utrzymanie dotychczasowych funkcji mieszkaniowych (np. Karlino, ul. Konopnickiej 29) oraz łączonych funkcji produkcyjno-mieszkaniowych (gorzelnia) z dopuszczeniem zamiennych funkcji usługowych, nieuciążliwych.

6. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

6.1. STRUKTURA PRZESTRZENNA GMINY. GENERALNE KIERUNKI ROZWOJU JEDNOSTEK STRUKTURALNYCH.

Uwzględniając warunki naturalne obszarów gminy, ich powiązania komunikacyjne i funkcjonalno-przestrzenne, stan i sposób zagospodarowania oraz użytkowania terenów, teren gminy podzielono na trzy jednostki strukturalne:

- Rejon południowo-zachodni — obszar pomiędzy wododziałem Parsęty i Młynkówki a rzeką Pokrzywnicą, posiadający duże walory przyrodnicze i krajobrazowe. Sieć osadniczą rejonu tworzą niewielkie wsie, rozmieszczone wzdłuż dróg – krajowej Nr 6 oraz powiatowych **Nr 17163 1158 Z** i **Nr 17164 1056 Z**. Cały rejon to obszar predysponowany do rozwoju funkcji turystycznych (różnych jej form).
- Rejon zachodni (środkowy) – obszar pomiędzy wododziałem Parsęty i Młynówki a rzeką Parsętą, o dominującej funkcji produkcji rolnej (uprawa zbóż, hodowla bydła i trzody chlewnej). Sieć osadniczą obszaru tworzą równomiernie rozmieszczone wsie, wśród których znajdują się największe miejscowości gminy: Lubiechowo, Pobłocie Wielkie, Karścino, Krukowo. Obszar predysponowany do utrzymania i rozwoju funkcji rolniczych i produkcyjnych jako funkcji rozwojowych, z wprowadzeniem funkcji przetwórstwa i jako nowej funkcji (uzupełniającej), niekolidującej z obecnym i perspektywicznym zagospodarowaniem, farm wiatrowych.
- Rejon północno-wschodni – tereny pomiędzy rzekami Parsętą i Radwią a granicą gminy, o dominującej funkcji produkcji rolnej. Sieć osadniczą południowo-wschodniej części rejonu, tworzą niewielkie miejscowości o przeważnie rozproszonej zabudowie. Sieć osadniczą pozostałego obszaru (powyżej Daszewskiego Bagna) tworzą miejscowości, o różnej morfogenezie, wielkości i stopniu wyposażenia w infrastrukturę. Rolę ośrodków usługowych obsługujących rejon pełnią Daszewo i Mierzyn. **Na północny wschód od m. Karlina w obszarze ograniczonym wschodnią granicą gminy (na wysokości Karlinka), drogą krajową Nr 6 i drogą wojewódzką nr 163 (na wysokości zakładu drzewnego HOMANIT) przewiduje się koncentrację funkcji produkcyjno – usługowych (Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna).**

Każda z ww. opisanych jednostek funkcjonalno-przestrzennych gminy graniczy z lokalnym ośrodkiem rozwoju – miastem Karlinem, które pełni funkcję ośrodka usługowo-administracyjnego i gospodarczego dla obszaru całej gminy oraz jest znaczącym w skali regionu ośrodkiem przemysłu drzewnego.

6.2. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA TERENÓW OSADNICZYCH.

6.2.1. SIEĆ OSADNICZA, HIERARCHIA OSADNICTWA.

Utrzymuje się historycznie ukształtowaną strukturę sieci osadniczej gminy, zakładając jej zróżnicowany, zależny od uwarunkowań społeczno-gospodarczych, rozwój.

Zakłada się dalszy rozwój jednostek osadniczych w oparciu o ich dominujące funkcje – rolniczą i produkcyjną, ze wskazaniem na potrzebę wzmocnienia funkcji usługowej (zwłaszcza w niewielkich wsiach sołectkich). Występujący powszechnie charakter jednostek monofunkcyjnych (przeważnie rolniczych), z ubogim wyposażeniem w usługi, powinien stopniowo ulegać zmianie na rzecz wielofunkcyjnego rozwoju, ze wzrastającą rolą zatrudnienia pozarolniczego. Szans rozwoju dla jednostek małych, położonych w atrakcyjnych przyrodniczo rejonach, upatrywać należy w rozwoju turystyki i rekreacji indywidualnej (domy letniskowe, drugie domy itd.).

Zakłada się utrzymanie istniejącej hierarchii sieci osadniczej w postaci:

- ośrodka lokalnego rozwoju – miasta Karlina, stanowiącego centrum administracyjne i usługowe oraz ośrodek koncentrujący potencjał gospodarczy gminy,
- ośrodków wspomagających ośrodek lokalnego rozwoju – wsi sołectkich Mierzyn, Karścino i Karwin, stanowiących jednostki osadnicze wyposażone w podstawowe usługi (publiczne i komercyjne),
- wsi sołectkich tj.: Lubiechowo, Malonowo, Kowańcz, Domacyno, Zwartowo, Gościnko, Garnki, Mierzynek, Daszewo, Karlinko, Pobłocie Wielkie, Krukowo, Syrkowice i Ubystawice.

W rozwoju kierunkowym przyjąć należy zasadę wzmocnienia wyposażenia w usługi podstawowe wszystkich wsi sołectkich.

6.2.2. OGÓLNE ZASADY KSZTAŁTOWANIA TERENÓW OSADNICZYCH

Przyjmuje się następujące zasady kształtowania terenów zurbanizowanych, obecnie zainwestowanych i przewidzianych do zainwestowania:

1. Postanawia się prowadzić politykę ukierunkowaną na racjonalne zagospodarowanie przestrzeni oraz dbałość o ochronę środowiska przyrodniczego w każdym jego elemencie.
2. Utrzymuje się funkcjonalno-przestrzenną strukturę miejską z podziałem na strefy (wg dominującej funkcji): zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zabudowy przemysłowej i produkcyjno-usługowej, tereny sportowo-rekreacyjne oraz wypoczynkowe (zieleni urządzonej). Wyznacza się tereny pod nowe zainwestowanie kontynuując i rozbudowując istniejące zagospodarowanie.
3. Wyznacza się obszary preferowane dla rozwoju struktury jednostek osadniczych – zabudowy mieszkaniowej (w tym zagrodowej) i usługowej oraz produkcyjnej.
4. Preferuje się zabudowę zwartą, umożliwiającą kompleksowe, systemowe uzbrojenie techniczne.
5. Dopuszcza się możliwość lokalizowania obiektów w oddaleniu od wsi o zwartej zabudowie pod warunkiem zastosowania indywidualnych systemów infrastruktury – a szczególnie właściwej utylizacji ścieków, zgodnej z wymogami ochrony środowiska.
6. Przyjmuje się zasadę sukcesywnej zabudowy w pierwszej kolejności terenów uzbrojonych oraz zasadę wyprzedzającego kompleksowego przygotowania nowych terenów **poprzez ich uzbrojenie**, przed udostępnieniem ich do zabudowy.
7. Dopuszcza się lokalizację obiektów produkcyjnych na obszarze gminy (za wyjątkiem terenów zarezerwowanych dla innych funkcji, terenów prawnie chronionych i wskazanych do ochrony) pod warunkiem kompleksowego rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej oraz spełnienia przepisów sanitarnych, ochrony środowiska i prawa budowlanego.
8. Inwestycje, zaklasyfikowane do mogących pogorszyć stan środowiska przyrodniczego lub do szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, mogą być lokalizowane po spełnieniu warunków wymaganych przepisami szczególnymi (m.in. warunków określonych w ocenie oddziaływania tych inwestycji na środowisko). Dotyczy to m.in. niektórych obiektów produkcji rolnej i przetwórstwa rolno-spożywczego, np. większych ferm zwierząt hodowlanych, stawów rybnych, mleczarni, ubojni i masarni, przetwórni owoców i warzyw itp.
9. Dopuszcza się możliwość adaptacji istniejących obiektów i terenów zdegradowanych (dawne założenia pofolwarczne, pałacowe i dworskie, zespoły zabudowy popegeerowskiej) na inne funkcje – nieuciążliwe dla otoczenia.
10. Wyznacza się tereny wyłączone z jakiegokolwiek zabudowy:
 - tereny leśne,
 - tereny korytarzy ekologicznych,
 - tereny zalewowe (za wyjątkiem niezbędnej zabudowy hydrotechnicznej).
11. Zaleca się dostosowanie nowej zabudowy do krajobrazu i istniejących, atrakcyjnych form architektonicznych.
12. Planowaną zabudowę należy projektować w sposób zapewniający ochronę ludności zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej, określonymi odrębnymi przepisami.
13. **Uwzględnienia w zagospodarowaniu obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, na których mogą zostać wprowadzone obostrzenia w sposobie użytkowania i zagospodarowania terenu określone przepisami ustawy Prawo wodne.**

6.2.3. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO JEDNOSTEK OSADNICZYCH

Generalny kierunek rozwoju to porządkowanie istniejących struktur historycznie ukształtowanych poprzez eliminowanie dysonansów przestrzennych, które wprowadziła gospodarka wielkotowarowa – państwowa (modernizacja lub fizyczna likwidacja), przywrócenie wartości obiektom i terenom o dużych wartościach kulturowych (z wprowadzeniem stref ochrony konserwatorskiej z określonymi warunkami ochrony dla

poszczególnych miejscowości – zgodnie z opracowaniem „Wartości kulturowe miasta i gminy Karlino”), preferowanie zabudowy uzupełniającej (tzw. plomby).

Określone zasady i kierunki zagospodarowania dotyczące struktury osadniczej obowiązują na równi z ustaleniami branżowymi (działowymi) oraz ustaleniami dotyczącymi poszczególnych struktur osadniczych (miejscowości).

1. m. Karlino

Kierunkowe założenia rozwoju

Utrzymuje się istniejącą strukturę funkcjonalną miasta jako ośrodka lokalnego rozwoju pełniącego funkcję centrum usługowo-administracyjnego i gospodarczego dla obszaru całej gminy.

Zakładany wielofunkcyjny rozwój miasta opierać się będzie głównie na rozwoju jego funkcji przemysłowych i usługowych, generowanych korzystnym położeniem na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych północ-południe i wschód-zachód. Zakłada się równoległy rozwój funkcji turystycznych, szczególnie w zakresie obsługi tranzytu turystycznego i turystyki kwalifikowanej – wodnej i rowerowej.

Zakładany, a wynikający ze Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Karlino, wzrost liczby mieszkańców miasta zamknie się w 2015 r. w przedziale 6400-6500 mieszkańców.

Kierunki przestrzennego rozwoju miasta

Istniejące bariery – tereny leśne i podmokłe dolin rzek Parsęty i Radwi, tworzące naturalne progi, ograniczają w znaczący sposób możliwości rozwoju przestrzennego miasta na drodze rozbudowy istniejącej struktury miejskiej w obecnych granicach administracyjnych.

Dalszy rozwój przestrzenny miasta odbywać się będzie poprzez:

- przekształcenia istniejącej struktury koncentrycznej drogą wykorzystania niewielkich rezerw terenowych oraz ewentualnych wewnętrznych przekształceń funkcjonalnych terenów zagospodarowanych miasta. Szczególne znaczenie posiada wymagający rewaloryzacji teren Starego Miasta, objęty ochroną konserwatorską poszczególnych stref; za istotne uznaje się zmiany struktury użytkowej strefy usługowej – konieczność wzbogacenie ofert usług gastronomicznych różnego typu.
- rozwój linearny miasta w kierunku głównych osi komunikacyjnych, co należy uznać za spójne z zasadą aktywizacji gospodarczej tzw. regionalnych korytarzy rozwojowych, których główną osią jest droga Nr 6; ten kierunek rozwoju został już wyraźnie zaakcentowany rozbudową strefy usług turystycznych oraz mieszkalnictwa, wychodzącej z zainwestowaniem poza granice miasta (obrębny: Daszewo, Krzywopłoty).
- wprowadzenie założenia wodnego w zakolu Parsęty tworzącego nową, atrakcyjną jakość dla zagospodarowania zachodniej części miasta, wiążącego w organiczny sposób projektowany zespół zabudowy rezydencjalnej ze strukturą staromiejską poprzez stworzony w dolinie Parsęty wodny zespół rekreacyjny; zakłada się w strefie brzegowej zabudowy rezydencjalnej lokalizację zabudowy turystycznej eksponowanej na dolinę i projektowane założenie wodne; wyklucza się zabudowę kubaturową w bezpośrednim sąsiedztwie projektowanego zbiornika poza zabudowa techniczną związaną z jego eksploatacją; optymalna wielkość założenia wyznaczona jest stanem istniejącego zakola, którego układ należy zachować tworząc nową strukturę użytkową wewnątrz zakola; powiązanie bezpośrednio nowej zachodniej struktury mieszkaniowej ze strukturą miejskiej wschodniej części miasta wyłącznie piesze; dopuszcza się, w zależności od sposobu rozwiązania założenia wodnego, inne, dodatkowe układy powiązań pieszych (np. na wysokości stadionu i cmentarza).

Określone wyżej kierunki rozwoju przestrzennego będą rozwijać się przy jednoczesnym utrzymaniu, ochronie i ograniczonym zagospodarowaniu obszarów otwartych dolin rzecznych rzek Parsęty i Radwi, stanowiących korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym i europejskim.

1. Kierunki rozwoju funkcji mieszkaniowych i mieszkaniowo-usługowych.

W granicach miasta istnieją, wyznaczone m.p.z.p. i zmianami planu, częściowo wykorzystane rezerwy terenu pod rozwój budownictwa mieszkaniowego:

- zabudowa osiedla przy ul. Kościuszki (w trakcie realizacji) rezerwuje teren zarówno pod budownictwo jednorodzinne (różnego typu) jak i zabudowę wielorodzinną – w tym budownictwo TBS.

- teren przy ul. Kołobrzesckiej przewidziano pod lokalizację budownictwa mieszkaniowego z usługami (handel, rzemiosło).

Rezerwy terenu pod lokalizację funkcji mieszkaniowych pojawią się również przy zagospodarowywaniu stref przewidzianych pod zabudowę usługowo-produkcyjną (wzdłuż ul. Koszalińskiej) oraz w wyniku porządkowania i modernizacji struktury staromiejskiej.

Nowoprojektowany teren pod zabudowę mieszkaniową (typu rezydencjonalnego z towarzyszącymi usługami) przewidziano na wysoczyźnie zachodniego brzegu rz. Parsęty, powyżej krawędzi dna doliny rzeki.

2. Kierunki rozwoju funkcji usługowych (w tym turystycznych).

Funkcje usługowe będą towarzyszyć nowopowstałej zabudowie mieszkaniowej, zaś ich oferta w istniejącej zabudowie staromiejskiej winna ulec rozszerzeniu i wzbogaceniu. Rozwój funkcji usługowej (usług komercyjnych i sportowo-rekreacyjnych) przewidziano na terenach zlokalizowanych przy stadionie, między istniejącą zabudową mieszkaniową, cmentarzem a krawędzią doliny Parsęty.

Zabudowę usługową związaną z rozwojem funkcji turystycznej miasta i gminy przewidziano w miejscach o dobrej dostępności komunikacyjnej i atrakcyjnych krajobrazowo.

Taką atrakcyjną lokalizację posiadają:

- teren, wskazany do przekształcenia na funkcję turystyczną typu ośrodek sportów wodnych, położony w zakolu rzeki Parsęty, obejmujący zespół gospodarstwa rolnego (dawny zespół zamkowy) i opuszczony spichlerz,
- teren, położony przy skrzyżowaniu dróg Nr 6 i Nr ~~17150~~ **0250 Z**, wskazany m.in. pod usługi turystyczne,
- **istniejący już teren z funkcją turystyczno-rekreacyjną teren nad rz. Radwią (wzdłuż ul. Nadbrzeżnej) - ogólnodostępny kompleks rekreacyjno-wypoczynkowy.**

Rozwój funkcji turystycznych, związanych głównie z obsługą tranzytu turystycznego, zakłada się również na kierunku wschodnim – wzdłuż drogi Nr 6, poza granicami miasta (obręby: Daszewo, Krzywopłoty).

3. Kierunki rozwoju funkcji przemysłowych i produkcyjno-usługowych.

Ze względu na dostępność komunikacyjną i kontynuację już istniejącego sposobu zagospodarowania zakłada się rozwój funkcji przemysłowych i produkcyjno-usługowych przede wszystkim w północno-wschodniej części miasta i gminy, wzdłuż dróg do Kołobrzegu i Koszalina oraz w obrębie Karlinka.

Budownictwo przemysłowe (z dopuszczeniem funkcji uciążliwych) lokalizuje się w północnej części miasta, oddzielonej od zwartej struktury miejskiej terenami leśnymi oraz w części południowo-zachodniej, oddzielonej od zwartej struktury miejskiej dolinami rzecznyymi (w okolicach skrzyżowania dróg: krajowej Nr 6 i powiatowej Nr ~~164~~ **1056 Z**).

Zakłada się lokalizację zabudowy o mieszanej strukturze produkcyjno-usługowej (nieuciążliwej) z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowej na wskazanych terenach wzdłuż ulicy Koszalińskiej i drogi Nr ~~17139~~ **powiatowej 1154 Z**, jako kontynuację liniowego rozwoju wzdłuż ulic zbiorczych.

Ze względu na istniejące bariery, ograniczające rozwój przestrzenny w granicach administracyjnych miasta, zakłada się kontynuację rozwoju funkcji przemysłowych poza jego granicami (obręby Daszewo i Krzywopłoty).

4. Zasady i kierunki ochrony terenów cennych przyrodniczo.

Określone powyżej kierunki rozwoju przestrzennego miasta nie będą kolidować z zakładanym utrzymaniem i ochroną terenów cennych przyrodniczo. Utrzymuje się system korytarzy ekologicznych dla obszarów otwartych dolin rzecznych rzek Parsęty i Radwi – wskazanych do ochrony jako zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, posiadające wyjątkowo cenne fragmenty krajobrazu naturalnego. **Ponadto obowiązują zasady w zakresie ochrony obszarów w ramach sieci NATURA 2000.**

W celu podniesienia walorów estetycznych zespołu „Dorzecze Parsęty” proponuje się uaktywnienie fragmentu starorzecza Parsęty (na wysokości osiedla mieszkaniowego przy ul. Kościuszki) i po przeprowadzeniu badań geologicznych dopuszczenie zagospodarowania rekreacyjno-turystycznego, w oparciu o wprowadzenie założenia wodnego. Zakłada się

ograniczone zainwestowanie w strefie brzegowej obszaru i ochronę przeznaczonych pod zagospodarowanie krawędzi doliny rzecznej.

Na obszarze miasta ochronie podlegają starodrzewy zlokalizowane na terenach parku miejskiego, cmentarza komunalnego i na wschodniej krawędzi kanału, założenia parkowego zlokalizowanego nad rzeką Parsętą (za dawnym młynem) .

5. Zasady i kierunki ochrony wartości kulturowych.

W celu zachowania i ochrony układu przestrzennego miasta i jego historycznej zabudowy, znaczna część terenów miejskich objęta została przez poszczególne strefy ochrony konserwatorskiej: „A”, „B”, „K”, „E” . Ogólne warunki ochrony obszarów objętych ochroną przez poszczególne strefy określono w punkcie 5.3.1.

Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmuje centrum miasta w zarysie dawnych umocnień obronnych, wyspę dawnego zamku Biskupów kamieńskich oraz zespół zwartej zabudowy śródmiejskiej wzdłuż ul. Koszalińskiej (do ul. Bogustawa). W strefie wymagane jest zachowanie rozplanowania, a tam gdzie uległo ono zatarciu - jego przywrócenie, utrzymanie historycznej siatki ulic (ich przebiegu i parametrów), zachowanie linii zabudowy i jej form architektonicznych (gabarytów, wystroju, kształtów dachów itp.), utrzymanie terenów zieleni komponowanej. Uporządkowania wymaga zabudowa wewnątrz kwartałów.

Strefa „B” obejmuje pozostałą część dawnego, historycznego układu miejskiego. Jej granica przebiega ul. Parkową, dalej obejmuje zespoły zabudowy przy ulicach Okrzei i Kościuszki, tereny osiedla przy ul. Chrobrego, teren parku miejskiego i zabudowę południowej strony ul. Koszalińskiej (do Nr 100). Należy utrzymać zasadnicze elementy rozplanowania i istniejącą historyczną zabudowę ~~zaś nową zabudowę (projektowane uzupełnienia i ewentualną wymianę zabudowy o bardzo złym stanie technicznym) należy projektować w nawiązaniu do istniejącej zabudowy historycznej, nawiązując do niej skalą, formą i wystrojem.~~

Strefy „K” obejmują: park miejski, zespół parkowo- cmentarny przy ul. Parkowej z promenadą wzdłuż Kanału Młyńskiego, założenie parkowe za dawnym młynem (przy ul. Szczecińskiej) oraz zielen łągową terenu między kanałem a Parsętą. Jest to obszar krajobrazu integralnie związanego z historycznym założeniem miejskim. Zespoły zieleni komponowanej (tereny parkowe i cmentarza) wymagają ochrony zgodnie z warunkami określonymi w punktach 5.3.1 oraz 5.4.3. Zielen łągowa winna być chroniona w obecnej formie, a teren wyłączony spod zabudowy.

Strefa „E” obejmuje obszary południowej ekspozycji sylwety miasta (z obwodnicy drogi krajowej), na których ogranicza się możliwość lokalizacji zabudowy i wprowadzenia zieleni wysokiej, aby zapewnić widoczność zabudowy i dominant zespołu staromiejskiego.

Strefami ochrony archeologicznej objęto siedem wydzielonych obszarów stanowisk archeologicznych: teren miasta średniowiecznego, zamku Biskupów Kamieńskich, cmentarzysko i ślady osadnictwa **z epoki kultury łużyckiej** - Kł, cztery osady (z okresów od II w. n.e. do wczesnego średniowiecza). Ochrona według warunków ochrony określonych w pkt. 5.2.

Dla obszarów objętych ochroną stref konserwatorskich krajobrazu kulturowego, przed podjęciem dalszych działań planistycznych należy zaktualizować specjalistyczne opracowanie historyczno-konserwatorskie, które zawierałoby wytyczne konserwatorskie i określiłoby szczegółowe warunki zagospodarowania terenu – obowiązujące przy sporządzaniu planów miejscowych. **Wymagania w zakresie ochrony wartości zabytkowych i kulturowych miasta powinien również uwzględniać program rewitalizacji m. Karlina. Opracowanie Programu Rewitalizacji umożliwi ubieganie się o dofinansowanie poszczególnych projektów w ramach rewitalizacji ze środków pomocowych Unii Europejskiej.**

6. Kierunkowe propozycje zmian administracyjnych gminy.

Zakłada się korektę istniejącego układu administracyjnego gminy, polegającą na korekcie granicy gminy od strony wschodniej. Nową, skorygowaną granicę, wg propozycji niniejszego studium, stanowi obwodnica Karlina w ciągu drogi krajowej Nr 6 na odcinku od nowego mostu na rzece Radwi (od północy) do mostu na rzece Parsęcie (od południa).

Uzasadnienie:

W/w fragment terenu, wchodzący aktualnie w obszar gminy Białogard, po oddaniu do eksploatacji obwodnicy Karlina w sposób **ergogeniczny oczywisty** wydzielono z jednolitej

struktury gminy. Zjawisko to zostanie spotęgowane poprzez podwyższenie **klasy** drogi krajowej nr 6 do rangi drogi ekspresowej (niezależne opracowania realizowane w ramach programu tzw. Południowego Obszaru Bałtyku, w tym droga Via Hanseatica po śladzie drogi nr 6, potwierdzają powyższe uzasadnienie).

Na w/w terenie występują obiekty i urządzenia technicznej obsługi miasta i gminy (ujęcie wody) **erganicznie** związane z miastem.

Obszar nie stanowi istotnego znaczenia dla produkcji rolnej (niska przydatność rolnicza gruntów).

Zmiana granic na tym odcinku stworzy z organizacyjnego i technicznego punktu widzenia lepsze możliwości przyrodniczego i rekreacyjnego zagospodarowania tego odcinka rzeki Radwi.

(Z uwagi na jednoznaczność opisu granic nie oznacza się ich w części graficznej).

2. Lubiechowo

Duża wieś sołecka z zakładanym rozwojem wielofunkcyjnym – konieczne wzmocnienie funkcji produkcyjnych i usługowych, możliwych do wprowadzenia w istniejące struktury przestrzenne dawnego założenia folwarcznego oraz w miejsce zdewastowanej zabudowy popegeerowskiej. Utrzymanie zwartego charakteru zabudowy wiejskiej poprzez wprowadzenie zabudowy uzupełniającej i kontynuację istniejącego zagospodarowania.

Wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej „K” obejmującą teren zespołu dworsko-parkowego i folwarcznego oraz kościół z otoczeniem. Do rejestru zabytków wpisany jest pałac. Wnioskuje się do wpisania: kościół z otoczeniem, zagrodę nr 1 (przy wjeździe do wsi od południa).

Rozwój zewnętrzny ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

2.1 Czerwiecino

Mała osada o tendencjach zanikowych i utrudnionym dostępie komunikacyjnym (dojazd drogą gruntową), wymagająca działań porządkowych i wprowadzenia nowej funkcji (produkcyjno-usługowej) dla utrzymania jednostki osadniczej.

Wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej „K” obejmującą zabudowę d. folwarku i park oraz cmentarz rodowy. Wnioskuje się o wpisanie parku do rejestru zabytków, utrzymanie założenia jako jednej działki, uporządkowanie parku i odstonięcie granic założenia, uporządkowanie i oznaczenie dawnego cmentarza.

Rozwój zewnętrzny ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

2.2. Lubiechowo Przystanek

Niewielka miejscowość o tendencjach zanikowych. Utrzymuje się istniejącą strukturę osadniczą z możliwością przekształceń funkcjonalnych i modernizacją techniczną.

3. Karścino

Duża wieś sołecka o rozwoju wielofunkcyjnym i niewielkich rezerwach terenowych, wyznaczonych w planie zagospodarowania. Utrzymanie zwartego charakteru zabudowy, dalszy rozwój w ramach istniejącego zainwestowania – poprzez uzupełnianie zabudowy oraz ze względu na istniejące bariery (tereny leśne, podmokłe łąki, tory kolejowe) w kierunku Dygowa.

Wyznaczono dwie strefy ochrony konserwatorskiej „K” – dla terenu dawnego cmentarza (położonego na południe od wsi, za forami) oraz dla obszaru prawie całej wsi z zespołem podworskim. Kościół wraz z otoczeniem proponowany jest do wpisania do rejestru zabytków. Warunki ochrony: kontynuowanie zabudowy wiejskiej przy północnej drodze okolicy, utrzymanie zespołu podworskiego jako jednej działki, utrzymanie brukowanej nawierzchni na drodze wiejskiej i uzupełnienie nasadzeń drzew w alei dojazdowej.

Rozwój zewnętrzny ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

3.1 Chotyń

Niewielka miejscowość o tendencjach zanikowych. Utrzymuje się istniejącą strukturę osadniczą z możliwością przekształceń funkcjonalnych i modernizacją techniczną.

Wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej „K” dla terenu dawnego założenia – warunki ochrony: utrzymanie całego zespołu jako jednej działki przy zachowaniu układu parku i dziedzińca gospodarczego; ochrona parku wg zasad ogólnych.

Rozwój zewnętrzny ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

3.2 4. Poblocie Wielkie

Duża miejscowość – wieś **sołecka** o funkcjach rolniczych i produkcyjnych, posiadająca korzystne położenie, dwa duże zakłady związane z produkcją rolą oraz wyznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy rezerwy terenu. Wyznaczone tereny przewidziano pod funkcje: produkcji zwierzęcej (rezerwa w znacznym stopniu niewykorzystana) oraz zabudowę wielorodzinną (jako kontynuacja istniejącego budownictwa w ptn.-wsch. części wsi). Dla wsi zakładany rozwój wielofunkcyjny (z preferencją dla funkcji produkcyjnych) w granicach istniejącego zainwestowania oraz wydzielonych wcześniej rezerwach terenu.

Dla terenu zespołu podworskiego wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej „K”. Wnioskuje się o utrzymanie zespołu jako jednej parceli.

Rozwój zewnętrzny w kierunku północnym ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

4.1 Wietrzyno

Wieś zanikowa, należąca do sołectwa Karścino, bez mieszkańców.

4. 5. Kowańcz

Wieś sołecka o dominującej funkcji rolniczej – do utrzymania jako funkcji podstawowej w dalszym rozwoju. Nowe zainwestowanie winno nastąpić jako uzupełnienie i kontynuacja zabudowy istniejącej struktury przestrzennej.

Zwarty charakter zabudowy wsi placowej do utrzymania – wyznacza się strefę ochrony konserwatorskiej „A” dla całego terenu wsi, jej rozplanowania i zabudowy. Strefa obejmuje również teren dawnego cmentarza – ~~konieczna likwidacja „dzikiego” wysypiska śmieci~~, uporządkowanie terenu i jego oznaczenie. Wnioskuje się o kontynuowanie zabudowy po zewnętrznej stronie ulic, zakazanie zabudowy placu, zachowanie nawierzchni brukowej na drogach wiejskich.

Rozwój zewnętrzny w kierunku północnym ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

5. 6. Maionowo

Wieś sołecka o zakładanym rozwoju wielofunkcyjnym. Korzystne położenie (przy drodze krajowej i nad rzeką Młynówką) umożliwi rozwój funkcji turystycznych. Zakłada się utrzymanie, modernizację i kontynuację struktury przestrzennej o zwartym układzie zabudowy, konieczne działania restrukturyzacyjne w wydzielonej strukturze gospodarczej dawnego założenia.

Ulicówka o zabudowie zwartej – wskazana do objęcia strefą ochrony konserwatorskiej „B”. Warunki ochrony: kontynuacja zabudowy wzdłuż drogi, uzupełnienie nasadzeń w parku i przy drodze wiejskiej. Wnioskuje się o wpisanie do rejestru zabytków zespołu młyna i budynku dawnej świetlicy.

Rozwój zewnętrzny ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

5.1 6.1 Kozia Góra

Wieś o rozwoju wielofunkcyjnym, posiadająca wewnętrzne rezerwy, na bazie niewykorzystanego zainwestowania, dla rozwoju funkcji produkcyjnych (nieuciążliwych) – z możliwością ich przekształcenia na funkcje usługowe. Zakłada się utrzymanie, modernizację i porządkowanie struktury przestrzennej w wydzielonej strukturze gospodarczej.

Rozwój w granicach obecnego zainwestowania i utworzonych rezerw terenowych (w planie zagospodarowania) w zakresie funkcji mieszkaniowych – wzdłuż drogi krajowej Nr 6. Możliwość rozwoju funkcji turystycznych, związanych z obsługą ruchu tranzytowego i korzystnym położeniem nad rzeką Młynówką.

Dla terenu dawnego cmentarza wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej „K”. Do wpisania do ewidencji konserwatorskiej wnioskowany budynek mieszkalny nr 14 z 1906 r.

Rozwój zewnętrzny terenów po zachodniej stronie miejscowości ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

5.2 7. Krukowo

Duża wieś **sołecka** o funkcji rolniczej i produkcyjnej. Zakładany dalszy rozwój produkcji rolnej w oparciu o wymagający działań restrukturyzacyjnych zdekapitalizowany zespół zabudowy gospodarczo-produkcyjnej i wyznaczone planem zagospodarowania rezerwy terenu. Nowa zabudowa mieszkaniowa do wprowadzenia w ramach uzupełnienia istniejącej struktury przestrzennej i jako kontynuacja zabudowy wzdłuż drogi Nr 17154 **powiatowej 1157 Z**.

Wyznaczono trzy strefy ochrony konserwatorskiej „K” obejmujące tereny dawnych cmentarzy: przykościelnego, rodowego na terenie parku i położonego wśród pól na południe od wsi. Warunki ochrony wg zasad ogólnych.

Rozwój zewnętrzny ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

6. 8. Karwin

Wieś sołecka o funkcjach rolniczych i usługowych z zakładanym rozwojem wielofunkcyjnym. Istnieje niewielka rezerwa terenu, zgodnie z planem zagospodarowania ciągnąca się wzdłuż drogi powiatowej Nr 17163 **powiatowej 1158 Z** (po wschodniej stronie). Ograniczenie terenowe dla rozwoju stanowią: tereny leśne, doliny rzeki Młynówki i jej dopływu, droga krajowa i rezerwa terenu na jej alternatywny przebieg.

Kościół z otoczeniem proponuje się do wpisania do rejestru zabytków.

Rozwój zewnętrzny terenów przy drodze Nr 6 ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

7. 9. Domacyno

Wieś sołecka o funkcjach rolniczych z możliwością przekształceń w kierunku rozwoju wielofunkcyjnego. Możliwość rozwoju funkcji turystyki kwalifikowanej (turystyka konna, agroturystyka, turystyka sakralna). Konieczne wzmocnienie funkcji usługowej – wskazana lokalizacja usług przy skrzyżowaniu dróg. Miejscowość posiada niewielkie rezerwy terenu wyznaczone planem, dalsze zagospodarowanie winno nastąpić jako kontynuacja obudowy dróg lokalnych w kierunku zachodnim. Od południa i wschodu występują bariery ograniczające zainwestowanie – dolina rzeki Młynówki, droga powiatowa Nr 17164 **1056 Z**, tereny leśne.

Wieś posiada układ wielodrożnicy, z zachowaną zabudową z okresu międzywojennego, wskazany wraz z założeniem folwarczno-parkowym i dawnym cmentarzem do ochrony zgodnie z ustaleniami dla strefy ochrony konserwatorskiej „B”. Warunki ochrony: kontynuacja zabudowy wzdłuż dróg z dowiązaniem się do linii istniejącej zabudowy, zachowanie brukowych nawierzchni, uporządkowanie i oznakowanie terenu dawnego cmentarza.

8. 10. Zwartowo

Wieś sołecka posiadająca niewielkie wewnętrzne rezerwy rozwojowe (kontynuacja obudowy drogi Nr 17164 **1056 Z**), zezwalające na rozwój funkcji rolniczych i pozarolniczych. Możliwości rozwoju funkcji turystycznych, w tym specjalistycznych. Posiada korzystne położenie w układzie komunikacyjnym i sąsiedztwie rzeki Pokrzywnicy.

Wnioskuje się o uzupełnienie nasadzeń w parku.

9. 11. Gościnko

Niewielka wieś sołecka wykazująca tendencje stagnacyjne. Rozwój w granicach obecnego zainwestowania ze wzmocnieniem funkcji usługowych (obsługa ruchu tranzytowego). Utrzymuje się istniejącą strukturę osadniczą z możliwością przekształceń funkcjonalnych i

modernizacją techniczną, z dopuszczeniem lokalizacji zabudowy w wyznaczonym obszarze (w północnej części wsi).

Wnioskuje się o wpisanie do rejestru zabytków budynku dawnej świetlicy wiejskiej, wprowadzenie do ewidencji konserwatorskiej resztek parku przy zagrodzie nr 12 i uzupełnienie nasadzeń drzew na terenie parku.

10. 12. Garnki

Wieś sołecka o zakładanym rozwoju funkcji turystycznej, w oparciu o walory krajobrazowe rzeki Pokrzywnicy, jako funkcji wiodącej. Utrzymanie charakteru zabudowy – zwartej ulicówki, z wprowadzeniem zainwestowania uzupełniającego w istniejącą strukturę przestrzenną.

Wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej „B” dla układu planu i zabudowy wsi. Warunki ochrony: kontynuowanie zabudowy po zachodniej stronie drogi wiejskiej i nie zagęszczanie zabudowy po wschodniej stronie drogi, uzupełnianie nasadzeń drzew przy drogach i alejach.

11. 13. Mierzynek

Mała wieś sołecka o funkcji rolniczej. Utrzymuje się istniejącą strukturę osadniczą z możliwością przekształceń funkcjonalnych i modernizacją techniczną.

Wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej „K” dla całego zespołu podworskiego. Warunki ochrony: wnioskuje się o scalenie zespołu, uporządkowanie terenu parku, uzupełnienie nasadzeń.

Rozwój zewnętrzny ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

13.1 Kolonia Mierzynek

Niewielka miejscowość o tendencjach zanikowych. Utrzymuje się istniejącą strukturę osadniczą z możliwością przekształceń funkcjonalnych i modernizacją techniczną.

12. 14. Daszewo

Duża wieś sołecka o funkcjach rolniczych i usługowych, z zakładanym rozwojem wielofunkcyjnym. Zakłada się rozwój drogą modernizacji, przekształceń i rozbudowy istniejącej struktury. Od stron zachodniej i północnej istniejące bariery (tereny leśne, bagna, tory kolejowe) ograniczają rozwój zainwestowania, nastąpi więc ono w granicach wsi w ramach zabudowy uzupełniającej oraz w kierunku południowym – **wzdłuż drogi powiatowej Nr 17137 1152 Z. Rozwój zewnętrzny w kierunku wschodnim ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.**

Miejscowość posiada układ wielodrożnicy, z zachowaną zabudową zagrodową z k. XIX i pocz. XX w., wskazany do objęcia strefą ochrony konserwatorskiej „B”. Warunki ochrony: kontynuacja zabudowy w miejscach wolnych w linii zabudowy historycznej – po zewnętrznej stronie dróg, zakaz zabudowy placu, utrzymanie nawierzchni brukowej na ulicach wiejskich.

14.1 Brzeźno

Osada licząca ok. 25 mieszkańców, położona na północ od Karlina przy drodze wojewódzkiej Kołobrzeg – Karlino. Skromna zabudowa zagrodowa rozproszona, częściowo zlokalizowana wzdłuż drogi wojewódzkiej.

13. 15. Karlinko

Niewielka wieś sołecka wymagająca przekształceń gospodarczych i przestrzennych. Rozwój w granicach obecnego zainwestowania i utworzonych rezerw terenowych. Wzmocnienie funkcji usługowych — lokalizacja funkcji **przemysłowych i** produkcyjno-usługowych **wokół wsi (w tym turystycznych)** w strefie **ograniczonej drogą Nr 6, drogą powiatową 1154 Z i granicą gminy, przyległej do granicy gminy i drogi Nr 6.**

Wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej „K” obejmującą obszar i rozplanowanie dawnego założenia. Warunki ochrony wg zasad ogólnych.

13.1 15.1 Krzywopłoty

Miejscowość stanowiąca praktycznie przedmieście Karlina, z zakładanym dalszym rozwojem funkcji produkcyjno-przemysłowych i usługowych. Rozdzielenie rodzaju zainwestowania (poprzez drogę krajową Nr 6) na część północną, gdzie nastąpi rozbudowa funkcji

przemysłowych i produkcyjnych-usługowych (w tym turystycznych) na obszarze od istniejącego wysypiska do granicy obszaru górniczego, oraz część południową – między drogą a doliną rzeki Radew, gdzie zakłada się utrzymanie i rozbudowę funkcji usługowo-mieszkalnych i turystyczno-rekreacyjnych, **w tym związanych z obsługą ruchu na drodze Nr 6.**

15.2 Witolub

Miejscowość licząca ok. 50 mieszkańców, położona na wschód od Karlina, przy drodze Karlino – Świemino (gm. Biesiekierz). Wieś posiada zabudowę rozproszoną, zaopatrzenie w wodę z ujęć lokalnych przydomowych, doprowadzony gaz ziemny sieciowy. Zakłada się utrzymanie istniejącej zabudowy mieszkalnej i zagrodowej z możliwością wprowadzania uzupełnień.

15.3 Dębolas

Osada zanikowa licząca ok. 10 mieszkańców, położona na północny wschód od Karlina. Zabudowa kolonijna, rozproszona pomiędzy drogą Karlino – Świemino (gm. Biesiekierz) a Daszewskim Bagnem. Zakłada się utrzymanie istniejącego zainwestowania z możliwością rozbudowy i uzupełnień przy uwzględnieniu ewentualnego oddziaływania obszaru lokalizacji funkcji produkcyjnych wokół Karlinka.

14. 16. Mierzyn

Duża wieś sołecka z zakładanym rozwojem wielofunkcyjnym. Zakłada się utrzymanie, modernizację i porządkowanie struktury przestrzennej w zwartym układzie zabudowy, zwłaszcza w wydzielonych zespołach zabudowy gospodarczo-produkcyjnej, które wymagają jak najszybszego zagospodarowania (z dopuszczeniem zmiany funkcji na inną nieuciążliwą). Rozwój w granicach obecnego zainwestowania i jako kontynuacja dalszej obudowy dróg.

Wyznaczono dwie strefy ochrony konserwatorskiej „K” – dla zespołu podworskiego (z parkiem) i zabudowy wsi oraz dla terenu dawnego cmentarza. Warunki ochrony: kontynuacja zabudowy wzdłuż drogi, uporządkowanie i oznaczenie terenu cmentarza. Obiekt dawnej szkoły wnioskuje się o wpisanie do rejestru zabytków.

Rozwój zewnętrzny ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

14.2 16.1 Wyganowo

Mała miejscowość wymagająca przekształceń gospodarczych i przestrzennych. Rozwój w granicach obecnego zainwestowania. Podworski zespół zabudowy gospodarczej wymaga zagospodarowania – z możliwością przekształceń funkcjonalnych.

Rozwój zewnętrzny ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

14.3 17. Syrkowice

Wieś **sołecka** o funkcjach rolniczych, z możliwością przekształceń w kierunku rozwoju wielofunkcyjnego. Zakłada się modernizację i przebudowę istniejącej struktury przestrzennej, zwłaszcza zdekapitalizowanej zabudowy gospodarczej zespołu podworskiego – możliwość rozwoju funkcji produkcyjnych bądź usługowych. Dalszy rozwój zagospodarowania w granicach istniejącego zainwestowania i jako kontynuacja obudowy drogi Nr 17136 **1151 Z** (między torami kolejowymi a założeniem).

Dla zespołu podworskiego i zabudowy południowo-wschodniej części wsi wprowadzono strefę ochrony konserwatorskiej „K”. Wnioskuje się o utrzymanie zespołu jako jednej parceli i uzupełnienie nasadzeń.

Rozwój zewnętrzny ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

14.4 17.1 Poczernino

Mała miejscowość przewidziana do utrzymania z możliwością wprowadzenia funkcji produkcji rolnej. Istnieje możliwość wprowadzenia zagospodarowania turystycznego w oparciu o walory rzeki Parsęty (np. agroturystyka).

Dla terenu zespołu podworskiego (park wpisany do rejestru zabytków) wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej „K”. Wnioskuje się o utrzymanie zespołu jako jednej parceli i uzupełnienie nasadzeń.

Rozwój zewnętrzny ograniczony strefą uciążliwości od projektowanej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

14.4 18. Ubysławice

Niewielka wieś **sołeczka** o liniowej strukturze zabudowy, o zanikowym charakterze (opuszczone siedliska i znaczne ubytki w zabudowie). Możliwość modernizacji i przekształceń wewnątrz istniejącej struktury przestrzennej.

Dla zespołu podworskiego i zabudowy zagrodowej wsi wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej „K”. Wnioskuje się o utrzymanie północnej części zespołu jako jednej parceli i uzupełnienie nasadzeń w parku.

7. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

7.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ I ODPROWADZENIE ŚCIEKÓW

Jako główne kierunki rozwoju zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków w gminie Karlino proponuje się przyjąć rozwiązania generalnie zgodne z opracowaniem „Studium wykonalności gospodarki wodno-ściekowej dla gmin Dorzecza Parsęty – gm. Karlino”.

Kierunkowa strategia w zakresie gospodarki wodno-ściekowej zawarta w ww. opracowaniu ma na celu doprowadzić do stanu pozwalającego osiągnąć standardy Unii Europejskiej do 2010 r.

W grudniu 2005 r. została wydana przez Komisję Europejską decyzja nr CCI 2005/PL/16/C/PE/015 w sprawie przyznania pomocy w ramach Funduszu Spójności dla projektu Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w Dorzeczu Parsęty. Przedsięwzięcie ma na celu wyposażenie gmin na terenie Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty w zbiorcze systemy odprowadzania ścieków spełniające wymagania dyrektywy Unii Europejskiej 91/271, zapewnienie właściwej gospodarki osadami oraz zapewnienie wody o odpowiedniej jakości dla mieszkańców.

Gmina Karlino znajduje się w Rejonie I obszaru projektu, w którym odpowiedzialnym za realizację zadań inwestycyjnych jest operator systemu wodno-ściekowego - Regionalne Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Białogardzie.

7.1.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

Zakłada się, że blisko 100% mieszkańców gminy będzie mogło korzystać ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę z ujęć gminnych. Przewiduje się przyłączenie większości istniejących ujęć wody na rzecz rozbudowy wodociągów grupowych połączonych siecią tranzytową w układzie pierścieniowym. Proponowany system zaopatrzenia w wodę pitną z dużych, grupowych, dobrze wyposażonych stacji wodociągowych stwarza szansę na dostawę wody o jakości odpowiadającej normom europejskim (aktualna dyrektywa UE nr 98/83/EC z dnia 25 grudnia 1998 r.).

Zapotrzebowanie gminy na wodę szacuje się na Qśr.d.= 1851 m³/dobę.

Dostawę wody dla gminy planuje się docelowo oprzeć o istniejące ujęcia wody we wsiach Karwin, Karścino, Daszewo oraz Redlino (gm. Białogard). Dla zapewnienia niezawodności zaopatrzenia odbiorców w wodę o wymaganych parametrach, należy przewidzieć modernizację stacji wodociągowych w wymienionych wsiach wraz z budową zbiorników wyrównawczych i wykonaniem odwiertów studni awaryjnych.

Sieci wodociągowe tranzytowe należy realizować etapowo, w powiązaniu z realizacją modernizacji ujęć wytypowanych do eksploatacji w przyszłości, przy jednoczesnym porządkowaniu sieci rozdzielczej w jednostkach osadniczych.

Trasy przesyłowych magistrali wodociągowych proponuje się wytyczyć wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych. Ostatecznego wyboru kolejności realizacji zwodociągowania gminy, wyboru tras i średnic sieci wodociągowych oraz lokalizacji stacji podwyższania ciśnienia, należy dokonać w dalszych etapach projektowania, po szczegółowej analizie

terenu (warunków wysokościowych, **zapotrzebowania obecnego i prognozowanego oraz ewentualnych** kolizji).

Należy także przeanalizować szczegółowo planowaną likwidację istniejących ujęć lokalnych, biorąc pod uwagę raczej wykluczenie ich z eksploatacji w docelowym systemie wodociągowym gminy i zachowanie oraz utrzymanie niektórych, jako ujęcia awaryjne publiczne do wykorzystania w warunkach specjalnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi. Gmina posiada „Plan zaopatrzenia w wodę w warunkach specjalnych”.

Studnie awaryjne i zbiorniki p. poż. należy przystosować do sprawnego uruchomienia w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych – stosownie do obowiązujących przepisów.

Studnie przeznaczone do trwałej likwidacji należy starannie zabezpieczyć w celu izolowania wód podziemnych przed ewentualnymi skażeniami.

7.1.2. ODPROWADZENIE ŚCIEKÓW

W ramach projektu Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w Dorzeczcu Parsęty przewiduje się modernizację oczyszczalni w Karlinie poprzez dobudowę nowego, równoległego ciągu technologicznego.

Przyjmuje się, że około 95% ścieków z obszaru gminy będzie odprowadzane kanalizacją zbiorczą na oczyszczalnię gminną, która zapewni odprowadzenie do cieków po oczyszczeniu wód odpowiadających wymogom UE dyrektywy nr 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r.

Ilość ścieków szacuje się na Qśr.d.= 1320 m³/dobę.

Docelowo przewiduje się oczyszczanie ścieków z obszaru gminy na **zmodernizowanej** oczyszczalni komunalnej w Karlinie. ~~Jedynie wieś Garnki przewidywana jest do włączenia do systemu kanalizacyjnego sąsiedniej gminy Białogard. Na oczyszczalnię w Karlinie planowane jest odprowadzanie ścieków z trzech wsi w gm. Dygiewo.~~

Zmodernizowana, dla docelowych potrzeb gminy, oczyszczalnia w Karlinie powinna swoją uciążliwość, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zamknąć w granicach obiektu. Proponuje się teren wokół oczyszczalni o promieniu 300 m zarezerwować na teren ograniczonego zagospodarowania – ze względu na ewentualną uciążliwość.

Ścieki z obszaru gminy sprowadzane będą na oczyszczalnię grupowym systemem kanalizacji grawitacyjno-ciśnieniowej. Budowę kanalizacyjnych kolektorów przesyłowych należy realizować równoległe z budową kanalizacji sanitarnej w poszczególnych miejscowościach.

Ilość i lokalizacja przepompowni ścieków wyniknie z analiz możliwości technicznych oraz uzgodnień z właścicielami terenów.

Występujące na terenie gminy ścieki przemysłowe będą mogły być odprowadzane do kanalizacji sanitarnej po podczyszczeniu w oczyszczalniach zakładowych, do stopnia niezakłócającego oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych. **Należy rozważyć możliwość realizacji odrębnej oczyszczalni lub rozbudowy istniejącej na potrzeby ścieków z obszarów działalności produkcyjno – usługowej.** Występująca na obszarze gminy gnojowica, pochodząca z hodowli zwierząt, będzie użytkowana rolniczo przy zachowaniu rygorów wymaganych obowiązującymi przepisami.

Dla terenów o niskiej intensywności zabudowy, położonych peryferyjnie, dopuszcza się instalowanie własnych indywidualnych oczyszczalni ścieków **lub gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach.**

Kierunkowe działania w zakresie gospodarki ściekowej powinny obejmować uporządkowanie i rozbudowę kanalizacji deszczowej, wzbogaconej w urządzenia do oczyszczania wód opadowych z obszarów o intensywnej zabudowie i utwardzonej nawierzchni.

7.2. GOSPODARKA ODPADAMI

Poprawienie stanu gospodarki odpadami leży w sferze organizacyjnej i technicznej, zmierzającej do redukcji ilości i uciążliwości odpadów.

Przyjmuje się szczegółowe kierunki działań oraz założone cele i przyjęty system gospodarki odpadami na terenie gminy Karlino w opracowanym przez EKO-EFEKT Sp. z o.o. Warszawa, Białystok, Gdynia „Planie gospodarki odpadami dla miasta i gminy Karlino na lata 2005-2007 z perspektywą na lata 2008-2015”.

Przyjęty system gospodarki odpadami komunalnymi opierać się będzie na selektywnej zbiórce odpadów komunalnych i opakowań oraz bazować będzie docelowo na ponadlokalnym (regionalnym) Zakładzie Zagospodarowania Odpadów.

Do roku ~~2007~~ **2009** przewiduje się eksploatację istniejącego składowiska w Krzywopłotach w Karlinie, po tym okresie przewiduje się rekultywację składowiska oraz przebudowę systemu gromadzenia, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych na jednym z dwu wybranych zakładów zagospodarowania odpadów.

Składowisko w trakcie eksploatacji (I etap – do 2007 roku) i po jego zamknięciu przez okres 30 lat wymaga prowadzenia monitoringu.

Rekultywacja kończąca eksploatację poszczególnych kwater zakłada uporządkowanie skarpy i zabezpieczenia przed erozją wodną i wietrzną powierzchni korony składowiska poprzez wykonanie pokrywy rekultywacyjnej o miąższości zapewniającej trwałą pokrywę roślinną.

Etap następny polega na przekazaniu odpadów zebranych z terenu gminy Karlino do unieszkodliwienia i odzysku w jednym z ~~dwu~~ **trzech** wybranych zakładów zagospodarowywania odpadów.

W wariantcie I przewiduje się kierowanie odpadów z gminy Karlino do ponadlokalnego ZZO Sianów (PGK Koszalin).

W wariantcie II przewiduje się kierowanie odpadów do Zakładu Gospodarki Odpadami SITA-Leszczyn-Kalina w gminie Rymań (odległość około 20 km od Karlina).

W wariantcie III przewiduje się kierowanie odpadów do Zakładu Wardyń Górny w gminie Połczyn Zdrój.

Wybór wariantu wynikać będzie z poziomu oferowanych cen przez odbiorców odpadów z jednoczesnym uwzględnieniem kosztów wywozowych. Stosowne decyzje w tym zakresie podjęte zostaną przez władze samorządowe w okresie późniejszym.

Odpady zwierzęce na terenie Gminy Karlino utylizowane są przez firmę „Struga” S.A. w Strudze Jezuickiej. Firma ta posiada zezwolenie na transport i przetwarzanie odpadów pochodzących z hodowli i przetwórstwa żywności. Transport odpadów z miejsc ich wytwarzania do miejsc przetadunkowego odbywa się w kontenerach, które są całkowicie szczelne, obudowane i zabezpieczone przed wypadaniem i wyciekaniem. Kontenery i pojazdy używane do transportu są czyszczone, myte i dezynfekowane po każdym użyciu. Przetadunek odpadów z małych kontenerów do dużych odbywa się w Karlinie na terenie spółki „Montana”. Duże kontenery z odpadami przewożone są do miejsca ich wykorzystania tj. Zakład utylizacyjny „STRUGA” S.A., Jezuicka Struga 3, 88-111 Rojewo.

7.3. ZAOPATRZENIE W GAZ

Zgodnie z tendencjami stopniowej eliminacji paliw stałych, w zakresie pokrywania potrzeb energetycznych wynikających z dbałości o czystość środowiska, przewiduje się doprowadzenie gazu do większości nieruchomości gminy.

Sieci gazowe, doprowadzające gaz do odbiorców, powinny być realizowane jako średniociśnieniowe z redukcją ciśnienia na obiektach. Średnice sieci powinny być dostosowane do zwiększonego zapotrzebowania gazu na cele ciepłownicze i technologiczne usług i przemysłu.

~~Przez obszar gminy Karlino planowany jest przebieg gazociągu w/c PGNiG relacji Resko-Rymań-Karlino-Koszalin. Na odcinku Krzywopłoty-Koszalin, będącym w trakcie projektowania, jego trasa będzie równoległa do przebiegu istniejącego gazociągu w/c Dn 250 z mieszalni gazu do Koszalina (st. red. pom. 1° w Starych Bielicach).~~

Przez obszar gminy planowany jest przebieg gazociągu w/c DN 700 relacji Płoty – Karlino – Koszalin.

Planowany przebieg gazociągów w/c i ś/c jest orientacyjny. Wytyczenia tras sieci gazowych należy dokonać w dalszych, szczegółowych opracowaniach projektowych z zachowaniem odległości od istniejących i projektowanych obiektów, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Na wschód od Karlina, po północnej stronie drogi Nr 6 planuje się realizację zadania pod nazwą „Budowa Podziemnego Magazynu Gazu” na złożu Daszewo. Zakończenie realizacji zadania przewiduje się na lata 2008 – 2009. Zasięg przedsięwzięcia pokazano na rysunku studium.

7.4. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Jako kierunek rozwoju ciepłownictwa wskazuje się dążenie do zapewnienia możliwości ogrzewań opartych o wszystkie rodzaje paliw, z preferowaniem najmniej uciążliwych

ekologicznie tj. gazu, oleju opałowego, energii elektrycznej – nie wykluczając energii odnawialnej.

Na obszarze gminy przewiduje się w przeważającej części indywidualny system ogrzewania dla każdego obiektu. Wyjątek mogą stanowić centralne źródła ciepła – kotłownie zaopatrujące w ciepło budownictwo wielorodzinne.

Barierą techniczną istniejących budynków wielorodzinnych będą czynnikiem skłaniającym do utrzymania zcentralizowanych źródeł ciepła, lecz przewiduje się zamianę paliw stałych w tych kotłowniach na inny rodzaj paliw, co będzie skutkowało możliwością podniesienia wydajności cieplnej tych źródeł i stworzy możliwości rozbudowy sieci ciepłej (przyłączenia nowych odbiorców).

O faktycznych kierunkach rozwoju ciepłownictwa w gminie zadecydują względy ekonomiczne – relacje pomiędzy cenami różnych nośników energii i kosztami ich pozyskiwania. Wybór rodzaju ogrzewania powinien być dokonany przez użytkowników w oparciu o indywidualnie przeprowadzone rachunki opłacalności.

Szczegółowe rozważania na temat zaspokojenia potrzeb cieplnych zostają do przeprowadzenia w projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło gminy, który powinien być sporządzony zgodnie z Ustawą z 10.06.1997 r. (z późniejszymi zmianami) – Prawo energetyczne (Dz. U. z 4.06.1997 r. Nr 54, poz. 348).

7.5. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ. ROZWÓJ TELEKOMUNIKACJI

Istniejąca sieć energetyczna na terenie gminy zapewnia prawidłowe zasilanie i nie stanowi bariery w rozwoju gminy. Kierunki rozwoju energetyki należy przewidzieć w zakresie modernizacji i rozbudowy sieci 15 kV, z preferencjami dla sieci kablowych oraz rozwoju elektroenergetyki opartej na odnawialnych źródłach energii, tj. elektrowniach wiatrowych i wodnych.

Planowana budowa farm wiatrowych przewiduje realizację GPZ-ów i linii wysokich napięć 110 kV włączających nowopowstałe źródła energii do istniejącej sieci energetycznej. Obszary planowane pod realizację farm wiatrowych wprowadzone zmianami do planu przed podjęciem opracowania studium uzupełniają się o nowe tereny, ~~stykowe do wcześniej~~ *wydzielonych (rejon miejscowości Malonowo, Karwin, Krukowo, Kozia Góra, Garnki, Wyganowo, Mierzyn, Mierzynek, Ubysławice, Syrkowice, Poczernino, Lubiechowo, Czerwięcino i Kowańcz). Wskazane na rysunku studium obszary lokalizacji elektrowni wiatrowych zawierają strefę uciążliwości od poszczególnych urządzeń. W ich granicach dopuszcza się również lokalizację urządzeń towarzyszących elektrowniom, w tym stacji i sieci elektroenergetycznych oraz instalacji sterowania i komunikacji. Obszary faktycznej, dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych będą wyznaczane w trakcie procedury sporządzania planów miejscowych i przy uwzględnieniu ochrony elementów środowiska oraz krajobrazu kulturowego i zabytków wraz z ich otoczeniem. Ze względu na bardzo rozległy potencjalny zasięg oddziaływania w krajobrazie wież elektrowni wiatrowych ich lokalizacja winna być poprzedzona analizą wpływu na krajobraz kulturowy gminy sporządzaną na etapie opracowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Opracowanie takie pozwoli na wyeliminowanie potencjalnych konfliktów jeszcze przed etapem realizacji przedsięwzięcia. Ponadto lokalizacja elektrowni wiatrowych winna uwzględniać oddziaływanie na środowisko przyrodnicze, w tym w szczególności na obszary w sieci NATURA 2000. Przedsięwzięcie polegające na budowie elektrowni wiatrowych może wymagać decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na jego realizację.*

W przypadku realizacji obiektów o wysokości równej bądź wyższej niż 100,0 m ich lokalizację należy uzgodnić z Prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego. Obiekty takie stanowiące przeszkody lotnicze wymagają odpowiedniego oznakowania regulowanego właściwymi w tym zakresie przepisami. Inwestor realizujący elektrownie wiatrowe o wysokości równej bądź większej niż 100,0 m zobowiązany jest powiadomić Urząd Lotnictwa Cywilnego oraz Polską Agencję Żeglugi Powietrznej o przewidywanym terminie zakończenia budowy udostępniając jednocześnie wymagane przepisami parametry inwestycji pozwalające na właściwe opisanie przeszkód lotniczych.

W ZAKRESIE ELEKTROENERGETYCZNYCH LINII PRZESYŁOWYCH – przez teren gminy przebiega odcinek linii elektroenergetycznej o napięciu 110kV – nowa linia, 400 kV relacji Krajnik – Dunowo wzdłuż której należy uwzględnić pas o szerokości 80,0 m (po 40,0 m od osi linii), dla

którego obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Dla samej linii ustala się dalsze jej użytkowanie z możliwością modernizacji i rozbudowy.

Dalszy rozwój telekomunikacji w gminie nie będzie czynnikiem hamującym jej rozwój i nie będzie angażował jej środków finansowych.

W zakresie telekomunikacji biorąc pod uwagę najnowsze technologie, nie przewiduje się budowy nowych central telefonicznych. Należy oczekiwać, że dalsze działania zmierzać będą do budowy urzędzeń tzw. dostępu abonenckiego – sieci, która pozwoli na świadczenie usług teleinformatycznych, telewizja kablowa itp.

Przewiduje się zwiększenie abonentów telekomunikacji konwencjonalnej – przewodowej oraz pokrycie w 100% obszaru gminy zasięgiem wszystkich działających w kraju operatorów sieci komórkowych.

7.6 CMENTARNICTWO

Na terenie miasta i gminy funkcjonują **funkcjonuje** aktualnie dwa cmentarze komunalne **jeden cmentarz komunalny** w Karlinie przy ul. Parkowej.

– w Karwinie.

Zabezpiecza on potrzeby pochówków odbywających się na cmentarzach komunalnych. W Karlinie zabezpieczono niezbędny zakres rezerw terenowych pod rozbudowę cmentarza.

Występująca, a wykazana w części historycznej, liczba 22 cmentarzy nieczynnych posiada zróżnicowany charakter, od rodowych po wyznaniowe, o czytelnym przeważnie układzie założeń. Nieczytelne są zasady rozplanowania kwater, nagrobków itd.

Zdecydowana większość cmentarzy zdewastowana, występują reliktywne pozostałości nagrobków.

Zachowany wartościowy drzewostan, stanowiący dominantę kompozycyjną, szczególnie cmentarzy o lokalizacji śródpolnej. **Zasady ochrony i dalszego gospodarowania określono poprzez objęcie poszczególnych obiektów strefami ochrony krajobrazu „K”.**

8. EKSPLOATACJA KOPALIN

Na terenie gminy Karlino leży część złoża ropy naftowej Daszewo, dla którego utworzono obszar i teren górniczy „Karlino” oraz część złoża ropy naftowej Daszewo N, dla którego utworzono obszar i teren górniczy „Daszewo”. Złoża są obecnie eksploatowane poprzez odwierty. Dla eksploatacji metodą odwiertów nie ustalono filarów ochronnych natomiast przy projektowaniu obiektów terenowych należy zachować odpowiednie odległości (strefy ochronne) od obiektów i urzędzeń oraz wynikające z tego ograniczenia:

- w strefie o zasięgu 50,0 m od czynnych odwiertów (odwierty zastawione należy traktować jako czynne) **zakaz wznoszenia jakichkolwiek obiektów,**
- w strefie o zasięgu od 5,0 do 10,0 m od zlikwidowanych odwiertów **zakaz wznoszenia jakichkolwiek obiektów,**
- dla sieci rurociągów (ropa, gaz, metanol) w zależności od parametrów sieci, w tym średnicy i ciśnienia oraz przepisów, według których sieć ta była projektowana i budowana.

Na wschód od Karlina, po północnej stronie drogi Nr 6 planuje się realizację zadania pod nazwą „Budowa Podziemnego Magazynu Gazu” na złożu Daszewo z wykorzystaniem istniejących odwiertów. Zakończenie realizacji zadania przewiduje się na lata 2008 – 2009. Zasięg przedsięwzięcia pokazano na rysunku studium.

9. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

9.1. INFRASTRUKTURA DROGOWA

Utrzymuje się istniejący system sieci podstawowej w postaci drogi krajowej **Nr 6**, drogi wojewódzkiej **Nr 163** i układu dróg powiatowych.

Podstawowe znaczenie w systemie posiada droga krajowa Nr 6 (Szczecin – Koszalin – Słupsk – Gdańsk) wraz z oddanym do użytku w 2002 roku obejściem miasta Karlina oraz droga wojewódzka Nr 163 (Kołobrzeg – Wałcz) o ważnym regionalnym znaczeniu w zakresie tranzytu turystycznego.

Droga krajowa Nr 6 ma ważne znaczenie również jako droga o znaczeniu międzynarodowym (E 28). Zgodnie z ustaleniami planu województwa zachodniopomorskiego przewiduje się podniesienie jej rangi do drogi ruchu szybkiego **ekspresowej – „S”**. W związku z tym w oparciu o dotychczasowe studia, jak również wytyczne planu (jw.), oznaczono jej przebieg na mapie **studium** w skali 1:25000, zakładający obejścia miejscowości: Gościnko, Karwin, Malonowo, Kozia Góra, równoległe do obecnego przebiegu od strony południowej. Powyższy przebieg jest elementem działań systemowych już realizowanych w szeregu miejscowości większych, o dużym stopniu kolizyjności.

Nie wyklucza się modyfikacji przebiegu drogi Nr 6 przez teren gminy na etapie kolejnego przybliżenia realizacyjnego, co ostatecznie wiązać się będzie z opracowaniem planu miejscowego drogi.

Przewiduje się wykonanie modernizacji drogi wojewódzkiej Nr 163 oraz wykonanie tzw. wschodniego obejścia Karlina – **wg rysunku studium** w układzie wariantowym (zalecenie Komisji urbanistyczno-architektonicznej).

~~Wariant I – wg wstępnie wypracowanych koncepcji zakłada przebieg w sąsiedztwie istniejącego węzła z przejściem przez dolinę Radwi i włączeniem do istniejącej drogi poza miejscowością Redlino.~~

~~Wariant II – zakłada przebieg od wysokości istniejących zakładów przemysłowych (płyty wiórowe) poprzez tereny przewidziane w studium pod zainwestowanie produkcyjne z włączeniem do drogi Nr 6 w miejscu istniejącego węzła.~~

~~Wariant powyższy o porównywalnej długości wiąże projektowane struktury przestrzenne wschodniej części miasta, zaś jego włączenie (z odpowiednią modyfikacją) do istniejącego węzła na drodze Nr 6 zabezpiecza zarówno potrzeby ruchu tranzytowego, jak i potrzeby obsługi wschodniej części miasta. W sensie realizacyjnym eliminuje przeprowadzenie mostową przez dolinę Radwi.~~

Położenie gminy Karlino między morzem o pasem jezior oraz fakt przebiegu 2 ważnych dróg o charakterze tranzytowym powoduje systematyczny wzrost ruchu dalekobieżnego (**tranzytowego**). Możliwość nadmiernego zatłoczenia dróg głównych, awarii drogowych oraz zamknięć niektórych odcinków (np. z powodu robót drogowych) wymaga przewidzenia w niewralgicznych miejscach objazdów drogami powiatowymi. Przygotowanie objazdów polega wymaga wzmocnienia konstrukcji dróg i ich poszerzenia do min. 7,0 m. Trasy objazdów dróg podstawowych wymagające modernizacji:

- Karwin – Domacyno – DP 17163 1158 Z
- Ubystawice – Mierzyn – DP 17135 0281 Z

W układzie dróg powiatowych zakłada się modernizację i poszerzenie do 6,0 m odpowiednio:

- Gościnko – Karlino – DP 17150 0250 Z
- Mierzyn – droga 163 – DP 17137 1151 Z
- Karlino – Sławoborze – DP 17164 1056 Z

Ponadto przewiduje się modernizację drogi powiatowej **na odcinku** Wyganowo – Mierzyn (DP 17136 1151 Z) pomimo kategorii drogi lokalnej oraz modernizację przejść przez miejscowości Mierzyn i Daszewo (DP 17137 1152 Z).

Układ dróg gminnych wymaga uporządkowania struktury formalnej i rozwiązania analogicznych problemów modernizacyjnych.

Z procesem modernizacji dróg wiązać należy realizację chodników i zatok postojowych, przy priorytetowym potraktowaniu wsi sołectkich.

Sieć dróg wymaga wzmocnienia systemem parkingów i miejsc postojowych w atrakcyjnych turystycznie rejonach.

9.2. INFRASTRUKTURA KOLEJOWA

Przebieg linii kolejowej relacji Białogard – Kołobrzeg, stację kolejową i przystanek utrzymuje się bez zmian. Kapitałnego remontu wymaga budynek dworca w Karlino, częściowo zniszczony w wyniku pożaru.

Utrzymanie linii regionalnej, niezależnie od ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego zakładającego włączenie jej do układu linii państwowych, **linia** posiada znaczenie priorytetowe jako jedyna linia łącząca środkowe wybrzeże z centralną częścią Polski.

9.3. USTALENIA SPECJALNE, W TYM DLA TERENÓW NARAŻONYCH NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI.

Na obszarze gminy nie przewiduje się działań restrukturyzacyjnych związanych z podniesieniem stopnia obronności państwa, natomiast zgodnie z wymogami obrony cywilnej zakłada się zachowanie awaryjnych ujęć wody w poszczególnych miejscowościach po wprowadzeniu zcentralizowanego systemu zaopatrzenia w wodę.

Planowana modernizacja układu sieci drogowej spełniać będzie warunki sprawnej ewakuacji ludności w okresie zagrożenia.

W zagospodarowaniu terenu, w tym realizacji infrastruktury technicznej należy uwzględnić obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, na których mogą zostać wprowadzone obostrzenia w sposobie użytkowania i zagospodarowania terenu określone przepisami ustawy Prawo wodne. Orientacyjny zasięg obszaru narażonego na niebezpieczeństwo powodzi pokazano na mapie studium – KIERUNKI ROZWOJU.

10. TERENY ZAMKNIĘTE.

W granicach gminy Karlino nie wyznacza się obiektów i terenów zamkniętych w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 18 lipca 2003 r. w sprawie terenów zamkniętych niezbędnych dla obronności państwa (Dz. U. Nr 141 z 2003 r., poz. 1368).

11. POLITYKA PLANISTYCZNA.

11.1. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Obszary dla których sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe ze względu na przepisy odrębne:

- obszary i tereny górnicze,
- obszary zmian w zagospodarowaniu, które wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych na cele nierolne i nieleśne.

Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

~~Polityka planistyczna jest elementem stymulowania harmonijnego rozwoju przestrzennego miasta i gminy. Ze względu na istniejące uwarunkowania oraz przepisy szczególne ustala się potrzebę opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów:~~

1. Plany miejscowe dla **obszarów** realizacji inwestycji celu publicznego – o znaczeniu ponadlokalnym:
 - przebudowa drogi krajowej Nr 6 z obwodnicą dla miejscowości Malonowo, Kozia Góra, Gościnko, Karwin (po wybraniu wariantu przebiegu drogi) – **możliwa realizacja bez planu na podstawie przepisów odrębnych,**
 - budowa wschodniego obejścia Karlina w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 163 (w przypadku realizacji drogi nr 6 jako drogi ekspresowej) – **możliwa realizacja bez planu na podstawie przepisów odrębnych,**
 - dla przebiegu gazociągu wysokiego ciśnienia DN 700.
2. Plany miejscowe dla **obszarów** realizacji inwestycji celu publicznego – o znaczeniu lokalnym, dotyczących inwestycji z zakresu infrastruktury społecznej. Przewidziano w Studium dla tych celów odpowiednie rezerwy terenowe i dotyczą one:
 - realizacji zespołu rekreacyjno-wypoczynkowego nad rz. Radwią,
 - realizacji zespołu sportowo-rekreacyjnego w bezpośrednim sąsiedztwie stadionu.

Ponadto określono zakres realizacji inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej (sieci kanalizacji sanitarnych oraz sieci wodociągowych – ~~wg oznaczeń na planie~~).

3. Plany miejscowe pozostałe, wynikające z istniejących uwarunkowań (potrzeby terenowe pod rozwój funkcji mieszkaniowych, **mieszkaniowo – usługowych, usługowych, w tym obiektów handlowych o pow. sprzedaży równej lub większej 400 m²**, , produkcyjno-przemysłowych, **lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą** i innych), w tym wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Kolejność podejmowania prac nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, będzie regulowana wymogami ustawowymi i aktualnymi potrzebami.

Dla w/w obszarów, wskazanych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyznaczono granice oraz trasy określone w załączniku graficznym (Studium – polityka planistyczna).

11.2. POLITYKA GOSPODAROWANIA PRZESTRZENIA – W ASPEKCIE PLANISTYCZNYM NA OBSZARACH NIE OBJĘTYCH OBOWIĄZKIEM SPORZĄDZENIA PLANÓW MIEJSCOWYCH

1. ~~Zgodnie z art.4 ust. 2 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w przypadku braku planu miejscowego określenie sposobu zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, sporządzonej zgodnie z Ustawą (Rozdz. 5. Lokalizacja inwestycji celu publicznego i ustalanie warunków zabudowy w odniesieniu do innych inwestycji) **Zagospodarowanie, w tym podział lub scalenie terenu, ustalenie warunków zabudowy lub warunków lokalizacji inwestycji celu publicznego na terenach nie objętych planami miejscowymi i nie wymagających sporządzenia takich planów odbywa się na podstawie obowiązujących przepisów prawa.**~~
2. ~~Na obszarach wymagających podziałów nieruchomości (m.in. ze względu na restrukturyzację, przekształcenia, wtórny podział na działki budowlane itp.):~~
 - ~~opracowanie decyzji ustalającej warunki zabudowy i zagospodarowania terenu następuje w trybie określonym w ustawie o gospodarce nieruchomościami oraz ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;~~
 - ~~podziału nieruchomości dokonuje się na wniosek i koszt osoby, która ma w tym interes prawny;~~
 - ~~we wniosku o wydanie decyzji ustalającej warunki zabudowy i zagospodarowania terenu osoba zainteresowana powinna określić m.in. sposób zagospodarowania (w tym przypadku sposób podziału na działki).~~

11.3. OPRACOWANIA UZUPEŁNIAJĄCE

Opracowania uzupełniające:

- opracowanie dokumentacji geologicznych dla złóż surowców mineralnych – sporządzenie prognoz geologicznych dla złóż perspektywicznych kruszywa (A i B w rejonie Domacyna i Garnków),
- programy ochrony i rewitalizacji zabytkowych założeń, w tym program ochrony i rewaloryzacji Starego Miasta w Karlinie.

12. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Przyjęte rozwiązania i ustalenia zostały zainicjowane Uchwałą Nr XI/107/07 Rady Miejskiej w Karlinie z dnia 29 czerwca 2007 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Karlino. Do zmiany studium przystąpiono na wniosek Burmistrza, po wplynięciu wniosków dotyczących przede wszystkim wprowadzenia możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefą oddziaływania i towarzyszącą infrastrukturą techniczną a także lokalizacji zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej w m. Karlino, lokalizacji obszarów działalności produkcyjno – usługowej, wyznaczenia przebiegu elementów infrastruktury technicznej oraz terenów zalesień.

Procedura opracowania zmiany studium spełnia wymogi Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Energetyka wiatrowa jest jedną z najszybciej rozwijających się branż produkujących zieloną energię elektryczną. Biorąc pod uwagę troskę o środowisko naturalne oraz zobowiązania Polski związane z ratyfikacją Protokołu z Kioto oraz przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, Minister Gospodarki zobowiązał zakłady energetyczne do zakupu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Udział ten zwiększany jest w każdym roku i ma osiągnąć 7,5 % w 2010 roku.

W celu ochrony obszarów przyległych w studium zapisano konieczność opracowania planów miejscowych dla obszarów obejmujących tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz strefę negatywnego oddziaływania elektrowni (obejmującą obszar o promieniu ok. 400 m od poszczególnych urządzeń) na tereny działek sąsiednich gdzie będzie obowiązywał zakaz zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi. Lokalizacja farmy wiatrowej będzie miała też wymiar ekonomiczny dla gminy Karlino. Inwestor będzie płacił podatki przez dwudziestoletni okres użytkowania zespołu elektrowni.

Wyznaczenie terenów lokalizacji funkcji produkcyjno – usługowych pozwoli na zwiększenie potencjału gospodarczego gminy natomiast zwiększenie obszarów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zapewni w znacznym stopniu zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych gminy.

W zmianie studium uwzględniono również aktualne uwarunkowania wynikające z potrzeby ochrony obszarów cennych przyrodniczo w tym przede wszystkim obszarów NATURA 2000.